

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego 2023

Report on the socio-economic situation
of Zachodniopomorskie Voivodship 2023

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego 2023

Report on the socio-economic situation
of Zachodniopomorskie Voivodship 2023

Urząd Statystyczny w Szczecinie Statistical Office in Szczecin

Szczecin 2023

Opracowanie merytoryczne:

Content-related works:

Urząd Statystyczny w Szczecinie
Statistical Office in Szczecin

Zespół autorski:

Editorial work:

Urząd Statystyczny w Szczecinie, Zachodniopomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Kierujący:

Supervisor:

Magdalena Wegner

Prace redakcyjne:

Editorial work:

Zachodniopomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Skład i opracowanie graficzne:

Typesetting and graphics:

Żaklina Chudzińska, Jerzy Rożek

ISSN 2084-705X

Publikacja dostępna na:

Publication available on:

<http://szczecin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing the Statistics Poland data – please indicate the source.

ZAKŁAD WYDAWNICTW STATYSTYCZNYCH, 00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208
Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Szczecinie przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji pt. Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego 2023. W Raporcie przedstawiono obszerny zestaw informacji statystycznych z zakresu ochrony środowiska, kapitału ludzkiego, jakości życia, przedsiębiorczości, zmian w przemyśle, budownictwie, rolnictwie, handlu, nakładach inwestycyjnych, wynikach finansowych przedsiębiorstw, a także gospodarce morskiej. Tegoroczne wydanie zostało wzbogacone o nowy temat: planowanie przestrzenne i rewitalizacja.

Wybrane informacje przedstawione są na tle kraju, w odniesieniu do innych województw, a także w ujęciu retrospektywnym. Publikacja oprócz tablic statystycznych i opisu analitycznego zawiera również graficzną formę prezentacji danych, co obrazuje ich zmienność przestrzenną i czasową. Wyrażamy nadzieję, że Raport będzie cennym źródłem wiedzy o naszym województwie oraz pozwoli na sprawną ocenę jego sytuacji społecznej i gospodarczej.

Zapraszamy również do kontaktów z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Badań Regionalnych, do którego zadań należy zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu do danych statystycznych charakteryzujących obszar naszego województwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Szczecinie

Magdalena Wegner

Szczecin, maj 2023 r.

Foreword

The Statistical Office in Szczecin presents the next edition of the publication entitled The Report on the socio-economic situation of the Zachodniopomorskie Voivodship 2023. The Report presents extensive statistical dataset on environmental protection, human capital, quality of life, entrepreneurship, changes occurred in industry sector, construction, agriculture, trade, investment outlays, financial results of enterprises, as well as the maritime economy. This edition of the Report is enriched with a new theme: Spatial planning and revitalization.

The selected statistical data are presented in comparison with corresponding figures for the country and other voivodships, as well as in a retrospective perspective. In addition to the statistical tables and analytical description, the publication contains a graphic form of data presentation, which illustrates their spatial and temporal variability. We hope that the Report will constitute a valuable source of knowledge about our region and facilitate making an efficient appraisal of its social and economic situation.

We also invite You to contact the Zachodniopomorskie Centre for Regional Studies, whose tasks is to provide access to statistical data characterizing the area of our voivodship.

Director
of the Statistical Office in Szczecin

Magdalena Wegner

Szczecin, May 2023

Spis treści

Contents

Str.
Page

Przedmowa	3
Foreword	4
Spis treści	5
Contents	5
Objaśnienia znaków umownych	7
Symbols	7
Objaśnienie skrótów.	7
Abbreviations	7
Synteza	9
Executive summary	12
Rozdział 1	
Województwo na tle kraju.	15
Voivodship against the background of the country	15
Rozdział 2	
Województwo na tle pozostałych województw	19
Voivodship against the background of other voivodships	19
Rozdział 3	
Podział i powierzchnia województwa.	27
Division and area of the voivodship	27
Rozdział 4	
Środowisko	29
Environment	29
4.1. Powierzchnia	29
4.1. Area	29
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	31
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	31
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	34
4.3. Pollution and protection of air	34
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	36
4.4. Nature protection. Forests	36
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	40
4.5. Industrial and municipal waste	40
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	44
4.6. Economic aspects of environmental protection	44

Rozdział 5

Spółeczeństwo	47
Society	47
5.1. Kapitał ludzki	47
5.1. Human capital	47
5.2. Jakość życia	71
5.2. Quality of life	71

Rozdział 6

Gospodarka	105
Economy	105
6.1. Produkt krajowy brutto	105
6.1. Gross domestic product.	105
6.2. Przedsiębiorczość.	109
6.2. Entrepreneurship	109
6.3. Produkcja i usługi	128
6.3. Production and services.	128
6.4. Gospodarka morska	158
6.4. Maritime economy	158

Rozdział 7

Finanse jednostek samorządu terytorialnego	173
Finances of local government units	173
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	173
7.1. Revenue of local government units	173
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego.	176
7.2. Expenditure of local government units	176
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	179
7.3. Result of budgets of local government units.	179
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	180
7.4. Projects co-financed by the European funds	180
7.5. Planowanie przestrzenne	183
7.5. Spatial planning	183

Rozdział 8

Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim	188
Selected data on Zachodniopomorskie Voivodship	188

Rozdział 9

Wybrane dane o Szczecinie	192
Selected data on Szczecin	192

Rozdział 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	194
Selected data on cities with powiat status	194

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification are presented in abbreviated form.
„W tym” Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. data revised.
Comma (,)	used in figures represents the decimal point.

Objaśnienie skrótów

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	million million
mld	miliard billion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka piece
kg	kilogram kilogram
t	tona tonne
dt	decytona deciton
l	litr litre
ha	hektar hectare

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
m	metr metre
mb	metr bieżący linear metre
m ²	metr kwadratowy square metre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic dekametre
szt.	sztuka piece
pkt	punkt
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności NACE Classification
PKWiU	Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług PRODCOM

Synteza

Środowisko

- Województwo zachodniopomorskie w dniu 1 stycznia 2022 r. zajmowało powierzchnię 2290,74 tys. ha. Największą część powierzchni województwa zajmowały użytki rolne (49,2%), a następnie grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (37,1%) oraz grunty pod wodami powierzchniowymi (5,3%).
- W 2021 r. zużycie wody w zachodniopomorskim stanowiło 10,7% wielkości dla kraju. Najwięcej wody zostało zużytej na potrzeby przemysłu (90,6% całkowitego zużycia) – 15 razy więcej niż zużycie przez gospodarstwa domowe.
- W 2021 r. odnotowano spadek poziomu emisji głównych zanieczyszczeń (zarówno pyłowych, jak i gazowych) wytworzonych w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Wśród zanieczyszczeń gazowych największy udział miały zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, a wśród zanieczyszczeń pyłowych – zanieczyszczenia powstałe ze spalania paliw.
- Ilość wytworzonych odpadów w ciągu roku wzrosła o 1,7%. Wytworzono 5011,3 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 4,7% ogólnej ilości w kraju. Pod względem ilości wytworzonych odpadów województwo zachodniopomorskie plasowało się na 7. miejscu w kraju. Wzrosła również ilość odpadów selektywnie zebranych i stanowiła 4,4% zebranych odpadów selektywnych w kraju.
- Znacząco zmniejszyła się wielkość nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska: 543,6 mln zł w 2020 r. do 395,4 mln zł w 2021 r. Dominują nakłady na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu oraz na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Spółeczeństwo

- W dniu 31 grudnia 2022 r. ludność województwa zachodniopomorskiego liczyła 1640622 osób (nadal utrzymuje się tendencja spadkowa). Populacja województwa stanowi, tak jak w roku poprzednim, 4,3% ogółu ludności Polski, a w porównaniu z pozostałymi województwami zajmuje ono 11. pozycję. Struktura ludności według płci w województwie zachodniopomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom – współczynnik feminizacji nadal wynosi 106. Pogłębił się (i tak już ujemny) przyrost naturalny.
- Społeczeństwo w województwie zachodniopomorskim starzeje się, o czym świadczy malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a także rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym. O postępującym procesie starzenia się społeczeństwa świadczy także wzrost wskaźnika starości demograficznej, który w końcu 2022 r. wyniósł 20,6% (w 2015 r. – 15,4%).
- W roku szkolnym 2021/22 w relacji do roku szkolnego 2020/21 zwiększyła się zarówno liczba placówek wychowania przedszkolnego, jak również liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wychowania przedszkolnego. Zmniejszyła się liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, ale wzrosła liczba uczniów uczęszczających do nich. Zmalała liczba osób, które przystąpiły do egzaminu maturalnego, studiowały na zachodniopomorskich uczelniach oraz uczęszczały do szkół dla dorosłych.
- W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim zanotowano wzrost liczby pracujących, a jednocześnie spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia w odniesieniu do poprzedniego roku. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2022 r. wyniósł 56,5%. Wśród pracujących, przeważali pracownicy przetwórstwa przemysłowego, którzy stanowili 28,4% ogółu pracujących w województwie.
- Przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie zachodniopomorskim od kilku lat wzrasta – wobec 2021 r. o 8,8%. Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego nadal jednak otrzymywali niższe (o 7,5%) pensje od kwoty przeciętnej wypłacanej w kraju. Wynagrodzenia w województwie są wyraźnie zróżnicowane terytorialnie. Najwyższe średnie wynagrodzenie odnotowano w Szczecinie (wyniosło 6244,67 zł) i było wyższe niż średnio w kraju o 4,1%. W pozostałych powiatach wynagrodzenia były niższe niż w Polsce. Wzrost płac w stosunku do roku poprzedniego odnotowano we wszystkich sekcjach, a najwyższy w transport i gospodarka magazynowa (o 44,4%).

- Liczba emerytów i rencistów nieznacznie zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku (o 0,2%). Wzrosła natomiast przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto. Wysokość przeciętnej emerytury i renty z ZUS w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast przeciętne świadczenie otrzymywane przez rolników indywidualnych było wyższe niż średnio w kraju.
- Od roku 2015 zmniejsza się liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej i jednocześnie zmniejsza się kwota udzielonych świadczeń. Zwiększyła się liczba żłobków oraz klubów dziecięcych i dostępnych w nich miejsc oraz liczba korzystających z nich dzieci.
- W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim stwierdzono spadek liczby przestępstw, a większość z nich miała charakter kryminalny. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych na obszarze województwa zachodniopomorskiego uległ pogorszeniu w porównaniu z 2021 r. (o 3,3 p. proc.), nadal pozostał wyższy niż przeciętnie w kraju.

Gospodarka

- Od 2015 r. zwiększa się liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie. Podmioty najczęściej prowadziły swoją działalność w obszarze handlu; naprawy pojazdów samochodowych.
- Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową B+R na przestrzeni lat 2015–2021 znacząco wzrosły – prawie trzykrotnie w porównaniu z rokiem 2015. Nakłady te stanowiły 1,7% nakładów krajowych brutto na działalność B+R.
- W 2021 r. wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie zachodniopomorskim były lepsze niż przed rokiem. Mniej korzystnie kształtowały się natomiast podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.
- W województwie zachodniopomorskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się produkcja większości głównych upraw rolnych. W porównaniu z rokiem poprzednim spadła liczebność trzody chlewnej, wzrosło natomiast pogłowie bydła oraz owiec. Odnotowano w skupie wzrost cen pszenicy, żyta, ziemniaków jadalnych, żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego oraz mleka.
- Odnotowano wzrost produkcji sprzedanej w województwie wobec roku poprzedniego, na co w dużej mierze złożył się wzrost w sekcji przetwórstwo przemysłowe. W województwie oraz w Polsce zwiększyła się natomiast wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.
- W skali roku zwiększyła się wartość produkcji sprzedanej budownictwa (o 53,7%) oraz przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 2,6%). Również wydajność pracy w budownictwie zwiększyła się o 25,6% w odniesieniu do roku poprzedniego.
- W budownictwie mieszkaniowym zaobserwowano minimalny spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania. W skali roku zmniejszyła się przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania. W strukturze mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa największy udział stanowiły mieszkania zrealizowane z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem.
- Ogólna wartość sprzedaży detalicznej towarów w 2022 r. była wyższa niż rok wcześniej. Największy udział w ogólnej sprzedaży detalicznej województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. miały przedsiębiorstwa z grup: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” oraz „Żywność, napoje i wyroby tytoniowe”. Również w przypadku sprzedaży hurtowej odnotowano wzrost jej wartości w porównaniu z rokiem poprzednim.
- Od roku 2015 notowany jest ciągły wzrost mocy zainstalowanej i osiągalnej w elektrowniach oraz liczby odbiorców energii elektrycznej. W stosunku do zeszłego roku odnotowano zmniejszenie wskaźnika zużycia energii elektrycznej w ciągu roku w przeliczeniu na kWh na 1 odbiorcę. Zarówno w skali kraju, jak i województwa, w ciągu ostatniego roku zmniejszył się udział wyprodukowanej energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii w energii elektrycznej ogółem.
- Morską flotą transportową polscy przewoźnicy przewieźli mniej ładunków niż w 2021 r. Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane przez polskich przewoźników morskich były mniejsze w porównaniu z poprzednim rokiem. Zwiększyły się (w skali roku) przewozy pasażerów w komunikacji krajowej i międzynarodowej. W porównaniu z 2021 r. w portach morskich województwa zachodniopomorskiego odnotowano wzrost obrotów ładunkowych oraz ładunków tranzytowych.

Finanse jednostek samorządu terytorialnego

- Dochody i wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego (JST) wzrosły w porównaniu z rokiem poprzedni. W 2021 r. zagregowany wynik finansowy budżetów JST był dodatni. Główny udział w tym wyniku miał wysoki, dodatni wynik budżetów gmin, ale również wysoki deficyt miast na prawach powiatu.

Executive summary

Environment

- As of 1 January 2022, the area of Zachodniopomorskie Voivodship was 2290.74 thousand ha. The area of agricultural land dominated in the voivodship (49.2%), followed by forest, wooded and shrubby land (37.1%), and then was land under surface water (5.3%).
- In 2021, water consumption in Zachodniopomorskie accounted for 10.7% of the country's volume. Most water was used for industry (90.6% of total consumption) – 15 times more than household consumption.
- The emission of main pollutants (both particulate and gaseous) produced in plants particularly onerous for air purity decreased in 2021. Among gaseous pollutants, carbon dioxide pollution had the largest share, and among particulate pollutants – pollution from the fuels combustion.
- The amount of waste generated during the year increased by 1.7%. There were generated 5011.3 thousand tons of waste (excluding municipal waste), which accounted for 4.7% of the total amount in the country. Taking into account the amount of generated waste, the Zachodniopomorskie Voivodship ranked the 7th position in the country. The amount of separately collected waste also increased and accounted for 4.4% of the collected selective waste in the country.
- The amount of expenditures on fixed assets for environmental protection decreased significantly from PLN 543.6 million in 2020 to PLN 395.4 million in 2021. Expenditures on atmospheric air and climate protection as well as on sewage management and water protection dominated.

Society

- As at 31 December 2022, the population of the Zachodniopomorskie Voivodship was 1640622 (the downward trend continues). As in the year before, the population of the voivodship constituted 4.3% of the total population of Polish, and in comparison with other voivodships it ranged the 11th position. The structure of the population by sex in the voivodship had not changed much for several years – the rate of feminization was still 106. The population growth rate is still negative.
- Population of the voivodship is aging, as evidenced by the decreasing number of people in pre-working and working age, as well as the growing number of people in post-working age. The progressing process of population ageing is also evidenced by the increase in the demographic ageing rate, which at the end of 2022 amounted to 20.6% (in 2015 – 15.4%).
- In the school year 2021/22, compared to the school year 2020/21, both the number of pre-school education institutions and the number of children benefitting from various forms of pre-school education increased. The number of primary schools for children and youth has decreased, but the number of students attending them has increased. Comparing both school years, the number of students who took the maturity exams (Matura), studied at Zachodniopomorskie universities and attended schools for adults declined.
- Compared to the previous year in 2022 an increase in the number of employed people while a decrease in the number of registered unemployed people and the unemployment rate was recorded on the voivodship. The activity rate in the fourth quarter of 2022 amounted to 56.5%. Among the employed, the majority of employees of industrial processing, who accounted for 28.4% of the total employed in the Zachodniopomorskie Voivodship.
- The average gross salary in the voivodship has been increasing for several years – by 8.8% compared to 2021. However, the inhabitants of the Zachodniopomorskie Voivodship still received salaries lower (by 7.5%) than the average amount paid in the country. Wages in the voivodship are clearly differentiated territorially. The highest average wages and salaries were recorded in Szczecin (PLN 6244.67) and were higher than the national average by 4.1%. In other powiats, salaries were lower than in Poland. Compared to the previous year an increase in wages was recorded in all sections, while the highest was in transport and warehouse management (by 44.4%).

- Compared to the year before, the number of pensioners slightly decreased (by 0.2%). On the other hand, the average monthly gross pension increased. The amount of the average pension and disability pension from ZUS in the voivodship was below the national average, while the average benefit received by individual farmers was higher than the average in the country.
- Since 2015, the number of people who have been granted social assistance benefits by decision as well as the amount of granted benefits have been decreasing. The number of nurseries and kids clubs as well as places available and the number of children using them has increased.
- In 2022, a decrease in the number of crimes was recorded in the Zachodniopomorskie Voivodship, and most of them were of a criminal nature. The detection rate of crime perpetrators registered in the Zachodniopomorskie Voivodship was lower than in 2021 (by 3.3 p.p.), however still remained higher than the average in the country

Economy

- Since 2015, the number of entities of the national economy in the voivodship has been increasing. Entities most often carried out their activities in the sector of trade; repair of motor vehicles.
- In 2021 Internal expenditures on R+D activities increased significantly, almost threefold compared to 2015. These expenditures accounted for 1.7% of gross domestic expenditure on R+D activities.
- The financial results obtained by non-financial enterprises in the Zachodniopomorskie Voivodship were better than in 2020. On the other hand, the basic economic and financial indicators were less favourable.
- In the Zachodniopomorskie Voivodship, the production of majority of the main agricultural crops increased compared to the previous year. There was recorded a decrease of the number of pigs, while the increase of cattle and sheep. The prices in the purchase of wheat, rye, edible potatoes, beef, pork and poultry livestock, and milk were higher.
- There was also an increase in sold production in the voivodship compared to the previous year, which was largely due to an increase in the industrial processing section. Both in the voivodship and in Poland, labour productivity measured by the value of sold production per 1 employee increased.
- On an annual basis, the value of sold production of construction increased (by 53.7%) and the average employment in this section (by 2.6%). Labour productivity in the construction industry also increased by 25.6% compared to the previous year.
- In housing construction, a minimal decrease in the number of dwellings completed was observed. On an annual basis, the average area of an completed apartment has decreased. In the structure of dwellings completed by form of construction, the largest share constituted dwellings completed for sale or rent.
- The total value of retail sales of goods in 2022 was higher than a year earlier. The largest share in the total retail sales was held by enterprises included in the following groups: "press, books, other sales in specialized stores" and "Food, beverages and tobacco products". The value of wholesale also recorded an increase in comparison to the previous year.
- Since 2015, there has been a continuous increase in installed and achievable capacity in power plants and the number of electricity consumers. Compared to the previous year, there was a decrease in the rate of electricity consumption during the year per kWh per 1 consumer. In the voivodship as well as in the country, the share of electricity produced from renewable energy carriers in total electricity has decreased over the year.
- Polish carriers transported less cargo with the maritime transport fleet than in 2021. Cargo transport of Polish foreign trade by Polish sea carriers was lower compared to the previous year. Passenger transport in domestic and international transport increased (on an annual basis). Compared to 2021, an increase in cargo turnover and transit cargo was recorded in seaports of the Zachodniopomorskie Voivodship.

Finances of local government units

- Total revenues and expenditures of local government units increased in comparison to the previous year. In 2021, the total financial result of local government budgets was positive. The main reason of this result was the high, positive result of municipal budgets, but also a high deficit of cities with powiat rights.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	woj. zachodnio- pomorskie Zachodnio- pomorskie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2021 r. w % (stan w dniu 31 grudnia) Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2021 in % (as of 31 December)	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2021 r. (w hm ³) Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2021 (in hm ³)	8845,0	946,1
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2021 r. (w hm ³) Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2021 (in hm ³)	7769,3	924,0
Ścieki komunalne oczyszczane w ciągu roku ogółem w 2021 r. (w dam ³) Municipal treated wastewater during the year in 2021 (in dam ³)	1355953	69740
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w tonach na rok: Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2021 in tonnes per year:		
gazowych gases	209490154	6609443
pyłowych particulates	22168	1474
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2021r. w % Total area under legal protection in total area in 2021 in %	32,3	21,8
Lesistość w 2021 r. w % Forest cover in 2021 in %	29,6	35,8
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2022 (as of 31 December)	121	72
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. Natural increase per 1000 population in 2022	-3,8	-5,3
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2022	0,1	-0,3
Przeciętne trwanie życia w 2021 r. (w latach) Life expectancy in 2021 (in years)		
mężczyźni males	71,8	71,5
kobiety females	79,7	79,2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/2022 Children attending pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2021/2022 school year	928	885
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	56,3	54,9
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 2020 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS in 2020 in % (annual averages)	58,0	56,2

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	woj. zachodnio- pomorskie Zachodnio- pomorskie Voivodship
Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	2,9	2,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2022 r. Unemployed persons per 1 job offer in 2022	18	16
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w 2022 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^b in 2022 in PLN	6653,67	6123,73
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in 2022 in PLN	2789,89	2695,83
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2021 in PLN	2061,93	2028,69
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem ^c po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2021 r. w % At-risk-of-poverty rate ^c after social transfers in 2021 in %	14,8	12,0
Współczynnik Giniego ^c w 2021 r. (%) Gini coefficient ^c in 2020 (%)	26,8	27,0
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2019 r. (w %) Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2019 (in %)	3,7	3,9
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2021 r. (w tys. zł) Social assistance benefits granted in 2021 (in thousand PLN)	3451528	169164
Dzieci przebywające w żłobkach ^d i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2021 r. Children staying in nurseries ^d and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2021	155,2	190,7
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. Population per out-patient health care unit in 2021	1474	1429
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2021 r. Medical personel per 10 thousand population in 2021		
lekarze doctors	34,3	32,2
pielęgniarki nurses	56,6	48,0
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2021 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2021	44,4	42,7
Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2021 r. (w zł) Gross domestic product ^e (current prices) per capita in 2021 (in PLN)	69069	57907
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)	1323	1495 ^f
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)	23	21 ^f
Personel wewnętrzny ^g w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2021 r. Internal R&D personnel ^g per 1000 economically active persons in 2021	9,0	3,9
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^h w 2021 r. (w %) Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises ^h surveyed in 2021 (in %)	83,2	80,9
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^h w 2022 r. (w %) Cost level indicator in non-financial enterprises ^h in 2022 (in %)	94	94,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^h w 2022 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^h in 2022 (previous year=100; current prices)	118,2	151,1

Tablica 1.
Table 1.

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Selected data for Poland and the voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	woj. zachodnio- pomorskie Zachodnio- pomorskie Voivodship
Obsada bydła ⁱ na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. w szt. Cattle density ⁱ per 100 ha of agricultural land in 2022 in heads	43,1	12,7
Obsada trzody chlewnej ⁱ na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. w szt. Pigs density ⁱ per 100 ha of agricultural land in 2022 in heads	64,3	18,9
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2022 r. w zł Sold production of industry ^b (current prices) per 1 average employed person in industry in 2022 in PLN	895324	771745
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2022 r. w zł Sold production of industry ^b (current prices) per 1 average employed person in construction in 2022 in PLN	908593	994202
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r. Dwellings completed per 1000 population in 2022	6,3	6,2
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2021 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2021	100,9	62,2
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2021 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2021	6,2	5,1
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2021 r. (%) Share of renewable energy sources in production of electricity in 2021 (%)	17,0	58,0

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). d Łącznie z oddziałami żłobkowymi i z żłobkami przyzakładowymi. e Wstępny szacunek. f Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. g Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności – dane średnioroczne. h Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. i Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2021 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Based on data from the European Population Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC). d Including nursery wards and workplace nurseries. e Preliminary estimate. f Excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. g Active population (all persons employed and considered unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. h Data concern economic entities employing more than 49 persons. i The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2021.

Rozdział 2

Chapter 2

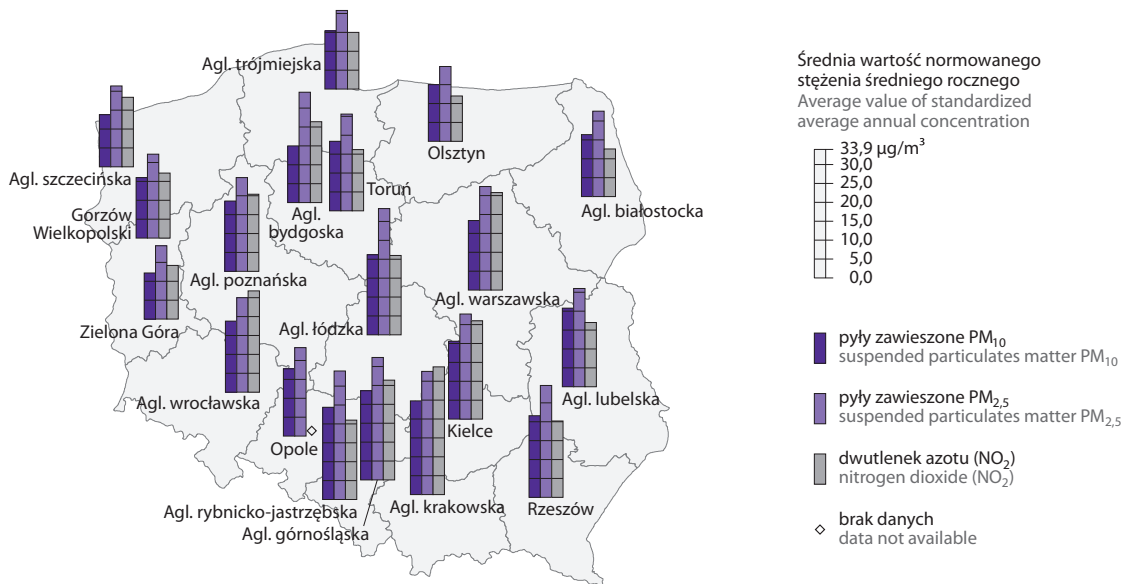
Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

Mapa 1.

Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀, NO₂ i SO₂ w 2021 r.

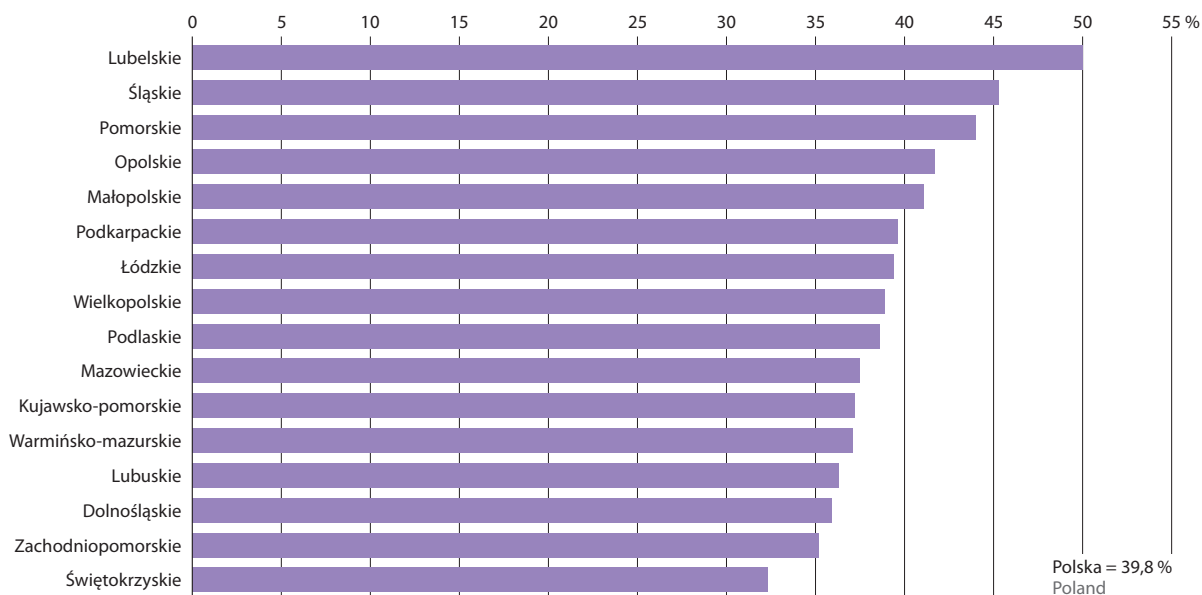
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀, NO₂ and SO₂ in 2021

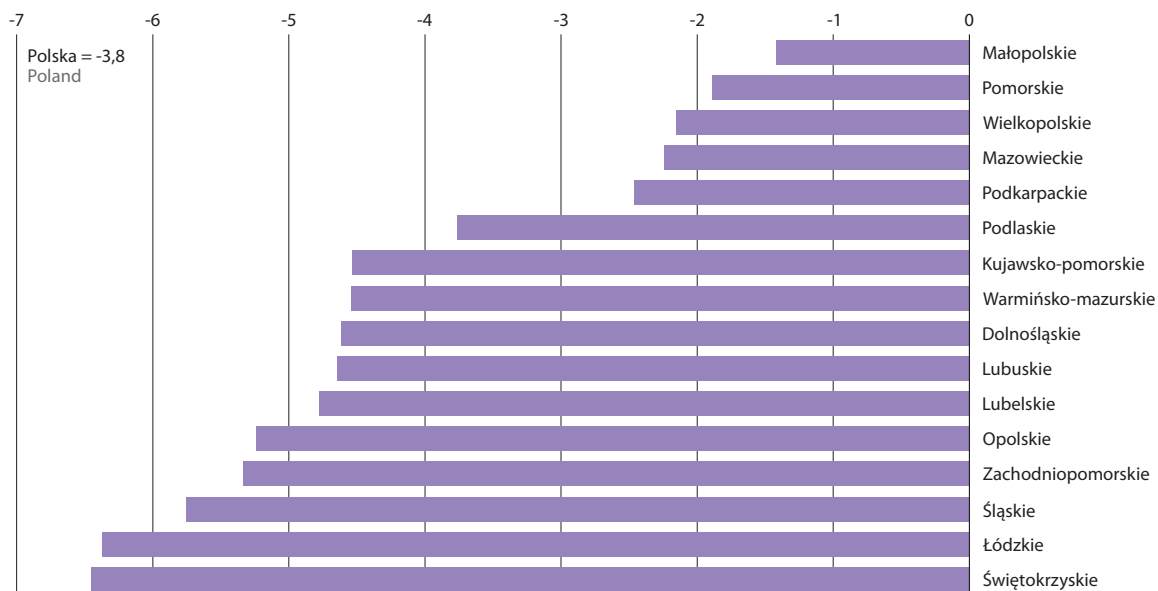
Wykres 1.

Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2021 r.

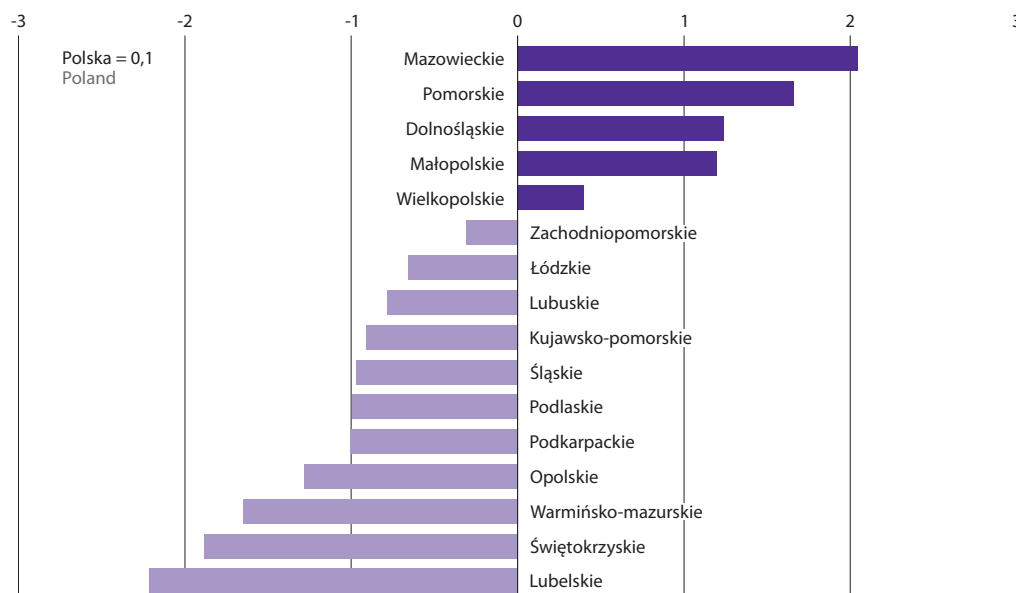
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2021

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.
Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2022

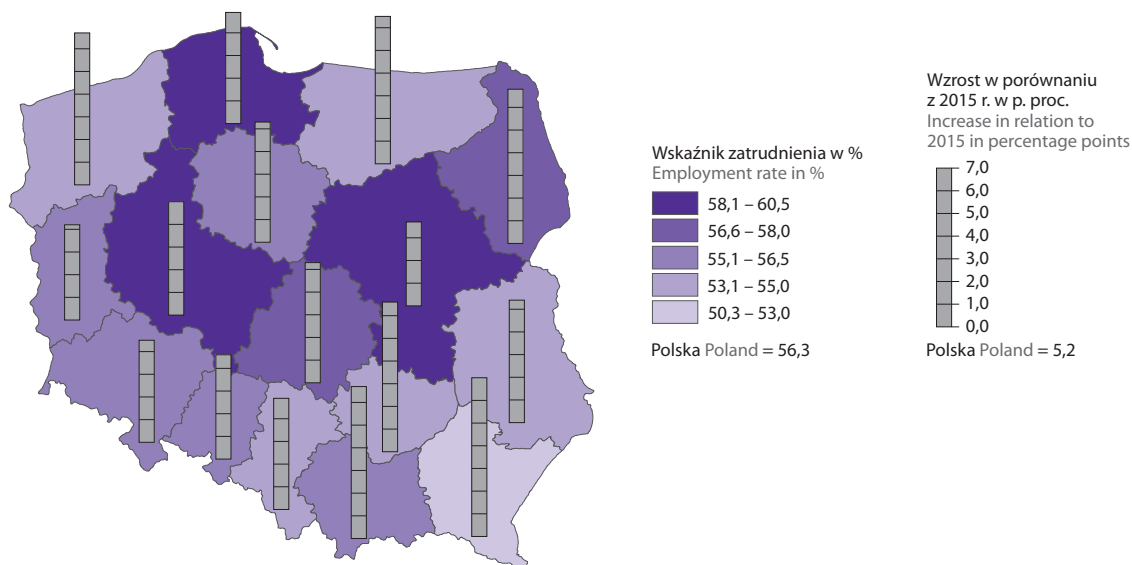

Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2022

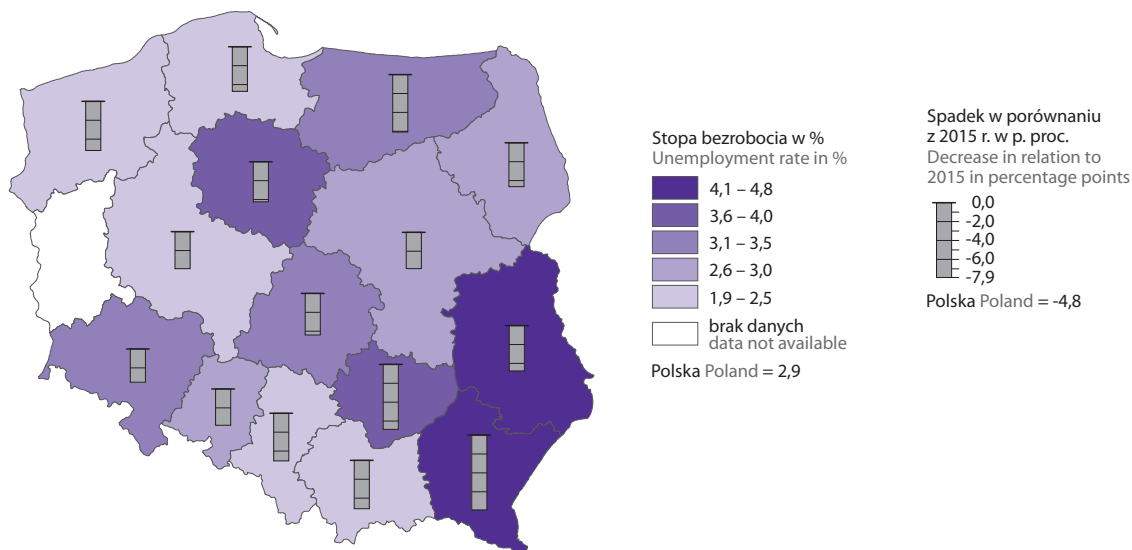
Mapa 2.
Map 2.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
Employment rate by LFS in 2022 (annual average)

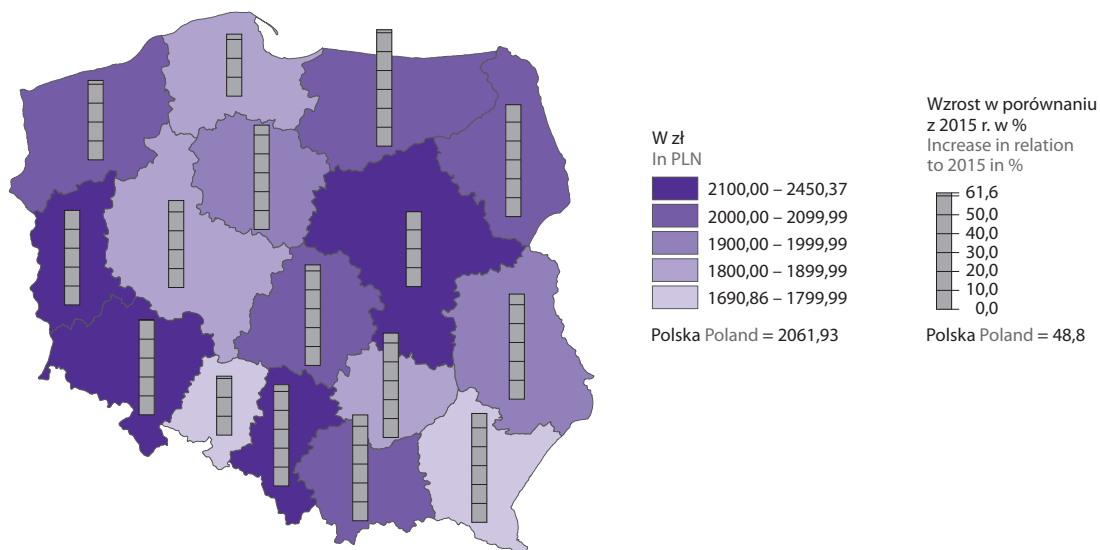

Mapa 3.
Map 3.

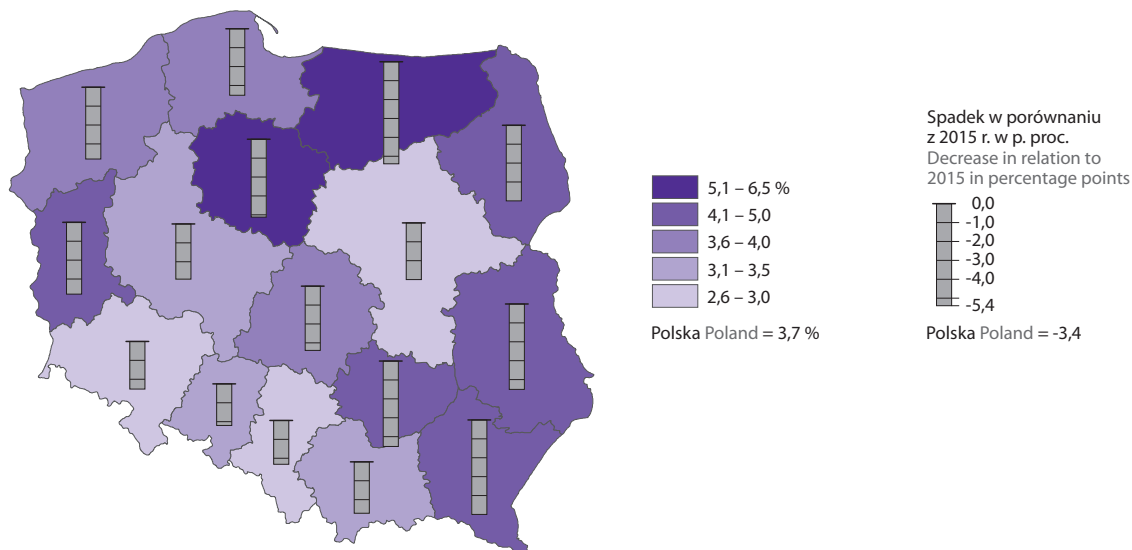
Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
Unemployment rate by LFS in 2022 (annual average)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2021

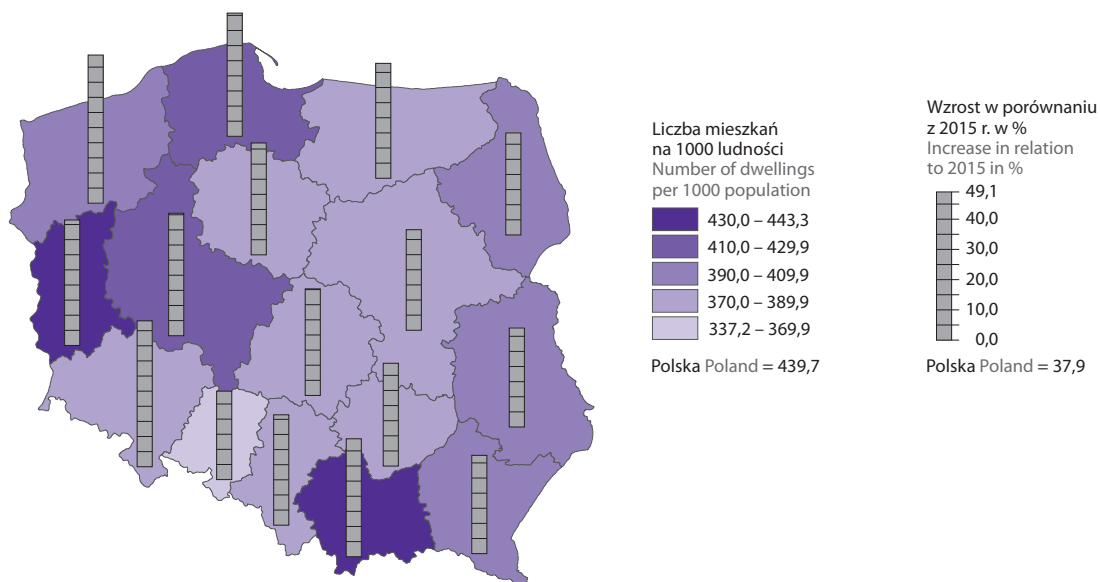

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r.
 Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2021

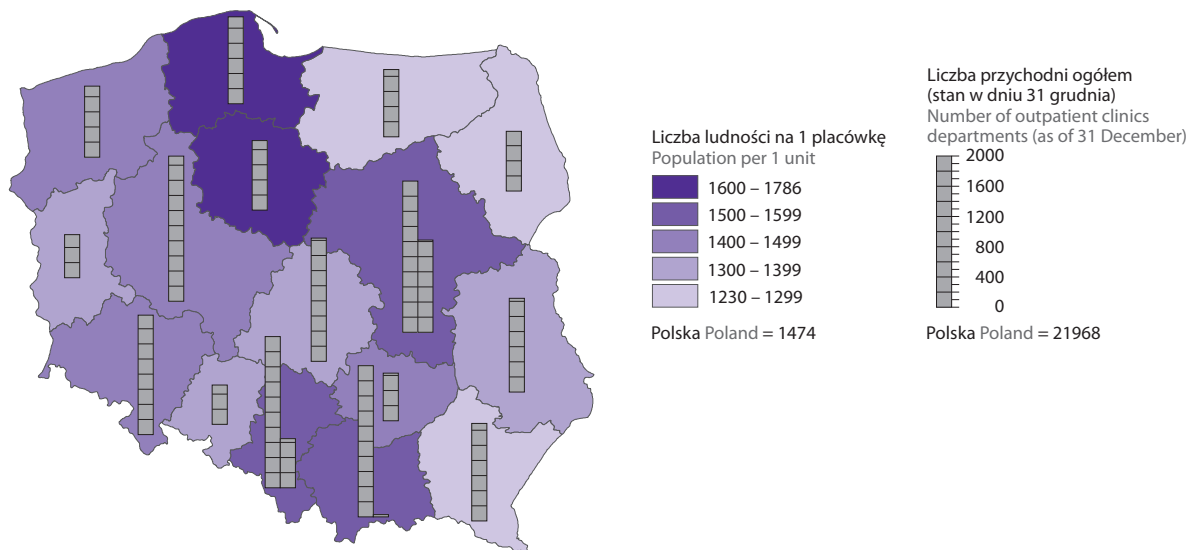
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2021r. **Stan w dniu 31 grudnia**

Map 6. Dwellings stocks per 1,000 population in 2021
As of 31 December

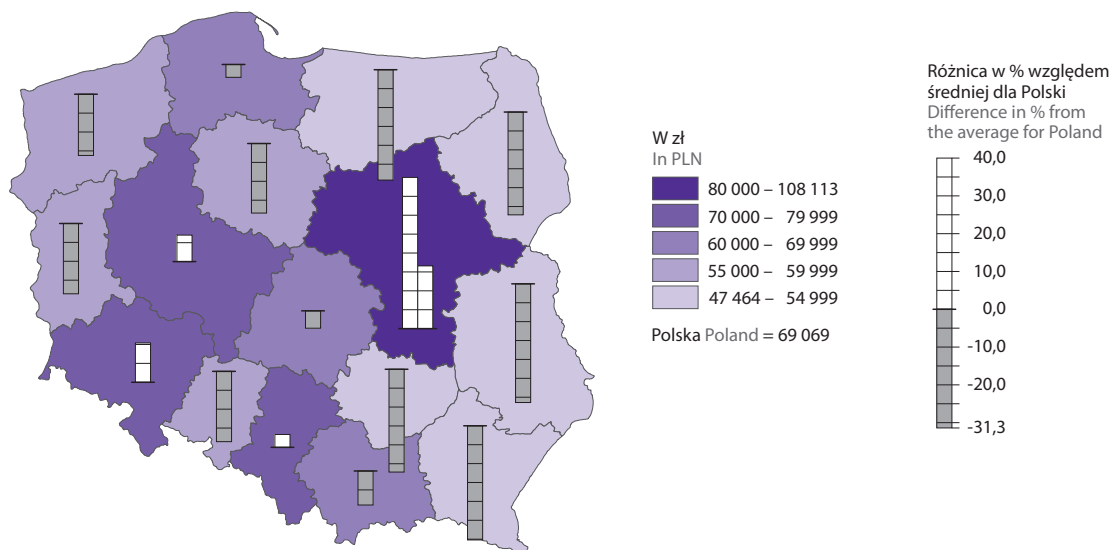
Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. **Stan w dniu 31 grudnia**

Map 7. Out-patient health care units in 2021
As of 31 December

Mapa 8.
Map 8.

Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)^a
Gross domestic product^a per capita in 2021 (current prices)^a

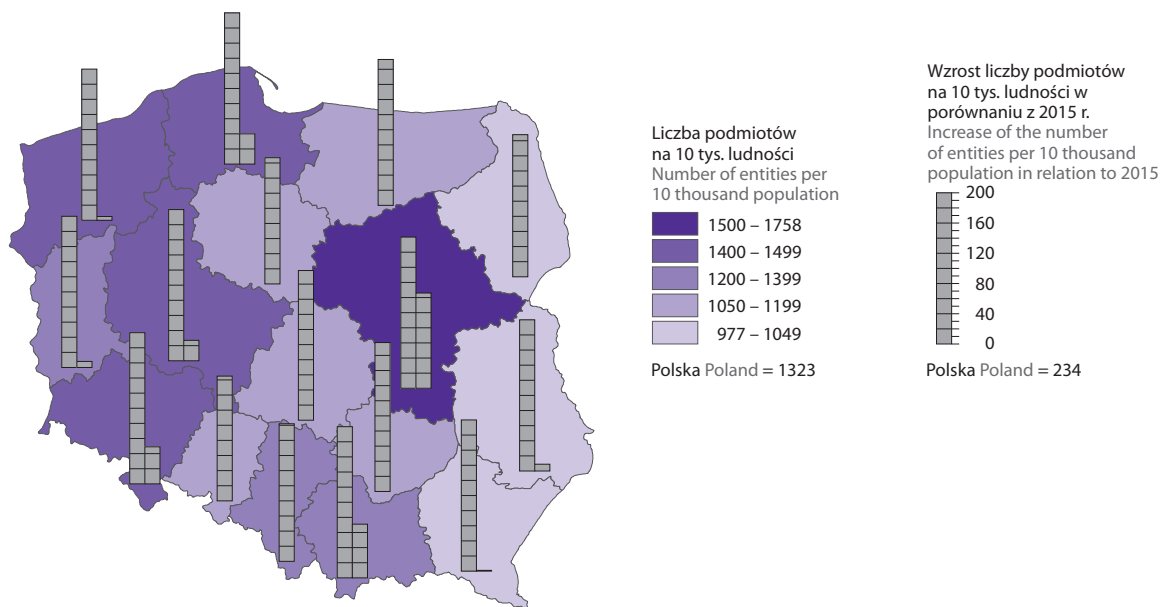

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

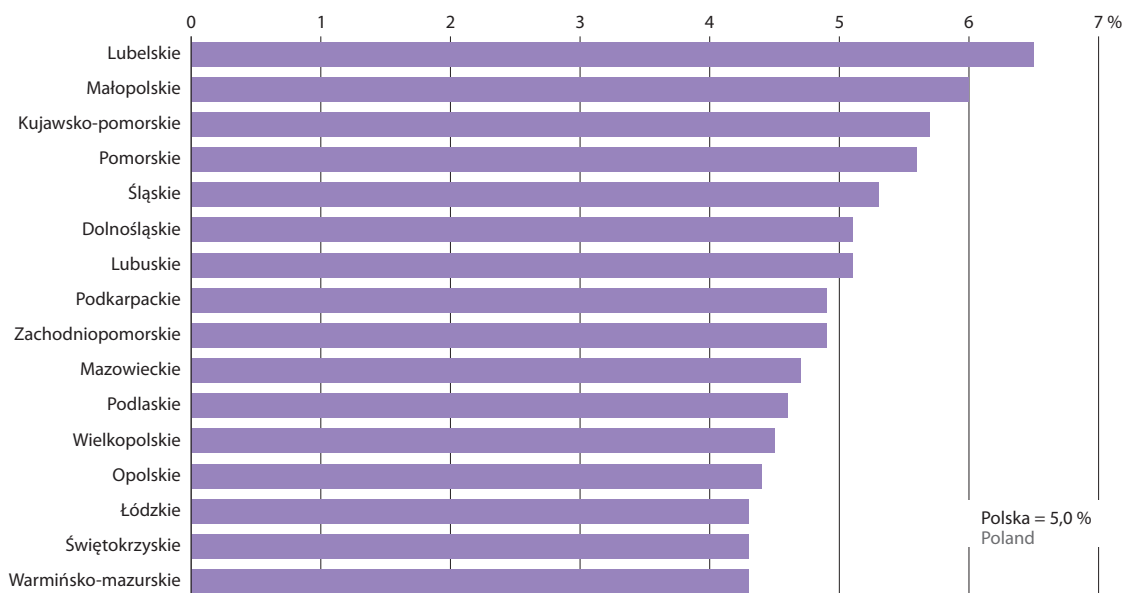
Mapa 9.
Map 9.

**Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

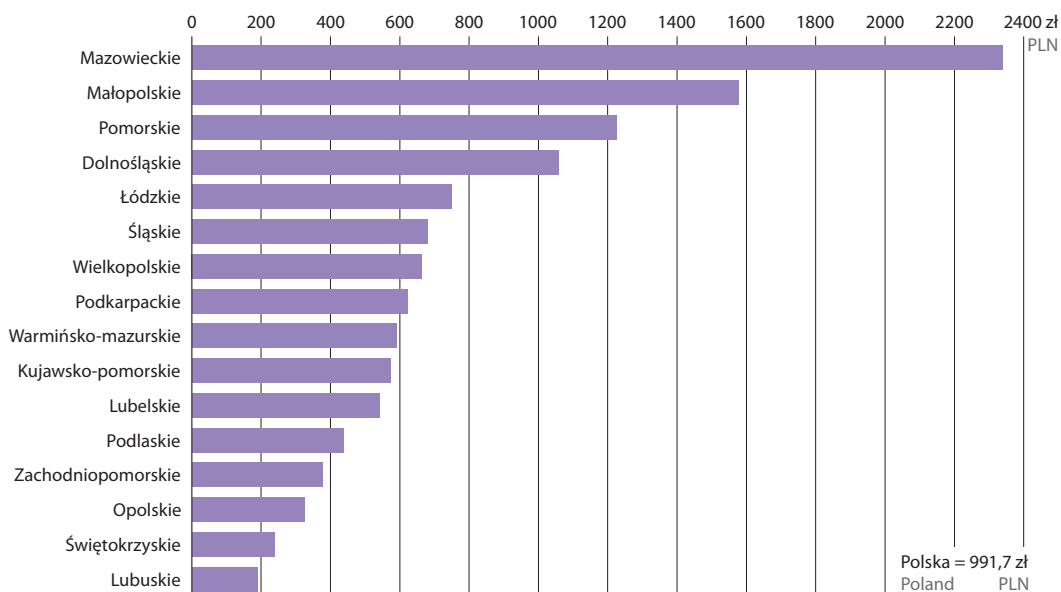
Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022
As of 31 December

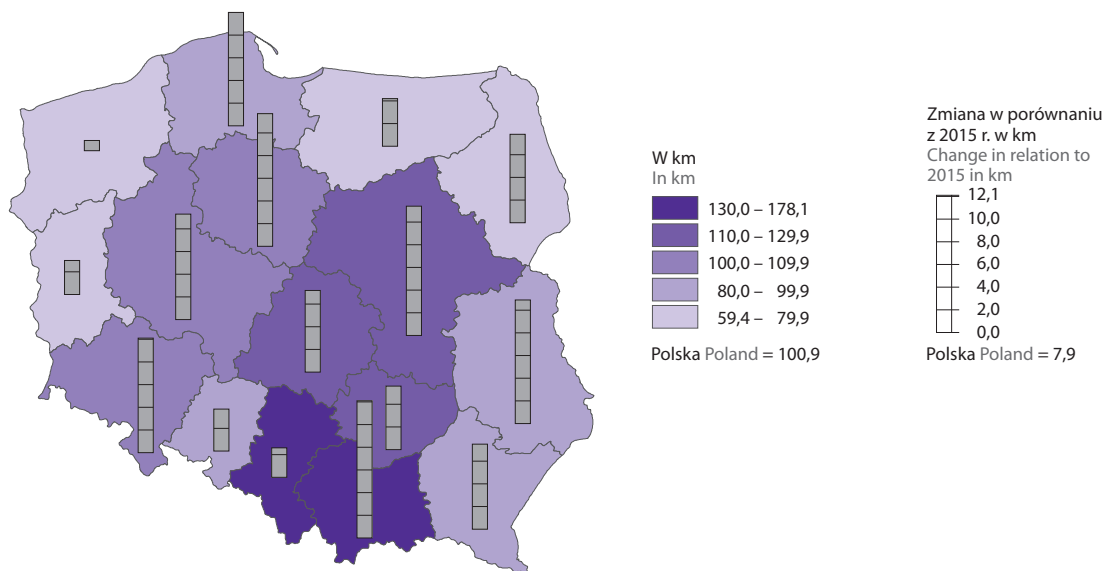
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r.
Chart 4. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2022

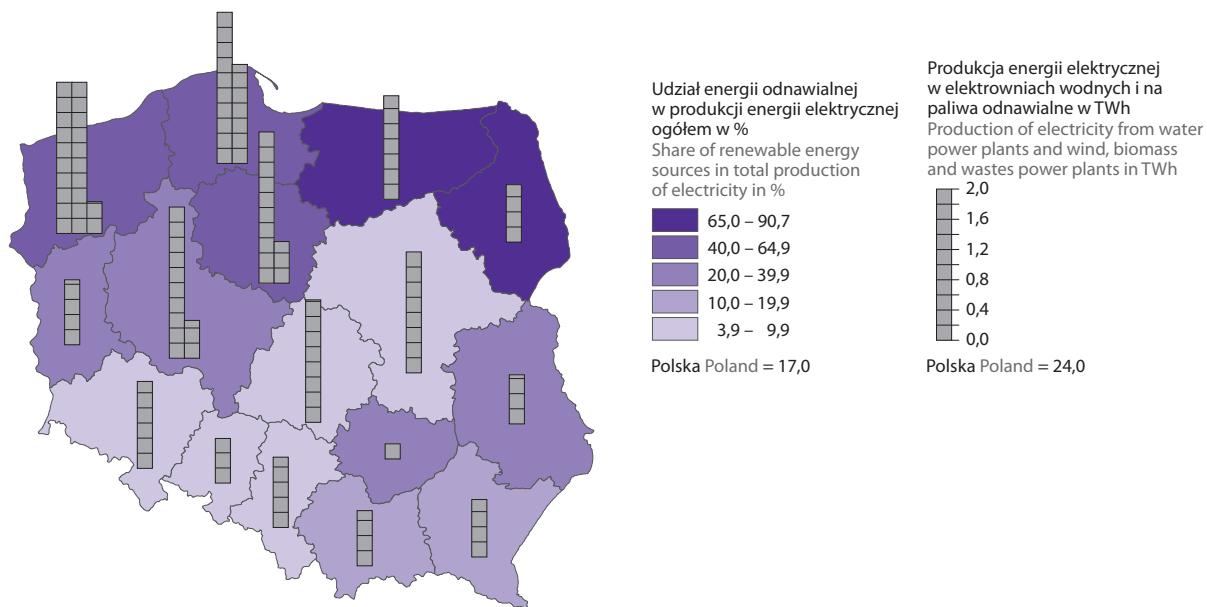
Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2021 (current prices)

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2021 r.
 Map 10. Hard surface public roads per 100 km² of total area in 2021

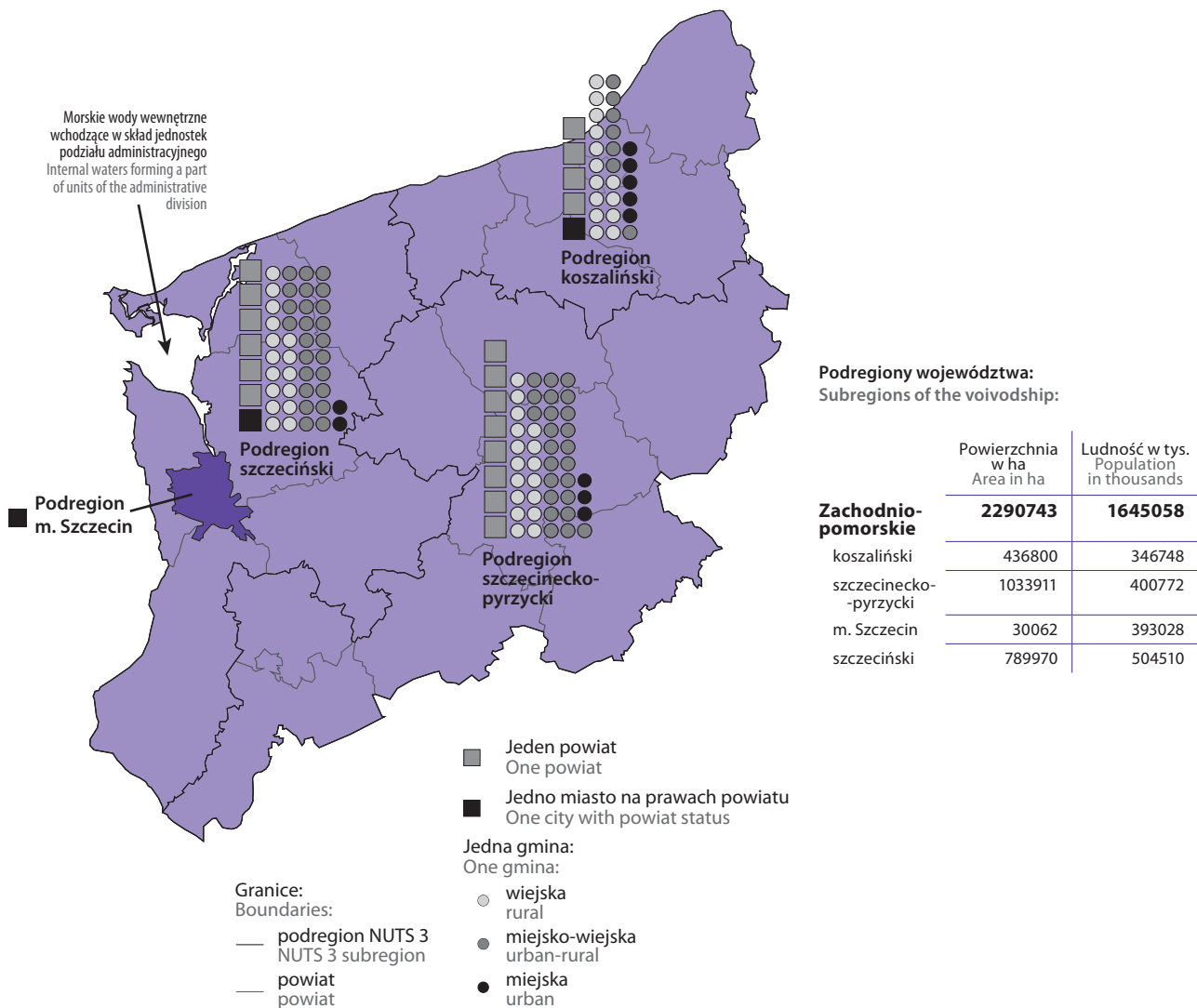

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2021 r.
 Map 11. Energy from renewable sources in 2021

Mapa 13. Podział województwa zachodniopomorskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Zachodniopomorskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2022
As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Według stanu w dniu 1 I 2022 r. powierzchnia geodezyjna województwa kształtowała się na poziomie 2290,7 tys. ha. Największy udział w tej powierzchni miały użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Na przestrzeni roku wzrosła powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych, gruntów pod wodami, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz nieużytków i terenów różnych przy spadku powierzchni użytków rolnych.

Powierzchnia województwa zachodniopomorskiego według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. wynosiła 2290,7 tys. ha, tj. 7,3% ogólnej powierzchni Polski. Według kierunków wykorzystania, największy obszar zajmowały użytki rolne – łącznie 1126,9 tys. ha (49,2%), a następnie grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 850,5 tys. ha (37,1%) oraz grunty pod wodami powierzchniowymi – 121,8 tys. ha (5,3%). Pozostałe grunty stanowiły 8,4% powierzchni geodezyjnej województwa, w tym: grunty zabudowane i zurbanizowane – 105,8 tys. ha (4,6%), nieużytki 75,5 tys. ha (3,3%) i tereny różne – 10,3 tys. ha (0,4%).

W odniesieniu do stanu w dniu 1 stycznia 2021 r. w województwie zachodniopomorskim zwiększyła się powierzchnia ogólna geodezyjna o 0,3 tys. ha. Odnotowano również wzrost powierzchni nieużytków – o 2,9 tys. ha, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych – o 1,0 tys. ha, gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych – o 0,9 tys. ha, powierzchni pod wodami – o 0,8 tys. ha oraz terenów różnych – o 0,3 tys. ha. Mniejsza natomiast była powierzchnia użytków rolnych – o 28 ha.

Na użytki rolne zajmujące łącznie 1126,9 tys. ha składały się w przeważającej mierze grunty orne (75,6%), w dalszej kolejności łąki i pastwiska trwałe (19,6%), grunty rolne zabudowane (1,7%), grunty pod rowami i stawami (1,1%), a pozostałą część stanowiły sady (0,4%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (850,5 tys. ha) w ponad 99% były zajęte przez lasy. W powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (105,8 tys. ha) – 48,8% przeznaczone było pod tereny komunikacyjne.

Tereny wiejskie zajmowały łącznie obszar 2144,6 tys. ha i stanowiły 93,6% ogólnej powierzchni województwa zachodniopomorskiego, a tereny miejskie – 146,1 tys. ha (6,4%).

Tablica 2.

Table 2.

Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania

Geodetic area by land use

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha in ha				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Powierzchnia ogólna Total area	2289248	2290472	2290472	2290743	7,3
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	1119246	1127911 ^a	1126880 ^a	1126852 ^a	6,0

Tablica 2.
Table 2.

Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania (dok.)
Geodetic area by land use (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha in ha				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woody and bushy land	857312	848844	849560	850509	8,9
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	117848	121262	121022	121798	18,4
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized areas	95880	103974 ^b	104774 ^b	105760 ^b	5,9
Nieuzyski Wasteland	74771	72888	72638	75520	16,1

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

a Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the item “forest land as well as woody and bushy land”.

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

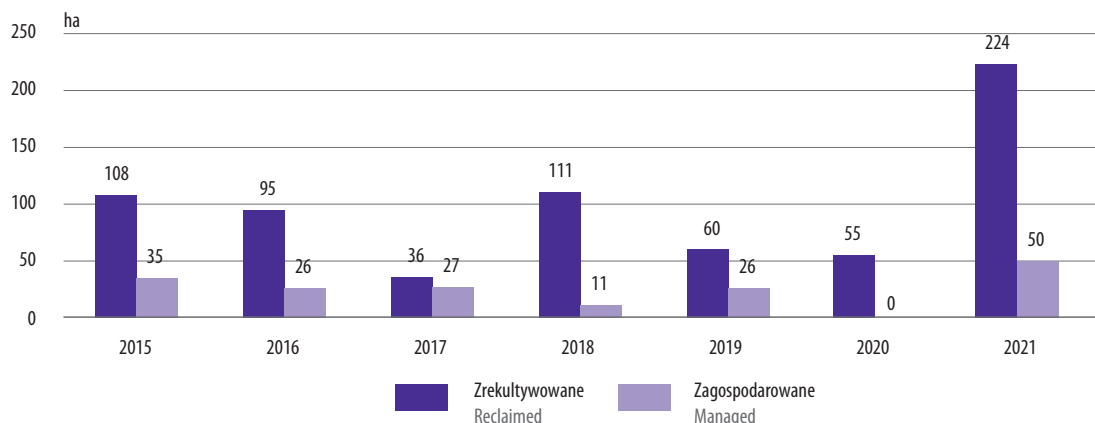
W końcu 2022 r. powierzchnia gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała (grunty zdegradowane) w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej wyniosła 2,9 tys. ha (wzrost o 0,1% w stosunku do poprzedniego roku, ale spadek o 0,1% w stosunku do 2015 r.). Udział powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w województwie zachodniopomorskim w stosunku do kraju wyniósł 4,6%.

W ciągu roku zrehabilitowano 224 ha, co stanowiło 10,0% gruntów zrehabilitowanych w Polsce (ponad 4-krotnie więcej niż w poprzednim roku i ponad 2-krotnie więcej niż w 2015 r.), a zagospodarowano – 50 ha gruntów, co stanowiło 9,0% gruntów zagospodarowanych w kraju (więcej o 50 ha niż w poprzednim roku i więcej o 42,9% niż w 2015 r.).

W trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych z produkcji rolniczej i leśnej wyłączono 618 ha gruntów, co stanowiło 9,5% gruntów rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej w kraju (w 2020 r. 481 ha, a w 2015 r. 391 ha), w tym 73,2% (452 ha) stanowiły grunty rolne i leśne. Spośród powierzchni wyłączonych gruntów rolnych i leśnych największy odsetek przeznaczono pod budowę osiedli mieszkaniowych i na tereny przemysłowe (odpowiednio 28,2% i 26,1%), pod użytki kopalne (2,6%), na tereny komunikacyjne (1,3%) i na inne cele (41,7%).

Wykres 6.
Chart 6.

Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku
Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W 2021 r. zużycie wody w województwie zachodniopomorskim stanowiło 10,7% zużycia w Polsce i było niższe zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 2,0% i 36,2%. Dominowało zużycie na cele przemysłu, ponad 15 razy wyższe niż zużycie przez gospodarstwa domowe. W 2021 r. odprowadzono więcej ścieków przemysłowych (o 1,2%), a mniej ścieków komunalnych (o 1,0%). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2021 r. wyniósł 83,5% i zmniejszył się o 0,1 p. proc. w stosunku do 2020 r.

W województwie zachodniopomorskim rozkład wielkości zużycia wody w poszczególnych sektorach gospodarki od 2015 r. nie uległ istotnym zmianom. W 2021 r. największy udział miał przemysł (90,6%), następnie gospodarka komunalna (6,0%) oraz rybactwo (1,3%). W 2021 r. łączne zużycie wody wyniosło 946,1 hm³ (10,7 % zużycia w kraju) i w stosunku do 2015 r. (bez nawodnień w rolnictwie i leśnictwie) było o 36,2% niższe, a do 2020 r. o 2,0%. W porównaniu z 2020 r. zanotowano mniejsze zużycie wody w przemyśle (o 2,3%) i na potrzeby gospodarstw domowych (o 1,1%), natomiast zwiększyło się zużycie wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych (o 5,6%).

Tablica 3.
Table 3.

Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Water consumption by needs during the year

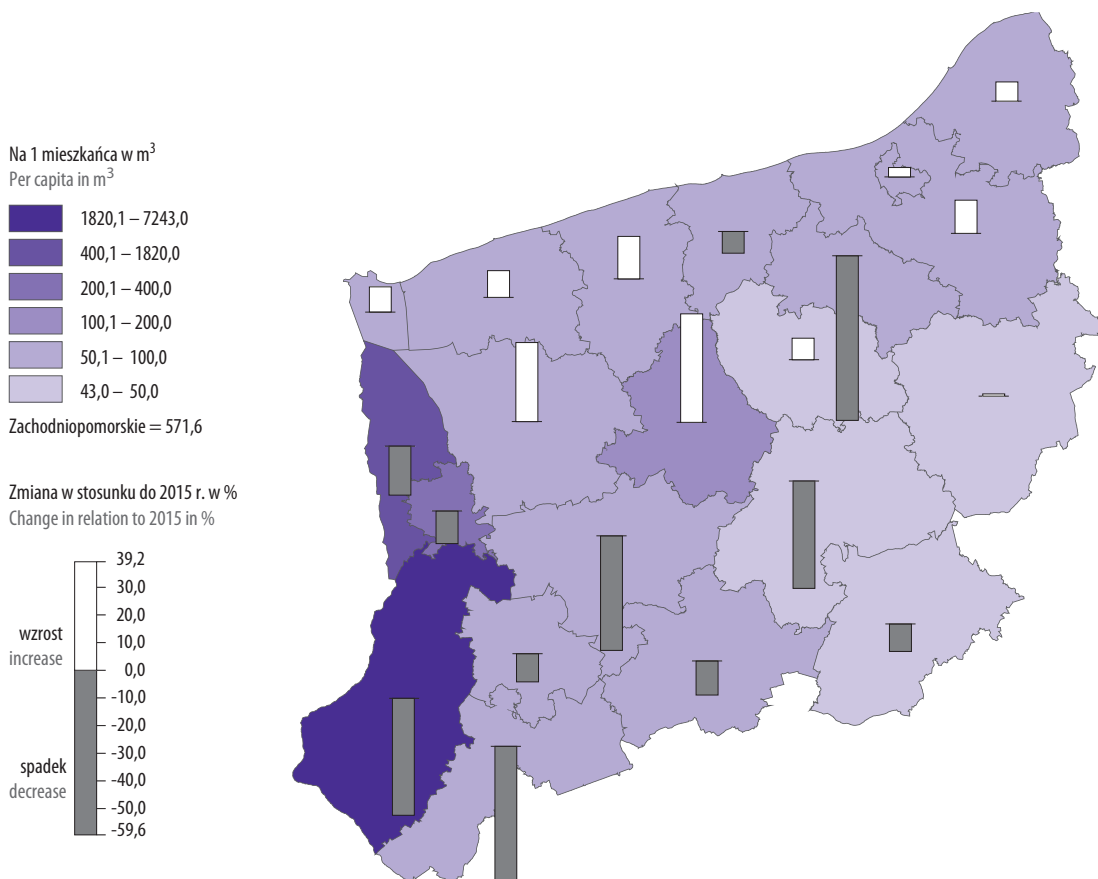
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem^a Total^a	1483,6	958,6	965,6	946,1	10,7
w tym: of which:					
Przemysł Industry	1377,1	848,0	877,2	857,0	13,5
Rybactwo ^b Fishing ^b	31,9	32,1	11,3	11,9	1,4
Gospodarstwa domowe Households	56,4	57,2	57,6	57,0	4,5

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.

a Until 2018, includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Mapa 14.
Map 14.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r.
Water consumption for needs of the national economy and population in 2021

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosło 571,6 m³ i było dwuipółkrotnie wyższe niż średnio w kraju; wskaźnik dla kraju wyniósł 232,8 m³. W omawianym roku jego najwyższy poziom odnotowano w powiecie gryfińskim (7243,0 m³). Wskaźnik wyższy niż przeciętnie w województwie wystąpił także w powiecie polickim (1810,1 m³). Najniższe zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie drawskim (43 m³). Największy wzrost zużycia wody w porównaniu z 2015 r. odnotowano w powiatach: łobeskim (o 39,2%), goleniowskim (o 28,6%) i gryfickim (o 15,3%), zaś największy spadek w powiecie białogardzkim (o 59,6%), myśliborskim (o 48,5) i gryfińskim (o 42,3%).

W 2021 roku w województwie zachodniopomorskim wytworzono ogółem 924,0 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych (ilość ścieków odprowadzonych z terenu województwa stanowiła 11,9% ścieków wytworzonych w kraju).

Oczyszczenia wymagało 108,9 hm³ odprowadzonych ścieków przemysłowych i komunalnych (mniej o 0,2% niż przed rokiem i o 6,9% mniej niż w 2015 r.), tj. 11,8% ogólnej ilości. Łącznie oczyszczono 108,5 hm³, tj. 99,6% ścieków wymagających oczyszczania. Najwięcej ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzono z obszaru powiatu polickiego (31,7%) i m. Szczecin (20,4%).

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim ścieki przemysłowe były oczyszczane w 33 oczyszczalniach o łącznej przepustowości projektowej 263,4 dm³ na dobę, z tego w 1 oczyszczalniach mechanicznych, 5 – chemicznych, 24 – biologicznych oraz w 3 – z podwyższonym usuwaniem biogenów. Z ogólnej ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi 80,3% było oczyszczanych chemicznie, 11,4% – mechanicznie, 4,9% – biologicznie, 2,2% – z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W analizowanym roku w województwie siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 69,7 hm³ ścieków komunalnych (mniej niż w 2020 r. i 2015 r. odpowiednio o 1,0% i 3,7%). Były one w całości oczyszczane, w tym 92,0% oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów (64,2 hm³), 7,9% – biologicznie (5,5 hm³) oraz nieznaczną ilość (33 dam³) – mechanicznie. Na terenie województwa pracowało 249 oczyszczalni komunalnych (173 biologicznych, 7 mechanicznych oraz 69 z podwyższonym usuwaniem biogenów) o łącznej przepustowości projektowej 479,8 dam³ na dobę.

W końcu 2021 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wyniósł 83,5% (w porównaniu do kraju (75,2%) o 8,3 p. proc. więcej). Z oczyszczalni ścieków w miastach korzystało 94,4% ludności, a na wsi – zaledwie 60,1%.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 4.
Table 4.

Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

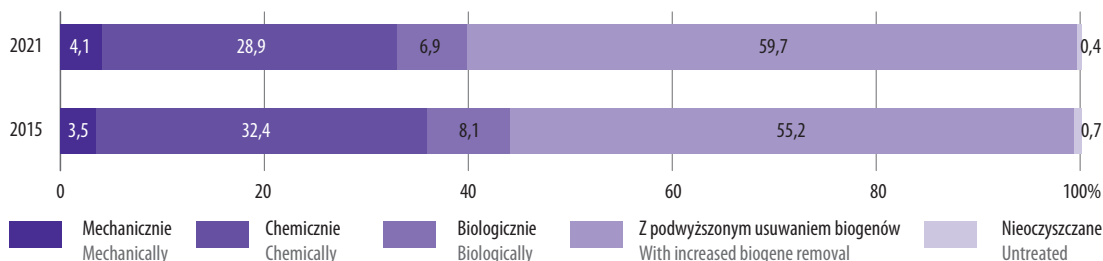
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	294	279	283	282
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Treated municipal wastewater during the year in dam ³	72447	68507	70462	69740
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	44556	40006	38702	39177
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	83,7	83,0	83,6	83,5

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

Oczyszczalnia ścieków - zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7.
Chart 7.

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
a Data concern only industrial wastewater.

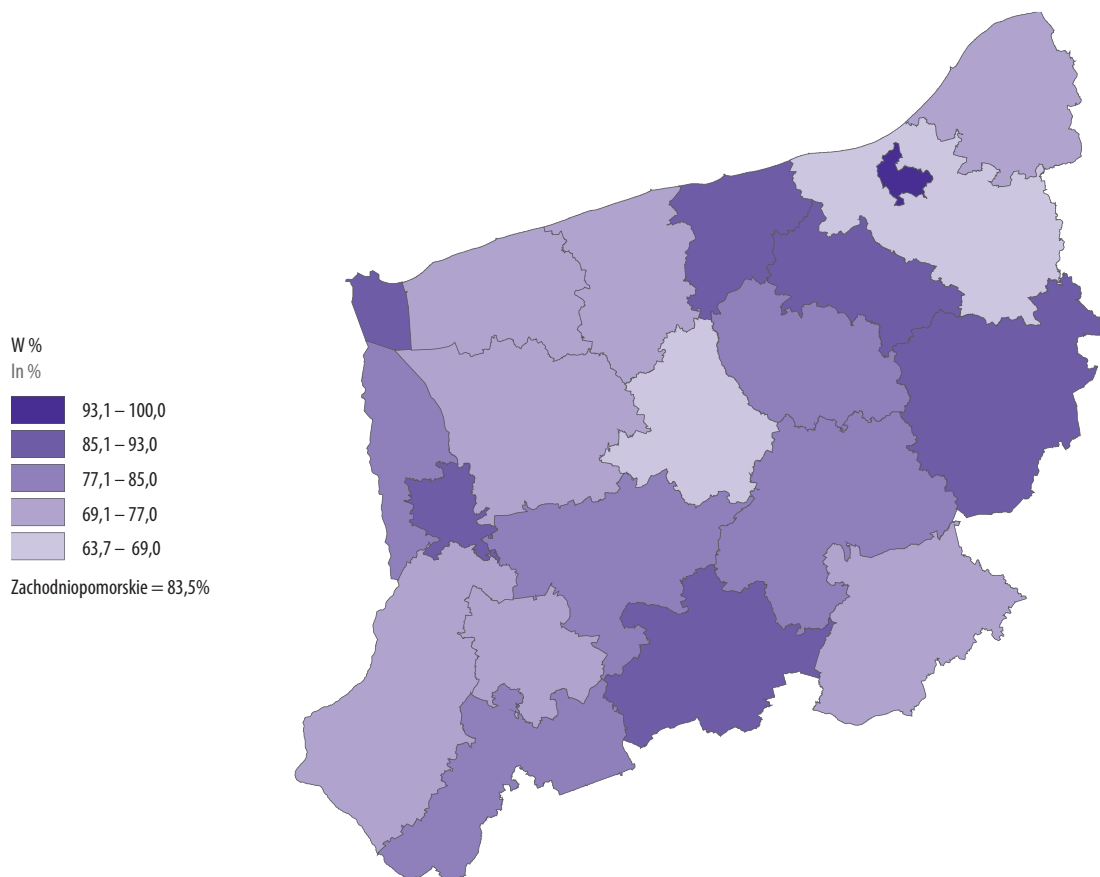
Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Mapa 15.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2021 r.

Map 15.

Population connected to wastewater treatment plants in 2021

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W 2021 r. odnotowano spadek poziomu emisji głównych zanieczyszczeń (zarówno pyłowych, jak i gazowych) wytworzonych w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych zatrzymano 99,8% wytworzonych pyłów, natomiast w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych zatrzymano 72,1% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych do atmosfery. Wśród zanieczyszczeń gazowych największy udział miały zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, a wśród zanieczyszczeń pyłowych – zanieczyszczenia powstałe ze spalania paliw.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim za szczególnie uciążliwych dla środowiska uznano 111 zakładów (w 2020 r. – 113; w 2015 r. 106).

Łączna emisja zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 1,5 tys. ton (w 2020 r. – 1,7 tys. ton; w 2015 r. – 2,3 tys. ton), co stanowiło 6,6% pyłów wyemitowanych w kraju i lokowało województwo na 5. miejscu w Polsce.

W przeliczeniu na 1 km² powierzchni wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych kształtowała się na poziomie 0,06 tony (w kraju 0,07 tony). Znacząca ilość zanieczyszczeń pyłowych, tj. 35,4% (przed rokiem – 43,6%, a w 2015 r. – 49,5%) pochodziła ze spalania paliw. Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych wyemitowały zakłady działające na terenie powiatów: polickiego (29,2%), szczecińskiego (13,8%) i m. Świnoujście (12,8%).

W końcu 2021 r. urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadały 64 zakłady, tj. 57,7% zakładów uciążliwych dla czystości powietrza. W zainstalowanych urządzeniach zatrzymano 99,8% wytworzonych pyłów (895,7 tys. ton), w kraju 99,9% (18947,5 tys. ton zanieczyszczeń). Najwyższe współczynniki redukcji zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w powiatach: gryfińskim i szczecińskim (po 100,0%) oraz białogardzkim (99,9%).

Emisja zanieczyszczeń gazowych wyniosła 6609,4 tys. ton (mniej o 2,2% niż przed rokiem i o 23,2% mniej niż w 2015 r.), tj. 3,2% ilości wyemitowanej w kraju, w tym bez dwutlenku węgla – 17,8 tys. ton (mniej odpowiednio o 8,6% i 33,1%). Pod względem wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych województwo lokowało się na 11. miejscu w kraju. Średnio na 1 km² powierzchni województwa wyemitowano 288,56 ton (w kraju 669,93 tony), w tym bez dwutlenka węgla – 0,78 ton.

Wśród zanieczyszczeń gazowych najbardziej szkodliwe są tlenki siarki i azotu oraz gazy cieplarniane (dwutlenek węgla i metan). Emisja dwutlenku siarki wyniosła 6,2 tys. ton (mniej o 6,5% niż przed rokiem i o 41,8% niż w 2015 r.), tlenków azotu, w przeliczeniu na NO₂ – 5,5 tys. ton (mniej odpowiednio o 6,3% i 42,8%), a dwutlenku węgla – 6591,6 tys. ton (mniej odpowiednio o 2,2% i 23,2%). Ponadto do atmosfery trafiło 0,4 tys. ton metanu (to o prawie czterokrotnie mniej niż w 2020 r. i o 30,2% mniej niż w 2015 r.) oraz 3,0 tys. ton tlenku węgla (więcej o 10,8% niż w 2020 r., ale o 11,5% mniej niż w 2015 r.). Największą ilość gazowych zanieczyszczeń powietrza wyemitowały zakłady zlokalizowane na terenie powiatów: gryfińskiego (35,6%), m. Szczecin (22,5%) i polickiego (20,1%).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku, obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku, obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych posiadało 12 zakładów, tj. 10,8% liczby zakładów uciążliwych dla czystości powietrza, zatrzymano w nich 72,1% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych do atmosfery. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2021 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wynosiły: 53,7% dla tlenku azotu (w kraju – 46,4%), 81,2% dla dwutlenku siarki (w kraju – 92,8%), 84,8% dla węglowodorów (w kraju – 76,4%), 70,7% dla innych, głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chloroorganicznych (w kraju 44,9%). W województwie zachodniopomorskim tlenek węgla zatrzymano lub zneutralizowano w 35,0% (w kraju – 37,8%). Najwyższa redukcja zanieczyszczeń gazowych w województwie zachodniopomorskim została odnotowana w powiatach: gryfińskim (83,8%) i polickim (76,9%).

Tablica 5.
Table 5.

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Emission of air pollutants from plants especially noxious to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year			w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gases pollutions					
Ogółem Total	8604	6245,8	6756,7	6609,4	3,2
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	10,6	7,8	6,6	6,2	3,4
Metan Methane	0,6	2,0	1,7	0,4	0,1
Tlenki azotu Nitrogen oxides	9,7	6,5	5,9	5,5	3,1
Tlenek węgla Carbon monoxide	3,4	2,6	2,7	3,0	1,2
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	8577,3	6222,6	6737,2	6591,6	3,2
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulates pollutions					
Ogółem Total	1,9	1,9	1,7	1,5	6,6
w tym: of which:					
Ze spalania paliw Fuel combustion	0,8	0,8	0,7	0,5	4,4
Niezorganizowana Non-organised	0,4	0,4	0,3	0,3	23,3

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

Na koniec 2021 r. **powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych** prawnie chroniona stanowiła 21,8% powierzchni województwa. W stosunku do 2020 r. wzrosła zaledwie o 6,8 ha, a największą część tych obszarów stanowiły obszary chronionego krajobrazu.

Powierzchnia gruntów leśnych, w tym lasów oraz lesistość w województwie zachodniopomorskim od lat systematycznie zwiększa się. W 2021 r. wielkość wskaźnika lesistości uplasowała województwo zachodniopomorskie na czwartym miejscu w kraju.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. wynosiła 498,9 tys. ha, co stanowiło 21,8% powierzchni województwa. Porównując z 2020 r. terenów tych było nieznacznie o 6,8 ha więcej oraz z 2015 r. o 4910 ha więcej. Największą powierzchnię zajmowały obszary chronionego krajobrazu – 351,1 tys. ha (łącznie z rezerwatami przyrody i pozostałymi formami ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu), tj. 70,4% powierzchni, następnie parki krajobrazowe 115,6 tys. ha (odpowiednio 23,2%). Parki narodowe zajmowały powierzchnię 13,6 tys. ha, a rezerваты przyrody 13,3 tys. ha. Na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych w województwie zachodniopomorskim znajdowało się 2662 pomników przyrody (7,6% wszystkich pomników przyrody w Polsce).

Najwyższą formę ochrony przyrody stanowią parki narodowe. Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdują się 2 parki narodowe: Woliński Park Narodowy o powierzchni 8,2 tys. ha (2,6% powierzchni parków narodowych w kraju), położony w dwóch powiatach: kamieńskim i m. Świnoujście oraz część Drawieńskiego Parku Narodowego o powierzchni 5,4 tys. ha (1,7% powierzchni parków narodowych w kraju), położony w powiatach: wałeckim i choszczeńskim.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego ochroną prawną objęta była cała powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Mielno, a w dwóch gminach, udział powierzchni prawnie chronionej przekroczył 80,0% ogólnej powierzchni gminy (gm. m-w. Czaplinek oraz gm.m-w. Złocieniec.).

Na koniec 2021 r. w województwie zlokalizowanych było 125 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 13,3 tys. ha. Ich powierzchnia w porównaniu do 2015 r. zwiększyła się o 357 ha, tj. wzrost o 2,8%. Największy obszar zajmowały rezerwaty torfowiskowe i krajobrazowe, które stanowiły odpowiednio 33,0% i 23,8% ogólnej powierzchni rezerwatów w województwie.

Ponadto w zachodniopomorskim znajdowało się 7 parków krajobrazowych o łącznej powierzchni 115,6 tys. ha, z czego 2 częściowo położone były również na terenach woj. lubuskiego. Zajmowały one 5,1% ogólnej powierzchni województwa i w większości były zajęte przez lasy (51,2%) oraz użytki rolne (30,7%). Obszary chronionego krajobrazu obejmowały 351,1 tys. ha, tj. 15,3% powierzchni województwa. Wśród obszarów chronionego krajobrazu największą powierzchnię zajmowało Pojezierze Drawskie 80,6 tys. ha, Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy 37,1 tys. ha oraz Koszaliński Pas Nadmorski 36,2 tys. ha.

Łącznie na terenie województwa zachodniopomorskiego w końcu 2021 r. zanotowano 2,7 tys. pomników przyrody, w tym m.in. pojedyncze drzewa stanowiły 82,8%, grupy drzew – 9,0%, głązy narzutowe – 3,8%.

W województwie zachodniopomorskim wśród form ochrony przyrody należy jeszcze wyróżnić: 1100 użytków ekologicznych (6,9 tys. ha), 10 stanowisk dokumentacyjnych (50,9 ha) i 46 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (6,3 tys. ha).

Według stanu liczebnego ważniejszych zwierząt chronionych w Polsce (stan na dzień 31 grudnia 2021 r.) na terenie województwa najliczniej występował bóbr europejski - 13,2 tys. osobników (8,9 % populacji w kraju), żubr – 357 (14,7%), wilk – 350 (9,3%) oraz ryś – 39 (7,7%).

Ponadto na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdowało się 693,7 tys. ha obszarów specjalnej ochrony ptaków (30,3% powierzchni województwa) oraz 427,3 tys. ha specjalnych obszarów ochrony siedlisk (18,7%) tworzących razem obszary Natura 2000, będących formą ochrony przyrody ustanowioną w celu zachowania różnorodności siedlisk, a także gatunków.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

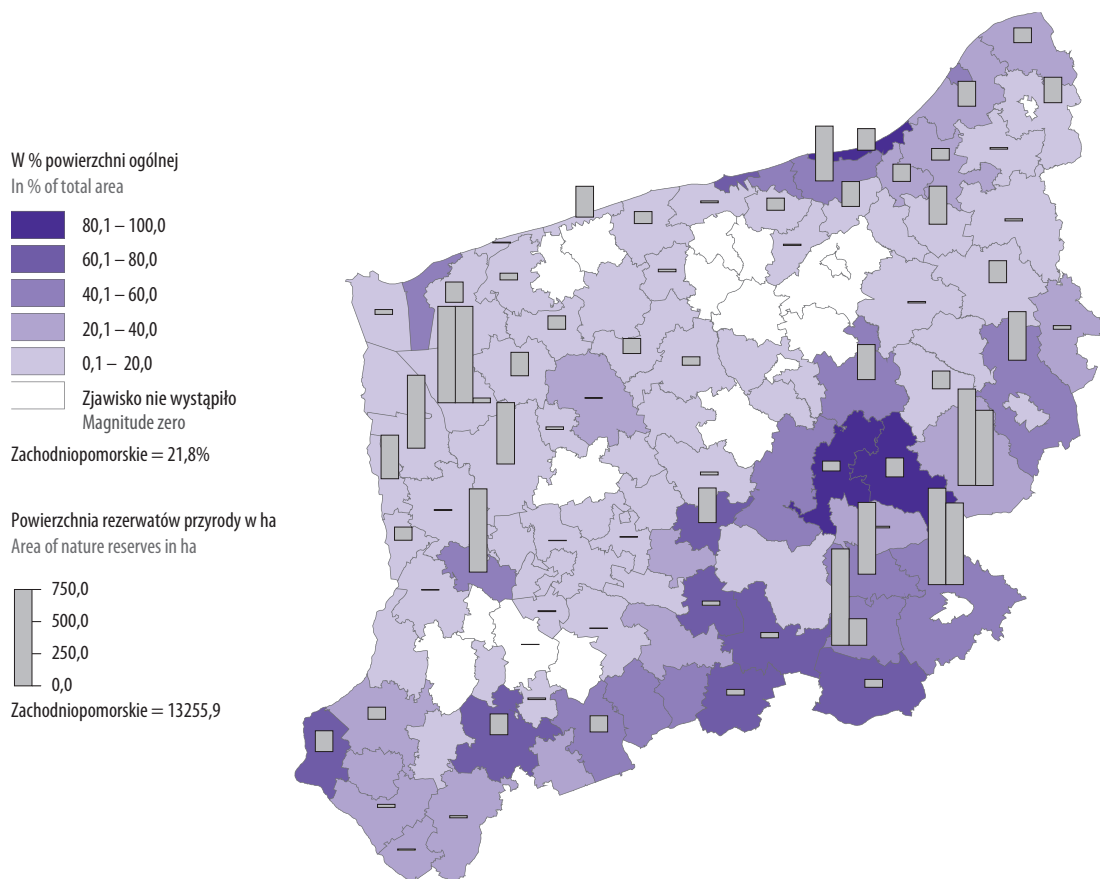
Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

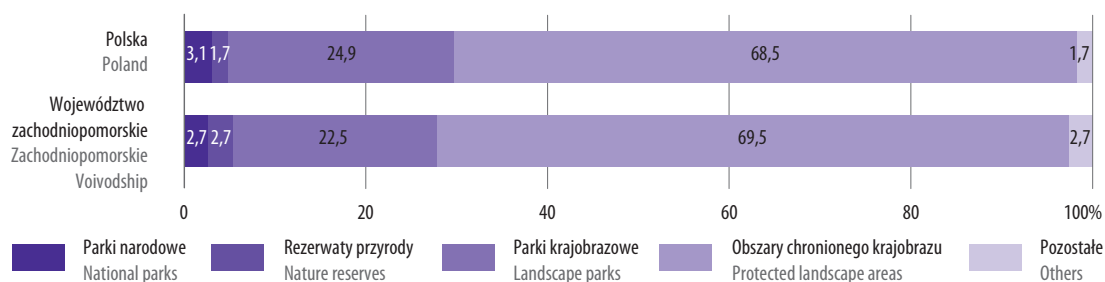
Mapa 16.
Map 16.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.
Area of special nature value under legal protection in 2021

Wykres 8.
Chart 8.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.
Area of special nature value under legal protection in 2021

W województwie zachodniopomorskim łączna powierzchnia gruntów leśnych w dniu 31 XII 2021 r. wyniosła 842,6 tys. ha (z tego 819,2 tys. ha zajmowały lasy). W skali roku powierzchnia gruntów leśnych zwiększyła się o 65 ha, natomiast od 2015 roku wzrosła o 5,1 tys. ha. Udział gruntów leśnych w powierzchni województwa wynosił 36,8%, natomiast lasów (tzw. wskaźnik lesistości) – 35,8%. Udział lasów prywatnych wyniósł 2,7%.

Wskaźnik lesistości w województwie był wyższy od krajowego (wynoszącego 29,6%) i ukształtował się na poziomie 35,8%. W stosunku do 2020 r. wskaźnik ten był na takim samym poziomie natomiast w porównaniu do 2015 był wyższy o 0,2 p. proc. Najwyższym wskaźnikiem lesistości charakteryzowały się powiaty: wałecki (55,1%) drawski (47,5%) oraz szczecinecki (45,5%), a najniższym: powiat pyrzycki (6,5%). W województwie zachodniopomorskim, podobnie jak w kraju przeważają gatunki iglaste drzew. W lasach w zarządzie Lasów Państwowych zajmowały one 527,9 tys. ha, co stanowiło 68,4 % powierzchni zalesionej. Gatunkiem dominującym w tej grupie była sosna która zajmowała obszar 61,6%; natomiast świerk stanowił (5,0%). Lasy liściaste zajmowały powierzchnię 245,5 tys. ha (31,6%), a największe udziały miały: buk (9,7%), brzoza (7,9%), dąb (7,1%), olsza (5,5%).

Uwzględniając strukturę wiekową lasów w zarządzie Lasów Państwowych, ponad jedną czwartą (25,1%) stanowił drzewostan w klasie wieku 41–60 lat, drzew ponad stuletnich było niespełna 10%.

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej kraju (danej jednostki terytorialnej: województwa, powiatu, gminy).

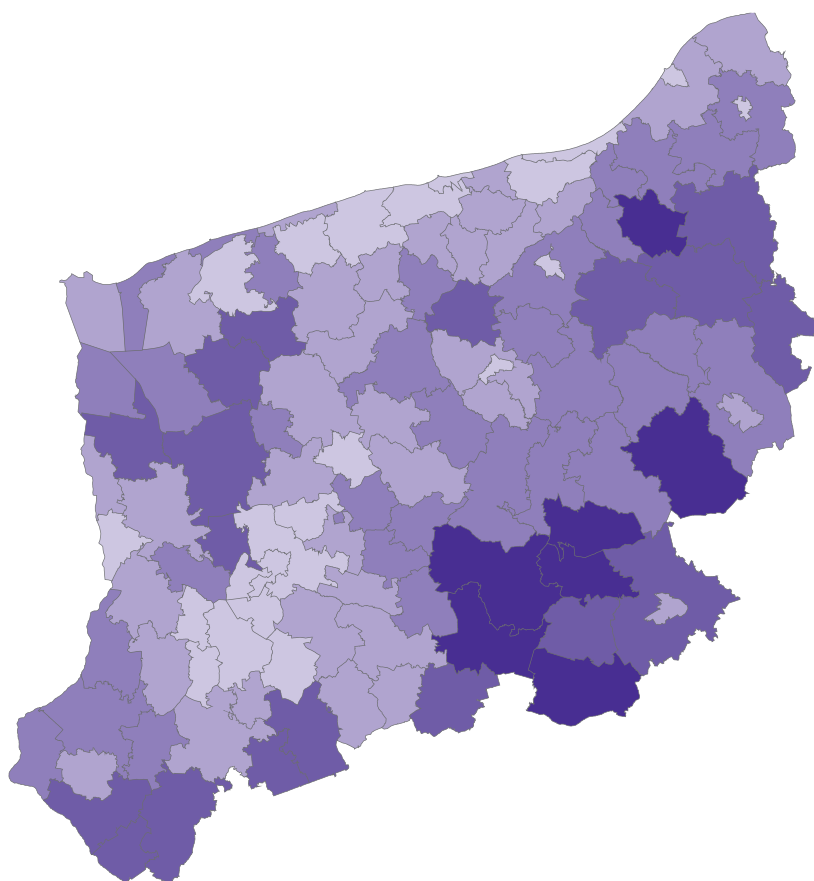
Mapa 17.
Map 17.

Lesistość w 2021 r.
Forest cover in 2021

W % powierzchni ogólnej
In % of total area

60,1 – 71,1
45,1 – 60,0
30,1 – 45,0
15,1 – 30,0
0,8 – 15,0

Zachodniopomorskie = 35,8 %

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wytworzono w 5011,3 tys. ton **odpadów przemysłowych** (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 4,7% ich ogólnej ilości w skali kraju (pod względem ilości województwo plasowało się na 7. miejscu w kraju).

W analizowanym roku w województwie zachodniopomorskim wytworzono 677,6 tys. ton **odpadów komunalnych** (402,9 kg na 1 mieszkańca), co stanowiło 5,0% odpadów komunalnych z całego kraju.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wytworzono 5011,3 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 4,7% ogólnej ilości w skali kraju i plasowało województwo na 7. miejscu. W porównaniu do 2020 r. o ilość wytworzonych odpadów w województwie zachodniopomorskim wzrosła o 1,7% tj. o 83,3 tys. ton, porównując do 2015 r. również wzrosła o 1,4% tj. o 69,9 tys. ton.

Liczba zakładów wytwarzających odpady w województwie zachodniopomorskim w końcu 2021 r. wyniosła 64 i w ciągu roku zmniejszyła się o 3, natomiast w stosunku do 2015 r. – zmniejszyła się o 13.

Tablica 6.

Table 6.

Odpady przemysłowe

Industrial waste

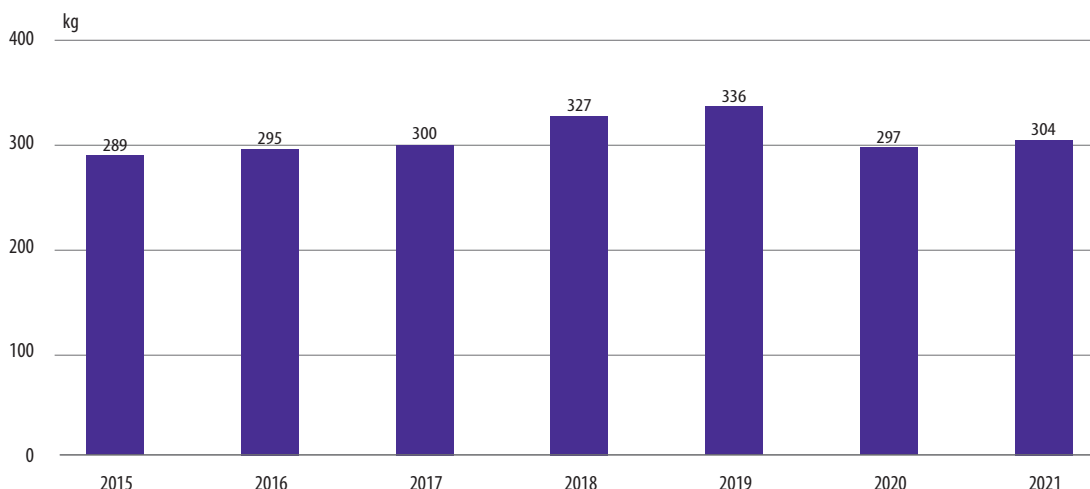
Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021	
	w tonach in tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tonach in tonnes		w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) - ogółem Waste generated (during the year) - total	4941,4	3,8	5693,7	4928,0	5011,3	4,7
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie disposed by producers on its own	3580,0	13,5	3996,3	3794,3	4031,9	17,1
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	658,6	0,9	1107,9	644,2	522,2	0,9
magazynowane czasowo temporarily stored	85,8	4,7	16,1	29,3	19,8	1,6
Odpady dotychczas składowane (nagroma- dzone) ^a (stan w końcu roku) - ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a (at the end of the year) - total	123452,8	7,3	131748,7	133681,0	135646,4	7,5

^a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.

^a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Wykres 9.
Chart 9.

Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Industrial waste generated during the year per capita

W analizowanym roku w województwie zachodniopomorskim **wytworzono** 677,6 tys. ton odpadów komunalnych (402,9 kg na 1 mieszkańca), co stanowiło 5,0% odpadów komunalnych z całego kraju. Zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i z 2015 r. ilość wytworzonych śmieci wzrosła odpowiednio o 4,7% i 17,5%. Zdecydowana większość (78,0%) tego typu odpadów została odebrana z gospodarstw domowych (w Polsce 85,8%).

W 2021 r. w regionie masa zmieszanych odpadów komunalnych utrzymała się na zbliżonym poziomie roku do poprzedniego i wyniosła 438,9 tys. ton, natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 265,2 kg, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. Masa odpadów zmieszanych odebranych z gospodarstw domowych wyniosła 318,6 tys. ton (192,5 kg na 1 mieszkańca) i stanowiła 72,6% ich ogólnej ilości.

Ilość odpadów komunalnych zebranych **selektywnie** z roku na rok rośnie. W 2015 r. selektywna zbiórka stanowiła 19,9% zebranych odpadów komunalnych (114,9 tys. ton). W 2021 r. zebrano selektywnie 238,7 tys. ton (35,2% ogółu wytworzonych odpadów komunalnych; co stanowiło 141,9 kg na 1 mieszkańca), co oznacza wzrost ilości tych odpadów o 14,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Wśród odpadów wyselekcjonowanych, zebranych na terenie województwa w ilości 238,7 tys. t, przeważały odpady biodegradowalne (35,5%), szkło (16,0%) i odpady wielkogabarytowe (15,8%).

Struktura selektywnie zebranych odpadów komunalnych zmieniła się na przestrzeni lat. Dominujące w 2015 r. frakcje odpadów, takie jak papier i tektura, szkło oraz tworzywa sztuczne (łącznie 42,3% selektywnie zebranych odpadów) stanowią obecnie 35,1% ogółu, zmalał też udział metali (z 0,6% w 2015 r. do 0,1% w 2021 r.). Udział zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wzrósł z 0,6% w 2015 r. do 0,9% w 2021 r., natomiast udział tekstyliów utrzymał się na tym samym poziomie (0,1%).

Odpady komunalne, powstałe w wyniku działalności bytowo-gospodarczej ludności, uciążliwe dla środowiska, gromadzone są na **składowiskach kontrolowanych**. W końcu 2021 r. w województwie zachodniopomorskim znajdowało się 13 czynnych składowisk o łącznej powierzchni 161,1 ha. Na przestrzeni lat 2015–2021 nie odnotowano zmian w ilości i powierzchni składowisk odpadów komunalnych.

W 2021 r. usługę odbierania i zbierania odpadów komunalnych świadczyło 80 zakładów, które łącznie zebrały 677,6 tys. ton odpadów, tj. o 4,7% więcej niż przed rokiem. Odpady te stanowiły 5,0% masy odpadów zebranych w kraju. Większość odpadów, tj. 78,0% pochodziła z gospodarstw domowych, natomiast z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) – 22,0%.

W 2021 r. zakłady oczyszczania zlokalizowane na terenie województwa zebrały 438,9 tys. ton odpadów zmieszanych oraz 238,7 tys. ton odpadów wyselekcjonowanych. Odpady zebrane selektywnie stanowiły 35,2% ogólnej ilości zebranych odpadów (w kraju 39,8%). Wzrosła ilość odpadów zebranych selektywnie, tj. o 14,6% w stosunku do 2020 r. i aż o 107,7% w stosunku do 2015 r.

W województwie zachodniopomorskim zanotowano 72 tzw. dzikich wysypisk, które mają zły wpływ na środowisko naturalne. W ciągu całego 2021 roku zostało zlikwidowanych na terenie województwa 581 takich wysypisk, co wiązało się z koniecznością zebrania i profesjonalnego wyselekcjonowania 3195,5 ton odpadów. Powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km² powierzchni ogółem – w województwie wynosi 578 m², natomiast w kraju są to 665 m².

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tablica 7.

Table 7.

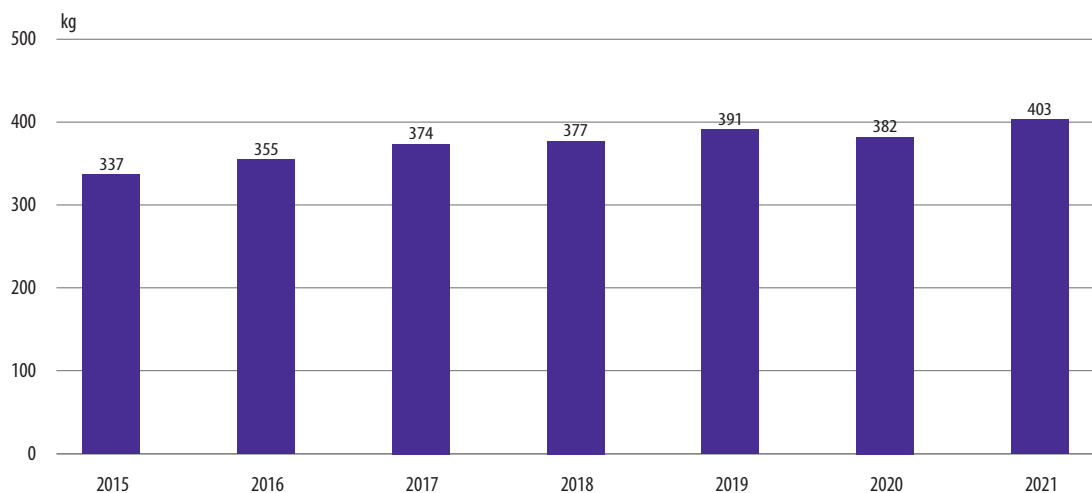
Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku

Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021			
	Ogółem Total	w tym z gospodarstw do- mowych of which from house- holds	Ogółem Total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
	w tonach in tonnes				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tonach in tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Ogółem Total	114943,5	91403,1	175787,4	208208,2	238702,9	4,4	210185,4	4,2
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and card- board	14138,8	8624,2	22087,0	25175,9	29116,4	5,3	22 955,4	4,9
Szkło Glass	22630,6	17884,2	26759,8	33720,4	38107,5	4,9	34147,8	4,6
Tworzywa sztuczne Plastics	11833,2	9206,7	13015,9	12472,8	16651,0	3,2	13420,1	2,8
Metale Metals	642,2	466,9	332,9	190,3	215,4	2,5	163,8	2,1
Tekstylia Textiles	90,8	42,5	81,1	138,0	155,7	3,5	94,0	2,2
Zużyte urządze- nia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	662,0	574,8	1734,8	1956,8	2085,7	4,7	1949,54	4,5

Wykres 10.
Chart 10.

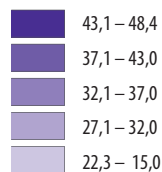
Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca
Municipal waste collected during the year per capita

Mapa 18.
Map 18.

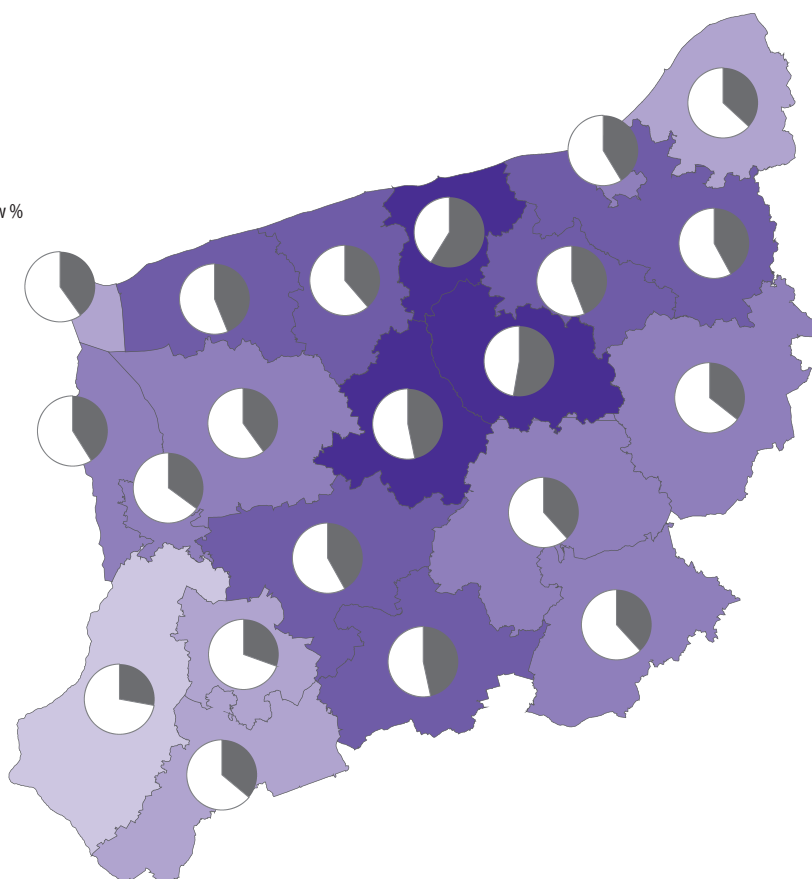
Odpady komunalne zebrane w 2021 r.
Municipal waste collected in 2021

Odpady komunalne zebrane selektywnie w %
Municipal waste collected separately in %

Zachodniopomorskie = 35,2 %

Odpady komunalne zebrane w %
Municipal waste collected in %

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2021 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 395,4 mln zł, a w gospodarce wodnej osiągnęły poziom 83,7 mln zł. W latach 2015–2021 strumień nakładów skierowany był głównie na gospodarkę ściekową i ochronę wód, ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, a także ujęcia i doprowadzenia wody oraz budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Większość nakładów sfinansowano w tych latach ze środków własnych inwestora, znacznym źródłem finansowania były też środki z zagranicy.

W 2021 r. w skali roku w województwie zachodniopomorskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska były niższe o 27,3%, a w porównaniu do 2015 r. niższe o 44,2%. W strukturze nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie zachodniopomorskim dominują naprzemiennie nakłady na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu oraz na gospodarkę ściekową i ochronę wód. **W latach 2015–2021** nakłady na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu stanowiły od 25% do 53% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska ogółem (w kraju od 28% do 39%), nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód zaś od 16,0% do 49,0% (w kraju od 35% do 49%). Na gospodarkę odpadami przeznaczono od 5% do 41% nakładów (w kraju od 7,0% do 20,0%).

W 2021 r. w województwie udział nakładów na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu oraz na gospodarkę ściekową i ochronę wód wyniósł odpowiednio 33,6% i 48,4% (w 2020 r. odpowiednio 36,7% i 48,3%, zaś w 2015 odpowiednio 25,1% oraz 27,2%). Pozostałe to nakłady na: gospodarkę odpadami – 10,7% (5,3% w 2020 r., 41,0% w 2015 r.), na ochronę gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych – 1,6% (2,8% w 2020 r., 0,5% w 2015 r.), na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu – 1,5% (1,5% w 2020 r., 0,8% w 2015 r.) i pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska – 4,2% (5,2% w 2020 r., 5,5% w 2015 r.).

Udział województwa w ogólnokrajowych nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniósł 3,2%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady na ochronę środowiska wynosiły w 2021 r. w województwie 239 zł (w Polsce 326 zł).

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe na ochronę środowiska w 2021 r. dominują środki własne, które stanowiły 65,8%, środki z zagranicy – 16,5%, oraz fundusze ekologiczne – 11,9%.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wynosiły 83,7 mln (o 13,4% mniej niż w 2020 r. i o 12,0% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 2,6% nakładów służących gospodarce wodnej w Polsce. Największą część stanowiły nakłady przeznaczone na ujęcia i doprowadzenia wody (85,3%), oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody (11,5%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady na gospodarkę wodną wynosiły w 2021 r. 51 zł (w Polsce 64 zł).

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe na gospodarkę wodną w 2021 r. dominują środki własne, które stanowiły 66,2% nakładów na gospodarkę wodną, fundusze ekologiczne stanowiły 15,5%, środki z zagranicy 6,0%.

Tablica 8.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015–2021 (ceny bieżące)

Table 8.

Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015–2021 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca ^b w złotych Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska - ogółem Environmental protection - total	3726981,3	5,0	2204,85
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu climate and air protection	1434439,8	5,9	848,60
gospodarka ściekowa i ochrona wód sewage management and waters protection	1263720,7	3,7	747,61
gospodarka odpadami waste management	766628,3	9,5	453,53
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu ogółem protection of biodiversity and landscape	45870,0	5,2	27,14
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environmental protection	156132,5	2,8	92,37
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	534761,5	2,9	316,36
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	415814,7	4,9	245,99
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	92959,5	3,5	54,99

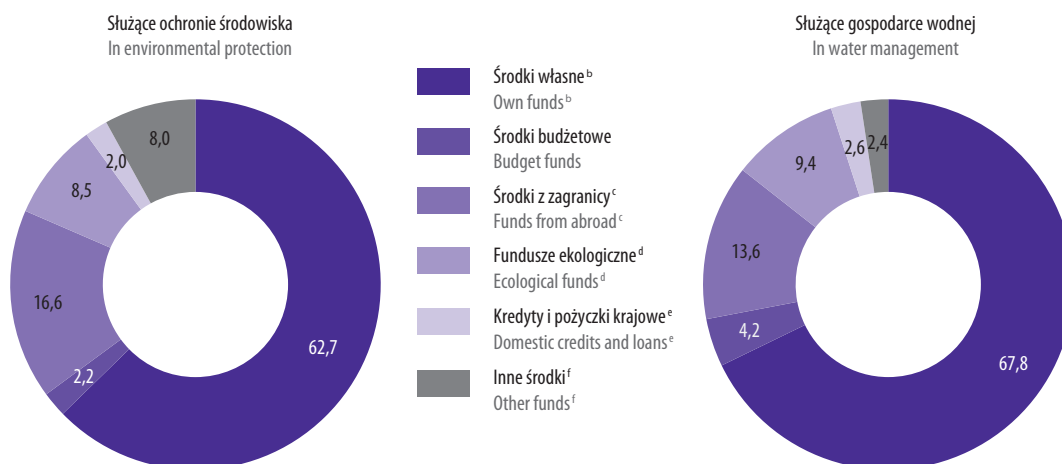
a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.

a By site location of investment. b Average value from a given period.

Wykres 11.

Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2021 (ceny bieżące)

Chart 11.

Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2021 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W 2022 r. liczba ludności województwa zachodniopomorskiego i liczba urodzeń była mniejsza niż w 2021 r. Zmniejszyła się również liczba zgonów. Saldo migracji na pobyt stały ogółem, jak i saldo migracji wewnętrznych nadal były ujemne. W większości powiatów województwa odnotowano ujemny przyrost naturalny. W województwie zachodniopomorskim, podobnie jak w całej Polsce, postępuje proces starzenia się ludności.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

– dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,

– dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu

Tablica 9.
Table 9.

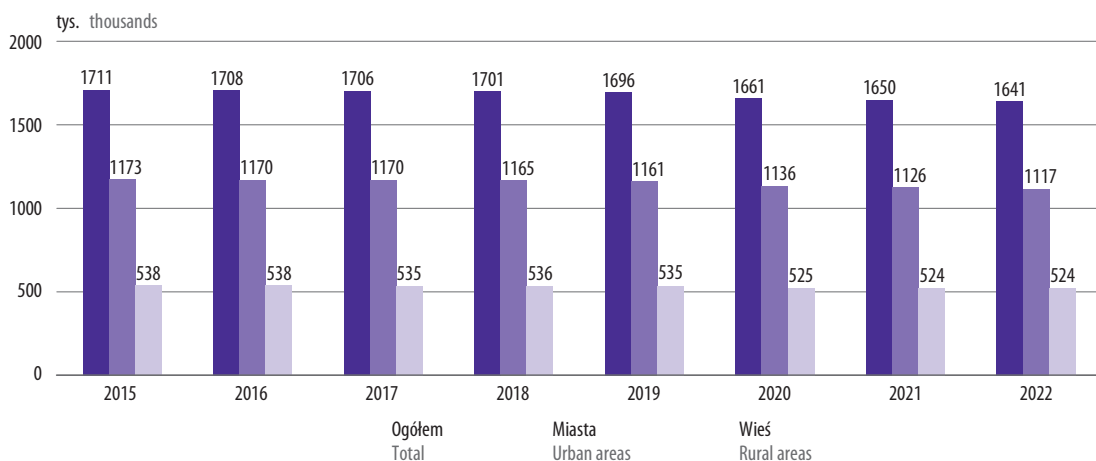
Ludność
Population

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem (stan w dniu 31 grudnia) Total (as of 31 December)				
w tys. in thousands	1710,0	1661,1	1650,0	1640,6
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	4,5	4,4	4,4	4,3
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	106	106	106	106
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas - in % of total population	68,6	68,4	68,2	68,1
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas - in % of total population	31,4	31,6	31,8	31,9
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	75	73	72	72

Wykres 12.

Liczba ludności w latach 2015–2022
Stan w dniu 31 grudnia
Population in 2015–2022
As of 31 December

Chart 12.

Populacja województwa stanowi, tak jak w roku poprzednim, 4,3% ogółu ludności Polski, w porównaniu z pozostałymi województwami zajmuje ono 11. pozycję. Najwięcej (23,9%) populacji województwa mieszkało w m. Szczecin, najmniej (2,1%) w powiecie łobeskim.

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2022 r. w województwie wyniosła 72, zaś w Polsce – 120 i kształtowała się na poziomie podobnym do notowanego w poprzednich latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiecie drawskim (30 osób), a najwyższy – w m. Szczecin (1301 osób).

Wskaźnik urbanizacji wyrażany liczbą ludności zamieszkałej w miastach w relacji do ogólnej liczby ludności w województwie zachodniopomorskim na koniec 2022 r. ukształtował się na poziomie 68,1% (w kraju – 59,6%) i względem 2015 r. zmniejszył się o 0,5 p. proc. (w kraju spadł o 0,7 p. proc.), natomiast w stosunku do notowanego przed rokiem nieznacznie obniżył się o 0,2 p. proc. w kraju i o 0,1 p. proc. w województwie. Obserwuje się tendencję malejącą wśród ludności zamieszkującej miasta, natomiast rosnącą w liczbie osób mieszkających na terenach wiejskich. W 2022 r. liczba ludności miast wyniosła 1117,0 tys. osób, wsi – 523,7 tys. osób. Jednakże w stosunku do poprzednich lat nastąpił spadek ludności zamieszkującej miasta

województwa zachodniopomorskiego (o 0,8% i 4,8% w porównaniu z 2021 r. i 2015 r.), a także w przypadku ludności zamieszkującej obszar wiejski notujemy (o 0,1% w odniesieniu do 2021 r. oraz o 2,6% do 2015 r.).

Struktura ludności według płci w województwie zachodniopomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2022 r. wyniósł 51,5%, tj. tyle samo co w roku 2021 i o 0,2 p. proc – do 2015 r. W Polsce kobiety stanowiły 51,7% populacji. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak w poprzednich latach, osiągając wartość 106 (w Polsce - 107).

Mapa 19.

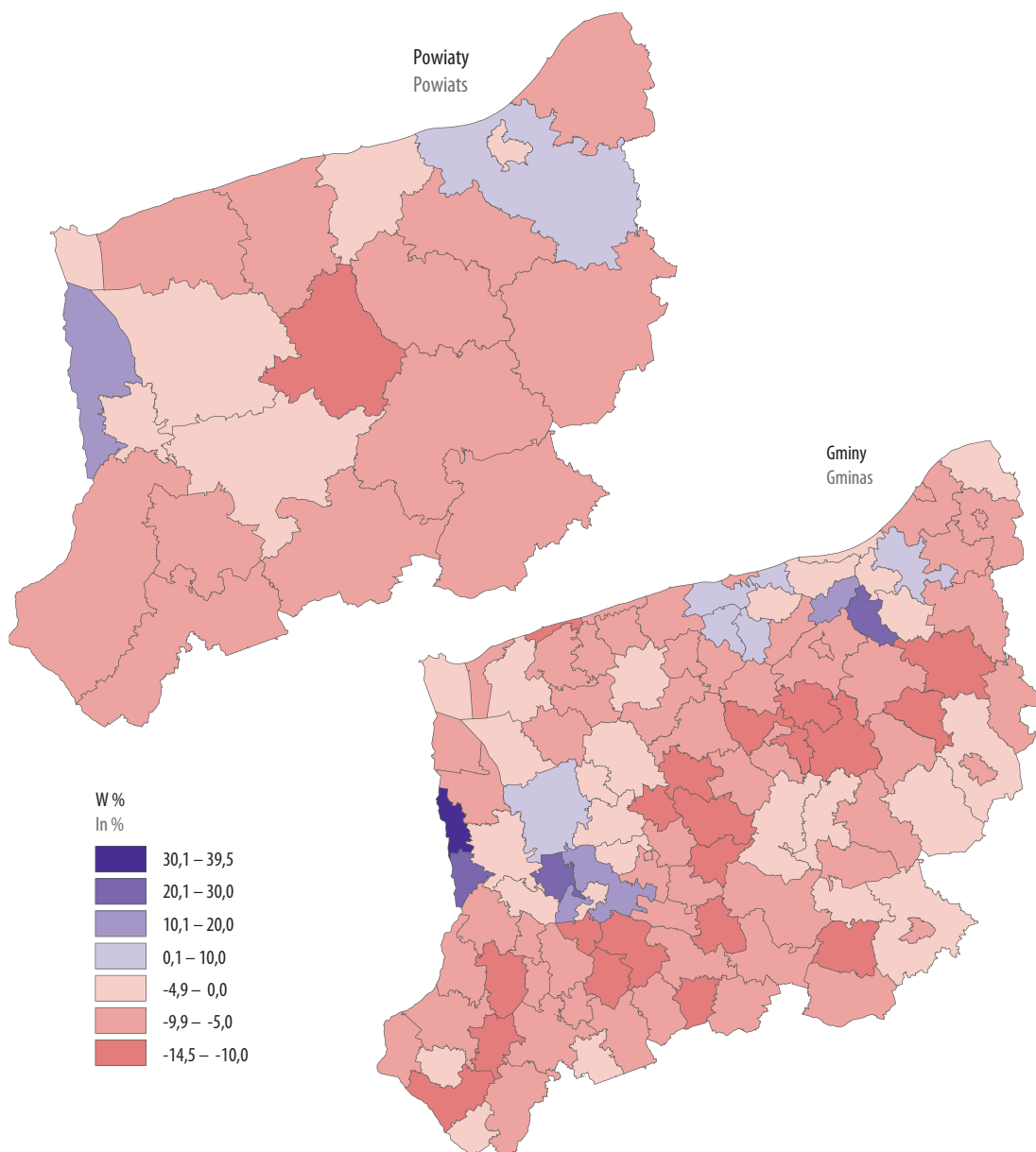
Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19.

Population changes in 2015–2022

As of 31 December

Obserwując zmiany ludności według biologicznych grup wiekowych możemy zauważyć tendencję malejącą liczby dzieci i młodzieży, przy równoczesnym wzroście liczby osób starszych.

Na koniec 2022 r. województwo zachodniopomorskie zamieszkiwało 235,4 tys. dzieci w wieku 0–14 lat, czyli o 4,7 tys. tj. o 2% mniej w porównaniu z 2021 r. i o 69,9 tys. tj. o 4,1% mniej w porównaniu z 2015 r. (w kraju spadek odpowiednio: o 1,5% i o 1,7%). W 2022 r. udział dzieci w ogólnej liczbie ludności był niższy niż przeciętnie w kraju o 1,1 p. proc. i wyniósł 14,3%, wobec 14,4% w 2015 r.

Ludność w wieku powyżej 70 lat była równa 194,2 tys. i stanowiła 11,8% ogółu osób mieszkających w województwie zachodniopomorskim pod koniec 2022 r. W odniesieniu do 2021 roku liczba ludności w tej grupie wiekowej wzrosła o 3,8%, tj. o 7,2 tys. osób (w poprzednim roku nastąpił wzrost r/r o 4,0%), natomiast porównując z 2015 r. zanotowano wzrost o 30,7%, tj. o 45,7 tys. osób.

Biorąc pod uwagę 5 letnie przedziały wiekowe, najbardziej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 40–44 lat, których na koniec 2022 r. było 139,2 tys., tj. 8,5% ludności województwa. W porównaniu z 2015 r. w województwie nastąpił wzrost liczby osób w wieku 40–44 lat o 13,7%. W 2015 r. najbardziej liczną grupę wiekową w 5 letnim przedziale wiekowym stanowiły osoby w wieku 30–34 lat, których było 144,4 tys., a do końca 2022 r. liczba ta spadła do 109,3 tys. osób, tj. nastąpił spadek o 32,1%. Najmniej liczną grupę wiekową stanowiły osoby wieku 80–84 lata oraz 85 lat i więcej, których na koniec 2022 r. było odpowiednio 32,0 tys. i 33,2 tys., czyli po 2,0% ludności województwa. Wśród dzieci i młodzieży do 19. roku życia najbardziej liczna była grupa wiekowa 10–14 lat (87,1 tys. osób), a najmniej – w wieku 0–4 lata (67,6 tys. osób).

Klasyfikując populację według ekonomicznych grup wieku, 58,5% mieszkańców województwa zachodniopomorskiego było w wieku produkcyjnym (959,1 tys.), z czego 60,3% w wieku mobilnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym, jak i przedprodukcyjnym (283,7 tys.) cały czas maleje, natomiast rośnie w wieku poprodukcyjnym (397,8 tys.). W porównaniu z 2021 r. zmalała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o 1,6%) oraz w wieku produkcyjnym (o 3,3%), natomiast wzrosła w wieku poprodukcyjnym (o 0,2%).

Tak jak w poprzednim roku, mężczyźni stanowili większość w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym (kolejno: 51,2% i 53,4%), natomiast kobiety zdecydowanie przeważały w grupie poprodukcyjnej (65,2%).

Współczynnik obciążenia demograficznego (relacja osób w wieku nieprodukcyjnym do wieku produkcyjnego) w województwie wyniósł 71,1 osób (w kraju 70,4 osób), czyli nastąpił wzrost o ok. 2 osoby w porównaniu z 2021 r. oraz o około 13 w odniesieniu do 2015 r. Najniższą wartość współczynnika odnotowano w powiecie polickim (65 osób), a najwyższą – w m. Koszalin (77 osób).

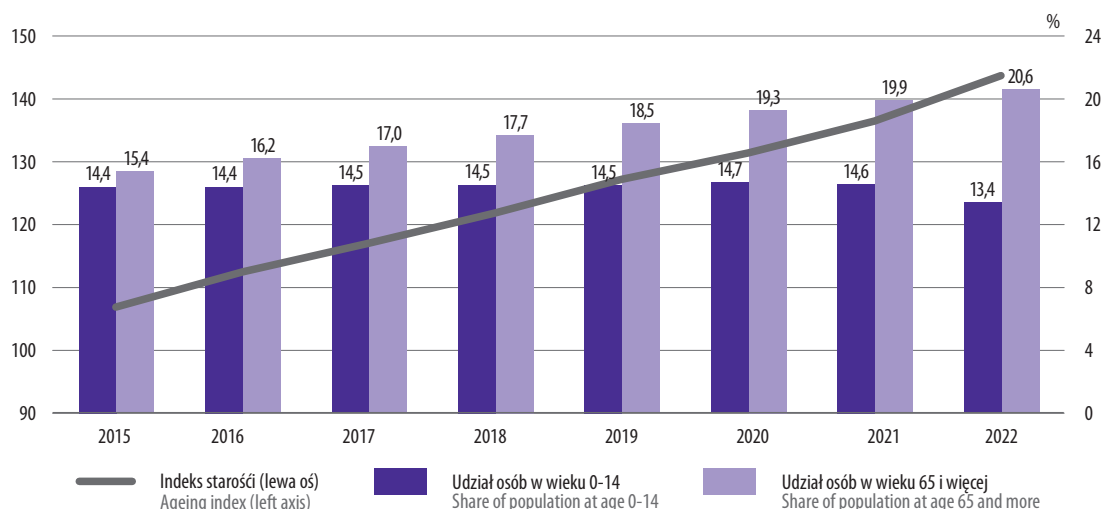
Proces starzenia się populacji województwa potwierdza również obserwowana w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostu m.in. mediany wieku, wskaźników starości i wsparcia międzypokoleniowego. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości (np. zamieszkującej określone terytorium). Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła. Mediana wieku mieszkańców województwa w końcu 2022 r. wyniosła 43,5 lat (w Polsce 42,4 lata). Rok wcześniej mediana wieku mieszkańców województwa wyniosła 43,0 lat, a w 2015 r. – 40,3 lat. Jak wynika z danych, w województwie zachodniopomorskim mieszkają raczej starsi mieszkańcy kraju, ponieważ wyższa mediana została wykazana tylko w 4 województwach: świętokrzyskim, łódzkim, opolskim oraz śląskim, (odpowiednio: 44,4, 44,2, 44,2 oraz 43,8 lat). Przeciętnie ludność zamieszkująca obszary wiejskie województwa była młodsza od ludności mieszkającej w miastach. Mediana wieku ludności wsi wyniosła 41,6 lat (41,4 lat w 2015 r.), natomiast miast – 44,4 lat (41,4 lat w 2015 r.). O 3 lata niższy był wiek środkowy mężczyzn (42,0 lat), niż kobiet (45,0 lata).

O postępującym procesie starzenia się społeczeństwa świadczy także wzrost wskaźnika starości demograficznej, wyrażany relacją liczby osób w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności, który wzrósł z 15,4% w 2015 r. do 20,6% w końcu 2022 r.

Proces starzenia się społeczeństwa możemy także zaobserwować analizując tzw. indeks starości, określany jako relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat, przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat. Zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i w kraju, notujemy tendencje wzrostowe miernika (z 106,9 w 2015 r. do 143,7 osób w końcu 2022 r. – w województwie, oraz z 105,6 do 126,4 osób w kraju).

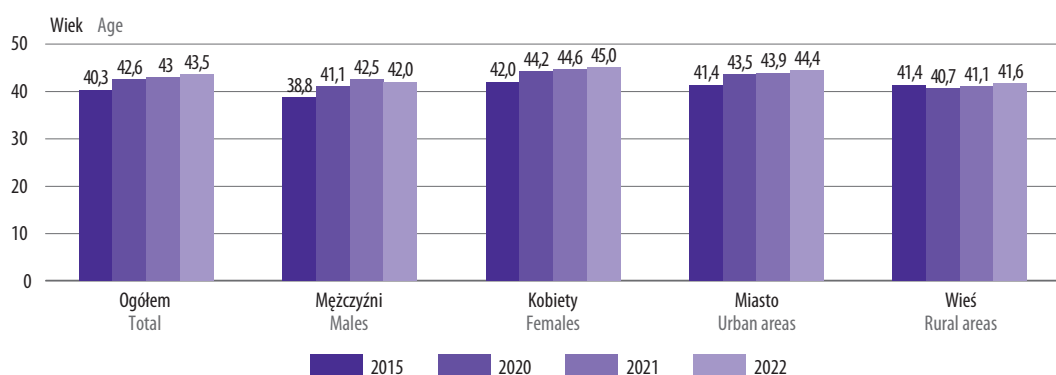
Wykres 13.
Chart 13.

Indeks starości w latach
Ageing index

Wykres 14.
Chart 14.

Mediana wieku ludności
Median age of population

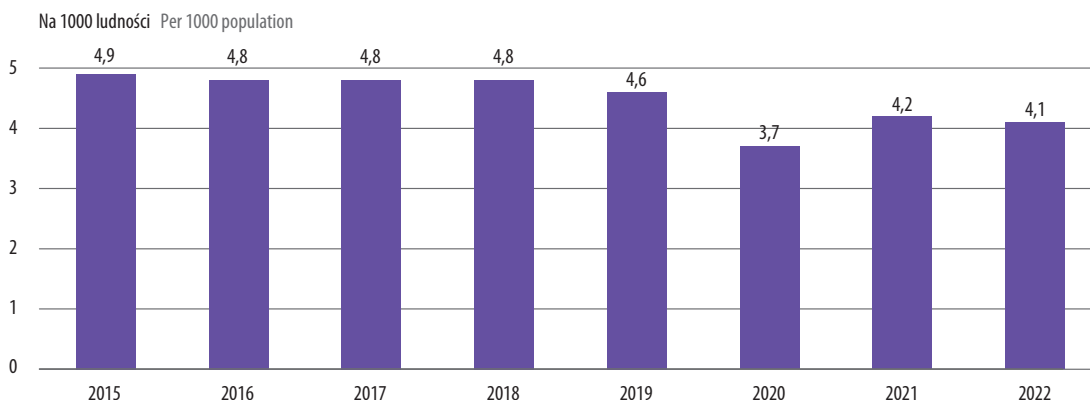

W zachodniopomorskich urzędach stanu cywilnego w 2022 r. zarejestrowano 6770 nowo zawartych małżeństw, tj. o 256 mniej (tj. o 3,6%) niż w 2021 r. Na tle kraju małżeństwa zawarte w województwie zachodniopomorskim stanowiły 4,3% ogółu nowo zawartych małżeństw. Pod względem ilości zawartych małżeństw województwo zachodniopomorskie znalazło się na 11. miejscu wśród wszystkich województw. Najwięcej małżeństw zawarto w województwie mazowieckim (23475), a najmniej w opolskim (3467).

Współczynnik małżeństw, czyli liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł 4,1 w 2022 r. (w 2021 r. – 4,2). W Polsce współczynnik osiągnął poziom 4,1 w 2022 r. (4,4 w 2021 r.).

Wykres 15.
Chart 15.

Małżeństwa zawarte
Marriages contracted

Tak jak w poprzednich latach, również w 2022 r. w województwie zachodniopomorskim zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów w 2021 r. ukształtowała się na poziomie -8773 osób, podczas gdy w 2021 r. wyniosła -10398.

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowano 11654 urodzeń żywych, tj. o 1196 mniej niż przed rokiem (12850) i o 3434 mniej niż w 2015 r. (15088).

Współczynnik przyrostu naturalnego, określany jako stosunek różnicy między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów przypadających na 1000 ludności, osiągnął wartość -5,33 i był wyższy niż w analogicznym okresie 2021 r. (-6,28), niższy niż w 2015 r. (-1,27). Omawiany wskaźnik dla Polski w 2022 r. osiągnął wartość -3,84, w 2020 r. – -4,95, natomiast w 2015 r. – -0,67. W województwie zachodniopomorskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjął ujemną wartość we wszystkich powiatach, przy czym najwyższą wartość w powiecie polickim (-0,7), goleniowskim (-3,3) oraz stargardzkim (-3,9), a najniższą w m. Świnoujście (-7,8), świdwińskim (-7,8) i łobeskim (-7,6).

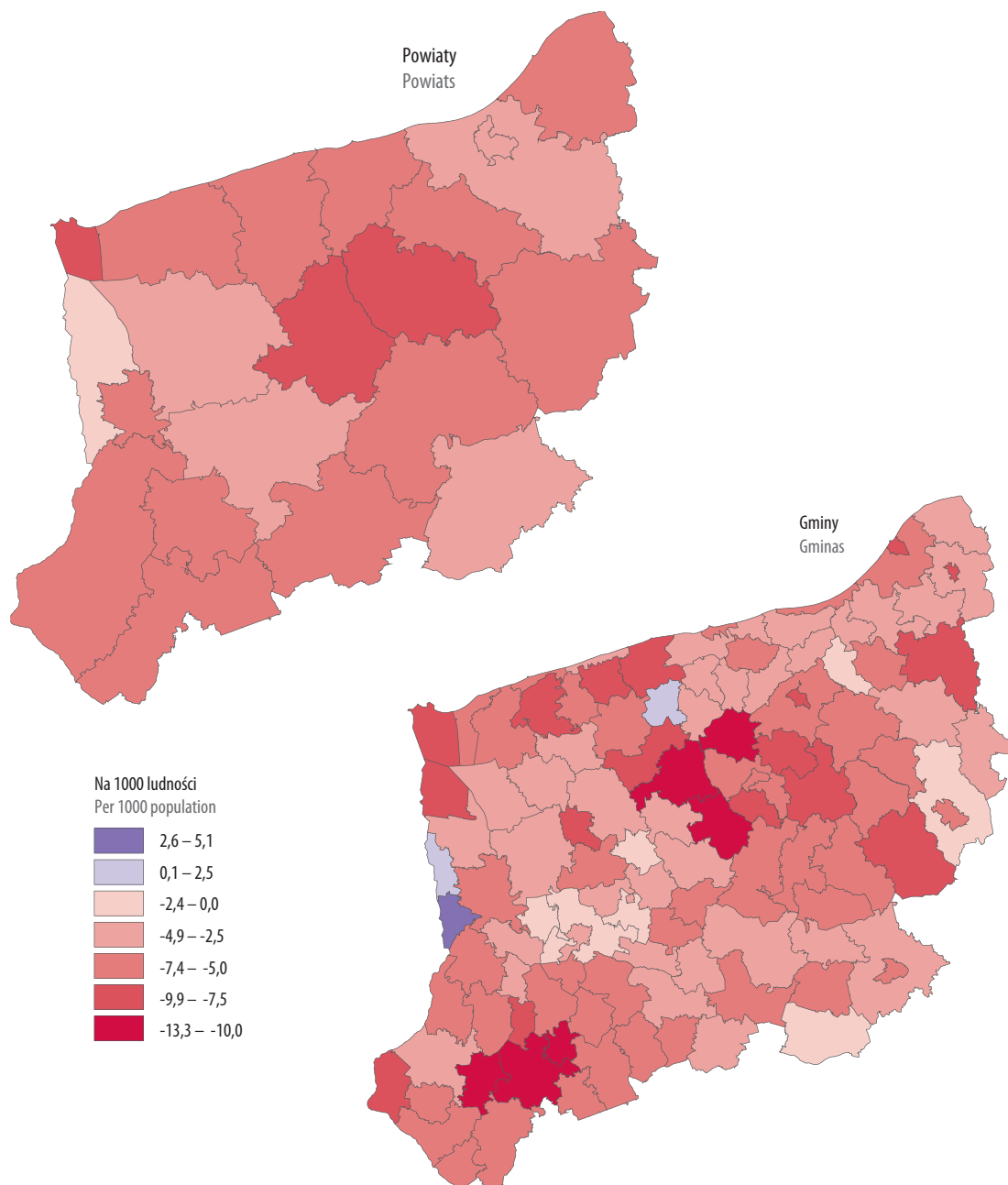
W 2022 r. w województwie zmarło 20427 osób, tj. o 2821 osób mniej niż przed rokiem, ale o 3161 osób więcej niż w 2015 r. Ogólny współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 12,4 natomiast rok wcześniej 14,0, a w 2015 r. 10,1. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,38, w 2021 r. – 3,66, wobec 3,58 w 2015 r.

W kraju w 2022 r. oba współczynniki były wyższe niż w województwie i wyniosły odpowiednio 11,86 i 3,84.

W 2021 roku, tak jak w poprzednich latach, zarówno w województwie, jak i w całym kraju najczęstszą przyczyną zgonów były choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. Stanowiły one odpowiednio w Polsce: 34,8% i 19,6%, oraz w województwie: 36,1% i 20,9% wszystkich przyczyn zgonów. W porównaniu z 2015 r. w województwie zachodniopomorskim liczba zgonów spowodowanych chorobą nowotworową zmniejszyła się o 0,5%, zaś liczba zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia wzrosła o 6,2%. Covid-19 był przyczyną około 15,9% wszystkich zgonów w województwie w 2021 (w kraju 17,9%).

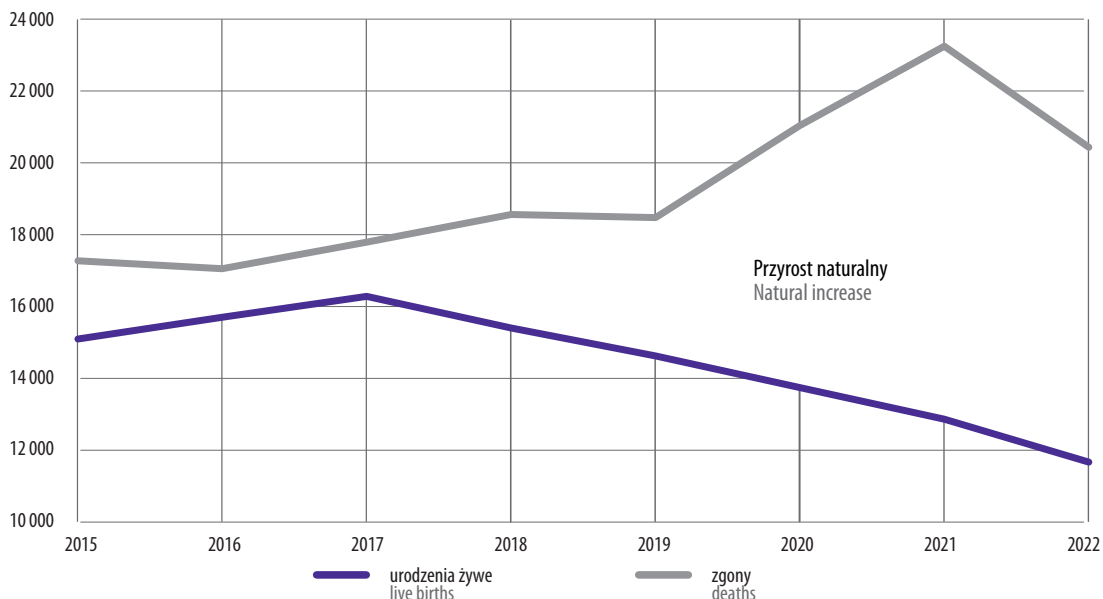
Mapa 20.
Map 20.

Przyrost naturalny ludności w 2022 r.
Natural increase in 2022

Wykres 16.
Chart 16.

Ruch naturalny ludności
Vital statistics of population

W 2022 r. odpływ w ruchu wewnętrznym dotyczył tu 19,36 tys. osób, natomiast napływ migracyjny objął 18,79 tys. osób.

Odpływ migracyjny w miastach dotyczył 11,77 tys. osób. Ze wsi wymeldowało się w tym czasie 7,59 tys. osób. Różnica między napływem a odpływem migracyjnym w ruchu wewnętrznym w zachodniopomorskim wyniosła -577 osób (wobec -946 w 2021 r.).

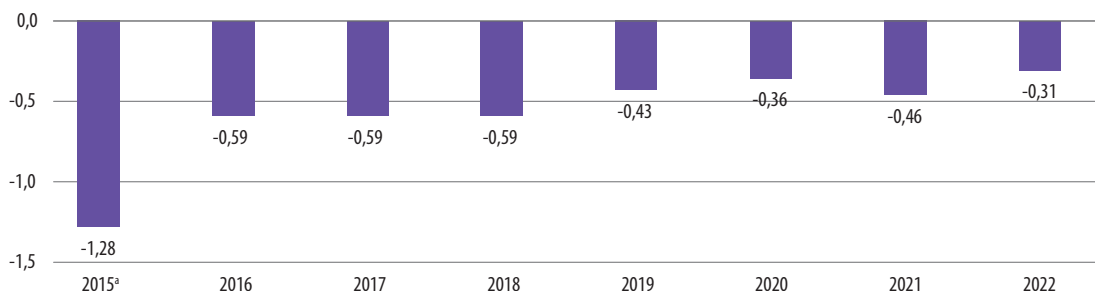
Z zagranicy w celach migracyjnych do województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. przybyły 863 osoby, natomiast za granicą osiedliło się na stałe 795 mieszkańców regionu.

W 2022 r. saldo migracji stałej (wewnętrznej i zewnętrznej) liczone na 1000 ludności wyniosło -0,31 wobec -0,46 przed rokiem. W miastach, gdzie odpływ ludności był większy od napływu, współczynnik wyniósł -1,9 (wobec +3,1 na wsi). W kraju saldo migracji stałej kształtowało się na poziomie +0,05 wobec +0,09 w 2021 r.

Dodatknie saldo migracji stałej odnotowano tylko w 5 spośród 21 powiatów. W pozostałych odpływ migracyjny przewyższał napływ. Najwyższe wartości współczynnika migracji stałej na 1000 mieszkańców zanotowano w powiatach: polickim (+13,5) oraz koszalińskim (+4,7), a najniższe w choszczeńskim (-3,9) oraz wałeckim (-3,6).

Wykres 17.
Chart 17.

Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 mieszkańców w latach 2015–2022
Net migration of population for permanent residence in 2015–2022

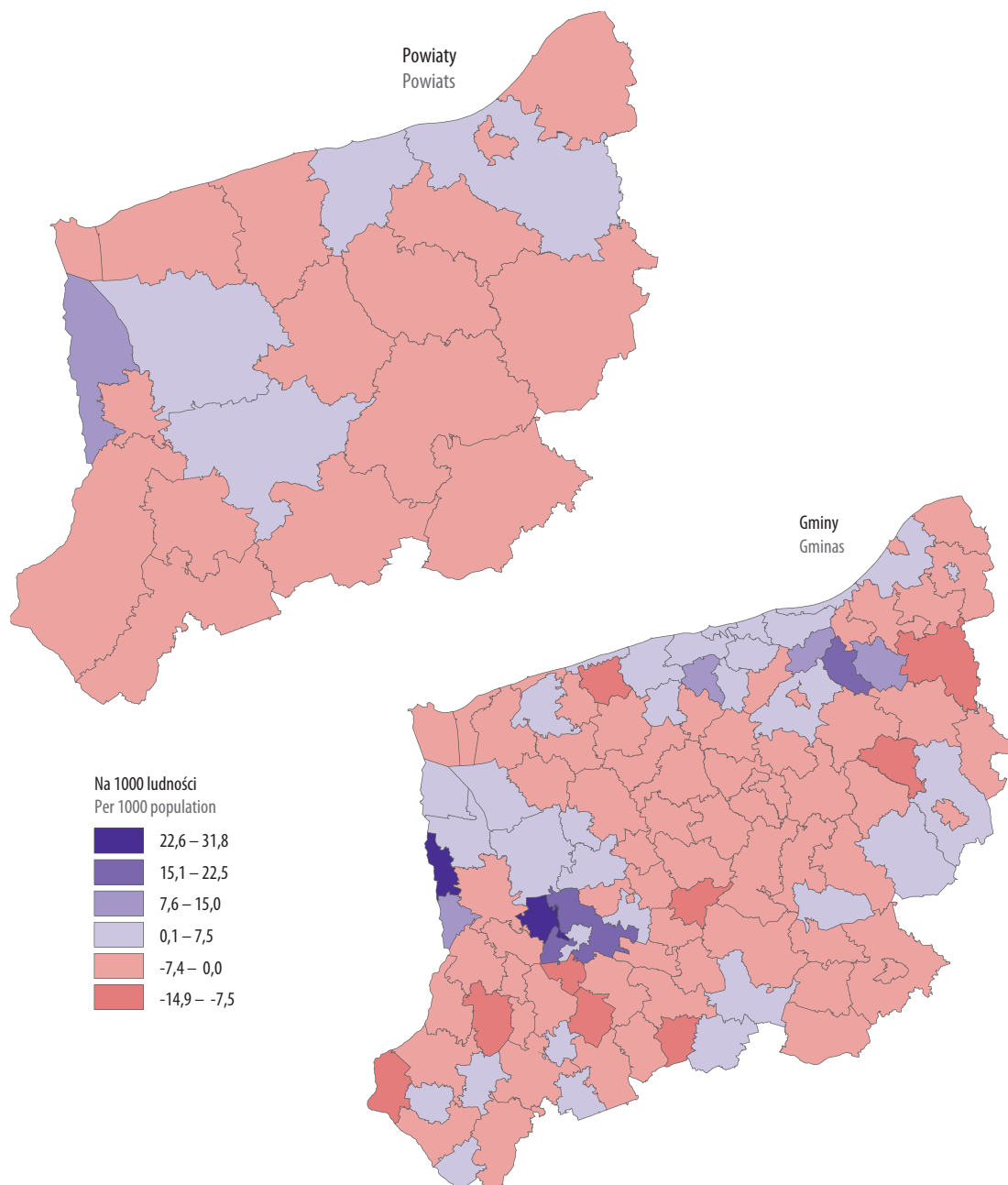

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Mapa 21.
Map 21.

Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r.
Net migration of population for permanent residence in 2022

Edukacja Education

W roku szkolnym 2021/22 w relacji do roku szkolnego 2020/21 zwiększyła się zarówno liczba placówek wychowania przedszkolnego, jak również liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wychowania przedszkolnego. Zmniejszyła się liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, ale wzrosła liczba uczniów uczęszczających do nich. Zmalała liczba osób, które przystąpiły do egzaminu maturalnego, studiowały na zachodniopomorskich uczelniach oraz uczęszczają do szkół dla dorosłych

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów

Wychowanie przedszkolne

W roku szkolnym 2021/22 w województwie zachodniopomorskim funkcjonowało 852 formalnie zarejestrowanych placówek wychowania przedszkolnego (w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost o 0,2%, tj. o 2 placówki). Większość z nich stanowiły przedszkola (455 placówek) oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (314 placówek), natomiast punktów przedszkolnych było 82. W stosunku do roku szkolnego 2020/21 odnotowano wzrost liczby przedszkoli – o 1,6%. Spadła natomiast liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych – o 3,5% oraz punktów przedszkolnych – o 9,0%. Placówki wychowania przedszkolnego zlokalizowane były w większości w miastach (61,2%).

Wychowaniem przedszkolnym objętych było około 58 tys. dzieci, tj. więcej o 2,6% niż w poprzednim roku i o 29,2% niż w 2015 r. (w Polsce nastąpił wzrost odpowiednio o 3,4% i o 29%).

W roku szkolnym 2021/22 liczba dzieci w wieku 3-6 lat objęta wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wiekowej wynosiła 885, natomiast w roku szkolnym 2020/21 i 2015/2016 była odpowiednio 854 i 631. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 904 (w roku szkolnym 2020/21 – 887, zaś w 2015/2016 – 674).

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 10.
Table 10.

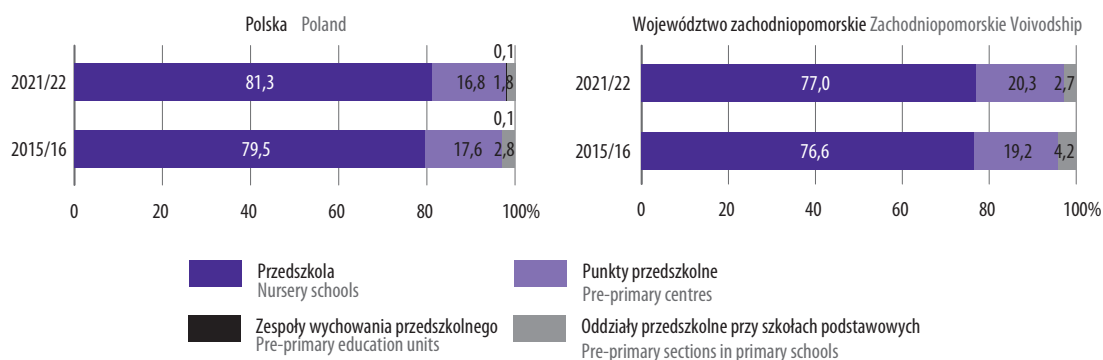
Wychowanie przedszkolne^a
Pre-primary education^a

Wyszczególnienie Specification	2015/2016	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Placówki: Establishments:	796	851	850	852
miasta urban areas	449	506	514	521
wieś rural areas	347	345	336	331
w tym przedszkola of which nursery schools	381	435	448	455
w tym specjalne of which special	12	17	16	16
Dzieci: Children:	44877	56181	56502	57976
miasta urban areas	35820	45127	45400	46238
wieś rural areas	9057	11054	11102	11738
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6 years	16461	14476	15209	15340
5 lat 5 years	3347	14465	14164	14866

a łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Including children staying in the units performing health care activities.

Wykres 18.
Chart 18.

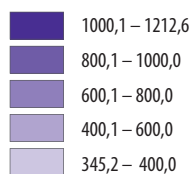
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek
Children in pre-primary establishments by type of establishments

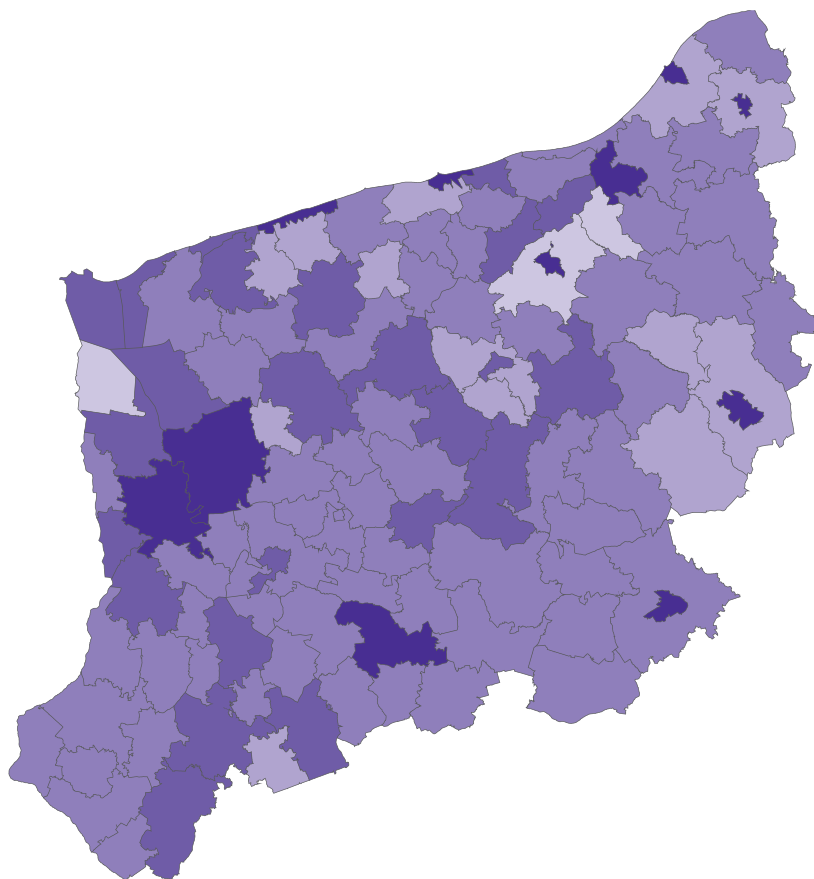
Mapa 22.
Map 22.

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2021/2022
Pre-primary education in the 2021/2022 school year

Dzieci w wieku 3–6 lat
w placówkach wychowania
przedszkolnego na 1000 dzieci
w wieku 3–6 lat
Children aged 3–6 in pre-primary
establishments per 1,000 children
aged 3–6

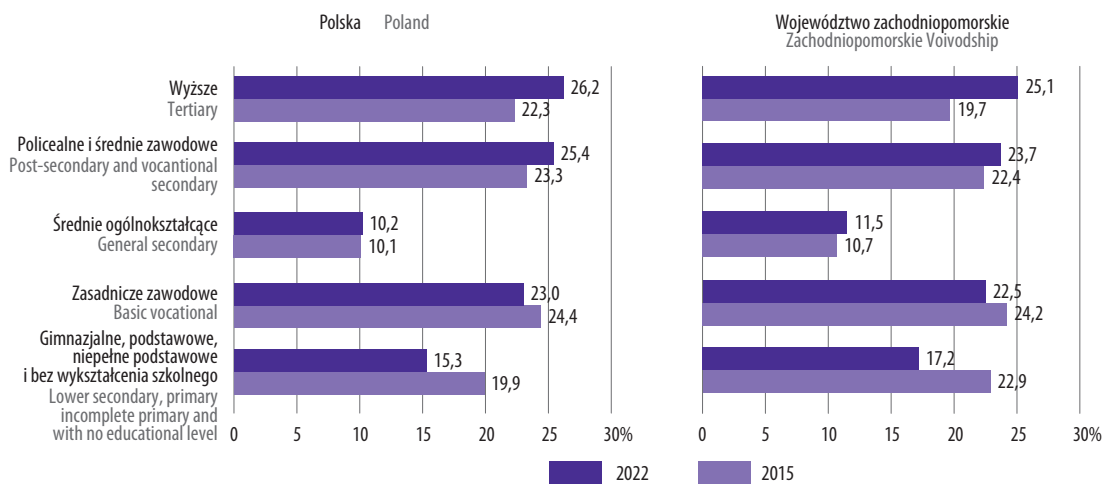

Zachodniopomorskie = 885

Wykres 19.
Chart 19.

Ludność według poziomu wykształcenia według BAEL
Structure of population by level of educational attainment by LFS

Edukacja w szkołach podstawowych

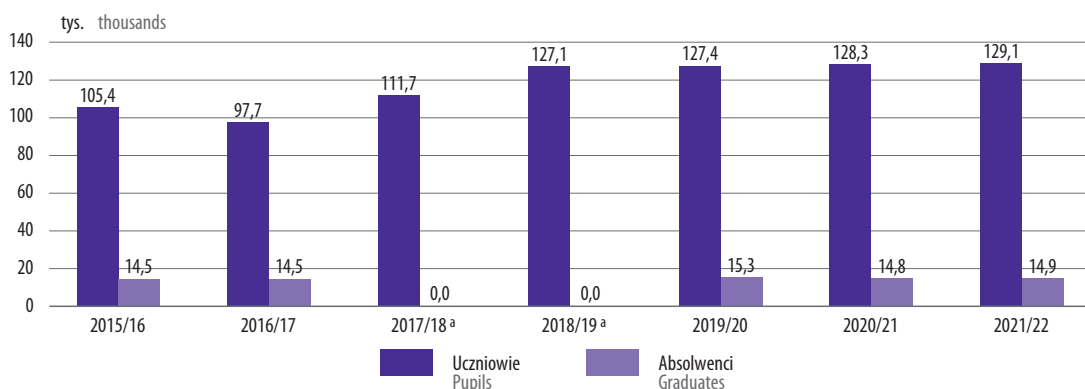
W roku szkolnym 2021/22 w województwie zachodniopomorskim działało 531 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 56 szkół specjalnych), tj. o 7 szkół mniej niż w poprzednim roku szkolnym, ale o 29 więcej niż w roku szkolnym 2015/16. W Polsce liczba szkół, w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zmalała o 0,5%, natomiast w odniesieniu do roku szkolnego 2015/16 zwiększyła się o 3,9%.

Nauczaniem w zakresie szkoły podstawowej wśród dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2021/22 objętych było łącznie 128,9 tys. uczniów, tj. więcej o 0,7% niż przed rokiem i o 20,7% w roku 2015/16 (w Polsce liczba ta zwiększyła się odpowiednio o 1,0% i 24,6%). Z liczby ogółem 2,6 tys. uczniów uczęszczało do szkół specjalnych (wzrost o 2,6% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 81,6% porównując z r. szk. 2015/16).

W szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży przeważali chłopcy (51,5%). Do klasy I uczęszczało 15,8 tys. dzieci (tj. 12,2% ogółu uczniów). Liczba pierwszoklasistów wzrosła w ciągu roku szkolnego o 1,9%. W klasie ósmej – programowo najwyższej dla tego typu szkół – naukę kontynuowało 20,7 tys. osób, tj. 98,6% uczniów uczęszczających w poprzednim roku szkolnym do klasy siódmej. Średnia liczba uczniów (dzieci i młodzieży) przypadająca na 1 szkołę wyniosła 243 (w Polsce – 220). Natomiast średnia wielkość oddziału szkolnego w szkole podstawowej w roku szkolnym 2021/22 wyniosła 17 uczniów (w Polsce również 17 uczniów). Największe oddziały szkolne mieściły się w gminie Suchań oraz Wałcz (ok. 22 uczniów), najmniejsze w gminach: Nowe Warpno (7 uczniów), Radowo Małe (8 uczniów) oraz Sławoborze (10 uczniów). Do szkół artystycznych realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej uczęszczało 1,0 tys. dzieci.

Wykres 20.
Chart 20.

Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych Pupils and graduates of primary schools

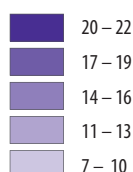

^a Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji, tj. z przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową.
^a Lack of graduates is connected with the reform of the educational system i. e. transition from a 6-year to 8-year primary school.

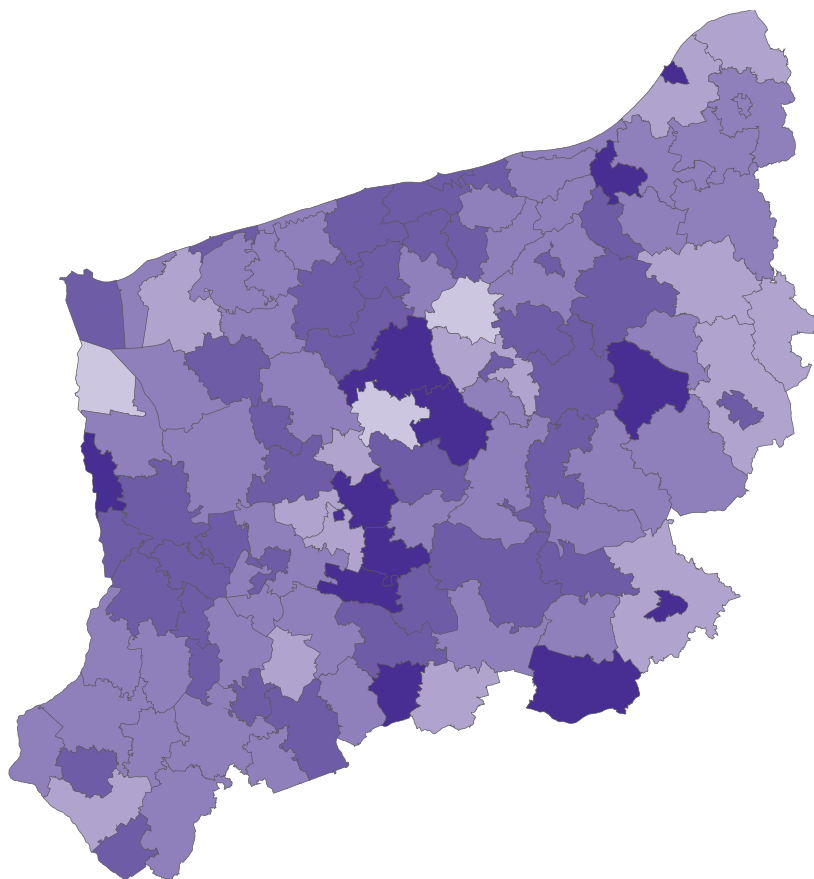
Mapa 23.
Map 23.

Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2021/2022
Pupils and graduates of primary schools

Uczniowie na 1 oddział
Pupils per section

Zachodniopomorskie = 17

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

W roku szkolnym 2021/22 w województwie zachodniopomorskim działalność oświatową prowadziło 290 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, z czego 62 szkół branżowych I stopnia, 3 – II stopnia, 99 liceów ogólnokształcących, 90 techników, 30 specjalnych szkół przysposabiających do pracy i 6 szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego nastąpił spadek łącznej liczby szkół o 1%. Łącznie w tych szkołach kształciło się 61,5 tys. uczniów, tj. o 1,8% więcej niż przed rokiem.

Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej uczniów (42,3%) szkół ponadpodstawowych dla młodzieży uczęszczało do technikum – 26,0 tys. (wzrost o 1,1% w porównaniu z r. szk. 2020/21). Liczba techników w porównaniu z r. szk. 2020/21 zmniejszyła się o 1 do 91. W technikach utrzymuje się znacząca przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. W roku szkolnym 2021/22 kobiety stanowiły 39,1% uczniów techników, natomiast w roku 2020/2021 – 39,4%. W klasie I w r. szk. 2021/22 było 6,1 tys. uczniów. Liczba absolwentów z roku szkolnego 2020/21 wyniosła 4,2 tys. i zwiększyła się o 8,9% w stosunku do roku szkolnego 2019/20.

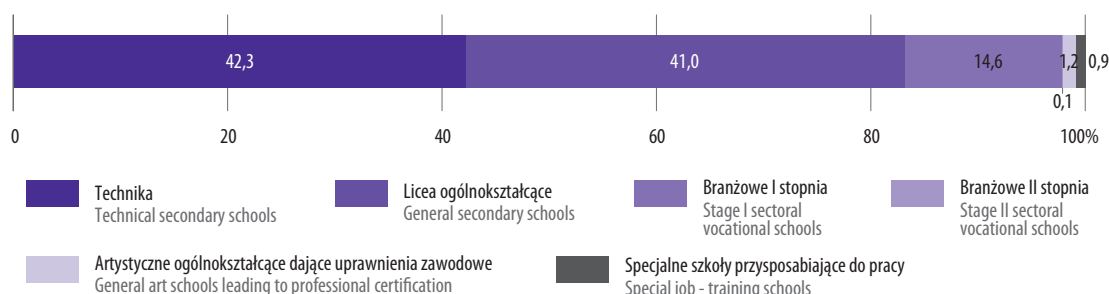
Niewiele mniej osób uczęszczało do liceów ogólnokształcących – 25,2 tys. (tj. 41% ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych). Liczba uczniów liceów w porównaniu z rokiem 2020/21 wzrosła o 1,8. Na przestrzeni analizowanych lat nieprzerwanie większość stanowiły kobiety. W roku szkolnym 2021/22 stanowiły one 62,9% ogółu uczniów. W roku szkolnym 2021/22 w klasie I było 6,6 tys. młodzieży. Liczba absolwentów z roku szkolnego 2020/21 wyniosła 5,5 tys. i zwiększyła się o 1,1% w stosunku do roku szkolnego 2019/20.

W województwie zachodniopomorskim funkcjonowało 11 szkół artystycznych dla dzieci i młodzieży dających uprawnienia zawodowe, w tym 5 kształciło wyłącznie w zakresie artystycznym, a 6 było ogólnokształcących. W szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe kształciło się łącznie 1038 uczniów (tj. więcej o 0,5% niż w roku poprzednim), w tym 74% stanowiły kobiety. Do szkół artystycznych ogólnokształcących w roku szkolnym 2021/22 uczęszczało 743 uczniów, tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem. W roku 2021 szkoły artystyczne ogółem skończyło 171 osób, z czego 74,9% absolwentów ukończyło szkoły artystyczne ogólnokształcące.

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

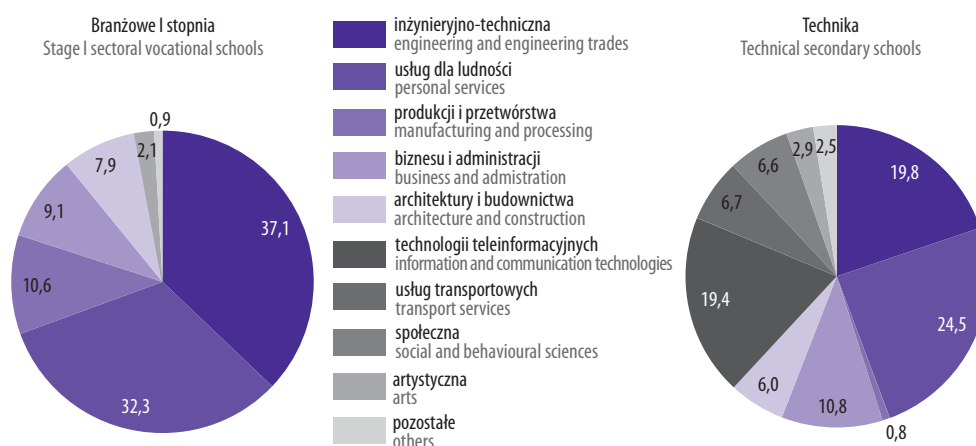
Wykres 21.
Chart 21.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2021/22
Students post-primary schools by types in the 2021/22 school year

Wykres 22.
Chart 22.

Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2020/2021
Structure of graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2020/2021 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

W 2022 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło 9,8 tys. osób, z czego 54,8% stanowiły kobiety. Z ogółu osób, które przystąpiły do egzaminu 75,7% zdało go (zdało 75,0% kobiet z przystępujących do egzaminu i 76,6% mężczyzn z przystępujących do egzaminu). W Polsce było to 78,2% (78,8% kobiet ze wszystkich kobiet przystępujących do egzaminu i 77,6% mężczyzn ze wszystkich mężczyzn przystępujących do egzaminu) z 2698,3 tys. osób przystępujących o egzaminu.

Tablica 11.

Table 11.

Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny^aPersons who took or passed matriculation exam^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Kobiety Females				
przystąpiło took	5924	5238	5672	5378
zdało passed	4081	3728	3953	4031
Mężczyźni Males				
przystąpiło took	4720	4442	4769	4440
zdało passed	3386	3129	3351	3403

a Od 2015 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w nowej formule. W 2015 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

a Since 2015, the matriculation examination has been carried out in a new formula. In 2015, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

Szkolnictwo wyższe

Według danych na koniec grudnia 2021 r. w 14 uczelniach wyższych, których jednostka macierzysta znajdowała się w województwie zachodniopomorskim, kształciło się 32,8 tys. studentów (w tym 57% stanowiły kobiety). W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim, liczba studiujących zmniejszyła się o 1,4 tys., tj. 4,0%, a w odniesieniu do roku akademickiego 2015/16 – o 12,4 tys., tj. 27,5%. Większość studentów wybrała placówki publiczne, na których w roku akademickim 2021/22 studiowało 27,9 tys. osób, tj. 85,1% ogółu studentów w województwie.

W roku akademickim 2021/22 najwięcej studentów w województwie kształciło się na Uniwersytecie Szczecińskim (37,4%), Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie (18,0%), Pomorskim Uniwersytecie Medycznym (15,1%) oraz Politechnice Koszalińskiej (10,2%).

Więszym zainteresowaniem cieszyły się studia stacjonarne, na których kształciło się 26,0 tys. osób, tj. 73,6% studentów. Studia niestacjonarne były natomiast najczęściej wybieraną formą przez studentów uczelni niepublicznych (83,0% studentów uczelni niepublicznych). Największy udział studentów w ogólnej liczbie stanowiły osoby kształcące się na kierunkach związanych z techniką, przemysłem i budownictwem (17,2%), biznesem, administracją i prawem (18,3%), zdrowiem i opieką społeczną (16,4%), usługami (9,6%) oraz naukami humanistycznymi i sztuką (10,3%).

Ilość studentów wg rzeczywistego położenia, łącznie z uczelniami resortowymi to 3,6 tys. z czego 1,8 tys. to cudzoziemcy. Większość cudzoziemców stanowili mężczyźni (53% wszystkich studentów cudzoziemców). Pomorski Uniwersytet Medyczny wybrało 32,0% cudzoziemców, a Uniwersytet Szczeciński 25,4% z nich.

Zachodniopomorskie szkoły wyższe w roku 2021 ukończyło 7,5 tys. absolwentów, głównie na kierunkach związanych z biznesem, administracją i prawem (19,3%) oraz techniką, przemysłem i budownictwem (17,8%).

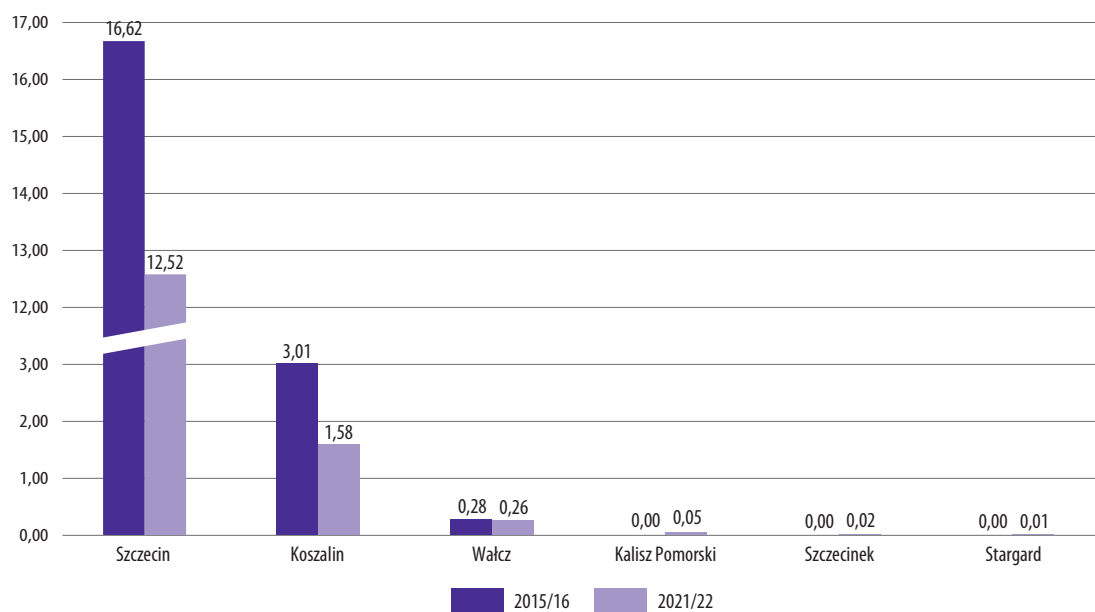
Największym ośrodkiem akademickim w województwie jest Szczecin, gdzie na 10 uczelniach oraz w 2 filiach i wydziałach zamiejscowych uczelni mających siedzibę poza stolicą województwa studiowało 30,4 tys. studentów. Studenci kształcący się w Szczecinie stanowili 83,7% ogółu studentów studiujących na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Wykres 23.

Chart 23.

Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności

Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

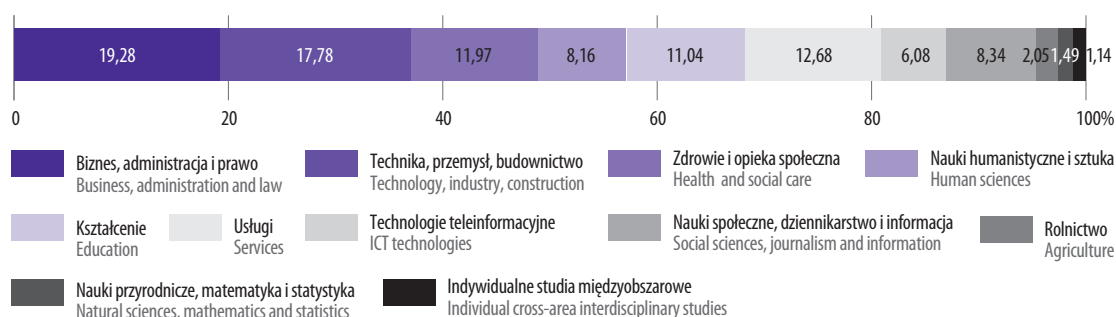

Wykres 24.

Chart 24.

Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2020/2021

Structure of graduates by broad fields of education^a in the 2020/2021 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2021 r. łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2021. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

Kształcenie dorosłych

W województwie zachodniopomorskim w roku szkolnym 2021/22 działało 11 szkół podstawowych dla dorosłych, w ramach których funkcjonowało 21 oddziały kształcące 234 uczniów, głównie mężczyzn (69,7%). Maleje liczba liceów ogólnokształcących dla dorosłych, których w roku szkolnym 2021/22 było 39, tj. o 9 mniej niż w roku poprzednim i o 81 mniej niż w 2015/16. Liczba uczniów spadła (w odniesieniu do roku poprzedniego o 10,0%, a do roku 2015/16 – o 47,7%) do poziomu 4,1 tys., z czego 49,2% stanowiły kobiety. W roku 2021, 1,6 tys. osób ukończyło edukację w liceach ogólnokształcących dla dorosłych, tj. o 3,0% więcej niż w 2020 r. oraz o 44,7% mniej niż w 2015 r.

Jak wynika z danych zebranych na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w województwie zachodniopomorskim odsetek osób dorosłych (w wieku 25-64 lata) uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w 2021 r. wzrósł porównując z 2020 r. o 1,5 p. proc., natomiast porównując z 2015 r. o 1,4 p. proc. i wyniósł 4,0%. Wskaźnik ten jest niższy niż ogółem w kraju o 1,4 p. proc.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale „Edukacja”

W 2021 r. wydatki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego w województwie zachodniopomorskim na oświatę i wychowanie wzrosły w porównaniu z 2020 r. o 7,2%, natomiast porównując z 2015 r. – o 45,8% i wyniosły 3519 mln zł. Kwota ta stanowiła 4,1% wydatków ogółem, jakie w Polsce przeznaczono z budżetów JST na oświatę i wychowanie. Wydatki bieżące stanowiły 95,4% wydatków ogółem przeznaczonych w JST województwa zachodniopomorskim na oświatę i wychowanie.

Zasoby pracy Labour resources

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim zanotowano wzrost liczby pracujących, a jednocześnie spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia w odniesieniu do poprzedniego roku.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2022 r. w województwie zachodniopomorskim wskazują, że w porównaniu z IV kwartałem 2021 r. zwiększył się wskaźnik zatrudnienia oraz nieznacznie liczba biernych zawodowo. Zmniejszeniu uległa liczba aktywnych zawodowo (pracujący i bezrobotni razem), współczynnik aktywności zawodowej oraz stopa bezrobocia.

W IV kwartale 2022 r. zbiorowość osób aktywnych zawodowo w województwie zachodniopomorskim liczyła 737 tys. osób, a biernych zawodowo – 567 tys. Na populację osób aktywnych zawodowo składają się: pracujący (723 tys. osób) i bezrobotni (15 tys.). W porównaniu z IV kwartałem 2021 r. liczba osób aktywnych zawodowo zmalała o 1,3%, w tym liczba pracujących wzrosła o 0,7%, natomiast bezrobotnych zmalała o 50%.

Dane roczne o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na 31 grudnia) według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności bazują na sprawozdawczości GUS. Dane te nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

W 2021 r. liczba pracujących w województwie zachodniopomorskim, ujętych według faktycznego miejsca pracy, ukształtowała się na poziomie 553 tys. osób, tj. o 0,5% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (w kraju wzrost o 1,4%). W porównaniu z 2015 rokiem liczba ta wzrosła o 5,2% (w kraju wzrost o 1,1%).

Liczba pracujących w przemyśle i budownictwie wyniosła 157,2 tys. osób, co stanowiło 28,4% ich ogółu w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba pracujących wzrosła w grupie pozostałe usługi (o 1,6%) oraz przemysł i budownictwo (o 0,5%) natomiast zmniejszyła się w grupach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 1,9%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości (o 0,6%), handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (o 0,1%).

Mapa 24.

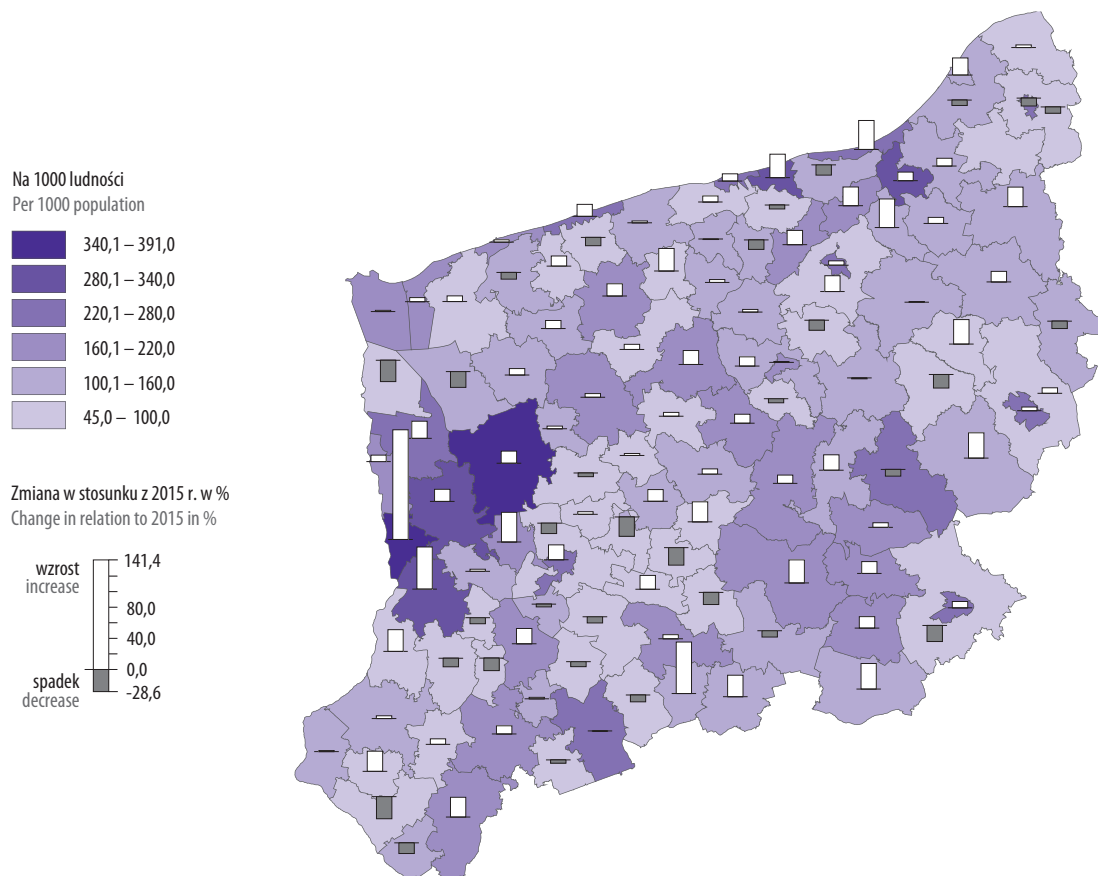
Pracujący^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 24.

Employed persons^a in 2021

As of 31 December

^a Dane dotyczą pracujących w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern in entities of the national economy employing more than 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

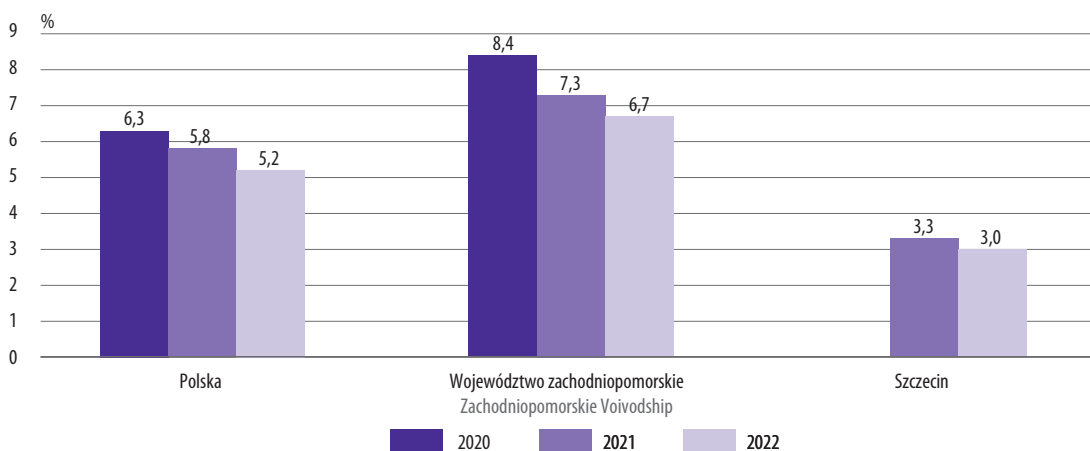
W końcu grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego wyniosła 40,1 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej w 2021 r. o 3,3 tys. osób, tj. o 7,6% jak i w 2015 r. – o 39,0 tys. osób, tj. o 49,4%. Na koniec 2022 r. w Polsce liczba bezrobotnych wyniosła 812,3 tys. i była o 9,3% niższa niż w 2021 r. (wobec spadku o 48% w porównaniu z 2015 r.).

Bezrobotni w województwie stanowili 4,9% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w kraju, w 12 województwach liczba bezrobotnych była wyższa niż w zachodniopomorskim. Największa liczba bezrobotnych została zarejestrowana w województwie mazowieckim – 116,5 tys., najniższa w lubuskim – 15,7 tys. W relacji do 2021 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych we wszystkich województwach, przy czym największy w śląskim (o 15%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 3,5%).

W odniesieniu do 2021 r. w 12 powiatach i 3 miastach na prawach powiatu spadła liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Największy spadek odnotowano w powiecie kołobrzeskim (o 57,8%), a najmniejszy – w powiecie stargardzkim (o 2,2%). W Szczecinie liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2022 r. wyniosła 5,5 tys. i była mniejsza o 9% niż w 2021 r. oraz niższa o 52,5% niż w 2015 r.

Wykres 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2020–2022 Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25. Registered unemployment rate in 2020–2022
As of 31 December

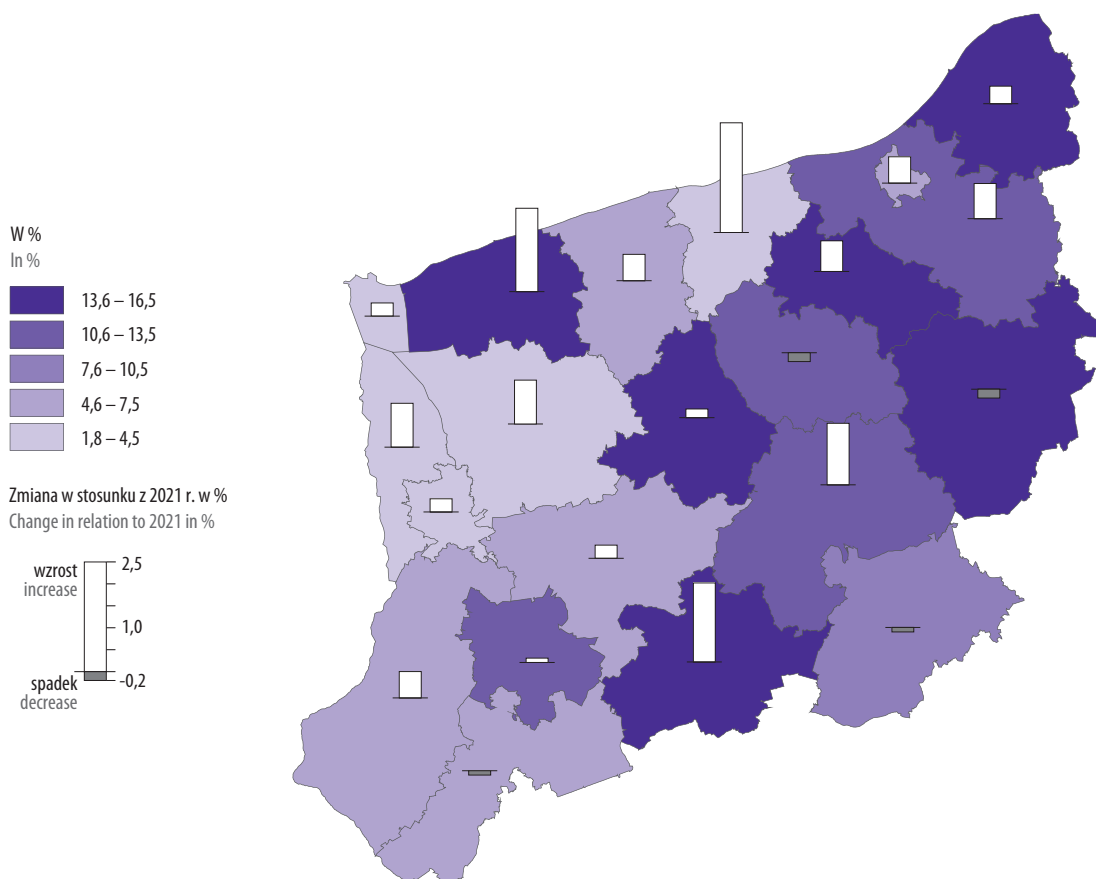

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi

Mapa 25.**Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 25.

Registered unemployment rate in 2022
As of 31 December

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu grudnia 2022 r. stanowili 82,4% ogółu bezrobotnych województwa zachodniopomorskiego (przed rokiem 83,7%). W kraju stosunek ten wynosił 83,0% (przed rokiem 84,5%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zmniejszył się w skali roku o 3,8 p. proc., do 64,9%. Zmniejszył się odsetek bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (o 1 p. proc., do 21,0%) oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,1 p. proc., do 0,5%). Zwiększył się natomiast udział osób powyżej 50. roku życia (o 1,1 p. proc., do 35,7%), osób do 25. roku życia (o 1 p. proc., do 12,4%), osób niepełnosprawnych (o 0,6 p. proc., do 7%) oraz osób do 30. roku życia (o 0,4 p. proc., do 25,9%). Bez zmian pozostał odsetek osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia (0,2%).

W końcu grudnia 2022 r. największą liczbę bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 35–44 (10,5 tys.). Udział osób z tej grupy wiekowej w stosunku do wszystkich bezrobotnych województwa wzrósł w ciągu roku z 25,8% do 26,0%. Większy wzrost zaobserwować można w grupie wiekowej 45–54 (z 20,6% do 21,2%). Zarejestrowani bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia stanowili 10,2% wszystkich bezrobotnych województwa zaś z grupy 25–34 lata 23,3%.

Liczba bezrobotnych mieszkających na wsi w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 17,2 tys., tj. o 7,3% mniej niż w 2021 r. W zbiorowości bezrobotnych ogółem ich udział wyniósł 42,8% wobec 42,7% przed rokiem i 46,0% w kraju.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe (32,3% ogółu bezrobotnych) oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (24,5%). Najmniej liczną zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (11,7%) oraz średnim ogólnokształcącym (12,9%).

Wciąż duży problem stanowi zjawisko długotrwałego bezrobocia. W końcu grudnia 2021 r. najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych tworzyły osoby niepracujące przez ponad 1 rok – 42,3% (przed rokiem 47,6%). Problem długotrwałego bezrobocia najmocniej dotyczył mieszkańców powiatów: koszalińskiego (gdzie bezrobotni pozostający bez pracy dłużej niż 12 miesięcy stanowili 54,7% wszystkich bezrobotnych powiatu), Koszalina (51,7%), gryfińskiego (51,2%), białogardzkiego (50,7%), kamieńskiego (49,5%) oraz choszczeńskiego (47,2%).

Biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe, najbardziej zagrożone bezrobociem są osoby o stażu pracy 1–5 lat 1 rok i mniej. W 2022 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych osoby ze stażem 1–5 lat stanowiły 25,5% (o 0,1 p.proc. mniej niż przed rokiem), a 1 rok i mniej – 22,1% (o 0,5 p.proc. mniej).

Według stanu na koniec grudnia 2022 r. absolwenci stanowili 2,9% ogółu osób bezrobotnych, co stanowiło wartość większą o 0,9 p. proc. w odniesieniu do analogicznego okresu 2021 r. (w kraju nastąpił wzrost o 1,3 p. proc., do 4,4%).

W grudniu 2022 r. na 1 ofertę pracy w województwie zachodniopomorskim przypadało 9 bezrobotnych, tj. o 2 więcej niż rok wcześniej i o 3 mniej niż przeciętnie w kraju.

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych** zawodowo, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2022 r. wyniósł 56,5% (wobec 58,2% w kraju), czyli na każde 100 osób w wieku 15–89 lat 57 osób było aktywnych zawodowo, tzn. miały pracę lub były zgłoszone w Urzędzie Pracy jako osoby poszukujące zatrudnienia. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2021 r. nastąpił spadek analizowanego współczynnika (o 0,6 p. proc.). W badanym okresie wartość współczynnika aktywności zawodowej była wyższa wśród mężczyzn niż kobiet (odpowiednio wyniosła 63,8% i 49,8%).

Również w ujęciu ogólnym w IV kwartale 2022 r. najbardziej aktywną zawodowo grupą wiekową były osoby w wieku 25–34 lata. Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł dla niej 89,4% (wobec 91,3% w 2021 r.).

W IV kwartale 2022 r. w województwie zachodniopomorskim wskaźnik zatrudnienia wyniósł 55,4%, tj. o 1,1 p. proc. mniej niż ogółem w Polsce. W porównaniu z IV kwartałem 2021 r. wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 0,5 p. proc. Ze względu na płeć, miejsce zamieszkania, wiek oraz wykształcenie, najwyższy wskaźnik zatrudnienia w swojej kategorii osiągnęli mężczyźni (62,6%), mieszkańcy miast (56,7%), ludność w wieku 25–34 lata (88,7%) oraz osoby z wykształceniem wyższym (78,8%).

W IV kwartale 2022 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 567 tys. osób i stanowiła 43,5% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15–89 lat. W Polsce udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15–89 lat ukształtował się na poziomie 41,8%. Osoby bierne zawodowo w województwie stanowiły 4,6% osób biernych w Polsce. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie zachodniopomorskim spadła o 5 tys., tj. o 0,9%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się o 0,8%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2022 r. wyniósł 60,1%. Podobnie jak w poprzednich latach, w zbiorowości osób biernych zawodowo przeważała grupa osób zamieszkujących miasta, a ich udział wyniósł 65,8%. Wśród biernych zawodowo najbardziej liczna była grupa osób w wieku 55–89 lat, następnie grupa osób młodych 15–24 lata (odpowiednio: 66,8% i 19%), natomiast najmniej – grupa w wieku 25–34 lata (2,6%). Pod względem wykształcenia 30,5% osób biernych zawodowo ukończyło co najwyżej gimnazjum lub szkołę podstawową, 24,3% – szkołę zasadniczą zawodową, 19,9% – miało wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Najmniej osób biernych zawodowo w IV kwartale 2022 r. w województwie zachodniopomorskim posiadało wykształcenie wyższe (12,3%) oraz średnie ogólnokształcące (12,9%). Spośród osób biernych zawodowo w wieku 15–74 lata (473 tys. osób) 83,4% nie poszukiwało pracy, najczęściej z powodu pobytu na emeryturze (51,8%), a także kontynuowania nauki, uzupełnienia kwalifikacji (19,7%), w Polsce odpowiednio: 51,5% i 22,1%.

Tablica 12.

Table 12.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^aEconomic activity of the population aged 15–89 in the 4 quarter by LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	644	581	710	722	16953
pracujący employed persons	569	539	688	696	16555
bezrobotni unemployed persons	74	42	21	26	531
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	585	532	622	608	13170
Współczynnik aktywności zawodowej w % Labour force participation rate in %	52,4	52,2	53,3	54,3	56,5
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	46,3	48,4	51,7	52,3	54,7
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	11,5	7,2	3,0	3,6	3,1

a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.

a The unemployed population includes people aged 15–74.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/institucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

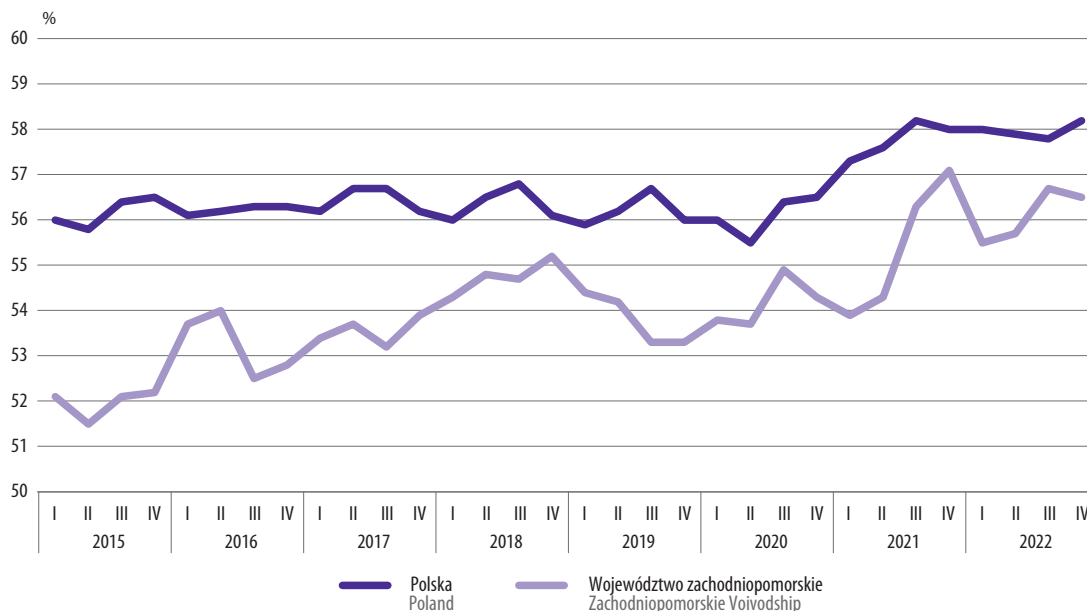
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Wykres 26.
Chart 26.

Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Activity rate by quarters

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitant's wealth

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie zachodniopomorskim wyniosło 5549,85 zł i było o 8,8% wyższe niż w roku poprzednim i o 7,5% niższe od przeciętnej krajowej. W 2022 r. w województwie liczba emerytów i rencistów zmniejszyła się o 0,2% w stosunku do poprzedniego roku, a przeciętne emerytury i renty brutto uległy zwiększeniu.

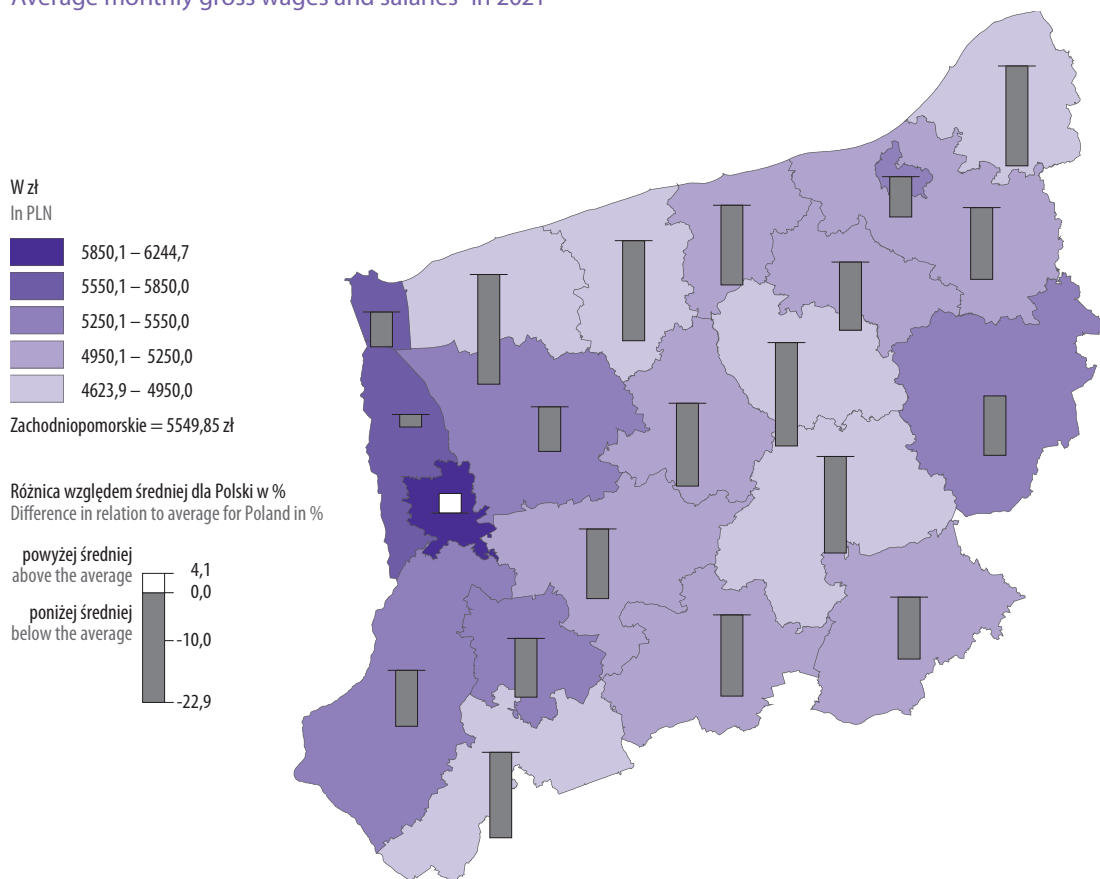
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2021 r. (jako ostatnim dostępnym).

Wyniki badania obejmującego podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób wskazują, że w 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie zachodniopomorskim wyniosło 5549,85 zł i było niższe od przeciętnego w kraju o 7,5%. Wynagrodzenia w województwie są wyraźnie zróżnicowane terytorialnie. Najwyższe średnie wynagrodzenie odnotowano w Szczecinie (wyniosło 6244,67 zł) i było wyższe niż średnio w kraju o 4,1%. W pozostałych powiatach wynagrodzenia były niższe niż w Polsce. Najniższe wynagrodzenie było w powiecie kamieńskim (wyniosło 4623,87 zł i stanowiło 77,1% przeciętnego w kraju). Wynagrodzenia na zbliżonym poziomie wystąpiły ponadto w powiatach świdwińskim (4704,50 zł), gryfickim (4745,48 zł), sławieńskim (4747,64 zł) i drawskim (4789,08 zł).

Mapa 26.
Map 26.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2021 r.
Average monthly gross wages and salaries^a in 2021

^a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Concern economic entities employing more than 9 persons.

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób - metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 6123,73 zł i było wyższe niż w 2021 r. o 12,3%. Płaca ta była niższa o 8% od średniej krajowej. W Polsce przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 6653,67 zł, co oznacza wzrost o 13% w odniesieniu do 2021 r.

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W porównaniu z 2021 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń PKD odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 44,4%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 14,3%). W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w sekcji informacja i komunikacja – przekroczyło o 55,2% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw. Wynagrodzenia powyżej przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie odnotowano również w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (więcej o 24,2%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 6,7% zł). W pozostałych sekcjach wynagrodzenia były niższe niż przeciętne w województwie. Najniższe płace odnotowano w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – niższe od średniego wynagrodzenia w województwie o 22,2%.

Tablica 13.
Table 13.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

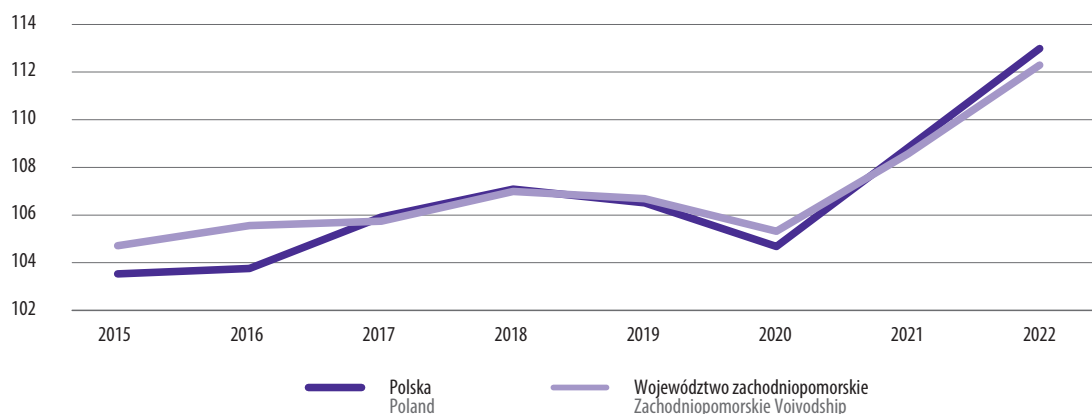
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3738,87	5019,82	5450,87	6123,73
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the average domestic (Poland=100)	90,7	92,8	92,5	92,0

Wykres 27.

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100

Chart 27.

Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector
Previous year=100

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) lub z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) wyniosła 381,1 tys. osób i zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 0,2%. W kraju liczba ta zmniejszyła się 0,3% w porównaniu z 2021 r. Osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe w województwie zachodniopomorskim stanowiły 4,1% tej zbiorowości w Polsce.

W 2022 r. świadczenia wypłacone przez ZUS otrzymało w województwie 359,9 tys. osób, tj. o 0,1% więcej niż rok wcześniej. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 1,2% w porównaniu z 2021 r., zmniejszyła się jednak przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 8,2%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 1,2%). Wśród świadczeniobiorców ZUS najliczniejszą grupę stanowili emeryci (78,6% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (7,1%).

Emerytury i renty w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. pobierało 21,3 tys. osób (mniej o 4,6% niż w 2021 r.). W porównaniu z 2021 r. liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy zmniejszyła się o 5,8%, emerytów – o 4,5%, zaś osób otrzymujących renty rodzinne – o 2,9%. Wśród świadczeniobiorców dominowali emeryci, stanowiąc 78,0% ogółu, renty z tytułu niezdolności do pracy pobierało 17,9% świadczeniobiorców, a odsetek osób pobierających renty rodzinne ukształtował się na poziomie 4,1%.

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 2695,83 zł, a rolników indywidualnych – 1553,43 zł. W porównaniu z 2021 r. zanotowano wzrost zarówno świadczeń wypłacanych przez ZUS, jak i KRUS (odpowiednio o 9,6% i 4,9%). W kraju również nastąpił wzrost wypłacalnej kwoty kolejno o 9,2% i 5,0%. Przeciętne miesięczne świadczenie emerytalne i rentowe wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie zachodniopomorskim było o 3,4% niższe niż przeciętnie w kraju, natomiast świadczenie wypłacane rolnikom indywidualnym przewyższało średnią krajową o 3,5%.

Tablica 14.
Table 14.

Świadczenia społeczne
Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	356,1	381,7	381,7	381,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1912,38	2301,75	2460,64	2695,83
w tym emerytura of which retirement pay	2019,62	2370,50	2539,49	2784,79
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1258,98	1434,52	1480,48	1553,43
w tym emerytura of which retirement pay	1302,89	1445,41	1490,43	1562,21

Analizując dane od 2015 r. obserwuje się systematyczny wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa zachodniopomorskiego. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wzrósł w porównaniu z 2020 r. o 8,9%. Wskaźnik ten wyniósł 2028,69 zł i był o 1,6% niższy niż przeciętnie w kraju.

Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa w 2021 r. wyniósł 1 991,52 zł, tj. o 9, 8% więcej niż przed rokiem. Był jednak o 1,1% niższy niż przeciętny w Polsce.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Tablica 15.
Table 15.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	2021 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in household	1426,85	1801,11	1862,09	2028,69	2061,93
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1384,42	1750,91	1813,33	1991,52	2014,61

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych wyniósł 12,0%, a współczynnik Giniego – 27,0%. Wartości tych wskaźników dla Polski wyniosły odpowiednio: 14,8% oraz 26,8%. W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych uległ zwiększeniu o 0,1 p.proc. zaś w kraju pozostał na tym samym poziomie.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

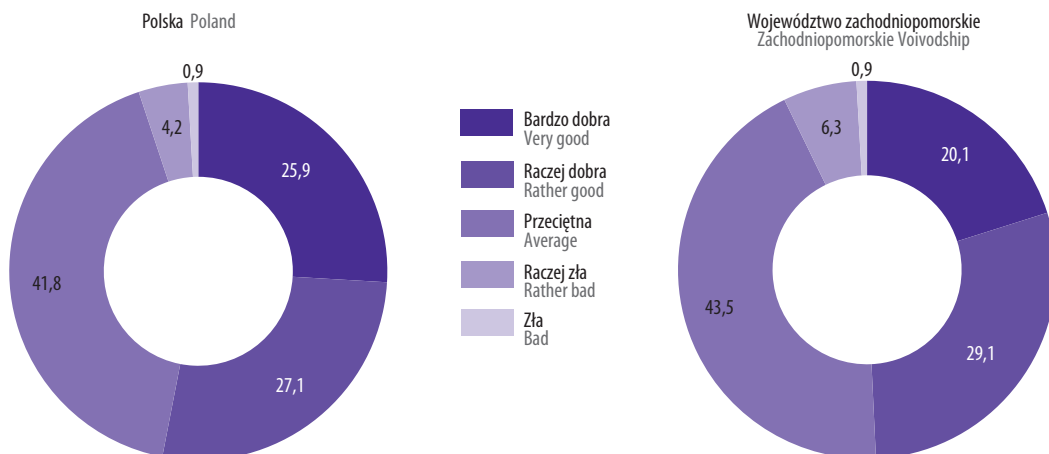
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim 49,2% gospodarstw domowych oceniło swoją sytuację materialną jako dobrą lub raczej dobrą, podczas gdy w kraju było to 53,0%. Rok wcześniej było to odpowiednio 47,6% i to 51,6% gospodarstw. Najwięcej gospodarstw domowych zarówno w skali województwa, jak i kraju oceniło swoją sytuację materialną jako przeciętną. W 2021 r. w województwie było to 43,5% (w kraju 41,8%), a w 2020 r. – 42,1% (w kraju 42,6%).

Wykres 28.
Chart 28.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r.
Subjective evaluation of material situation of household in 2021

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny
Social welfare and family support

W 2021 r. porównując z rokiem poprzednim w województwie zachodniopomorskim zmalała liczba świadczeń wychowawczych wypłacanych z programu „Rodzina 500 plus”, zaś wzrosła liczba rodzin uprawnionych do korzystania z Karty Dużej Rodziny. Łączna kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 Plus” w zachodniopomorskim stanowiła 4,0% kwoty wypłaconej w kraju. W województwie spada liczba świadczeń pomocy społecznej oraz beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Zwiększyła się liczba żłobków oraz klubów dziecięcych i dostępnych w nich miejsc oraz liczba korzystających z nich dzieci.

W 2021 r. świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim przyznano dla 44,3 tys. osób, tj. o 9,7% mniej niż w poprzednim roku oraz 48,5% mniej niż w 2015 r. W skali kraju beneficjenci pomocy społecznej z zachodniopomorskiego stanowili 4,5%. Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej w 2021 r. wyniosła 169,2 mln zł (o 4,0% mniej niż w 2020 r. oraz 15,2% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 4,9% całkowitej kwoty świadczeń w Polsce (2020 r. i 2015 r. odpowiednio 5,0% i 5,5%). Na każde 10 tys. ludności przypadało 267 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (w 2020 r. – 294, w 2015 r. – 502), tj. o 10 osób więcej niż średnio w kraju.

W 2021 r. w zachodniopomorskim Kartę Dużej Rodziny posiadało 40,4 tys. rodzin (3,5% w skali kraju; 12. miejsce wśród województw). Rok wcześniej kartę posiadało 37,0 tys., co oznacza wzrost o 9,4% (w kraju o 9,8%). Najwięcej rodzin korzystało z tego programu w Szczecinie (5,6 tys.), w powiecie stargardzkim (3,8 tys.) i goleniowskim (2,5 tys.), najmniej rodzin: w Świnoujściu (0,6 tys.) i w powiecie pyrzyckim (1,0 tys.).

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczba osób) Beneficiaries of social assistance benefits (real number of persons total)	86001	55814	49028	44262
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	199513,2	182903,5	176215,9	169163,8
pomoc pieniężna financial assistance	142365,7	116978,9	113407,4	106774,9
pomoc niepieniężna non-financial assistance	57147,5	65924,6	62808,5	62388,9
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	501,8	328,6	294,2	267,4

W 2021 r. w województwie z różnych form środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 63,9 tys. osób (o 11,7% mniej niż przed rokiem), tj. 4,5% ogólnej liczby beneficjentów w kraju. Udział tych beneficjentów w liczbie ludności województwa zachodniopomorskiego w 2021 r. wynosił 3,9% (w kraju 3,7%) i w porównaniu z 2020 r. zmniejszył się o 0,5 p.proc., a w odniesieniu do 2015 r. o 3,8 p.proc. W województwie występuje terytorialne zróżnicowanie zasięgu korzystania z pomocy społecznej osób i gospodarstw domowych. W 2021 r. udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności gminy ogółem najwyższy był w gminach: Brojce – 14,5%, Suchań – 14,3%, Biały Bór – 12,2%, Tychowo – 11,7% i Osina 11,4%. Najmniejszy udział korzystających odnotowano w gminie Dobra (Szczecińska) – 1,2% oraz gminie Manowo – 1,5%.

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

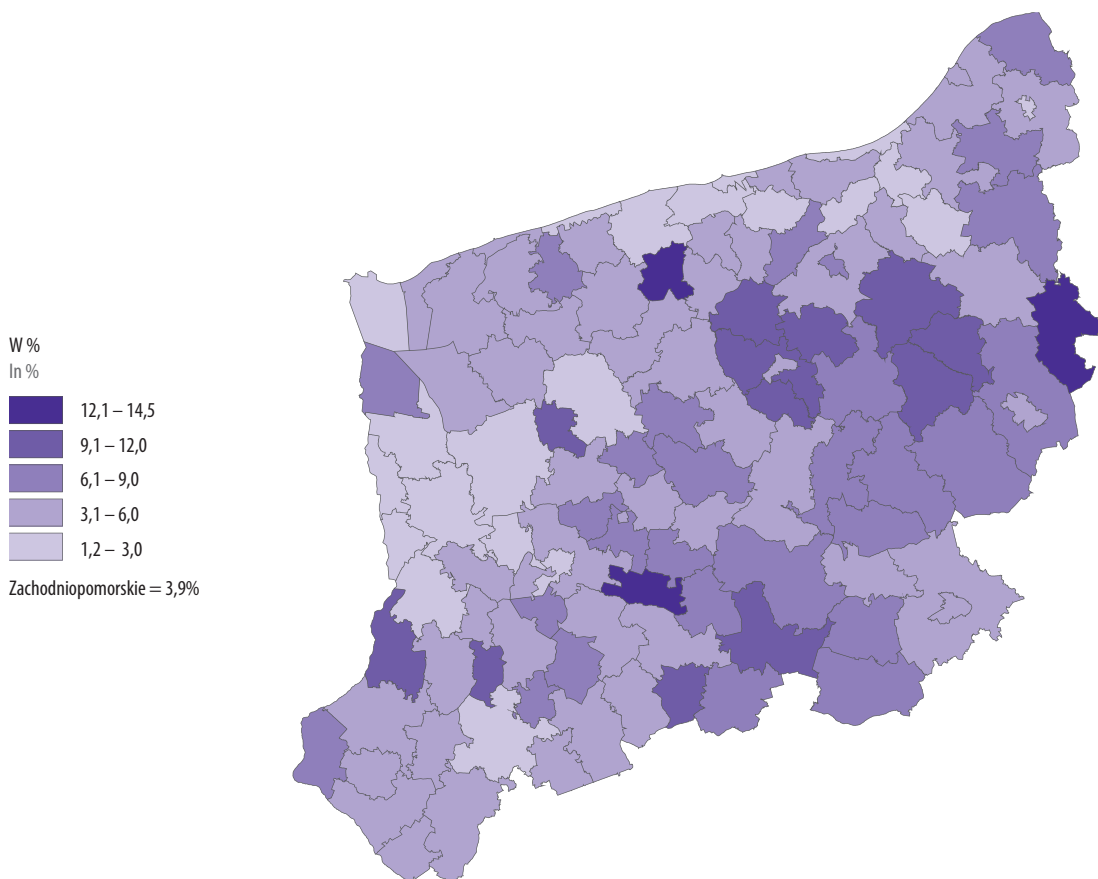
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268).

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 17. Beneficiaries of community social assistance

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from community social assistance	56113	40594	37209	33999
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries from community social assistance	131293	81239	72324	63872
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	766	478	434	386

Mapa 27.
Map 27.

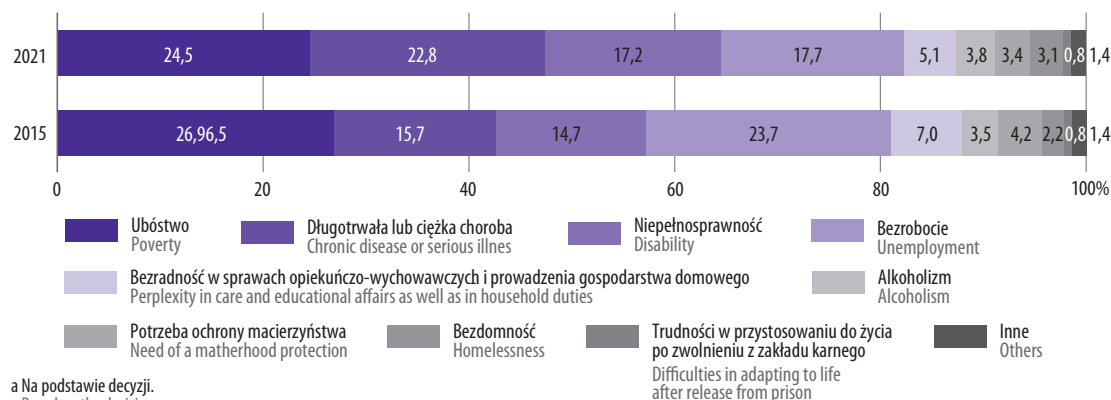
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r.
Scope of use of social assistance at domicile in 2021

W 2021 r. najczęstszą przyczyną otrzymania świadczenia pomocy społecznej w kraju była długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo. W województwie zachodniopomorskim główną przyczyną było ubóstwo (18,7 tys.), a następnie długotrwała lub ciężka choroba (173,9 tys.). W Polsce najwięcej rodzin otrzymało świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (376,5 tys. rodzin), zaś na drugim miejscu ubóstwa (373,1 tys.). W województwie zachodniopomorskim kolejnymi najczęściej występującymi przyczynami przyznania pomocy społecznej rodzinie było bezrobocie oraz niepełnosprawność – z tych powodów ze świadczeń skorzystało odpowiednio: 13,5 tys. i 13,1 tys. rodzin. W porównaniu z 2015 r. zanotowano spadek liczby rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej w większości przyczyn, wzrosła liczba rodzin objętych świadczeniem z potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi (o 44 rodziny), kolejnym powodem, gdzie nastąpił wzrost były trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (o 4 rodziny) i kłęski żywiołowe (o 3 rodziny).

Wykres 29.
Chart 29.

Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn^a
Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons^a

W 2021 r. świadczeniem wychowawczym w ramach programu „Rodzina 500 plus” w województwie zachodniopomorskim przeciętnie miesięcznie objętych zostało 254,0 tys. dzieci z rodzin naturalnych (o 0,5% mniej niż w 2020 r.), które otrzymały świadczenie wychowawcze na łączną kwotę 1 590 716,1 tys. zł (o 0,9% mniej niż w 2020 r.). Kwota przeznaczona na wsparcie dzieci w województwie zachodniopomorskim stanowiła 4,0% wydatków w całym kraju. W ramach województwa największa kwota została wydatkowana na dzieci w m. Szczecin – 370302,0 tys. zł, a następnie w powiecie stargardzkim 119371,1 tys. zł., natomiast najniższa w m. Świnoujście – 31453,9 tys. zł.

Tablica 18.
Table 18.

Świadczenia wychowawcze „RODZINA 500+”
„FAMILY 500+” child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2019	2020	2021
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Childraising benefit payments in thousand PLN	676436,9	1190189,7	1605558,7	1590716,1
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w tys. zł Monthly average number of children for which families receive childraising benefit in thousand PLN	150,8	238,5	255,3	254,0

^a Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia;

^a Data concern the period: in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December.

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

Kwota świadczeń zasiłków rodzinnych wypłaconych w ciągu 2021 r. była niższa o 0,9% w porównaniu z 2020 r. i wynosiła 459,8 tys. zł. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymali zasiłek rodzinny wynosiła 54349 (zmałała o 15,2% w stosunku do poprzedniego roku).

Tablica 19.
Table 19.

Świadczenia na rzecz rodziny
Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2016	2019	2020	2021
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	.	53897,9	53821,7
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	.	179781	179284
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	419,6	435,7	463,8	459,8
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	85109	77680	64059	54349
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	27,0%	24,8%	20,7%	17,7%
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	73969,1	68475,0	63748,8	61789197
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	185188	168448	154261	148253
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej amount of tax deductions for family tax relief	217510653	219416906	215415535	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	260952	261878	264002	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the "Good Start" program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. na terenie województwa działało 178 żłobków (tj. o 6% więcej niż rok wcześniej i 100% więcej niż w 2015 r.) i 33 kluby dziecięce (tj. o 17,9% więcej niż rok wcześniej i o 6% więcej niż w 2020 r.). Łącznie dla dzieci do lat 3 dostępnych było 211 placówek (wzrost o 7,1% w stosunku do 2020 r.), z czego 23,2% stanowiły żłobki publiczne, których liczba wzrosła o 14,0% w ciągu roku. We wszystkich placówkach udostępnionych dzieciom było 8,4 tys. miejsc, a w ciągu roku przebywało w nich 11,9 tys. podopiecznych, którzy w większości (93,3%) korzystali ze żłobków.

W porównaniu z 2020 r. i w odniesieniu do 2015 r. nastąpił wzrost zarówno dostępnych miejsc (o 15,6% wobec 2020 r. i o 115% wobec 2015 r.) jak i liczby przebywających w placówkach dzieci (odpowiednio: o 6,8% i o 98,3%).

Wskaźnik dzieci do lat 3 na 100 miejsc w Polsce wynosił 550 osób, zaś w zachodniopomorskim był niższy (jak w poprzednich latach) i wynosił 481 osób.

Najwięcej placówek zlokalizowanych było w m. Szczecin (29,4%), głównie były to żłobki (72,6,0%). Najmniej placówek (1 żłobek) zlokalizowanych było w powiecie gryfińskim (0,5% z całego województwa). Na tle kraju instytucje z województwa zachodniopomorskiego zapewniały 4,2% miejsc w placówkach dla dzieci do 3 lat.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz 1324, z późn. zm.). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Tablica 20.

Żłobki i kluby dziecięce

Stan w dniu 31 grudnia

Table 20.

Nurseries and children's clubs

As of 31 December

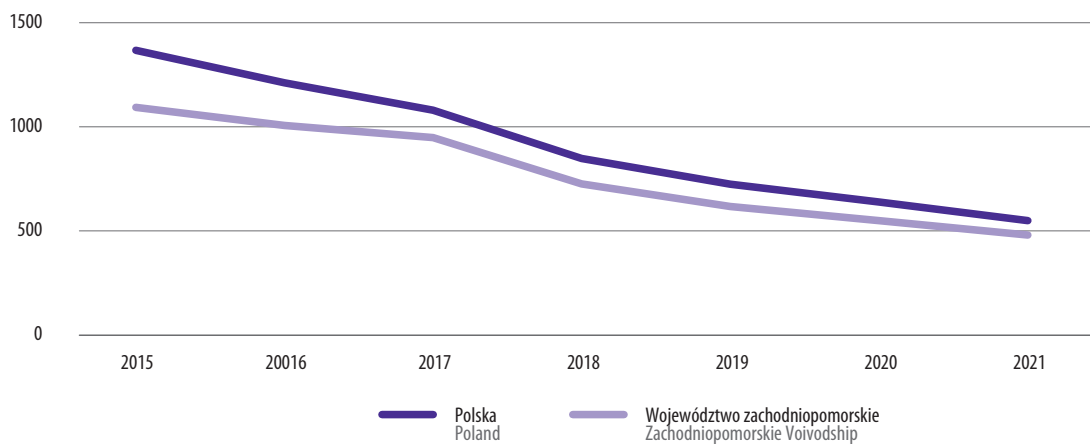
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Żłobki Nurseries	89	155	168	178
w tym publiczne of which public	25	41	43	49
Oddziały żłobkowe Nursery wards	7	3	1	–
Kluby dziecięce Children's clubs	15	33	28	33
w tym publiczne of which public	–	–	–	–
Miejsca w tys.: Places in thousands:				
w żłobkach in nurseries	3,7	6,8	7,3	7,8
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,6	0,5	0,6
Dzieci ^a przebywające (w ciągu roku) w tys.: Children ^a staying (during the year) in thousands:				
w żłobkach in nurseries	5,7	9,8	9,6	11,1
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,3	0,7	0,5	0,8

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

Wykres 30.
Chart 30.

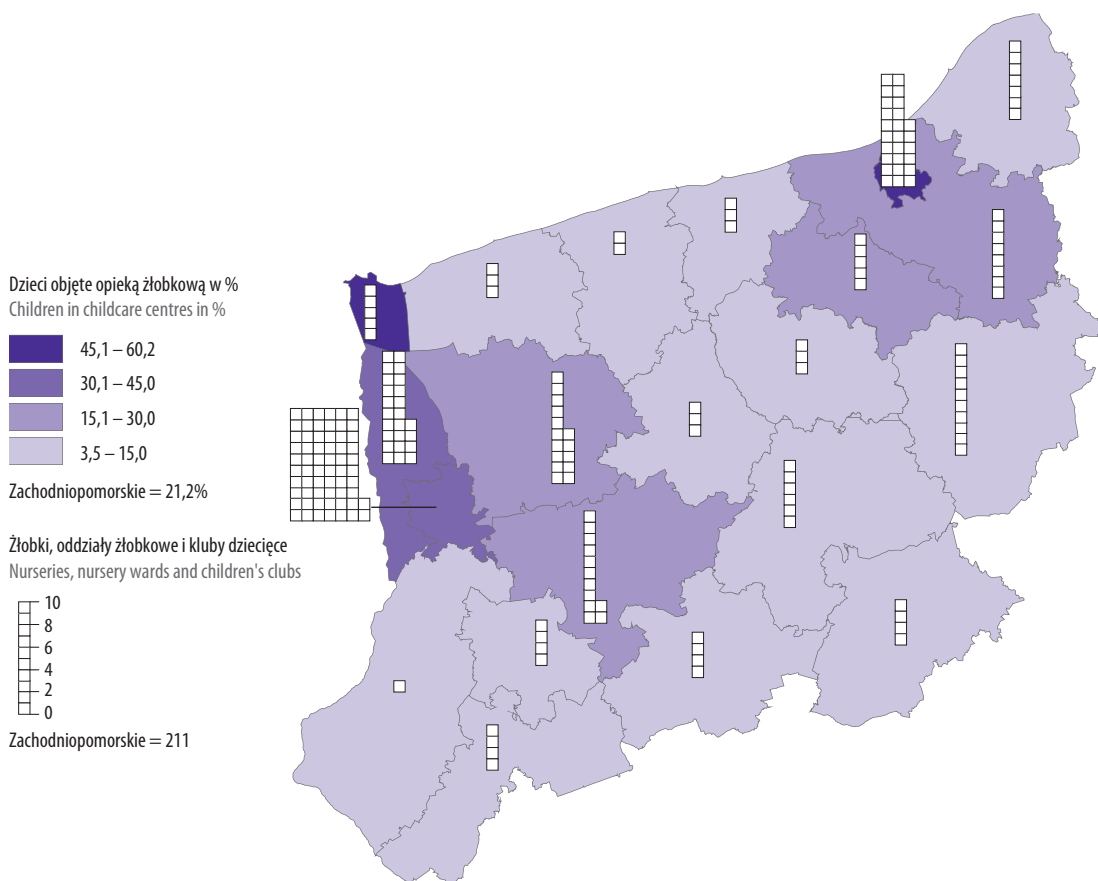
Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych
Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery sections.

Mapa 28.
Map 28.

Żłobki i kluby dziecięce w 2021 r.
Nurseries and children clubs in 2021

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W analizowanym okresie, tj. w latach 2015–2021 zasoby mieszkaniowe województwa zachodniopomorskiego uległy polepszeniu. Wzrosła liczba mieszkań, natomiast zmalała przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie. Długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zużycie gazu zwiększyły się. Zmalało zużycie wody w gospodarstwach domowych mimo wzrostu ilości przyłączy.

Na koniec 2021 r. zasoby mieszkaniowe województwa zachodniopomorskiego były wyższe o 1,1% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 9,1% porównując z 2015 r. W ogólnej liczbie mieszkań w województwie, tj. 697,3 tys., największy udział miały mieszkania będące w zasobach m. Szczecin (27,3%) oraz m. Koszalin (6,9%). W tych powiatach udział liczby izb oraz powierzchni użytkowej mieszkań na tle województwa wyniósł odpowiednio: 24,8% i 6,6% oraz 24,0% i 6,3%. Zarówno liczba izb, jak i powierzchnia użytkowa mieszkań w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wzrosła niewiele w porównaniu z 2020 r. (tj. o 1,0% i 1,2%) i wyniosła odpowiednio: 2584,1 tys. izb oraz 48810,2 tys. m². W porównaniu z rokiem poprzednim w 2021 r. w województwie spadła liczba osób przypadających na 1 mieszkanie z 2,41 do 2,37 (w kraju z 2,51 do 2,47). Najkorzystniejsze warunki lokalowe pod względem zagęszczenia mieli mieszkańcy m. Świnoujście, gdzie na 1 mieszkanie, przypadało 1,77 osób, natomiast najmniej korzystne – w powiecie pyrzyckim (2,8).

Tablica 21.

Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21.

Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020 ^b	2021 ^b
Mieszkania Dwellings	638897	668771	689962	697278
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	373,5	394,3	415,4	422,6
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,85	3,83	3,71	3,71
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	70,5	70,9	69,9	70,0
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,68	2,54	2,41	2,37

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans Zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

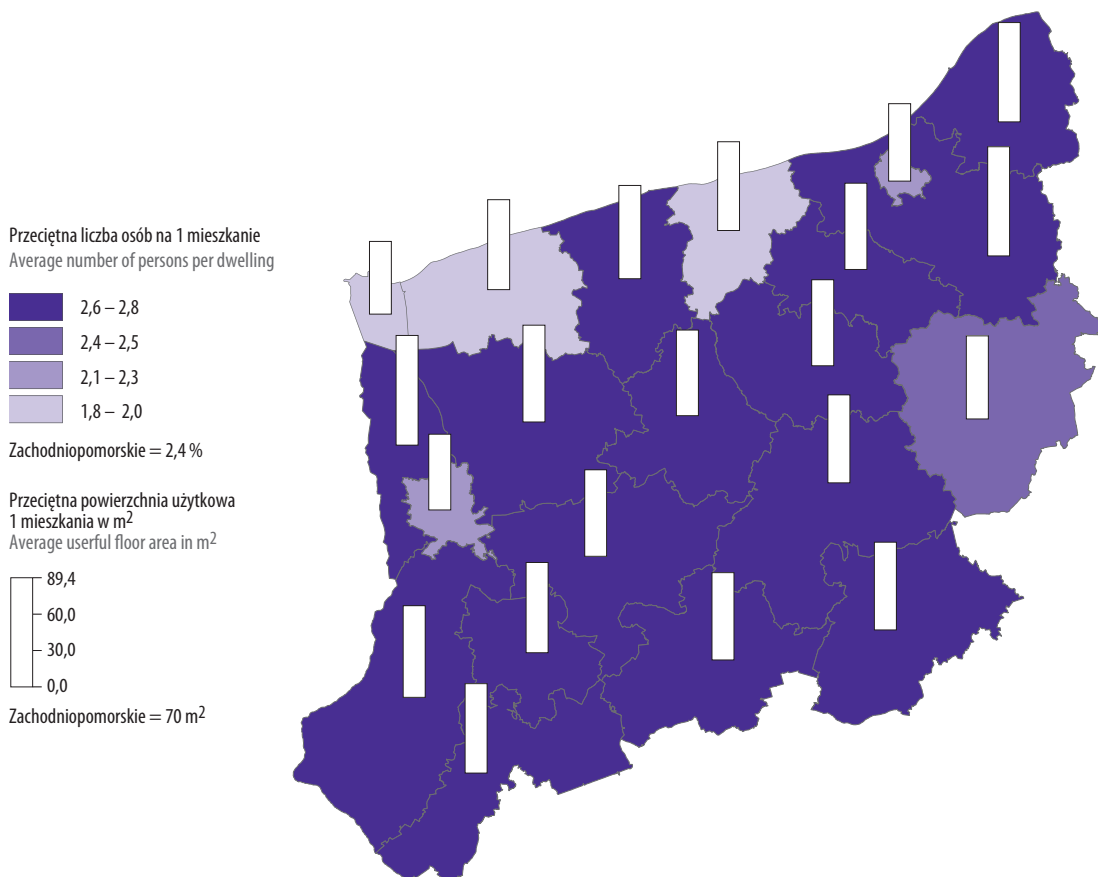
Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mapa 29.**Warunki mieszkaniowe ludności w 2021 r.****Stan w dniu 31 grudnia**

Mapa 29.

Housing conditions of population in 2021

As of 31 December

Dane dotyczące liczby mieszkań według wyposażenia w instalacje sanitarno-techniczne oraz odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej przedstawiony został na podstawie danych obliczonych z wykorzystaniem danych pochodzących z NSP 2011.

Na koniec 2021 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 11,6 tys. km (tj. więcej o 1,1% w porównaniu z 2020 r. oraz o 4,4% porównując z 2015 r.). Udział sieci wodociągowej województwa w skali kraju stanowił 3,7%. Zwiększeniu uległa również liczba czynnych przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania do 186,1 tys. szt. (o 2,2%).

W 2021 r. na 100 km² powierzchni województwa zachodniopomorskiego przypadało średnio 50,6 km sieci wodociągowej, tj. znacznie mniej niż w kraju, gdzie zagęszczenie sieci na 100 km² wyniosło 101,3 km. Zagęszczenie sieci wodociągowej w miastach wzrosło w 2021 r. o 1,4% w odniesieniu do 2020 r. i wyniosło 239,6 km, tj. o 87,4 km mniej niż w kraju. Na 100 km² terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego sieć wodociągowa była znacznie mniej rozbudowana (osiągnęła 37,7 km) i w porównaniu z 2020 r. jej długość zwiększyła się o 0,4 km na 100 km². W odniesieniu do wskaźnika ogólnokrajowego zagęszczenie było mniejsze o 46,2 km.

W porównaniu z 2020 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych w województwie zachodniopomorskim zmniejszyło się o 1,1% (w kraju spadek o 0,6%). Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie 34,4 m³ (35,7 m³ w miastach; 31,6 m³ na wsi) i było mniejsze o 0,2 m³ niż przed rokiem, a większe o 0,7 m³ w stosunku do średniej krajowej. Wzrost zużycia wody zanotowano na wsi (o 0,5 m³; w kraju spadek o 0,2 m³). W miastach zużycie wody w ciągu roku pozostało na tym samym poziomie co w 2020 r. i wynosiło 35,7 m³, w kraju zmalało o 0,5 m³.

Z sieci wodociągowej korzystało 1614,7 tys. osób, czyli 96,3% ogółu mieszkańców województwa, z czego 1114,7 tys. w miastach, zaś na wsi 500,0 tys. Dla porównania w 2015 r. z sieci korzystało 1646,2 tys. osób w tym 1145,9 w miastach.

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Tablica 22.

**Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia**

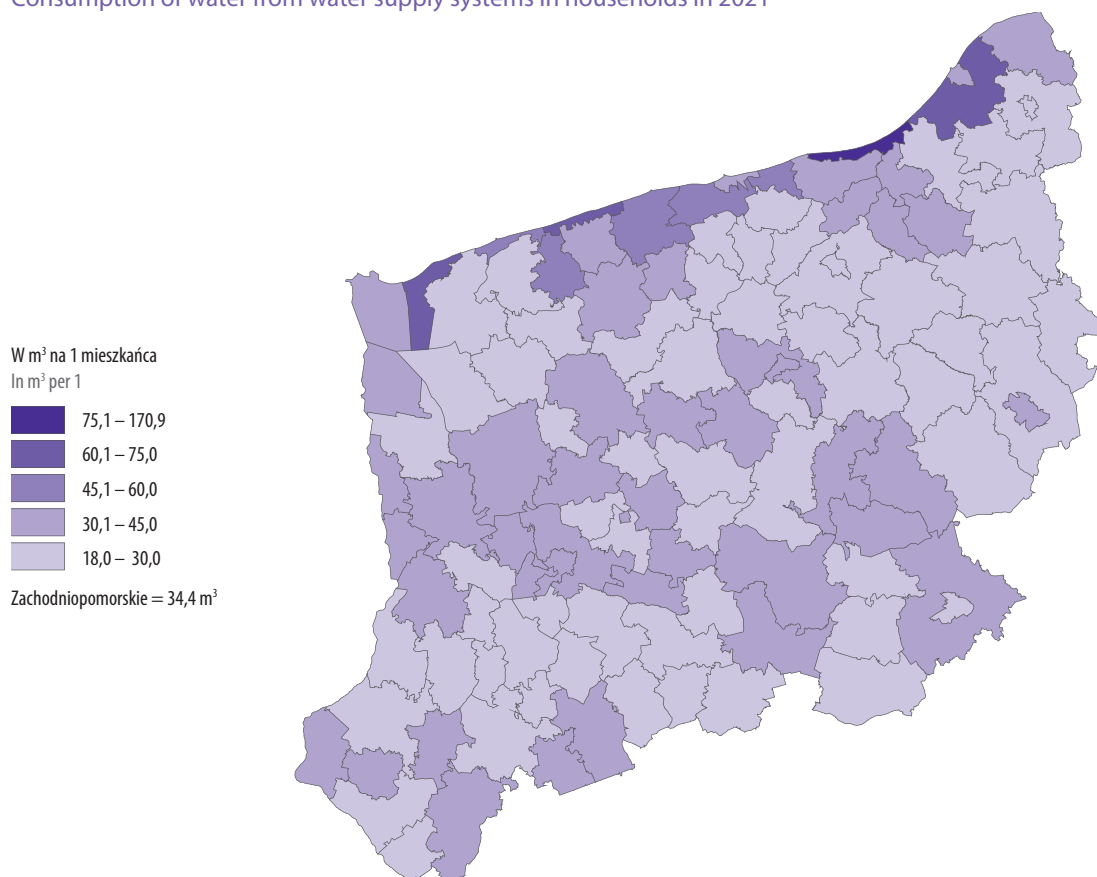
Table 22.

Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km	11096,2	11378,0	11452,3	11579,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	182749	178491	182058	186102
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	56374,1	57233,9	57599,7	56966,4

Mapa 30.
Map 30.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Consumption of water from water supply systems in households in 2021

W 2021 r. czynna sieć kanalizacyjna w województwie zachodniopomorskim osiągnęła długość 8290,5 km i w ciągu roku wydłużyła się o 92,0 km, natomiast w porównaniu z 2015 r. jej długość wzrosła o 528,7 km, tj. o 6,8%. Sieć kanalizacyjna województwa zachodniopomorskiego stanowiła 4,8% sieci krajowej, która w 2021 r. wyniosła 173,5 tys. km. W ciągu roku zwiększeniu (o 2,0%) uległa liczba przyłączy prowadzących do budynków, która w 2021 r. wyniosła 131,2 tys.

Spadek zanotowano w liczbie mieszkańców województwa zachodniopomorskiego korzystających z sieci kanalizacyjnej (o 0,5%, do 1355,9 tys.). Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego stanowiła 5,0% korzystających w kraju.

Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych było 80,9% ogółu mieszkańców województwa, przy czym udział mieszkańców miast korzystających z sieci w ich ogólnej liczbie był wyższy niż mieszkańców wsi (odpowiednio: 91,3% i 58,6%). Dostępność sieci kanalizacyjnej w województwie była lepsza niż ogółem w kraju, gdzie z sieci korzystało 71,9% ludności, w tym w miastach – 90,7% i na terenach wiejskich – 43,8%. W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek osób korzystających z sieci w województwie wzrósł o 0,2 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. – o 0,3 p. proc. (w kraju nastąpił wzrost odpowiednio o 0,4 p. proc. i 2,2 p. proc.).

W województwie długość sieci dostępnej na 100 km² w 2021 r. zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 0,4 km, a w stosunku do 2015 r. – o 2,3 km i osiągnęła wartość 36,2 km, co stanowiło wartość mniejszą o 19,3 km od średniej krajowej. W miastach województwa na 100 km² zainstalowanych było 219,2 km sieci, a na terenach wiejskich – 23,8 km. Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wykazano w m. Koszalin oraz m. Szczecin (odpowiednio: 254,5 km i 221,2 km), natomiast najmniejsze w powiecie łobeskim (10,9 km) i wałeckim (16,5 km).

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Tablica 23.

**Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 23.

Sewage system
As of 31 December

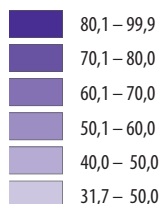
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	7761,8	8115,6	8198,1	8290,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	128808	126277	128816	131243
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	72,4	68,5	70,5	69,7
w tym oczyszczane of which treated	72,4	68,5	70,5	69,7

a Łącznie z kolektorami
a Including collectors

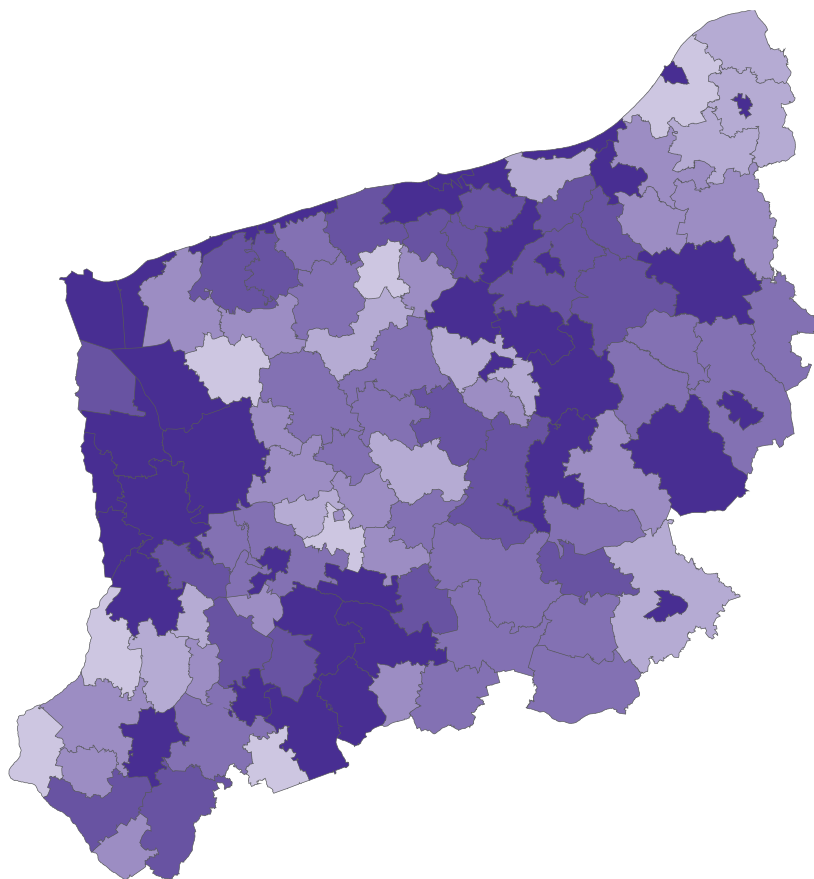
Mapa 31.
Map 31.

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2021 r.
Population using sewage system in 2021

W % ludności ogółem
In % of total population

Zachodniopomorskie = 80,9%

W 2021 r. długość czynnej sieci gazowej wyniosła 7,8 tys. km i stanowiła 4,7% długości sieci krajowej. W porównaniu z 2020 r. nastąpiło nieznaczne zmniejszenie długości o 3 km, a z 2015 r. wzrost o 8,5%. Liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) wyniosła 129,8 tys. szt. Było to więcej o 5,9 tys. szt. niż w 2020 r. i o 23,4 tys. szt. niż w 2015 r. W ciągu roku wzrosła także (o 2,4%) liczba gospodarstw domowych odbierających gaz, których w 2021 r. było 423,3 tys., co stanowiło 5,0% odbiorców krajowych. W województwie głównymi odbiorcami gazu były gospodarstwa zlokalizowane w miastach (87,5%). Coraz więcej gospodarstw domowych korzysta z gazu w celu ogrzania mieszkania. W 2021 r. liczba ta wzrosła o 10,1% i wyniosła 173,7 tys., co stanowiło 41,0% wszystkich gospodarstw odbierających gaz w województwie.

Porównując z 2020 r. liczba ludności korzystającej z sieci gazowej zmalała o 0,7%, a z 2015 r. – wzrosła o 1,1% i wyniosła 1022,1 tys. osób. Udział osób przyłączonych do instalacji gazowych w ogólnej liczbie mieszkańców województwa pozostał bez zmian w stosunku do poprzedniego roku i wyniósł 61,0%, tj. więcej o 6,2 p. proc. od udziału korzystających w kraju. Mieszkańcy miast województwa w 77,4% byli objęci przyłączem do sieci gazowej, natomiast wsi jedynie w 25,9%. W kraju 54,8% ludności korzystało z sieci gazowej, w tym w miastach – 72,3% i na wsiach – 28,8%. Wzrosła ilość pobranego gazu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W 2021 r. wyniosła ona 1686,3 kWh, tj. o 7,8% więcej niż w roku poprzednim. W 2021 r. mieszkańiec województwa zachodniopomorskiego zużywał przeciętnie o 121,9 kWh więcej gazu niż przeciętny mieszkaniec kraju, przy czym w mieście na osobę pobranych było 1931,9 kWh gazu, natomiast na wsi – 1156,3 kWh.

Biorąc pod uwagę gęstość występowania sieci gazowej na 100 km², województwo zachodniopomorskie przedstawia się poniżej średniej krajowej (wskaźnik wynosi odpowiednio 30,5 km dla województwa i 49,3 km dla Polski).

W 2021 r. zużyto 2790992,2 MWh gazu, tj. o 7,1% więcej niż w roku poprzednim. Wartość ta stanowi 4,7% ogólnej ilości gazu zużytego w Polsce. Na ogrzanie mieszkań mieszkańcy województwa zużyli 83,2% ogólnej ilości pobranego gazu.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Tablica 24.

**Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 24.

Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

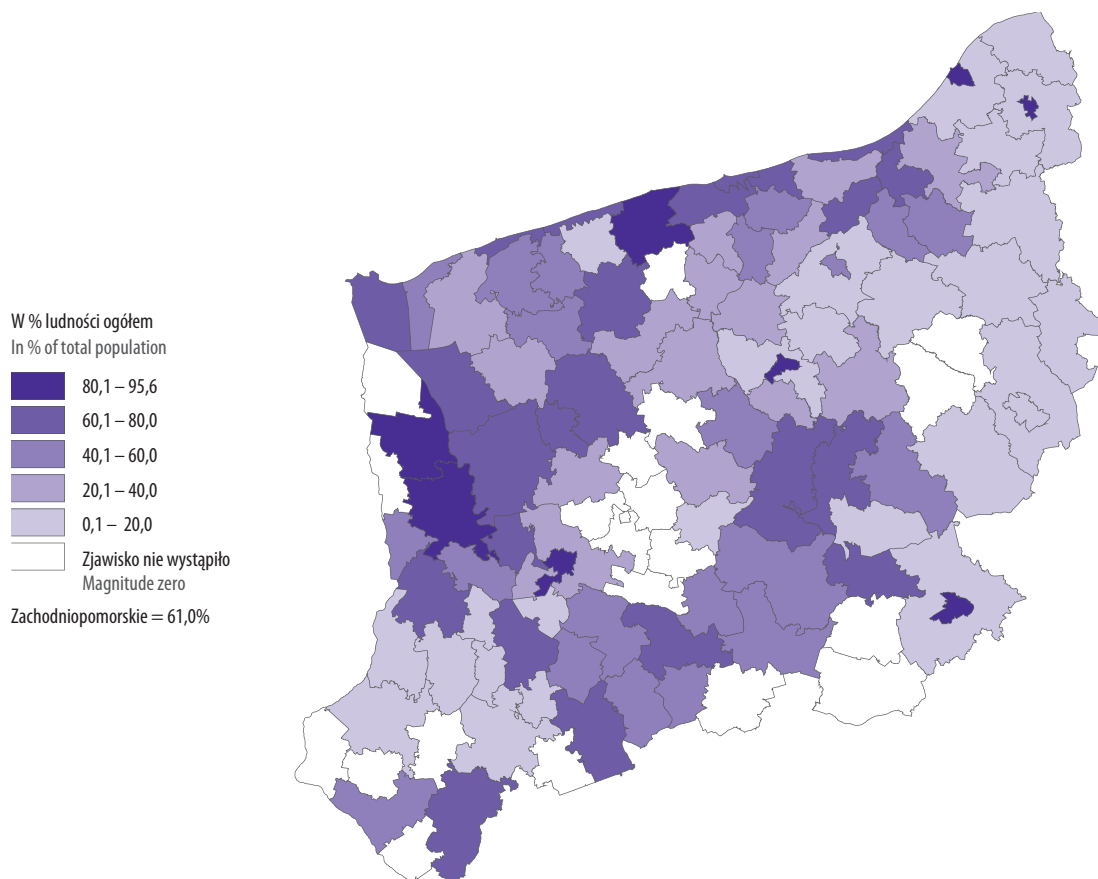
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	7193,9	7637,6	7808,2	7805,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs	106466	120100	123979	129837
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	375,9	395,5	413,6	423,3
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	2250,6	2547,0	2606,5	2791,0
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1313,2	1499,7	1564,3	1686,3

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Including gas customers using collective gas-meters.

Mapa 32.
Map 32.

Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2021 r.
Population using gas supply system in 2021

Ochrona zdrowia

Health care

W 2021 roku liczba lekarzy i pielęgniarek przypadająca na 10 tys. osób w naszym województwie była niższa niż dla kraju. Wśród wszystkich zawodów związanych z ochroną zdrowia największy udział miały pielęgniarki, ich liczba pozostała na podobnym poziomie, jak w poprzednich latach. Wzrosła liczba przychodni, a zmalała – praktyk lekarskich. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z województwa na ochronę zdrowia w 2021 r. zmniejszyły się w skali roku.

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w końcu 2021 r. w województwie zachodniopomorskim działalność prowadziły 941 przychodnie (tj. o 6,4% więcej niż w roku poprzednim i o 1,1% więcej niż w 2015 r.). O 7,0% w porównaniu z 2020 r. zmalała liczba praktyk lekarskich (do 214) i o 33,3% w porównaniu do 2015 r. W ciągu roku w województwie liczba przychodni w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wzrosła o 1 przychodnię i wynosiła 6. W kraju liczba ta również wynosiła 6 placówek i nie zmieniła się w stosunku do poprzedniego roku. Zdecydowana większość przychodni oraz wykonywanych praktyk lekarskich działała w miastach, odpowiednio: 88,0% i 90,2%.

W 2021 r. najwięcej porad udzielili lekarze (90,1% ogółu udzielonych porad). Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej była wyższa niż w 2020 r. (6763,7tys.) i wyniosła 7635,8 tys. Liczba porad udzielonych przez dentystów zwiększyła się w ciągu roku o 13,5%. W województwie zachodniopomorskim udzielono 4,5% liczby krajowych porad podstawowej opieki lekarskiej.

W 2021 r. w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie zachodniopomorskim lekarze udzielili 11 809,3 tys. porad, tj. o 10,9% więcej niż w 2020 r., co stanowiło 4,1% działalności lekarskiej w kraju. W m. Szczecin udzielono 33,5% wszystkich porad zarejestrowanych w województwie, a w m. Koszalin – 9,2%.

W 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego w województwie liczba szpitali nie uległa zmianie i na koniec roku do dyspozycji pacjentów pozostały 44 szpitale ogólne, tj. o 4 podmioty mniej niż w 2015 r., zapewniające 7,1 tys. łóżek. Szpitale ogólne zlokalizowane na terenie województwa stanowiły 4,9% wszystkich jednostek w Polsce. Z opieki szpitalnej skorzystało 271,9 tys. osób, tj. o 8,9% więcej niż w roku wcześniejszym. W szpitalach działało 297 oddziałów, w tym 21,2% stanowiły oddziały chirurgiczne.

Poza szpitalami ogólnymi w ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej funkcjonowały zakłady opiekuńczo-lecznicze (11 placówek), pielęgnacyjno-opiekuńcze (13), hospicja (5) oraz zakłady rehabilitacji leczniczej (11). W ramach lecznictwa uzdrowiskowego funkcjonowały 34 sanatoria, tj. o jeden więcej niż w 2020 r. i 5 szpitali uzdrowiskowych, których liczba nie uległa zmianie w ciągu roku.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

**Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 25. Health care facilities
As of 31 December

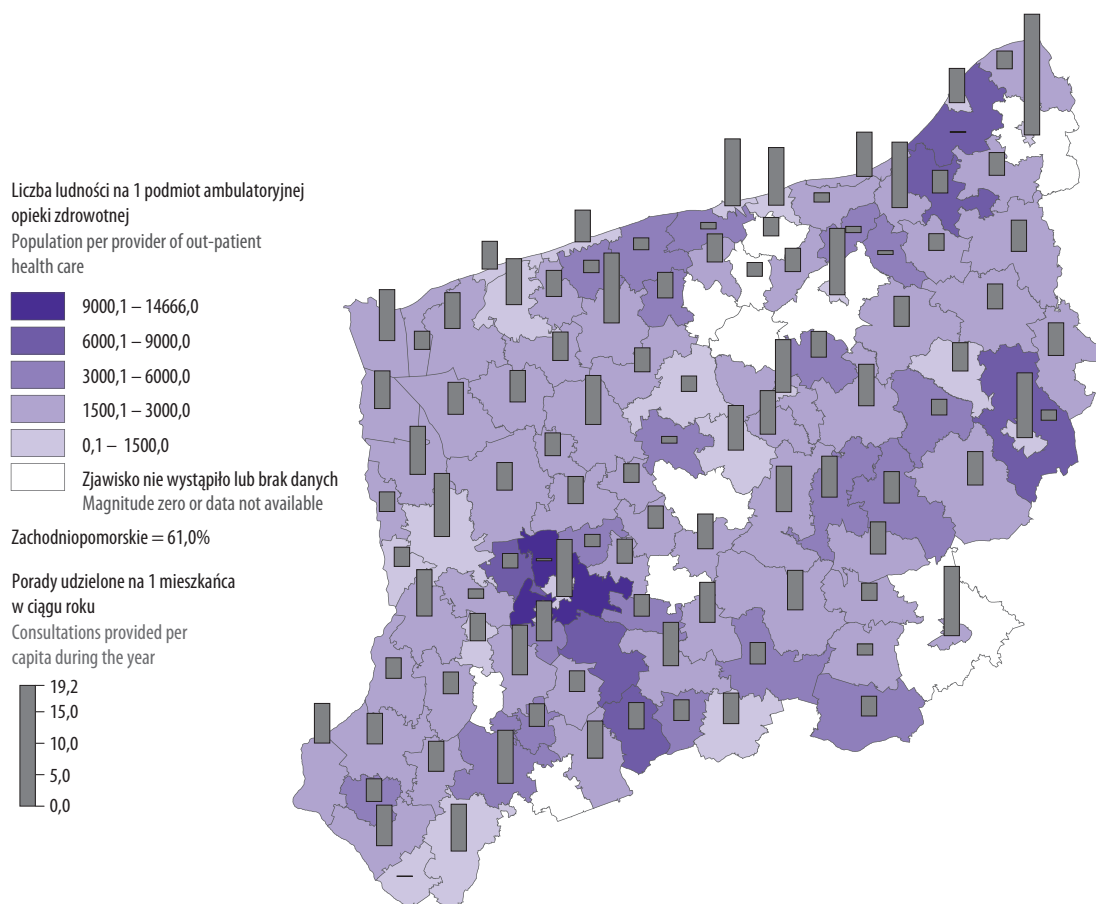
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Przychodnie Out-patient departments	931	923	884	941
Praktyki lekarskie ^a Medical practices ^a	321	229	230	214
Porady udzielone ^{bc} w tys: Consultations provided ^{bc} in thousands:	14578,9	14548,8	12044,0	13368,8
lekarskie ^d doctors ^d	12863,3	13070,0	10880,7	12048,8
stomatologiczne stomatological	1715,6	1478,8	1163,3	1320,0
Szpitale ogólne General hospitals	48	44	44	44
Łóżka w szpitalach ogólnych Beds in general hospitals	8268	6876	6901	7052
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	48,34	40,54	41,55	42,74
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,9	71,5	60,2	62,4
Przeciętny pobyt chorego w dniach Average patient stay in days	5,3	5,3	5,5	5,3

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Mapa 33.
Map 33.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2021 r.
Out-patient health care in 2021

W końcu grudnia 2021 r. w województwie zachodniopomorskim opiekę medyczną sprawowało 5316 lekarzy, co stanowiło 4,1% wszystkich lekarzy w Polsce, 1671 lekarzy dentystów (4,8% lekarzy dentystów w kraju), 1048 farmaceutów (3,7% farmaceutów w kraju), 7920 pielęgniarek (3,7% pielęgniarek w kraju), 1073 położnych (3,8% położnych w kraju), 1479 fizjoterapeutów (4,4% farmaceutów w kraju) i 442 diagnostów laboratoryjnych (co stanowi 3,5% diagnostów w kraju).

Wskaźnikiem opisującym rzeczywisty dostęp do służby zdrowia jest liczebność kadry medycznej na 10 tys. ludności. W odniesieniu do analizowanych lat liczba lekarzy dostępnych w województwie na 10 tys. ludności sukcesywnie rośnie, od 27,4 w 2019 r. do 32,2 w 2021 r. (w kraju nastąpił wzrost z 23,7 do 34,3 lekarzy). W latach 2019 i 2020 dostęp do lekarzy w województwie zachodniopomorskim był lepszy niż w kraju, zaś w roku 2021 wskaźnik ten dla województwa był niższy niż dla Polski. Sytuacja dostępu do opieki pielęgniarskiej w zachodniopomorskim jest gorsza niż w kraju. W 2021 r. wskaźnik pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. ludności w kraju wyniósł 56,6, natomiast w województwie zachodniopomorskim – 48,0.

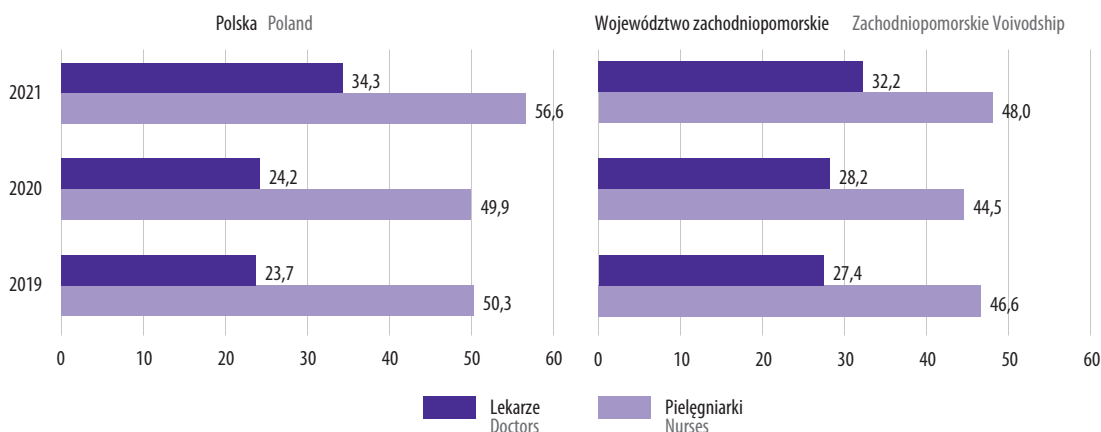
Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Wykres 31. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 31. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

W 2021 r. pomoc medyczną w nagłych wypadkach świadczyły 82 zespoły ratownictwa medycznego (tyle samo co w 2015 r. i 2020 r.), w tym 67 zespołów podstawowych, których liczba wzrosła od 2015 r. o 16, zaś pozostała taka sama jak w 2020 r. oraz 15 zespołów specjalistycznych, tj. mniej o 16 w porównaniu z 2015 r. Pomoc medyczną świadczyło również 1 lotnicze pogotowie ratunkowe, 10 szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR) i 6 izb przyjęć (tyle samo co w roku 2020 i o 2 mniej niż w 2015). W zespołach ratownictwa medycznego pracowały 1007 osoby, tj. o 217 osób mniej niż w 2020 r. i o 143 osoby więcej niż w 2015 r. W 2021 r. zanotowano 175,0 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia oraz 176,0 tys. osób, którym udzielono świadczenia w miejscu zdarzenia, tj. odpowiednio o 9,2% i 9,4% więcej niż w roku wcześniejszym. Znaczna część wyjazdów służb medycznych odbywała się do domu chorego (75,5% ogółu), a w 46,9% pomoc ratowników była udzielana osobom powyżej 65 roku życia. Kobiety stanowiły 48,6% osób, którym została udzielona nagła pomoc medyczna.

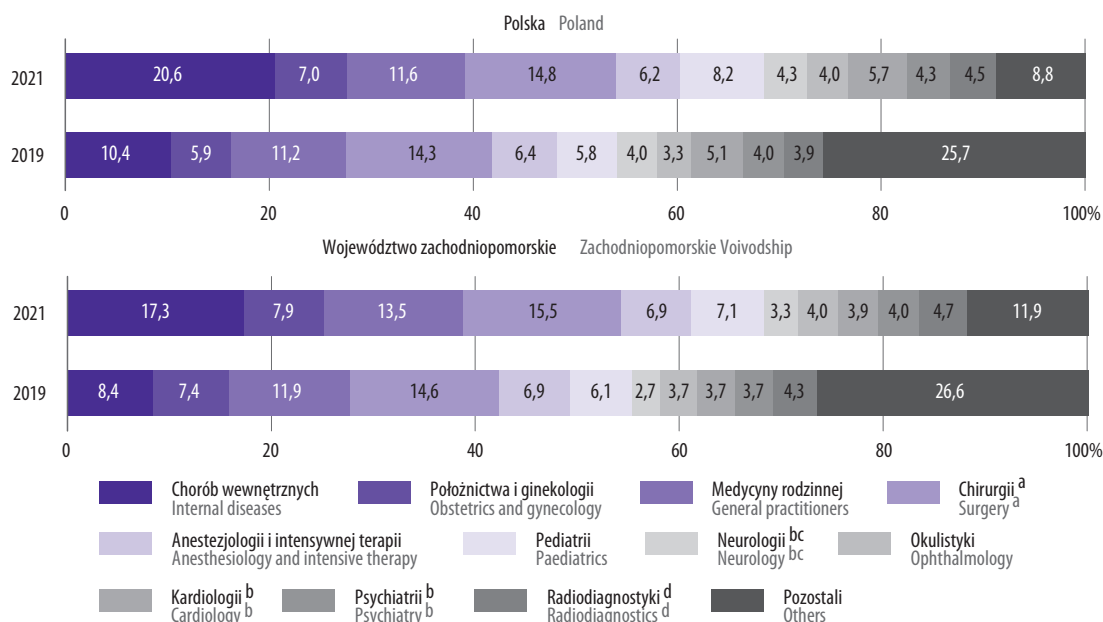
W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego (JST) w województwie zachodniopomorskim wydały na ochronę zdrowia 95,7 mln zł, co stanowiło 4,3% wydatków na ten cel samorządów w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki na ochronę zdrowia zmalały o 6,2%, a w kraju wzrosły o 10,2%. W stosunku do 2015 r. zanotowano wzrost o 51,2% w województwie i o 37,5% - w kraju.

Wykres 32.

Lekarze specjaliści Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32.

Doctors specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, szczękowo-twarzowej, kardiocirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cd Także: c – neuropatologii, d – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

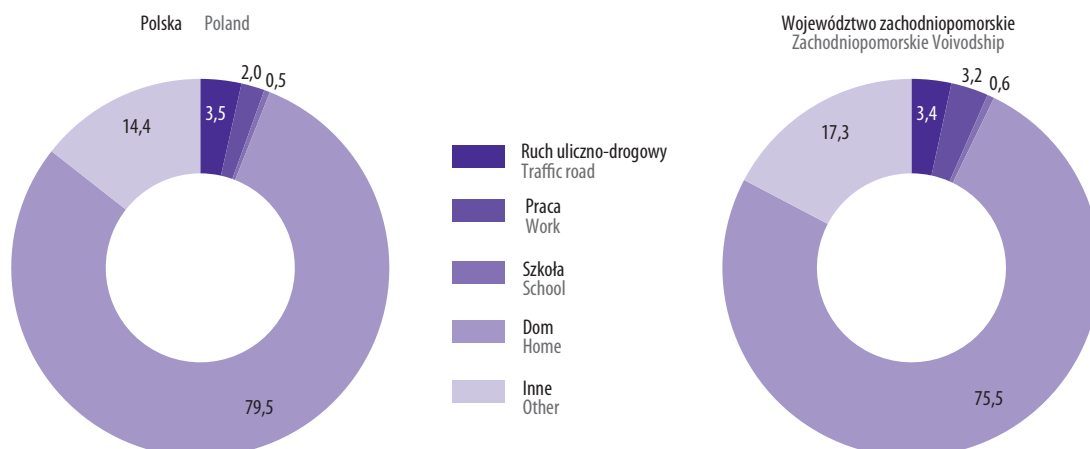
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
 a General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillary, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. b Including children's specialists. cd Also: c – neuropathology, d – oncological radiotherapy and children's radiology.
 Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

Wykres 33.

Wyjazdy jednostek systemu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia w 2021 r.

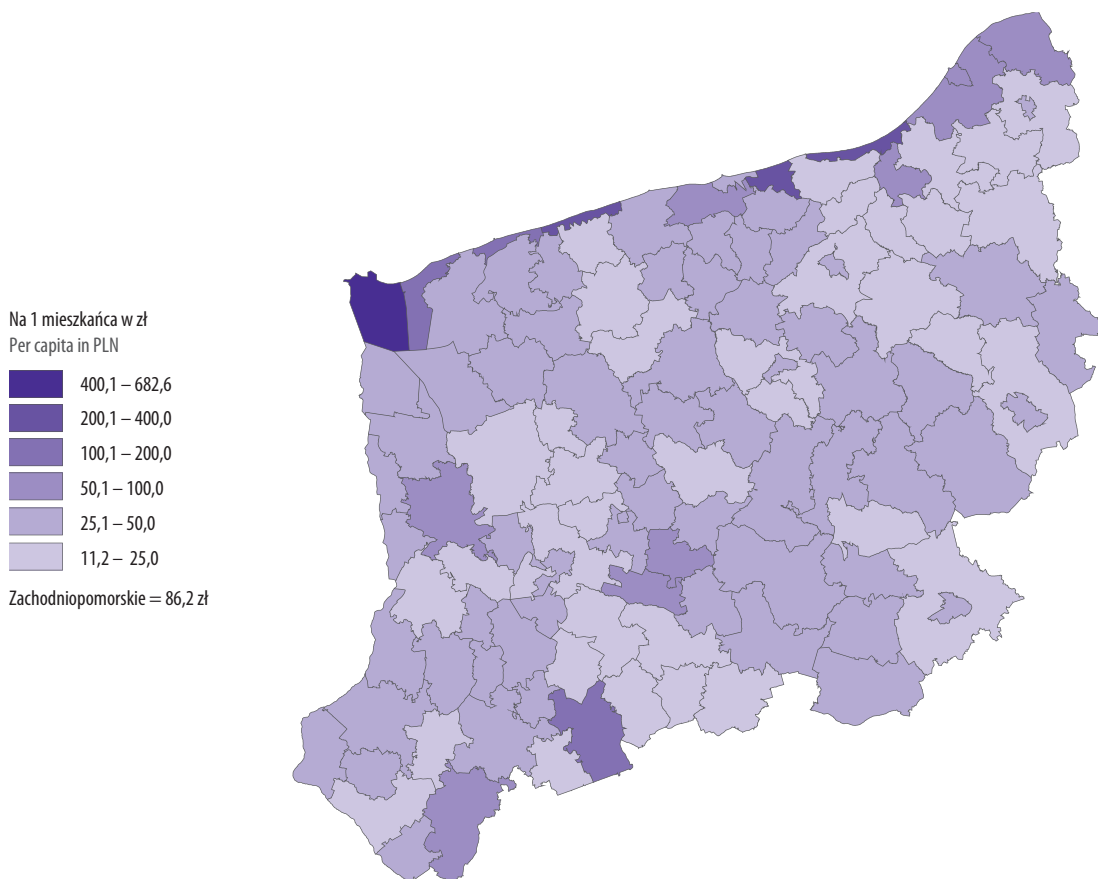
Chart 33.

Calls of emergency medical system units to the occurrence places in 2021

Mapa 34.
Map 34.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2021 r.
Expenditures of gminas and cities with powiat status in division “Health care” in 2021

Kultura Culture

Liczba bibliotek publicznych w województwie zachodniopomorskim od kilku lat przybiera tendencję malejącą, w 2021 r. nastąpił spadek o 13 placówek. Biblioteki działające w województwie zachodniopomorskim stanowią 4,6% udziału we wszystkich bibliotekach publicznych dostępnych w kraju. Zauważalny jest także znaczny spadek woluminów dostępnego księgozbioru. Wzrosła liczba wypożyczonych książek.
W 2021 r. wzrosła liczba widzów odwiedzających kina oraz liczba odwiedzających muzea.

W 2021 r. w zachodniopomorskim działało 349 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 55 punkty biblioteczne, co w skali kraju stanowiło odpowiednio 4,5% oraz 6,5%. Na 1 placówkę biblioteczną przypadało średnio 4084 osób, podczas gdy w kraju jedna taka placówka obsługiwała przeciętnie 4441 osoby. Stan bibliotek publicznych i punktów bibliotecznych w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. został pomniejszony o 13 placówek, porównując z 2015 r. nastąpił spadek o 17,2%, tj. o 84 biblioteki i punkty biblioteczne. Jednocześnie w ciągu roku zmniejszył się (o 1,0%) stan księgozbioru, który pod koniec 2021 r. wynosił 5976,5 tys., co stanowiło 4,8% wszystkich woluminów dostępnych w placówkach bibliotecznych w kraju.

Działalność wystawienniczą w 2021 r. prowadziło 38 muzeów i oddziałów muzealnych, tj. 4,0% wszystkich placówek tego typu w Polsce. Wystawy muzealne obejrzało 413,3 tys. osób (o 41,0% więcej niż przed rokiem), co stanowiło 1,6% ogółu odwiedzających takie ekspozycje w kraju. W 2021 r. liczba zwiedzają-

cych muzea na 1000 ludności wyniosła 250 (w kraju 665 osoby), podczas gdy w 2020 r. było to 176 osób (w kraju 436). W 2021 r. na terenie województwa znajdowało się także 13 galerii i salonów sztuki (tyle samo co w 2020 r.).

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim działalność sceniczną prowadziło 8 teatrów i instytucji muzycznych (liczba ta nie zmieniła się od 2015 r.). Na obszarze całego kraju teatry i instytucje muzyczne z zachodniopomorskiego zorganizowały łącznie 1158 przedstawień i koncertów, tj. 3,9% ogólnej liczby spektakli w kraju (w 2020 r. – 986 czyli 4,0%). 96,5% przedstawień i koncertów odbyło się w stałej sali wg siedziby (w 2020 r. – 98,9%).

W 2021 r. w województwie działało 28 kin stałych, posiadających 56 sal projekcyjnych i dysponujących 11,2 tys. miejsc na widowni, które stanowiły 3,8% ogółu takich miejsc w kraju. W ciągu roku w kinach stałych odbyło się 45,9 tys. seansów, czyli 3,4% wszystkich pokazów filmowych w kraju. W stosunku do 2020 r. liczba seansów kinowych zwiększyła się o 24,9%, przy wzroście o 23,3% w kraju. Seanse te obejrzało łącznie 1058,6 tys. widzów (3,9% ogółu korzystających z tej formy rozrywki w Polsce), tj. o 39,4% więcej niż przed rokiem (w kraju wzrost o 40,9%).

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 26. Culture institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	488	435	417	404
Muzea i oddziały muzealne ^a Museum with branches ^a	30	32	37	38
Galerie i salony sztuki Art galleries	13	12	13	13
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	8	8	8	8
Centra, domy i ośrodki kultury Centre of culture, cultural centres and establishments	93	98	101	104
Kluby i świetlice Clubs and community centres	257	238	194	212
Kina stałe Indoor cinemas	24	29	26	28
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	3505	3899	3983	4084
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	357,8	314,4	176,0	249,7
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	4887,09	5048,19	5630,76	5221,59

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

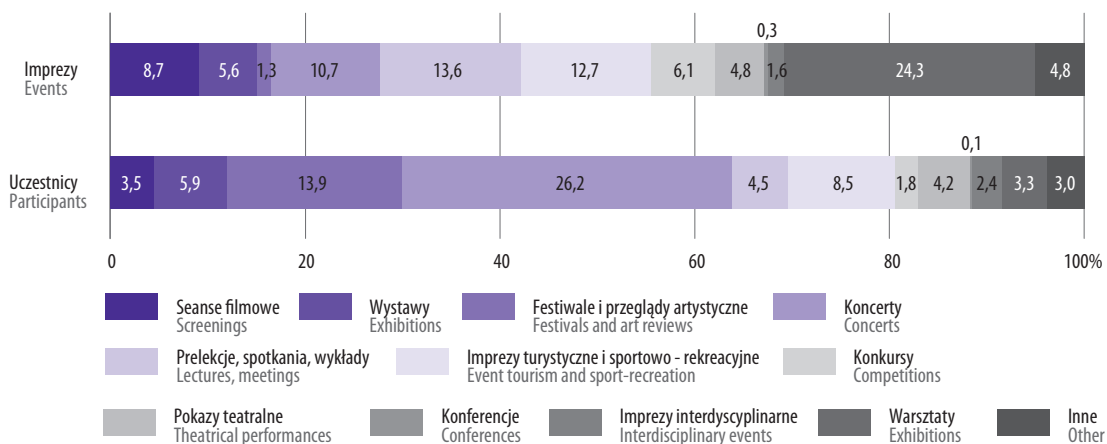
a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Ważną rolę w kreowaniu aktywnych form uczestnictwa w kulturze odgrywają placówki prowadzące wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną, kierujące swą ofertą do różnych grup wiekowych i środowiskowych. W 2021 r. w zachodniopomorskim działalność taką, służącą upowszechnianiu i popularyzacji kultury, prowadziło 27 centrów, 26 domy i 51 ośrodków kultury oraz 24 kluby i 188 świetlic. Zdecydowana większość klubów i centrów kultury działała w miastach, natomiast świetlice dominowały na wsi.

W 2021 r. placówki kulturalne zorganizowały 9443 imprezy (o 50,7% więcej niż 2020 r., ale o 27,2% mniej niż w 2015 r.), w których uczestniczyło 794,4 tys. osób (o 81,0% więcej niż w roku poprzednim; o 53,1% mniej niż w 2015 r.).

Wykres 34.
Chart 34.

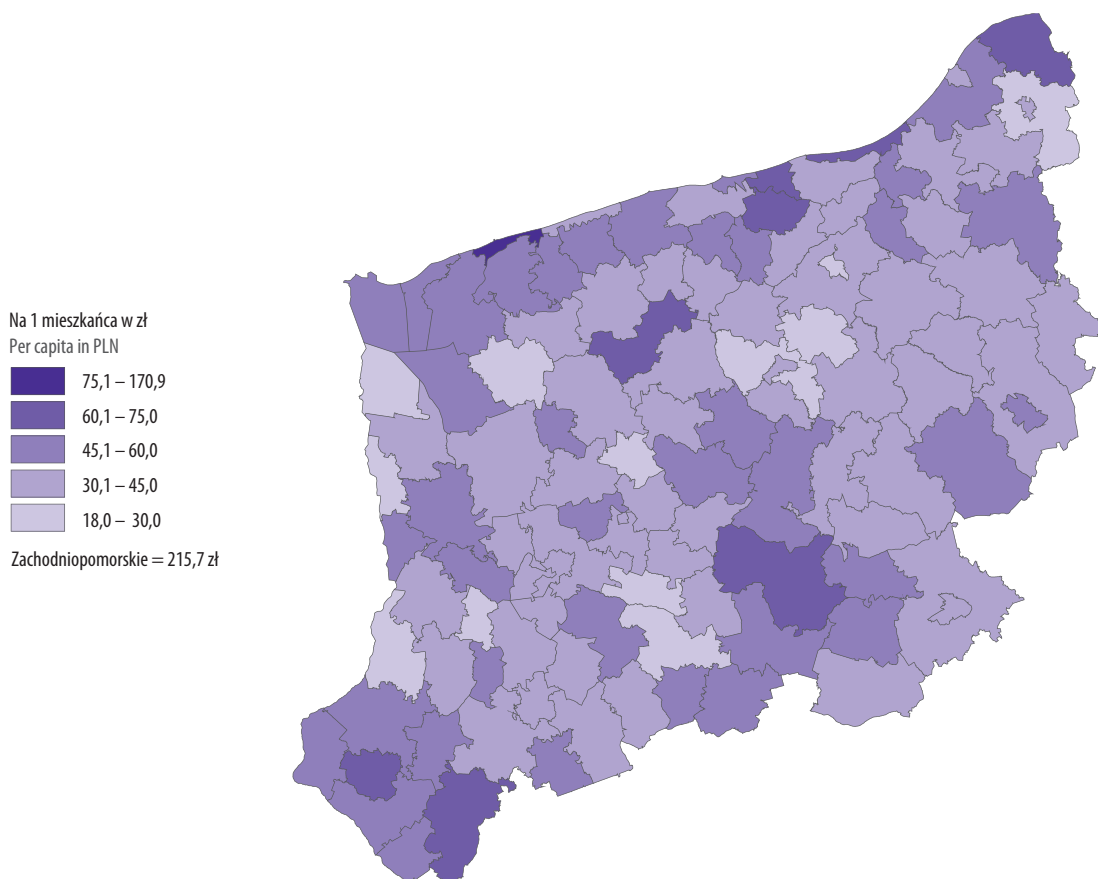
Imprezy organizowane przez placówki kultury w 2021 r.
Events organized by culture institutions in 2021

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wyniosły 356,9 mln zł, tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem. W skali kraju ta kwota stanowiła 4,7% i wśród pozostałych województw stawiała zachodniopomorskie na 11. miejscu. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wydatki na kulturę wynosiły 215,65 zł (wobec 205,04 zł przed rokiem), przy średniej krajowej na poziomie 198,21 zł (przed rokiem 187,87 zł). Pod względem tej kwoty zachodniopomorskie znalazło się na 3. miejscu w kraju (5 miejsce w 2020 r.).

Mapa 35.
Map 35.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2021 r.
Expenditure of gminas and cities with powiat status in division “Culture and national heritage” in 2021

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2022 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była o prawie 8,1% niższa niż przed rokiem, a wskaźnik wykrywalności sprawców wynosił 71,5%. Mniej było wypadków drogowych, rannych i ofiar śmiertelnych.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W zakończonych postępowaniach policja stwierdziła 36,6 tys. przestępstw popełnionych na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. W stosunku do 2021 r. zanotowano spadek liczby przestępstw o 8,1%, a w odniesieniu do 2015 r. spadek o 8,0%.

Najwięcej przestępstw miało charakter kryminalny; w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w województwie stanowiły one 70,8% (wobec 56,9% w kraju). Niemal połowa wszystkich stwierdzonych przestępstw była skierowana przeciwko mieniu (48,7%; w kraju 49,8%).

Przestępstwa o charakterze gospodarczym stanowiły 13,4% wszystkich przestępstw w województwie (w kraju 30,6%), zaś drogowe – 11,1% (w kraju 8%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. kształtował się na poziomie 71,5%, tj. niższym niż w poprzednim roku (74,8%), ale wyższym niż przeciętnie w kraju (71,1%; w 2021 r. 71,2%).

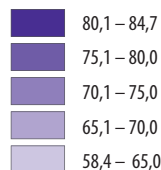
Zarówno poziom przestępczości, jak i wykrywalność sprawców przestępstw nie są jednakowe na obszarze całego województwa. W 2021 r. największą skutecznością Policji charakteryzowały się powiaty: białogardzki (gdzie wskaźnik wykrywalności sprawców wyniósł 84,7%), szczecinecki (83,2%) i pyrzycki (80,8%).

Najniższy poziom wykrywalności sprawców przestępstw jest w Świnoujściu (58,4%) i powiatach kołobrzeskim (63,6%), m. Koszalin (64,5%), kamieńskim (67,7%) i w Szczecinie (68,1%, gdzie liczba przestępstw stwierdzonych jest największa i stanowi 30% wszystkich przestępstw w województwie).

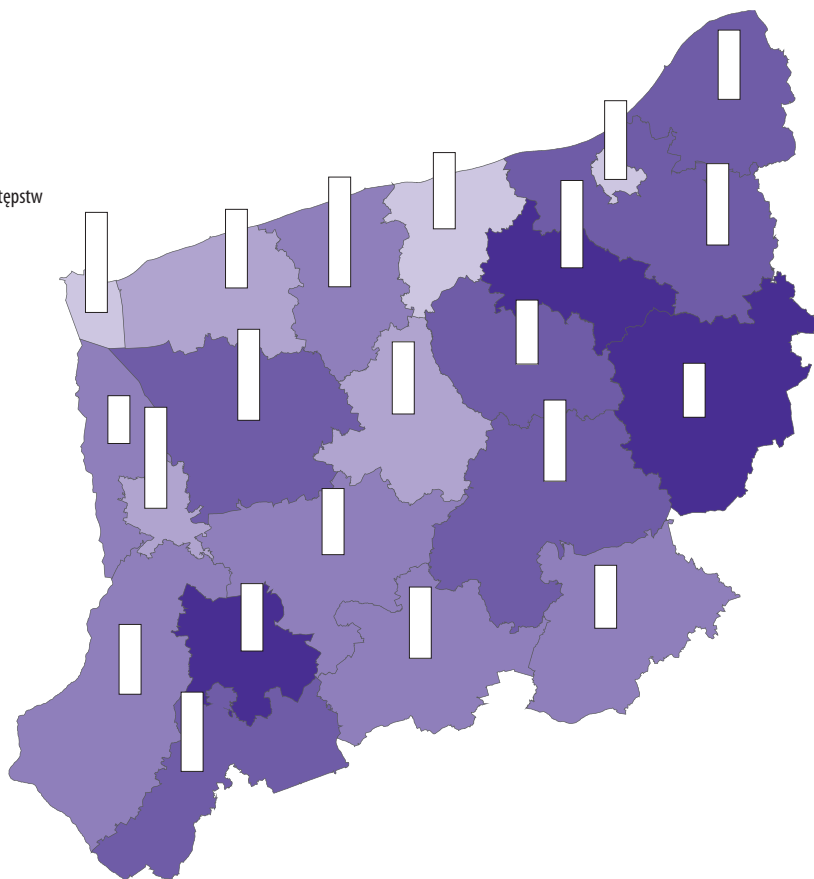
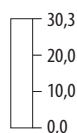
Mapa 36.
Map 36.

Zagrożenie przestępczością w 2022 r.
Crime risk in 2022

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw
stwierdzonych przez Policję w %
Rate of detectability of the delinquents
in ascertained crimes by the Police in %

Przestępstwa stwierdzone przez Policję
na 1000 ludności
Ascertained crimes by the Police
per 1000 population

W 2022 r. na drogach województwa zachodniopomorskiego Policja zarejestrowała 881 wypadków drogowych (4,1% wypadków w kraju). W ich wyniku 75 osób poniosło śmierć (4% ofiar w kraju), a 993 zostało rannych (4% poszkodowanych w kraju).

Liczba wypadków drogowych zarejestrowanych na obszarze województwa w 2022 r. była niższa niż w poprzednim roku o 6,9% i o 32,1% niższa niż w 2015 r. Liczba ofiar śmiertelnych spadła o 21,1%, zaś liczba rannych spadła o 9,1%, porównując z 2021 r. W odniesieniu do 2015 r. spadła zarówno liczba ofiar śmiertelnych (o 40%), jak i rannych (o 32,4%).

Liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków wyniosła 8,5 (w kraju 8,9), natomiast rannych – 112,7 (w kraju 116,0).

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 27.
Table 27.

Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
Road accidents^a and their results

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Wypadki Accidents	1298	927	946	881
Ofiary śmiertelne Fatalities	125	101	95	75
na 100 wypadków per 100 road accidents	9,6	10,9	10,0	8,5
Ranni Injured	1 470	1 012	1 093	993
na 100 wypadków per 100 road accidents	113,3	109,2	115,5	112,7

^a Zarejestrowane przez Policję.

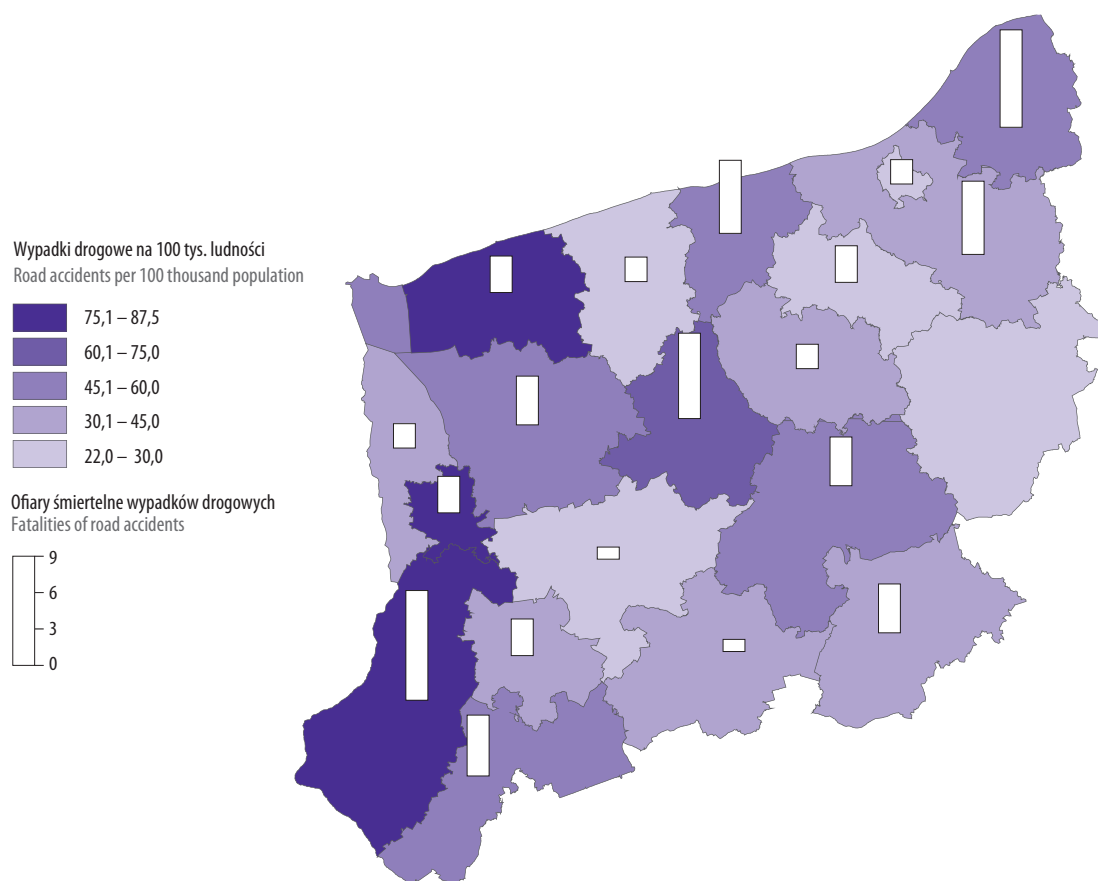
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

Mapa 37.
Map 37.

Bezpieczeństwo na drogach w 2022 r.
Road safety in 2022

Społeczeństwo informacyjne

Information society

Systematycznie rośnie odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu oraz osób korzystających z Internetu w zlokalizowanych na obszarze województwa gospodarstwach domowych, w których mieszka co najmniej jedna osoba w wieku 16–74 lata.

Liczba osób zamawiających przez Internet stale rośnie. Wartość odsetka dla województwa w 2022 r. była nieznacznie niższa w porównaniu do całego kraju.

W 2022 r. mieszkańcy gospodarstw domowych w województwie częściej korzystali z usług administracji publicznej za pomocą Internetu niż przeciętnie w kraju.

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat na obszarze całego kraju, jak i województwa zachodniopomorskiego, odnotowano znaczny wzrost wartości wskaźników opisujących wyposażenie i korzystanie z Internetu w gospodarstwach domowych, w których mieszka co najmniej jedna osoba w wieku 16–74 lata. W 2022 r. odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu oraz osób korzystających z Internetu w województwie zachodniopomorskim był niższy od wartości dla Polski odpowiednio o 1,7 p. proc oraz 0,9 p. proc. Odsetek osób korzystających z Internetu regularnie (co najmniej raz w tygodniu) w województwie był wyższy od wartości dla Polski o 0,8 p. proc.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	77,6	91,2	92,2	91,6
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	79,9	89,6	90,7	89,7
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	74,0	86,5	86,7	86,5

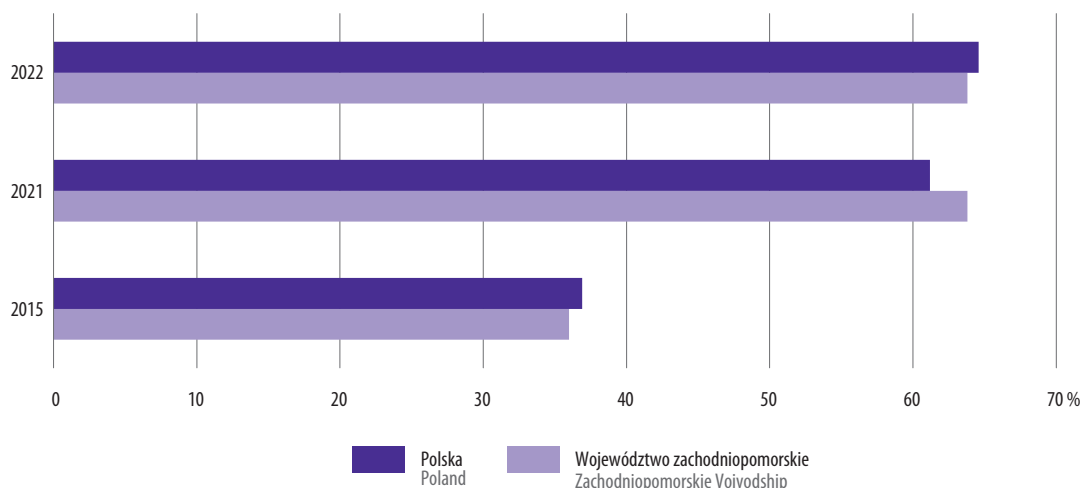
a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

W latach 2015–2022 systematycznie wzrastał odsetek osób zamawiających towary lub usługi do użytku prywatnego w sieci. W skali kraju odnotowano przez ten czas wzrost wskaźnika o 27,7 p. proc, a dla województwa o 27,8 p. proc. W porównaniu z 2021 r. wartość wskaźnika w województwie pozostała na tym samym poziomie i wyniosła 63,8%, dla Polski odnotowano wzrost o 3,4 p. proc. W 2022 r. wartość wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego była niższa niż dla kraju o 0,8 p. proc.

Wykres 35.

Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 35.

Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

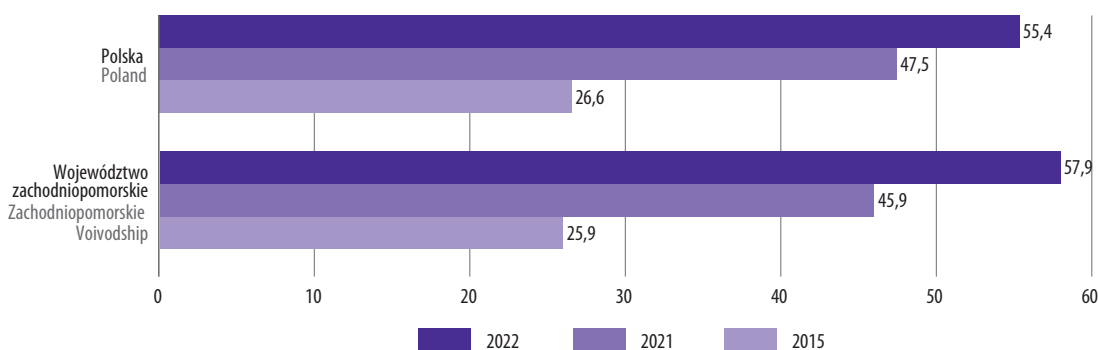
a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat na obszarze całego kraju, jak i województwa zachodniopomorskiego, odnotowano znaczny wzrost korzystania z Internetu w celu korzystania z usług administracji publicznej. W tym czasie odsetek wzrósł dla województwa o 32,0 p. proc., a dla kraju o 28,8 p. proc. W 2022 r. wartość wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego była o 2,5 p. proc. wyższa niż dla kraju.

Wykres 36.

Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 36.

Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Aktywność społeczna

Social activity

W województwie zachodniopomorskim w rejestrze REGON wpisanych było 7596 fundacji. Najwyższy w zachodniopomorskim wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w Szczecinie.

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim w rejestrze REGON wpisanych było 7596 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (4,7% podmiotów tego typu w kraju), tj. o 3,2% więcej niż rok wcześniej i o 18,2% więcej niż w 2015 r. (w Polsce wzrost o odpowiednio 3,7% i 16,2%). W ciągu roku w województwie z rejestru wykreślono 115 podmiotów, a zarejestrowano 352 nowych. Liczba fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. mieszkańców wynosiła w województwie 46 i kształtowała się powyżej średniej dla kraju (43). Najwyższy w zachodniopomorskim wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w Szczecinie (55), powiecie szczecineckim (55) oraz w powiecie kamieńskim (54), a najniższy w powiecie stargardzkim (32), Świnoujściu (35) oraz w powiecie goleniowskim (37).

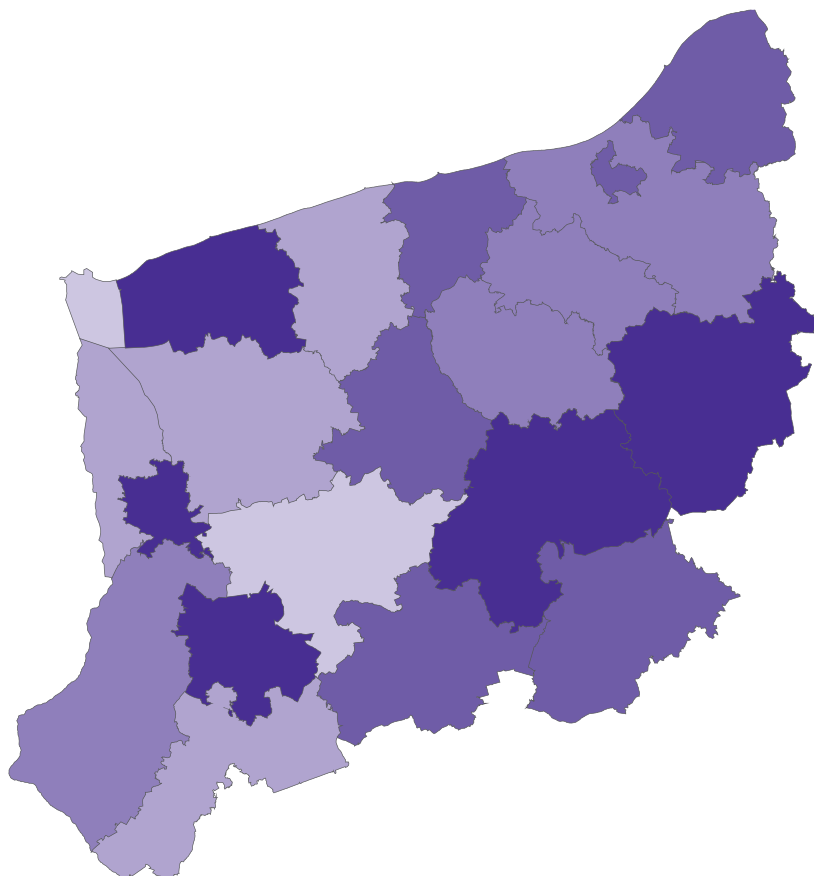
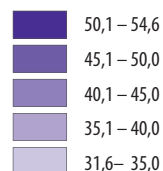
Mapa 38.

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 38.

Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2022
As of 31 December

Na 10 tys. ludności
Per 10 thousand population

**Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total	6217	7107	7351	7596
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	36	43	45	46

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Szacunkowa wartość produktu krajowego brutto w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. była wyższa niż rok wcześniej i wyniosła 95842 mln zł, przy czym stanowiła 3,7% PKB Polski. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. PKB w województwie zachodniopomorskim było wyższe niż przed rokiem i osiągnęło wartość 57907 zł, stanowiąc 83,8% średniej krajowej.

Wartość dodana brutto (WDB) wytworzona w województwie zachodniopomorskim w 2020 r. wyniosła 76009 mln zł i była wyższa niż w 2015 r. o 26,0%, a w przeliczeniu na 1 pracującego – 137912 zł, co stanowiło 97,2% przeciętnej w kraju.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

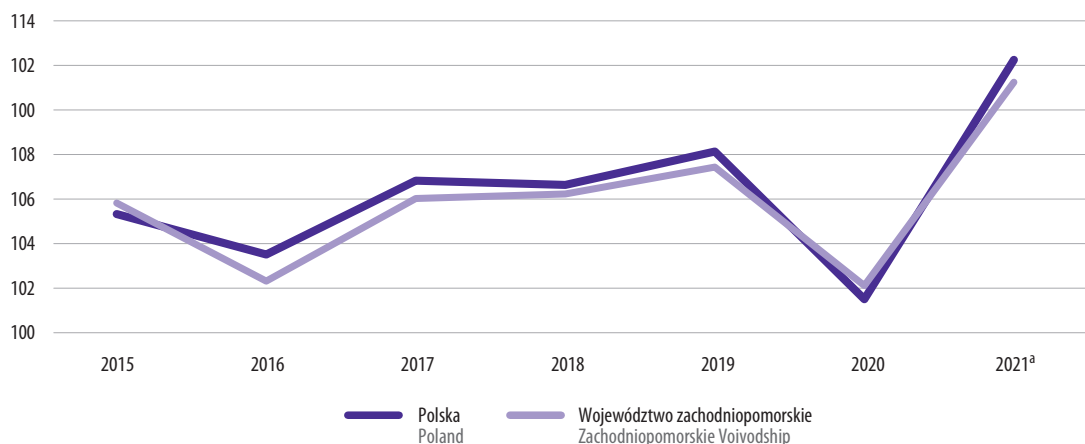
Na podstawie wstępnego szacunku za 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wartość produktu krajowego brutto wyniosła 95842 mln zł. W porównaniu z 2020 r. była to kwota wyższa o 11,1% (w skali kraju o 12,2%). W 2021 r. udział PKB wytworzonego w województwie w krajowym PKB wyniósł 3,7% (tyle samo co przed rokiem), tj. o 0,1 p. proc. mniej niż w 2015 r. (3,8%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. PKB w województwie zachodniopomorskim osiągnęło wartość 57907 zł i stanowił 83,8% średniej krajowej. Był on jednocześnie o 11,8% wyższy niż w 2020 r. (84,6% średniej krajowej) i o 45,9% – niż w 2015 r. (84,7% średniej krajowej). W porównaniu z województwem mazowieckim, które w 2021 r. odnotowało najwyższy wskaźnik PKB na 1 mieszkańca (108113 zł), PKB województwa zachodniopomorskiego było niższe o 46,4%, a w porównaniu z województwem lubelskim, które osiągnęło najniższy wskaźnik (47464 zł) – wyższe o 22,0%.

Dla województwa zachodniopomorskiego poziom PKB według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS w 2021 r. osiągnął 64% średniej Unii Europejskiej. W 2020 r. wskaźnik ten wyniósł 64%, a w 2015 – 59%.

Wykres 37. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) rok poprzedni=100

Chart 37. Indices of gross domestic product (current prices) previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

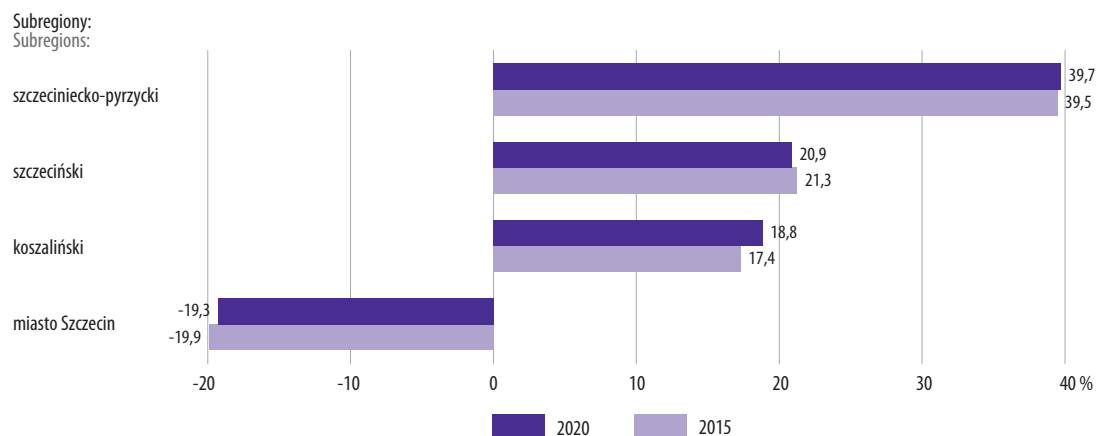
Na podstawie danych zrewidowanych największy udział w tworzeniu PKB w województwie zachodniopomorskim w 2020 r. miał Szczecin (33,9%) oraz podregion szczeciński (28,4%), następnie były to podregiony: koszaliński (20,2%) oraz szczecinecko-pyrzycki (17,5%). W porównaniu z 2015 r. struktura ta nie uległa znaczącym przemianom. Wzrósł udział podregionu szczecińskiego (o 0,6 p. proc.) i m. Szczecin (o 0,2 p. proc.). Zmalał natomiast udział podregionu szczecinecko-pyrzyckiego (o 0,6 p. proc.) oraz koszalińskiego (o 0,2 p. proc.). PKB wytworzony w Szczecinie stanowił w 2020 r. 1,2% wartości w skali kraju. W porównaniu z 2015 r. udział ten nie zmienił się.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższy wskaźnik PKB w 2020 r. osiągnął Szczecin (73039 zł), stanowiąc 141,0% przeciętnego w województwie i 119,3% przeciętnego w kraju. Analogicznie w 2015 r. było to 141,6% oraz 119,9%. Najniższą wartość PKB per capita wykazano w podregionie szczecinecko-pyrzyckim (36914 zł), która stanowiła 71,3% przeciętnej w województwie oraz 60,3% przeciętnej w kraju. Analogicznie w 2015 r. było to 71,4% i 60,5%.

W województwie zachodniopomorskim wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów w 2020 r. wyniósł 19,7%, a w 2015 -19,4%.

Wykres 38. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące). Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 38. Gross domestic product per capita (current prices). Relative deviations from the national average value

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa, a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważony udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

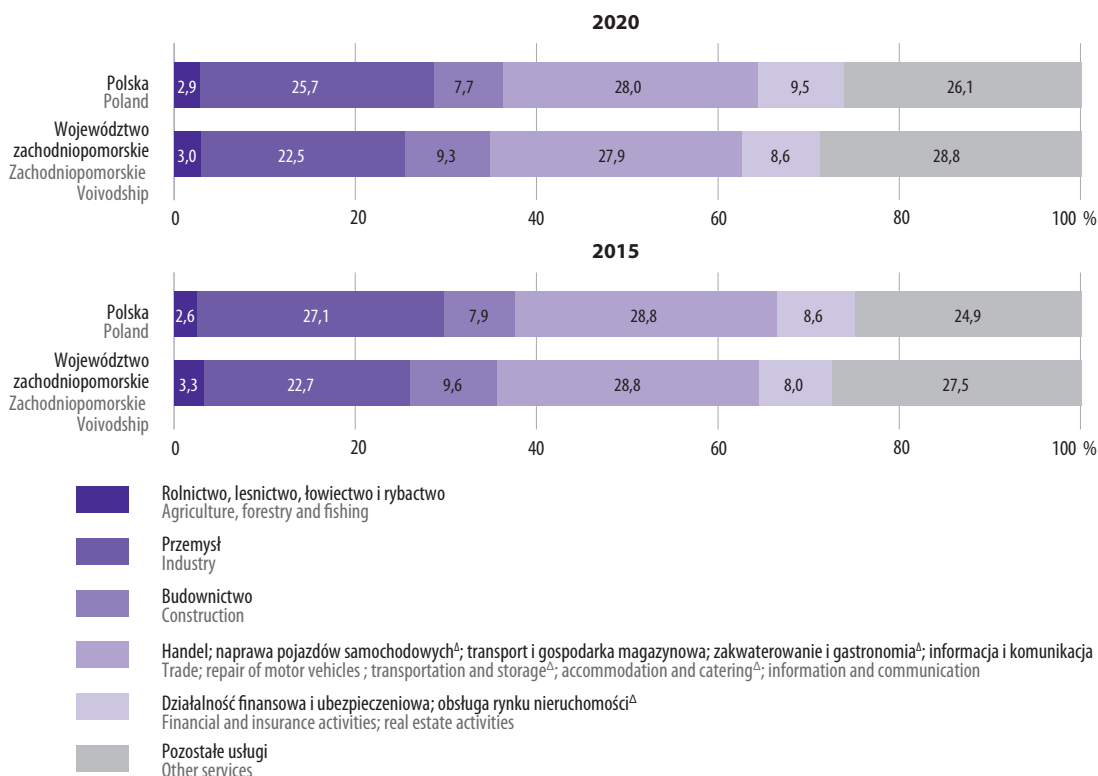
Wartość dodana brutto (WDB) wytworzona w województwie zachodniopomorskim w 2020 r. wyniosła 76009 mln zł i była wyższa niż w 2015 r. o 26,0%.

W strukturze WDB uzyskanej w 2020 r. największy udział miały takie sekcje jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych (27,9%), przetwórstwo przemysłowe (22,5%) oraz budownictwo (9,3%). W porównaniu ze strukturą z 2015 r. zwiększyły się udziały w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości (o 0,6 p. proc.). Zmalały natomiast udziały m.in. takich sekcji jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,9 p. proc.), budownictwo (o 0,3 p. proc.), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 0,3 p. proc.) oraz przemysł (o 0,2 p. proc.).

Wydajność pracy mierzona WDB na 1 pracującego w województwie zachodniopomorskim w 2020 r. wyniosła 137912 zł, co stanowiło 97,2% przeciętnej w kraju. W 2015 r. kwota ta była niższa o 15,8%, jednak jej relacja do średniej krajowej była wyższa i wyniosła 102,1%.

Wykres 39.
Chart 39.

Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Gross value added by kind of activity (current prices)

W podregionie koszalińskim w 2020 r. największy udział w tworzeniu WDB miały jednostki prowadzące działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja (27,4%, wobec 29,9% w 2015 r.), a najmniejszy – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3,0%, wobec 3,3% w 2015 r.). W przeliczeniu na 1 pracującego wartość WDB w podregionie koszalińskim wyniosła 134966 zł, co w relacji do średniej krajowej stanowiło 95,1% (w 2015 r. było to 98,1%).

Podregion szczecinecko-pyrzycki w 2020 r. charakteryzował się największym udziałem w wytworzonej WDB pozostałych usług, tj. z sekcji M-T (27,9%, wobec 26,8% w 2015 r.), a najmniejszym – rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (7,5%, wobec 8,0% w 2015 r.). Wskaźnik WDB na 1 pracującego wyniósł 124795 zł i stanowił 87,9% średniej krajowej (był niższy niż w 2015 r. o 1,6 p. proc.).

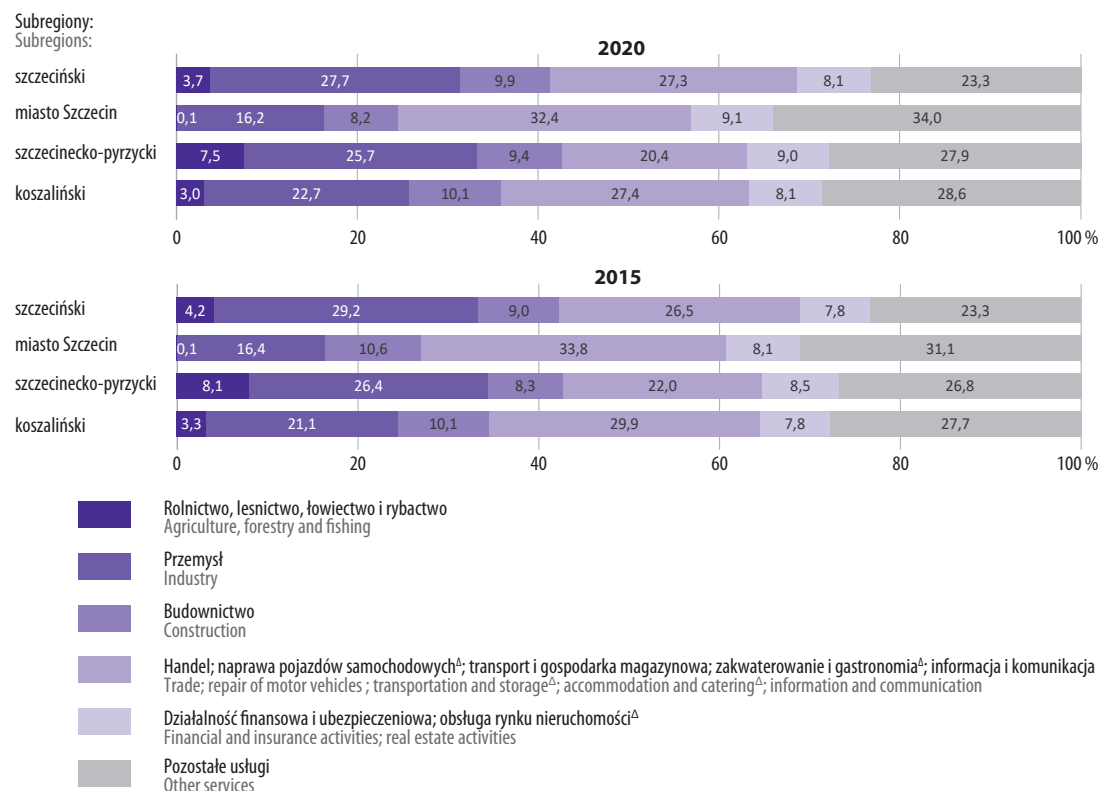
W podregionie szczecińskim zarówno w 2020 r., jak i w 2015 r. największy udział w tworzeniu WDB miał przemysł (odpowiednio: 27,7% i 29,2%), a najmniejszy – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3,7% i 4,2%). W przeliczeniu na 1 pracującego wartość WDB w 2020 r. wyniosła 137920 zł i stanowiła 97,2% średniej krajowej (czyli o 6,8 p. proc. mniej niż w 2015 r.).

Największy udział w budowaniu WDB w mieście Szczecin w 2020 r. miały jednostki z sekcji M-T (34,0% wobec 31,1% w 2015 r.), najmniejszy natomiast – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (mniej niż 0,1%). W Szczecinie wartość WDB na 1 pracującego była wyższa o 4,2% od przeciętnej krajowej i wyniosła 147846 zł (w 2015 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 126885 zł, tj. o 11,6% wyższy niż w Polsce).

Wykres 40.
Chart 40.

Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)

Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie zachodniopomorskim w końcu 2022 r. wyniosła 245,3 tys., tj. o 2,2% więcej niż w 2021 r. i o 10% więcej niż w 2015 r. Najwięcej jednostek miało swoją siedzibę w Szczecinie – 30,2% (wzrost o 9% w porównaniu z 2015 r.), Koszalinie – 7,5% (wzrost o 1,1%) i w powiecie kołobrzeskim – 5,9% (wzrost o 13,7%). Zarówno w 2022 r., jak i w 2015 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność w obszarze handel; naprawy pojazdów samochodowych.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Na koniec grudnia 2022 r. w bazie rejestru REGON województwa zachodniopomorskiego zarejestrowane było 245268 podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), co stanowiło wzrost o 5315 podmiotów w porównaniu z końcem 2021 r. i o 24653 podmiotów – z końcem 2015 r. Podmioty zarejestrowane w województwie zachodniopomorskim stanowiły 4,9% ogółu podmiotów działających w kraju.

Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a
Stan w dniu 31 grudnia

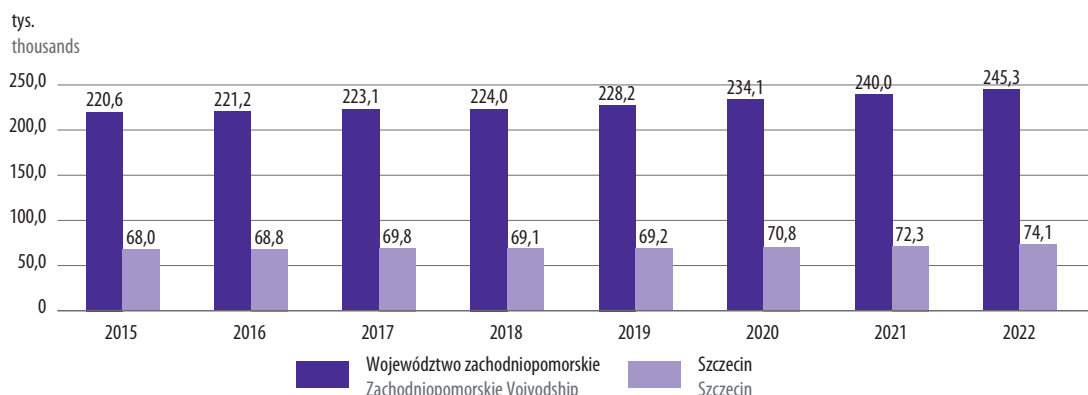
Table 30. Entities of national economy in the REGON register^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)
Ogółem Total	220615	234131	239953	245268	4,9
sektor publiczny public sector	7158	6670	6638	6643	5,9
sektor prywatny private sector	212356	224713	229978	234835	4,9
W tym: Of which:					
spółki partnerships and companies	32362	33124	34056	34826	3,8
fundacje foundations	731	1052	1136	1194	3,5
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organizations	5486	6055	6215	6402	5,1
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	161560	172994	177281	181240	5,1

^a W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Wykres 41. Podmioty gospodarki narodowej Stan w dniu 31 grudnia

Chart 41. Entities of the national economy
As of 31 December

Najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w miastach na prawach powiatu, tj. w: Szczecinie – 74100 (wzrost o 6111 w porównaniu z 2015 r.) i Koszalinie – 18502 (wzrost o 199) oraz w powiatach: kołobrzeskim – 14399 (wzrost o 1732), stargardzkim – 13932 (wzrost o 1638) i polickim – 13599 (wzrost o 2901), a najmniej w powiatach: łobeskim – 3588 (wzrost o 241) i pyrzyckim – 4308 (wzrost o 593).

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim na 1000 mieszkańców przypadało 149,1 podmiotów gospodarki narodowej (w 2021 r. – 145,4 podmioty). Najwyższe wskaźniki odnotowano w powiatach: m. Szczecin – 188,5 (w 2021 r. 183,2 podmioty), kołobrzeskim – 186,4 (w 2021 r. – 181,5) oraz w kamieńskim – 179,3 (w 2021 r. – 176,5), a najniższe w powiatach: choszczeńskim – 101,5 (w 2021 r. – 100,0), łobeskim – 105,8 (w 2021 r. – 103,2) oraz świdwińskim – 114,3 (w 2021 r. – 111,8).

W 2022 r. do rejestru REGON wpisano 17409 nowych podmiotów (o 1347 mniej niż w 2015 r.), w tym 14838 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (tj. mniej o 1348 niż w 2015 r.) i 1598 spółek handlowych (wzrost o 181 w porównaniu z 2015 r.), w tym 4 z udziałem kapitału zagranicznego (o 11 mniej niż w 2015 r.).

W 2022 r. z rejestru wykreślono 11858 podmiotów (o 5364 mniej niż w 2015 r.), w tym 10657 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 5673 mniej niż w 2015 r.), 732 spółek handlowych (o 536 więcej niż w 2015 r.), w tym 175 z udziałem kapitału zagranicznego (o 134 więcej niż w 2015 r.).

Według stanu na koniec 2022 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 44328 (o 5976 mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 18,1% ogółu zarejestrowanych podmiotów. Znaczny udział w ogólnej liczbie podmiotów stanowiły również jednostki zajmujące się: budownictwem – 38733 (o 11017 więcej niż w 2015 r.), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną – 20054 (o 2547 więcej niż w 2015 r.), przetwórstwem przemysłowym – 19151 (o 1343 więcej niż w 2015 r.), obsługą rynku nieruchomości – 19151 (o 2941 więcej niż w 2015 r.), pozostałą działalnością usługową – 16355 (o 2914 więcej niż w 2015 r.), opieką zdrowotną i pomocą społeczną – 16089 (o 2005 więcej niż w 2015 r.), zakwaterowaniem i gastronomią – 15118 (o 2363 więcej niż w 2015 r.) oraz transportem i gospodarką magazynową – 14926 (o 1023 więcej niż w 2015 r.).

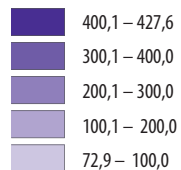
Mapa 39.**Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r.****Stan w dniu 31 grudnia**

Map 39.

Entities of the national economy in 2022

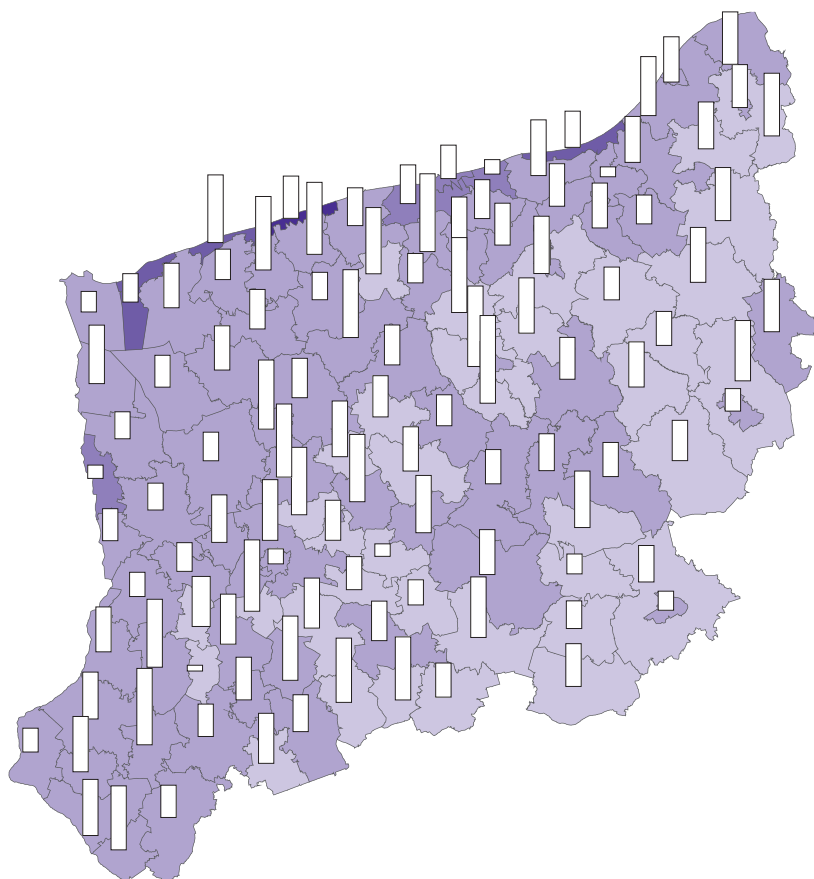
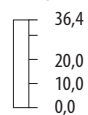
As of 31 December

Na 1000 ludności
Per 1000 population

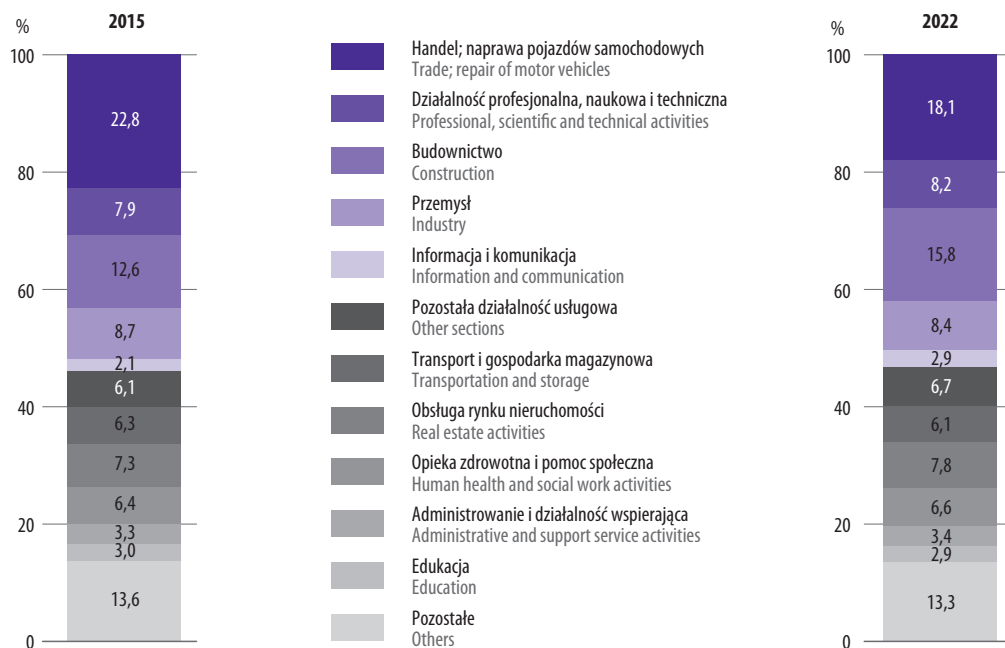
Zachodniopomorskie = 149,1

Zmiana w stosunku do 2015 r. w %
Change in relation to 2015 in %

Wykres 42. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD Stan w dniu 31 grudnia

Chart 42. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

Podobnie jak w latach poprzednich w rejestrze REGON przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich liczba na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 181240 (o 19680 więcej niż w 2015 r.).

Kolejną pozycję zajmowały spółki handlowe, których liczba wyniosła 20951 (wzrost o 2265 w porównaniu z 2015 r.), z tego spółek z udziałem kapitału prywatnego krajowego było 15773 (wzrost o 930), kapitału zagranicznego – 3365 (mniej o 1509), kapitału samorządu terytorialnego – 181 (mniej o 37), kapitału państwowych osób prawnych – 125 (mniej o 71) oraz kapitału Skarbu Państwa – 37 (mniej o 5).

Działalność spółek handlowych skoncentrowana była głównie w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 3542 podmiotów (o 1016 mniej niż w 2015 r.), budownictwo – 3133 (o 740 więcej) oraz przetwórstwo przemysłowe – 2602 (o 346 mniej).

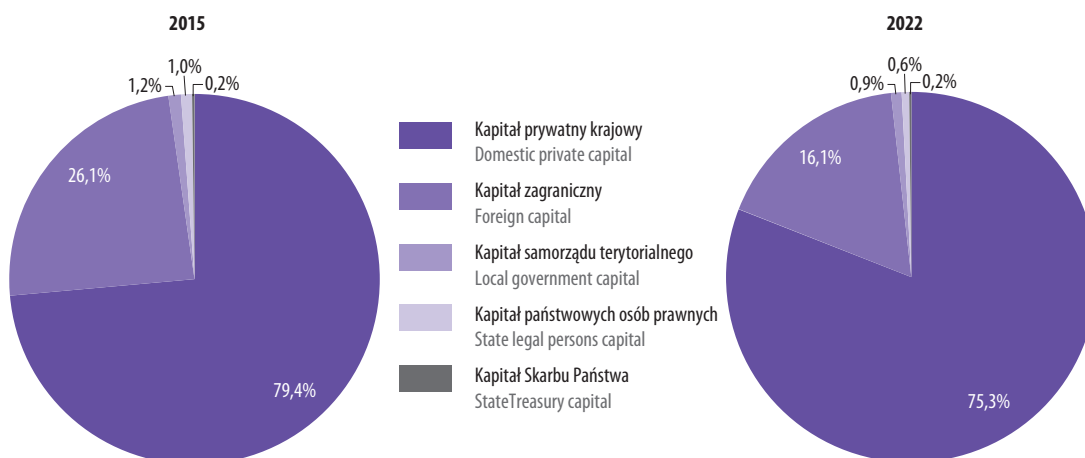
Struktura spółek handlowych według rodzaju kapitału i sekcji PKD skupiała się głównie w spółkach z udziałem kapitału prywatnego krajowego: w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 2813 podmiotów (spadek o 964 w porównaniu z 2015 r.), budownictwie – 2345 (wzrost o 312), przetwórstwie przemysłowym – 1901 (mniej o o 346), z udziałem kapitału zagranicznego w: przetwórstwie przemysłowym – 635 (mniej o 376), handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 468 (spadek o 592) oraz budownictwie – 404 (mniej o 100).

W 2022 r. liczba fundacji wyniosła 1194, tj. o 463 więcej niż w 2015 r., stowarzyszeń i organizacji społecznych – 6402 i wzrosła o 916 w porównaniu z 2015 r.

Wykres 43.

Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a**Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 43.

Commercial companies by type of capital^a**As of 31 December**

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna**Research and development and innovation activity**

W 2021 r. nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w województwie zachodniopomorskim były o 37,9% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Nakłady te były finansowane przede wszystkim przez sektor rządowy (46,1%). Wskaźnik personelu wewnętrznego B+R wyrażony w EPC na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2021 r. wyniósł 3,9 EPC. W województwie zachodniopomorskim w latach 2019–2021 innowacje wprowadziło 32,3% przedsiębiorstw przemysłowych i 43,5% przedsiębiorstw usługowych.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim nakłady wewnętrzne na działalność B+R wyniosły 624,5 mln zł. W porównaniu do 2015 r. liczba podmiotów zaangażowanych w działalność B+R w województwie była dwukrotnie wyższa.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (B+R) w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 37,9%, (w stosunku do roku 2015 wzrosły o 180,6%). Nakłady te stanowiły 1,7% nakładów krajowych brutto na działalność B+R (w 2020 r. - 1,4%, zaś w 2015 r. - 1,2%).

Tablica 31.

Table 31.

Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)Intramural expenditures^a on R&D by source of funds (current prices)

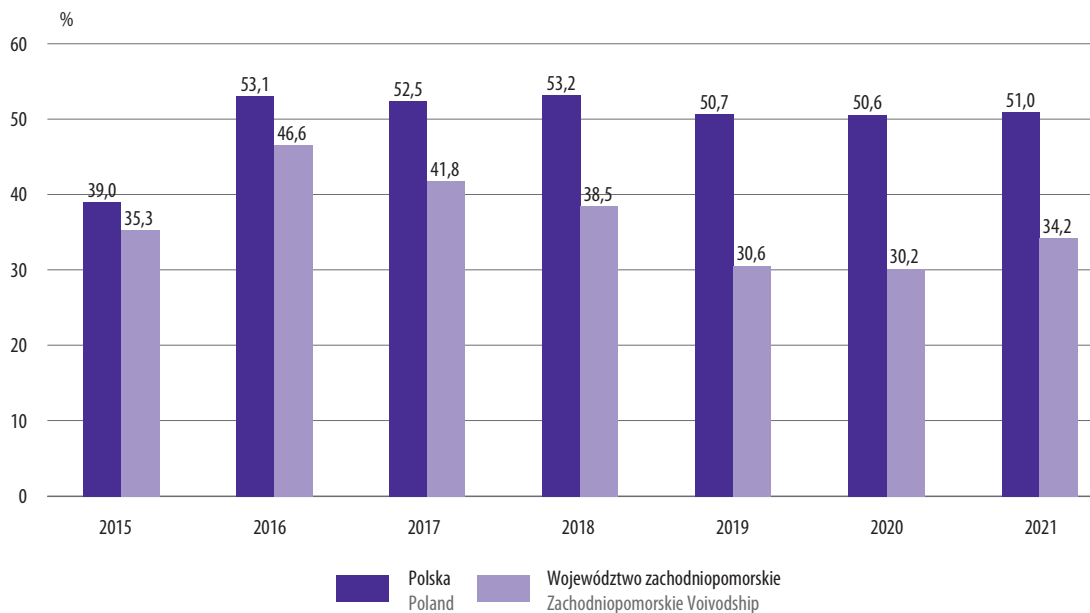
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	222,5	508,9	452,8	624,5
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	97,2	287,7	252,7	213,3
Przedsiębiorstw Business enterprise	78,6	155,8	136,7	287,7
Szkolnictwa wyższego Higher education	14,9	.	.	.
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	0,6	.	–	.
Reszta świata Rest of the world	31,3	44,8	.	76,3

^a Bez amortyzacji środków trwałych.^a Excluding depreciation of fixed assets.

W województwie zachodniopomorskim w 2021 r. 34,2% nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową było finansowanych ze środków sektora przedsiębiorstw. Udział środków pochodzących z tego sektora był wyższy o 4,0 p. proc. w stosunku do 2020 r., a w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 1,1 p. proc. W kraju udział ten ukształtował się na poziomie 51,0% i był wyższy o 0,4 p. proc. niż w 2020 r. oraz o 12,0 p. proc. niż w 2015 r.

Wykres 44.

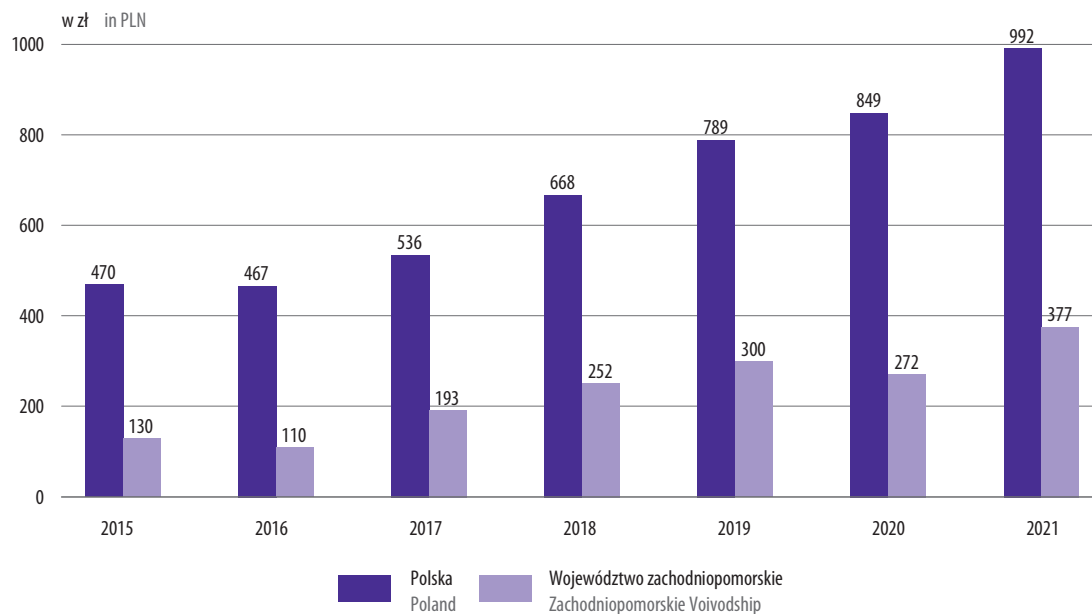
Chart 44.

Udział nakładów wewnętrznych^a na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+RShare of intramural expenditure^a on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&Dª Bez amortyzacji środków trwałych.^a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosły 377 zł, przy wskaźniku dla Polski kształtującym się na poziomie 992 zł. Wskaźnik w porównaniu z 2020 r. był o 105 zł wyższy (w kraju o 143 zł wyższy).

Wykres 45.
Chart 45.

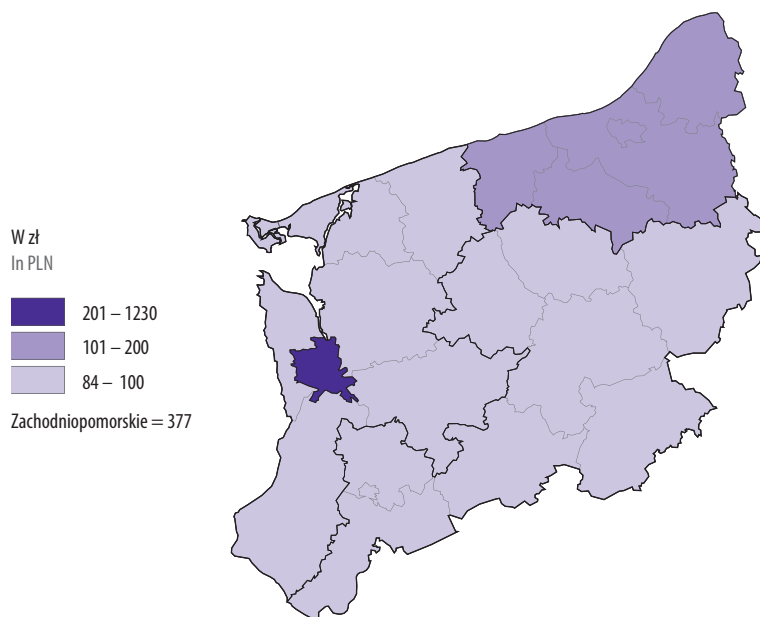
Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca
Intramural expenditures^a on research and development per 1 capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 40.
Map 40.

Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca według podregionów w 2021 r.
Intramural expenditure^a on R&D per capita by subregions in 2021

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Biorąc po uwagę pochodzenie środków finansujących badania naukowe i prace rozwojowe, w 2021 r. ponad połowa nakładów wewnętrznych na działalność B+R w Polsce była finansowana ze środków wewnętrznych (51,9%), natomiast w województwie zachodniopomorskim dominowały środki zewnętrzne (59,4%). Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych ze środków instytucji rządowych i samorządowych stanowił 45,7% nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe w województwie zachodniopomorskim i zmniejszył się o 9,7 p. proc. w porównaniu z 2020 r.

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 32. Intramural expenditures^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2021 Polska=100 Poland=100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	429,7	508,9	452,8	624,5	1,7
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	166,4	169,9	166,9	253,3	1,3
Zewnętrznych External funds	263,2	339,0	285,9	371,2	2,0
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	.	286,6	250,7	285,4	2,0

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

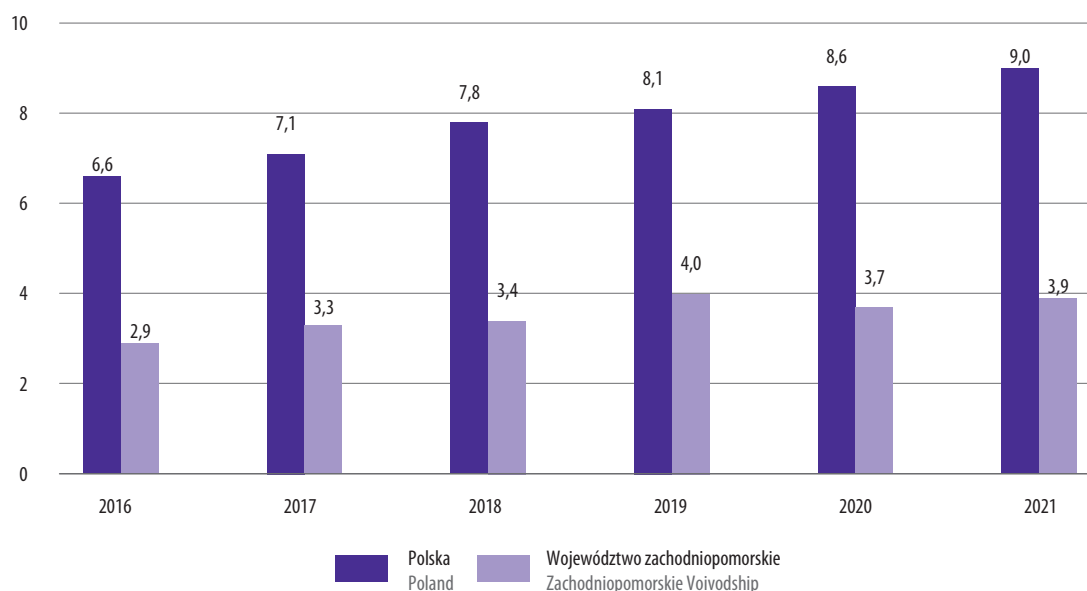
Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

W 2021 r. rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe w województwie zachodniopomorskim wyniosło 2,8 tys. ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC) i wzrosło w skali roku o 4,9%. Personel ten stanowiła 1,8% ogółu personelu wewnętrznego B+R w kraju. Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo wyniósł 3,9 (w 2020 r. – 3,7). Wskaźnik ten średnio w kraju w 2021 r. wyniósł 9,0 (rok wcześniej 8,6).

Wykres 46.
Chart 46.

Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo w wieku 15–89 na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active aged 15–89 were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

Zdecydowaną większość personelu zaangażowanego w działalność badawczą i rozwojową w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. stanowili badacze. Liczebność badaczy z personelu wewnętrznego wyrażona w ekwiwalentach pełnego czasu pracy wyniosła 2,2 tys. EPC, co stanowiło 77,2% ogółu personelu wewnętrznego B+R wyrażonego w EPC (o 0,1 p. proc. więcej niż rok wcześniej). W kraju udział ten wyniósł 72,7% (o 0,1 p. proc. więcej niż w 2020 r.).

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W województwie zachodniopomorskim wdrożenie innowacji w latach 2019–2021 wykazało 17,2% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 7,3% przedsiębiorstw usługowych. W Polsce udział przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle kształtował się na poziomie 22,0%, natomiast w sektorze usług przedsiębiorstwa innowacyjne stanowiły 19,7%.

Wyniki badania działalności innowacyjnej wskazują, że w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz usługowych wyższy był udział podmiotów, które w latach 2019–2021 wprowadziły innowacje procesów biznesowych (nowe lub ulepszone procesy biznesowe) niż innowacje produktowe (nowe lub ulepszone produkty).

Tablica 33.
Table 33.

Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013–2015	2018–2020	2019–2021	2019–2021 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	18,5	30,3	17,2	22,0
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	11,8	15,7	7,7	13,1
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	14,4	27,3	14,4	18,0
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	13,0	26,4	7,3	19,7
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	5,4	12,0	3,2	6,8
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	12,0	23,4	7,2	18,1

a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.

a In the years 2013–2015 the data relate to process innovations.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim nakłady poniesione na działalność innowacyjną w grupie przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 408,0 mln zł, tj. o 54,7 mln zł więcej niż w 2020 r. Środki te stanowiły 2,1% nakładów wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych działających w Polsce.

W 2021 roku nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstw sektora usług z województwa zachodniopomorskiego wyniosły 136,9 mln zł, co stanowiło 0,6% wydatków poniesionych przez wszystkie przedsiębiorstwa z tego sektora w kraju. W stosunku do 2020 r. nakłady na działalność innowacyjną wśród przedsiębiorstw usługowych w województwie zachodniopomorskim wzrosły o 45,5 mln zł.

W 2021 r. przedsiębiorstwa przemysłowe z województwa zachodniopomorskiego charakteryzowały się mniejszym udziałem przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ogółem niż wartość tego wskaźnika dla Polski. W 2021 roku w województwie zachodniopomorskim. Udział przychodów ze sprzedaży innowacyjnych produktów (wprowadzonych na rynek w latach 2019–2021) w przychodach przedsiębiorstw przemysłowych ogółem wyniósł 2,1%, natomiast w Polsce 8,9%.

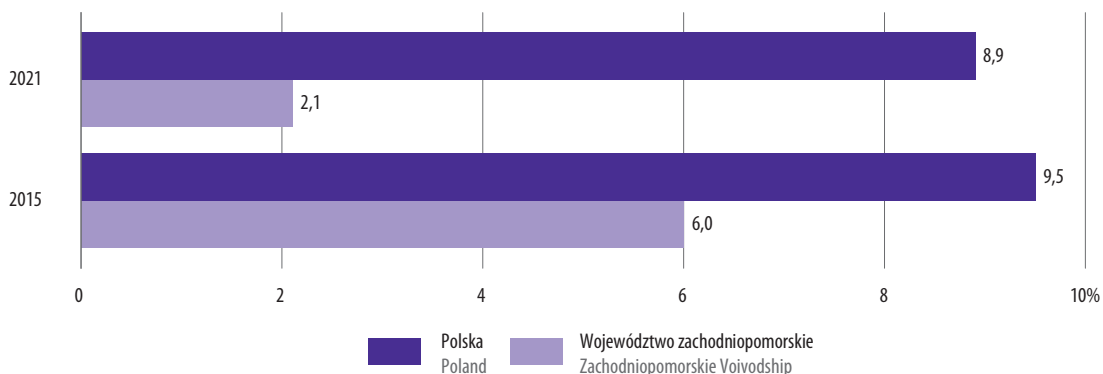
Wśród przedsiębiorstw z sektora usług w województwie zachodniopomorskim udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych (wprowadzonych na rynek w latach 2019–2021) w przychodach ogółem w roku 2021 wyniósł 0,6%. Dla przedsiębiorstw usługowych w Polsce wskaźnik ten osiągnął wartość 3,1%.

Wykres 47.

Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

Chart 47.

Revenues of industrial enterprises from sales of new or improved products as the share of total revenues from sales

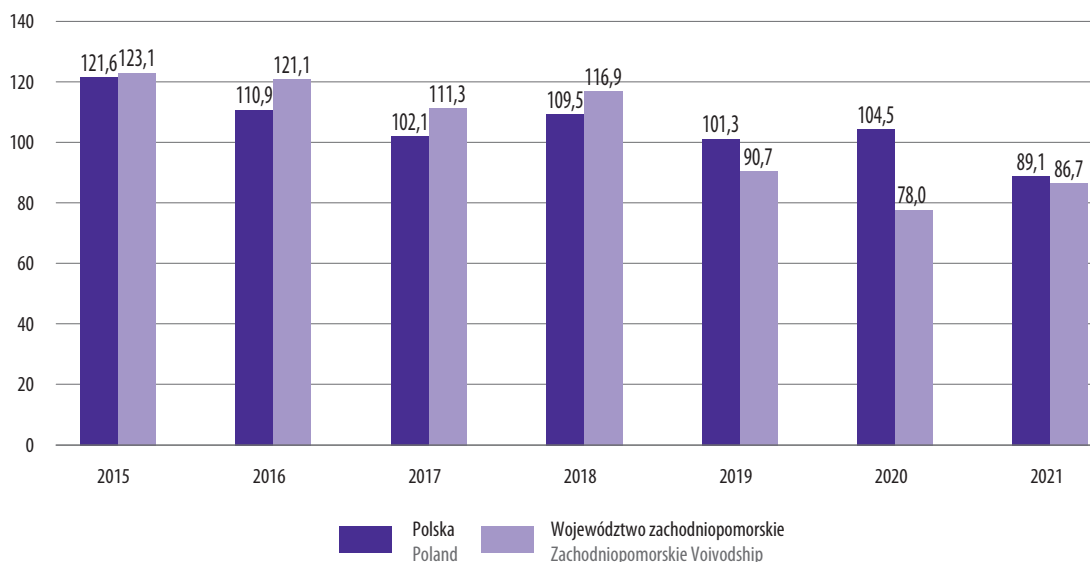
W 2021 r. podmioty z województwa zachodniopomorskiego zgłosiły do ochrony w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej 143 wynalazki oraz 23 wzory użytkowe, co stanowiło 4,2% zgłoszeń polskich wynalazków i 3,2% wzorów użytkowych w kraju. W porównaniu z 2015 r. liczba zgłoszonych wynalazków zmniejszyła się o 32,2%, natomiast liczba zgłoszonych wzorów użytkowych nie uległa zmianie. Przyznano 139 patentów (4,3% wszystkich udzielonych patentów dla wynalazków krajowych) i 10 praw ochronnych dla wzorów użytkowych (1,8% nadanych praw ochronnych w Polsce).

Wykres 48.

Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln mieszkańców

Chart 48.

Patent applications filed by domestic entities a per million inhabitants

Wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków złożonych przez podmioty krajowe w Urzędzie Patentowym RP na 1 milion mieszkańców w 2021 r. wyniósł 89,1 (w 2015 r. wynosił 121,6). Natomiast dla województwa zachodniopomorskiego wyniósł 86,7 (w 2015 r. 123,1).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Using of information and communication technologies in enterprises

Prawie wszystkie przedsiębiorstwa zlokalizowane w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. posiadały dostęp do Internetu.

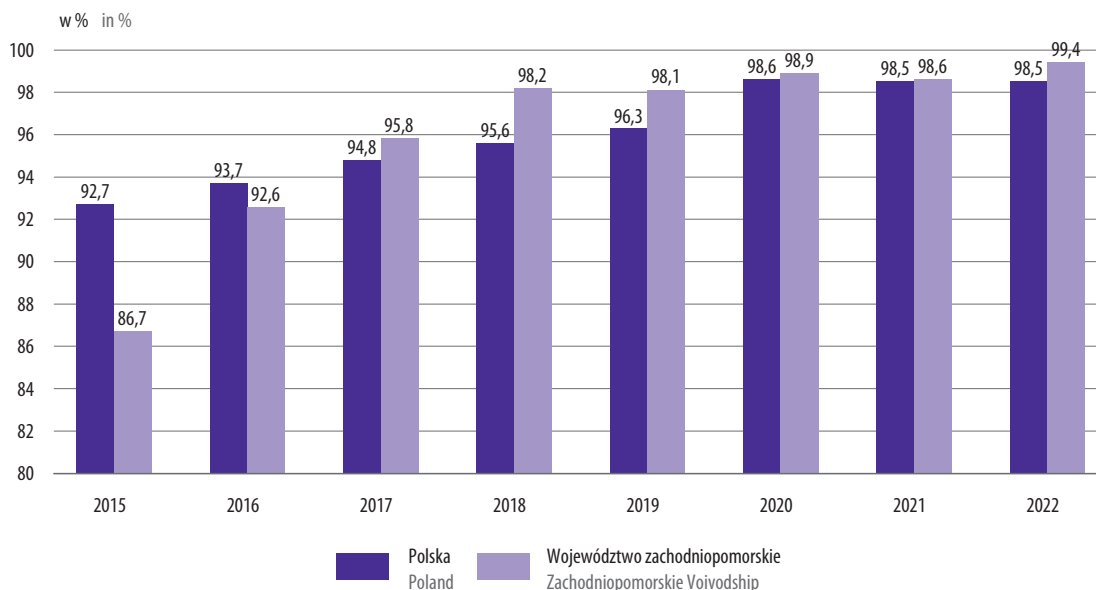
Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej. Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2022 r., podobnie jak rok wcześniej, odsetek przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego posiadających dostęp do Internetu był bliski 100% (99,4%). Wskaźnik ten jest nieco wyższy od wskaźnika charakteryzującego przedsiębiorstwa z całego kraju (o 0,9 p. proc.).

Wykres 49.
Chart 49.

Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu

Enterprises with Internet access

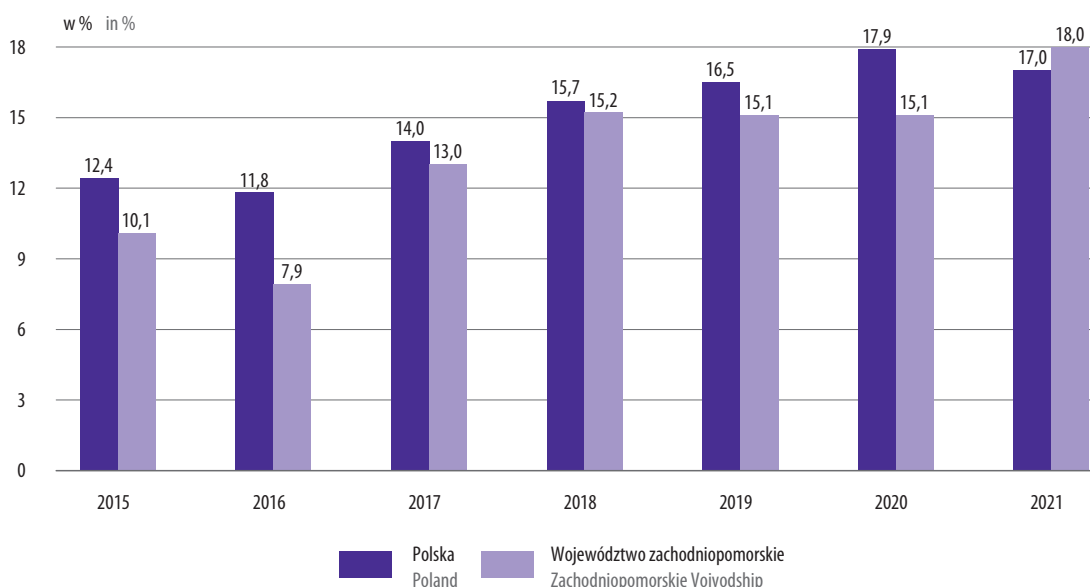

W 2021 r. 18,0% przedsiębiorstw w województwie prowadziło sprzedaż elektroniczną. W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten wzrósł o 2,9 p.proc. (w stosunku do 2015 r. wzrósł o 7,9 p.proc.). W skali kraju wskaźnik był niższy o 0,9 p. proc. i wyniósł 17,0%.

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 50.
Chart 50.

Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Enterprises receiving orders via computer networks

W 2021 r. 19,2% firm z województwa korzystało z otwartych danych publicznych (o 2,6 p.proc. więcej niż w 2020 r.). Wskaźnik dla kraju kształtował się na poziomie 19,0% (o 1,7 p. proc. więcej niż rok wcześniej).

Otwarte dane publiczne – dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych
Financial results of non-financial enterprises

W 2022 r. wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie zachodniopomorskim były lepsze niż przed rokiem. Mniej korzystnie kształtowały się natomiast podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wyniki finansowe dotyczą przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. W województwie zachodniopomorskim w 2022 r. przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 97561,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 31,2% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 91795,7 mln zł i wzrosły o 31,2%.

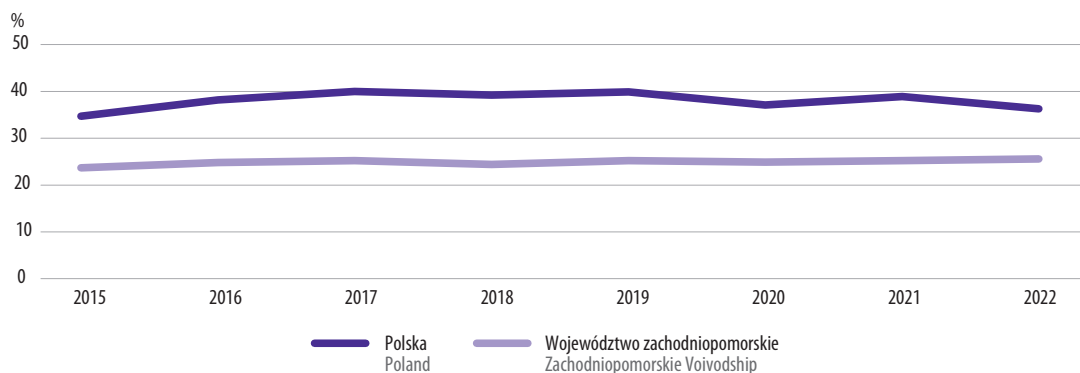
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 95795,2 mln zł i w ciągu roku wzrosły o 32,1%, podczas gdy koszty sprzedaży również wzrosły o 31,0%. Większość sekcji odnotowała wzrost przychodów netto, przy czym największy zanotowano m.in. w sekcji Budownictwo (41,6%). Spadek przychodów (o 0,4%) wystąpił w sekcji Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

W województwie zachodniopomorskim z eksportu pochodziło 34775,2 mln zł, tj. 36,3% przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. W porównaniu z rokiem poprzednim przychody z eksportu wzrosły o 23,2%, a ich udział zmniejszył się o 2,6 p. proc.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Wykres 51.
Chart 51.

Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

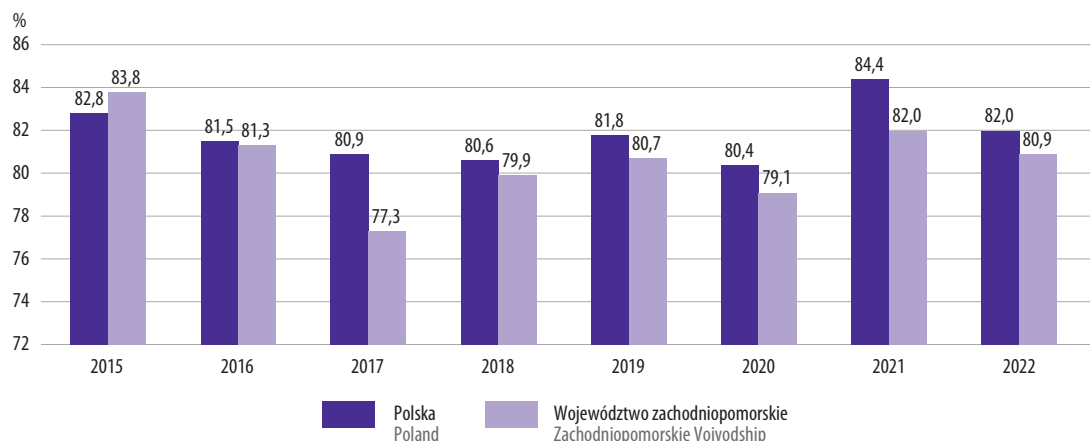
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 5800,4 mln zł i był o 51,2% większy od osiągniętego w 2021 r. Odnotowano spadek pozostałych przychodów operacyjnych (o 19,1%) oraz wzrost kosztów ich uzyskania (o 21,4%), wynik na pozostałej działalności operacyjnej był niższy niż rok wcześniej o 50,6%. Natomiast mimo wzrostu przychodów finansowych (o 49,6%) i kosztów tych operacji (o 62,1%), odnotowano pogłębienie ujemnego wyniku na operacjach finansowych (z -223,1 mln zł do -416,3 mln zł). Wynik finansowy brutto w 2021 r. wyniósł 5765,8 mln zł i był o 31,4% większy niż przed rokiem. Po odliczeniu obciążeń (w kwocie 1006,9 mln zł) wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 4758,9 mln zł, tj. o 24,8% wyżej niż w 2021 r. Zysk netto w ciągu roku wzrósł o 26,8%, podczas gdy strata netto zwiększyła się o 39,6%. Zysk netto wykazało 80,7% przedsiębiorstw (82,0% w 2021 r.). Przychody uzyskane przez te przedsiębiorstwa stanowiły 92,1% całkowitych przychodów z całokształtu działalności (wobec 89,7% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 82,5% przedsiębiorstw (81,4% w 2021 r.), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 79,6% (wobec 84,8% przed rokiem).

Wykres 52.

Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 52.

Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

W przedsiębiorstwach województwa zachodniopomorskiego objętych badaniem, odnotowano w 2022 r. poprawę wskaźników rentowności obrotu i pogorszenie wskaźników płynności finansowej w porównaniu z 2021 r. Wskaźnik poziomu kosztów utrzymał się na poziomie z ubiegłego roku – 94,1%. Wzrósł natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów, który wyniósł 6,1%. Wskaźnik rentowności obrotu brutto utrzymał się na zeszłorocznym poziomie (5,9%), natomiast zmniejszył się wskaźnik obrotu netto (o 0,2 p. proc do 4,9%). W większości sekcji odnotowano poprawę wskaźników. Wyraźne pogorszenie wszystkich wskaźników odnotowano w sekcji Pozostała działalność usługowa.

W 2022 r. najbardziej rentowne okazały się przedsiębiorstwa zajmujące się budownictwem. Wskaźnik rentowności obrotu netto dla tej sekcji wyniósł 31,7%, co w skali roku oznaczało wzrost o 28,0 p. proc.

W 2022 r. zaobserwowano pogorszenie płynności finansowej. Wskaźnik I stopnia wyniósł 31,9% i w skali roku zmniejszył się o 0,3 p. proc. Wskaźnik płynności finansowej II stopnia wzrósł o 6,3 p. proc. (do 86,0%). Poprawę płynności finansowej zanotowały m.in. przedsiębiorstwa z sekcji: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, budownictwo, transport i gospodarka magazynowa, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją. Płynność pogorszyła się m.in. w przedsiębiorstwach z sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz z sekcji informacja i komunikacja.

Wskaźniki ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwa w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. były lepsze niż w kraju. W Polsce w 2022 r., w odniesieniu do 2021 r., wskaźniki finansowe polepszyły się. O 0,7 p. proc. wzrósł wskaźnik poziomu kosztów, zaś o 0,7 i 0,6 p. proc. spadły wskaźniki rentowności obrotu odpowiednio w ujęciu brutto i netto. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto wzrósł o 2,0 p. proc. Spadły wskaźniki płynności: I stopnia o 5,1 p. proc., a II stopnia – o 2,2 p. proc.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Tablica 34.
Table 34.

Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,1	94,7	95,6	94,1	94,0
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	5,1	4,7	4,8	6,1	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,9	5,3	4,4	5,9	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,3	4,5	3,6	4,9	5,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	34,2	49,4	43,9	31,9	39,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	93,4	99,5	103,4	86,0	105,4

Według stanu na koniec grudnia 2022 r., aktywa obrotowe przedsiębiorstw objętych badaniem wyniosły 33213,1 mln zł, tj. o 18,4% więcej niż w 2021 r. Wartość zapasów w ciągu roku zwiększyła się o 19,9%, a ich udział w aktywach wzrósł o 0,5 p. proc., do 43,2% i stanowiły największą ich część. Udział należności krótkoterminowych wzrósł w ciągu roku o 1,3 p. proc., do 33,9%, a inwestycji krótkoterminowych zmniejszył się o 2,2 p. proc., do 20,0%. Jednocześnie odnotowano wzrost wartości należności krótkoterminowych o 23,1% oraz wzrost wartości inwestycji krótkoterminowych o 6,9%.

Według stanu na koniec grudnia 2022 r., zobowiązania przedsiębiorstw niefinansowych wyniosły łącznie 32118,9 mln zł, przy czym zobowiązania długoterminowe w ciągu roku wzrosły o 26,7%, a krótkoterminowe – o 8,0%. W ogólnej kwocie zobowiązań krótkoterminowych 50,7% stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług (przed rokiem 53,1%). Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności krótkoterminowych wyniosła 184,8% (przed rokiem – 210,5%), natomiast relacja do inwestycji krótkoterminowych kształtowała się na poziomie 313,6%, wobec 310,2% przed rokiem.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W województwie zachodniopomorskim w 2022 roku odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. W porównaniu z 2021 r. niższa była liczba inwestycji nowo rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz na ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2022 r. przez badane przedsiębiorstwa, mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego, wyniosły 5536,7 mln zł i były wyższe od poniesionych rok wcześniej o 51,1%. W kraju w 2022 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 18,2% w odniesieniu do poziomu z 2021 r.

W 2022 r. z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego na budynki i budowle wydatkowano 1701,9 mln zł (o 38,8% więcej niż w 2021 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 3420,0 mln zł (o 58,8% więcej), a na środki transportu – 382,0 mln zł (o 36,8% więcej).

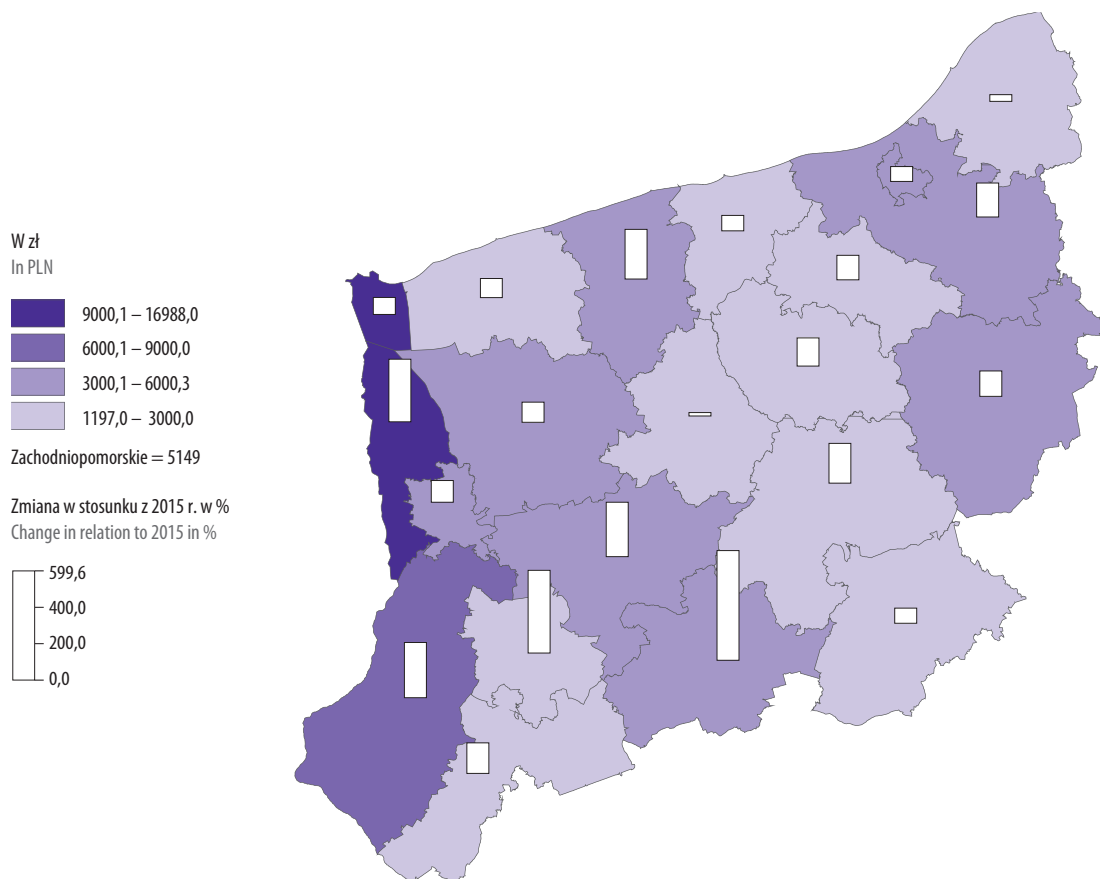
W 2022 r. w większości sekcji odnotowano wzrost wartości nakładów inwestycyjnych w porównaniu z poprzednim rokiem. Więcej zainwestowano m.in. w pozostałej działalności usługowej (o 2284,4%), w handlu; naprawie pojazdów (o 115,8%), działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (o 83,9%), w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 62,1%).

W 2022 r. najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w przetwórstwie przemysłowym (35,4% ogółu nakładów inwestycyjnych, wobec 38,8% w 2021 r.). Stosunkowo dużo inwestowały również przedsiębiorstwa zajmujące się obsługą runku nieruchomości (29,5%, wobec 24,3% w 2021 r.), transportem i gospodarką magazynową (11,3%, wobec 13,6%) oraz handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (9,8%, wobec 6,9%).

W 2022 r. inwestorzy w województwie rozpoczęli realizację 1072 nowych zadań inwestycyjnych, tj. 4,1% więcej niż rok wcześniej. Ich wartość kosztorysowa wyniosła 669,2 mln zł i była o 32,1% mniejsza od wartości inwestycji rozpoczętych w roku poprzednim. Najwięcej inwestycji w województwie zachodniopomorskim dotyczyło sekcji przetwórstwo przemysłowe (37,2% ogólnej liczby zadań). Sekcja ta charakteryzowała się również najwyższą wartością kosztorysową (57,0% ogólnej wartości kosztorysowej inwestycji nowo rozpoczętych).

Mapa 41.
Map 41.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
Investment outlays in enterprises a per capita in 2021 (current prices)

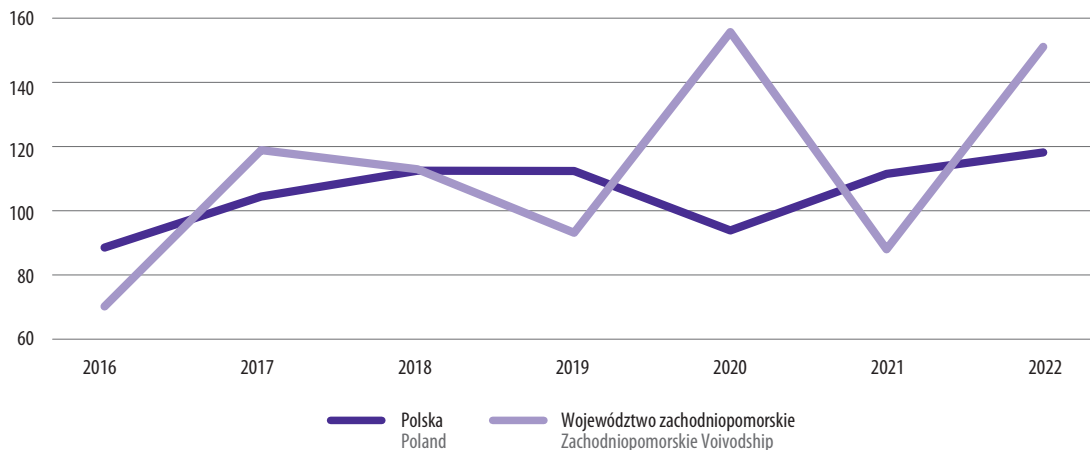
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

Wykres 53.

Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 53.

Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z jej realizacją. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 35.
Table 35.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	3044,3	4166,6	3665,1	5536,7
Polska=100 Poland=100	2,2	2,8	2,2	2,8
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	45,0	23,1	33,5	30,7
zakupy purchases	54,5	76,8	66,4	68,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	46,4	72,4	58,8	61,8
środków transportu transport equipment	8,1	4,4	7,6	6,9

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2022 r. województwie zachodniopomorskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się produkcja większości głównych upraw rolnych, z wyjątkiem ziemniaków i owsa.

W porównaniu z rokiem poprzednim spadła liczebność trzody chlewnej, wzrosło natomiast pogłowie bydła oraz owiec.

W 2022 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen (w skupie) pszenicy, żyta, ziemniaków jadalnych, żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego oraz mleka.

W 2022 r. powierzchnia zasiewów **zbóż ogółem** wyniosła 436,2 tys. ha (mniej o 3,7% niż przed rokiem, ale więcej niż w 2015 r. o 14,3%). Areal przeznaczony pod uprawę tych gatunków w województwie stanowił 6,1% ich powierzchni w kraju. Plony zbóż ogółem wyniosły 49,1 dt/ha (w Polsce – 49,5 dt/ha) i były wyższe od uzyskanych zarówno w 2021 r., jak i w 2015 r. odpowiednio o 7,5 dt/ha (tj. o 18,0%) i 1,5 dt/ha (tj. 3,2%). Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2022 r. wyniosła 2143,2 tys. ton i była większa od produkcji z poprzedniego roku, jak i uzyskanej w 2015 r. odpowiednio o 259,5 tys. ton (o 13,8%) i 325,5 tys. ton (o 17,9%). Zwiększenie produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu z 2021 r. było wynikiem wyższego plonowania zbóż ogółem przy zmniejszonej łącznej powierzchni uprawy. Zbiory zbóż ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,0% zbiorów krajowych.

Powierzchnia **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2022 r. wyniosła 371,2 tys. ha i była niższa w porównaniu z 2021 r. o 29,6 tys. ha (o 7,4%), ale wyższa w odniesieniu do 2015 r. o 10,9 tys. ha (o 3,0%). Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2022 r. osiągnęły poziom 49,7 dt z 1 ha i były wyższe w stosunku do uzyskanych w 2021 r. oraz w 2015 r. odpowiednio o 19,2% i 1,8%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju (45,9 dt/ha) uzyskanych w 2022 r. plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w omawianym roku były o 8,3% wyższe. W 2022 r. roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 1843,5 tys. ton i były wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i 2015 r. odpowiednio o 10,2% i 4,8%. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,8% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy **pszenicy ogółem** w 2022 r. wyniosła 158,9 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 1,0 tys. ha (o 0,6%), ale uległa zmniejszeniu w stosunku do 2015 r. 5,2 tys. ha (o 3,2%). W omawianym roku plony wyniosły 55,9 dt z 1 ha i osiągnęły poziom o 4,7% wyższy niż średnie plony uprawy w kraju (53,4 dt/ha). W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2021 r. zwiększyły się o 21,0%, ale w porównaniu do 2015 r. były niższe o 2,8%. Zbiory pszenicy ogółem w województwie w omawianym roku oszacowano na 887,6 tys. ton i były one wyższe o 21,7% od uzyskanych w 2021 r., ale niższe o 5,9% od uzyskanych w 2015 r. Zbiory pszenicy ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,6% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy **żyta**, która w 2022 r. wyniosła 69,8 tys. ha zwiększyła się zarówno w odniesieniu do 2021 r., jak i do 2015 r. odpowiednio o: 3,8% i 34,2%. W omawianym roku plony wyniosły 42,7 dt z 1 ha i osiągnęły poziom o 18,6% wyższy niż średnie plony tej uprawy w kraju (36,0 dt/ha). W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2021 r. zwiększyły się one zarówno w porównaniu do 2021 r., jak i z 2015 r. odpowiednio o 9,2% i 4,9%. Zbiory żyta w województwie w omawianym roku oszacowano na 298,2 tys. ton i były one wyższe o 13,5% od uzyskanych w 2021 r., a także wyższe o 41,1% od notowanych w 2015 r. Zbiory żyta w województwie zachodniopomorskim stanowiły 12,5% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy **jęczmienia ogółem** w 2022 r. wyniosła 48,6 tys. ha i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 9,1%, ale w stosunku do 2015 r. zwiększyła się o 5,1%. W 2022 r. plony wyniosły 48,0 dt z 1 ha i osiągnęły poziom o 8,4% wyższy niż średnie plony tej uprawy w kraju (44,3 dt/ha). W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2021 r. i w 2015 r. zwiększyły się odpowiednio o 20,9% i 5,5%. Zbiory

jęczmienia ogółem w województwie oszacowano na 233,3 tys. ton i były wyższe od uzyskanych w 2021 r. i w 2015 r. odpowiednio o 9,9% i 10,7%. Zbiory jęczmienia ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 8,2% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy **pszenżyta ogółem** w 2022 r. wynosiła 66,8 tys. ha i w porównaniu z 2021 r. jak i 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio o 6,8% i 4,2%. W omawianym roku plony wyniosły 49,6 dt z 1 ha i osiągnęły poziom o 10,2% wyższy niż średnie plony tej uprawy w kraju (45,0 dt/ha). W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2021 r., jak i 2015 r. zwiększyły się one odpowiednio o 13,8% i 15,6%. Zbiory pszenżyta ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,0% zbiorów krajowych. Łącznie w 2022 r. zebrano 330,9 tys. ton ziarna tj. więcej niż przed rokiem o 6,1% i więcej niż w 2015 r. o 10,6%.

W 2022 r. powierzchnia uprawy **owsa** wyniosła 23,8 tys. ha i była mniejsza o 22,2% niż w roku poprzednim, ale większa o 12,8% niż w 2015 r. W omawianym roku plony tej uprawy wyniosły 34,2 dt z 1 ha i w porównaniu z plonami uzyskanymi zarówno rok wcześniej, jak i w 2015 r. zwiększyły się odpowiednio o 12,5% i 1,8%. Zbiory owsa w województwie zachodniopomorskim stanowiły 5,3% zbiorów krajowych, zebrano 81,4 tys. ton ziarna tj. 12,6% mniej niż w 2021 r., ale 14,6% więcej niż w 2015 r.

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ogółem** w 2022 r. wynosiła 115,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. zwiększyła się odpowiednio o 20,0% i 1,9%. W omawianym roku plony wyniosły 33,0 dt z ha i osiągnęły poziom o 2,4% niższy niż średnie plony tej uprawy w kraju (33,8 dt/ha). W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2021 r., zwiększyły się one o 8,6%, a w odniesieniu do 2015 r. o 9,6%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 380,6 tys. ton i były wyższe od uzyskanych w 2022 r. i w 2015 r. odpowiednio o 30,2% i 11,6%. Wyższa produkcja rzepaku i rzepiku ogółem była wynikiem zarówno większej powierzchni uprawy, jak i wyższego plonowania tej rośliny. Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 10,4% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy **buraków cukrowych** w 2022 r. wyniosła 19,0 tys. ha i zwiększyła się zarówno w odniesieniu do 2021 r., jak i do 2015 r. odpowiednio o: 11,4% i 101,5%. Plony tej uprawy osiągnęły 587 dt z ha i w porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zmniejszyły się o 3,5%, ale w odniesieniu do 2015 zwiększyły się o 1,5%. Uzyskane plony w porównaniu ze średnimi w kraju były o 8,1% niższe (plony w Polsce wyniosły 638 dt/ha). Zbiory buraków cukrowych w województwie w 2022 r. oszacowano na 1116,5 tys. ton i były one wyższe w omawianym roku, jak i w odniesieniu do 2015 r. odpowiednio o 7,5% i o 104,4%. Zbiory buraków cukrowych w województwie zachodniopomorskim stanowiły 7,9% zbiorów w Polsce. Wyższą produkcję buraków cukrowych uzyskano w wyniku zwiększenia powierzchni uprawy, przy niższym plonowaniu.

Tablica 36. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych^a
Table 36. Yields of selected agricultural crops^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	47,6	47,8	41,6	49,1	49,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	48,8	48,0	41,7	49,7	45,9
w tym: of which:					
pszenica wheat	57,5	52,7	46,2	55,9	53,4
żyto rye	40,7	42,6	39,1	42,7	36,0
jęczmień barley	45,5	48,6	39,7	48,0	44,3

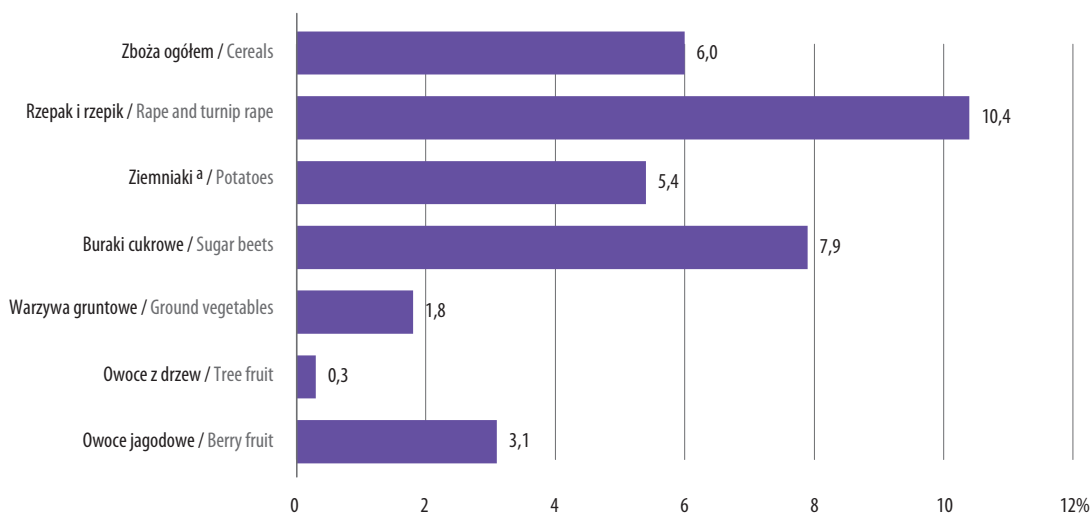
Tablica 36. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych^a
Table 36. Yields of selected agricultural crops^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
owies oat	33,6	36,9	30,4	34,2	32,8
pszenżyto triticale	42,9	48,8	43,6	49,6	45,0
kukurydza maize	51,5	58,3	54,2	71,1	63,0
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	30,1	33,0	30,4	33,0	33,8
Ziemniaki Potatoes	306	341	295	303	308
Buraki cukrowe Sugar beets	578	599	608	587	638

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych, w 2015 r. – łącznie z ogrodami przydomowymi
^a Excluding kitchen gardens.

Wykres 54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2022 r.

Chart 54. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2022

^a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych.
^a Including area and production in backyard gardens.

Do grudnia 2021 r. – pogłowie bydła według siedziby użytkownika na podstawie badania GUS R-ZW-B. Od czerwca 2022 r. – pogłowie bydła według siedziby stada na podstawie danych z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uzupełnionych o szacunki Głównego Urzędu Statystycznego.

Until December 2021 – cattle population by seat of the holder based on the Statistics Poland's R-ZW-B survey. From June 2022 – cattle population by herd location based on data from the Animal Identification and Registration System (AIRS) of the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture supplemented with estimates of Statistics Poland.

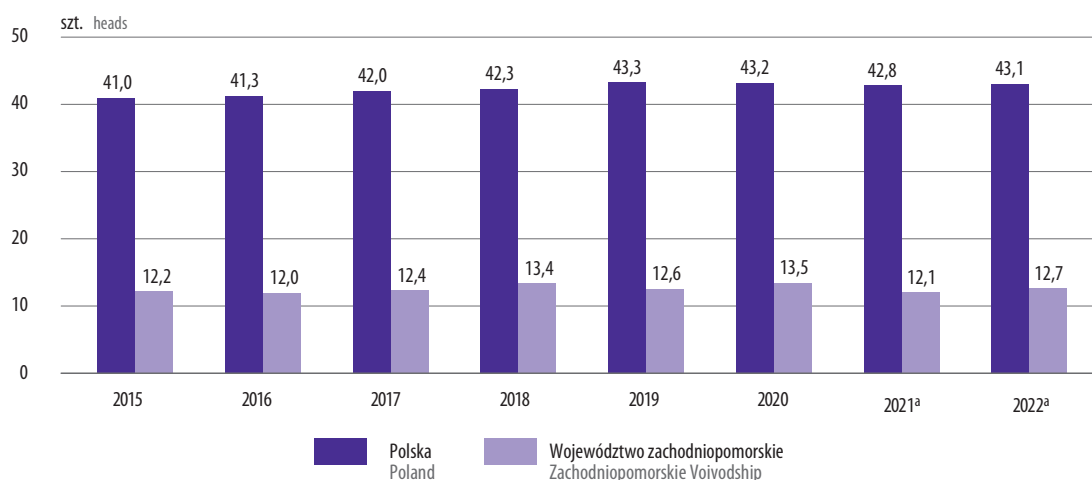
Pogłowie bydła¹ w województwie zachodniopomorskim według stanu w dniu 1 czerwca 2022 r. liczyło 118,0 tys. sztuk, co stanowiło 1,8% ogólnego pogłowia w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczebność stada wzrosła o 5,5% (w Polsce nastąpił nieznaczny wzrost o 0,7%). Stado podstawowe krów liczyło 46,3 tys. sztuk. Udział stada krów w pogłowie bydła kształtował się na poziomie 39,3% (w kraju – 34,3%). Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2022 r. wynosiła 12,7 sztuk, w tym 5,0 sztuk krów. W kraju na 100 ha użytków rolnych przypadło 43,1 szt. bydła ogółem, w tym 14,8 szt. krów.

Według danych z czerwca 2022 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 175,2 tys. sztuk (w tym 19,9 tys. szt., tj. 11,4%, stanowiły lochy). W porównaniu z rokiem poprzednim liczebność stada zmniejszyła się o 15,8% (w Polsce o 12,9%). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 1,8%. Stado loch na chów, którego wielkość określa możliwości reprodukcyjne stada, wzrosło do poziomu 19,9 tys. szt., w tym liczebność stada loch prośnych wzrosła do poziomu 13,1 tys. szt. W strukturze stada trzody chlewnej największą grupę stanowiły prosięta (33,6%). Kolejną pod względem wielkości była grupa trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (30,9%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wynosiła 18,9 szt., w tym loch – 2,1 szt. (w kraju odpowiednio: 64,3 szt. i 4,1 szt.).

Pogłowie owiec w czerwcu 2022 r. wynosiło 11,4 tys. sztuk, co stanowiło 3,9% pogłowia owiec w kraju. Stan pogłowia owiec w skali roku zwiększył się nieznacznie o 0,4% (w Polsce o 0,3%). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2022 r. wynosiła 1,2 szt., natomiast w kraju wynosiła 1,9 szt.

Wykres 55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 55. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

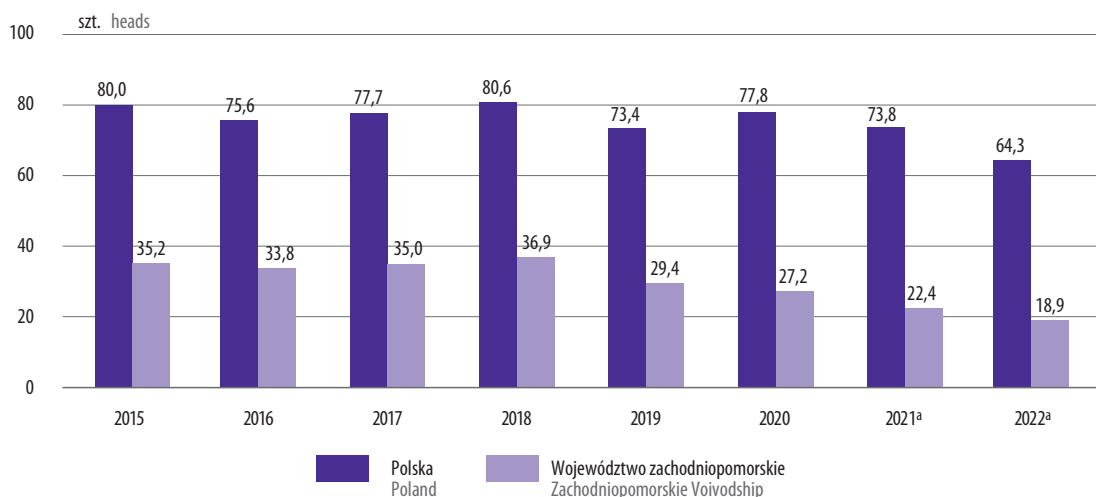
a Dla lat 2021 i 2022 jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
a For 2021–2022, the agricultural area dated on 1 June 2020 was used as the basis of calculation.

1. Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2022 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020

1. The data on agricultural land as of June 1, 2022 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2020 r. based on the Agricultural Census 2020

Wykres 56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Dla lat 2021 i 2022 jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

a For 2021–2022, the agricultural area dated on 1 June 2020 was used as the basis of calculation.

W 2022 r. skupiono 898,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 10,6% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 2,1%, a w porównaniu z 2015 r. – mniejszy o 17,2% (w kraju zanotowano odpowiednio spadek o 4,6% i o 13,2%). W omawianym roku w regionie skupiono 376,1 tys. ton pszenicy (6,6% skupu krajowego), tj. o 13,8% więcej niż w poprzednim roku (w kraju wzrost o 1,5 %) i o 30,9% mniej niż w 2015 r. (w Polsce mniej o 15,0%). Skup żyta wyniósł 155,1 tys. ton, co stanowiło 23,8% skupu krajowego. W województwie skupiono o 43,2% mniej żyta niż w 2021 r. i 19,3% mniej niż w 2015 r. (w kraju nastąpił odpowiednio spadek o 35,8% i o 25,7%).

Skup ziemniaków w 2022 r. ukształtował się na poziomie 99,7 tys. ton, co stanowiło 6,1% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie skupiono o 36,7% mniej ziemniaków, a w stosunku do 2015 r. odnotowano spadek o 15,0%. W kraju skupiono o 21,6% ziemniaków mniej niż w 2021 r., ale o 6,6% więcej niż w 2015 r.

W 2022 r. skupiono 1055,9 tys. ton buraków cukrowych (7,1% skupu krajowego), tj. o 17,6% więcej niż w poprzednim roku i o 71,8% więcej niż siedem lat temu. Dla Polski było to odpowiednio o 0,8% więcej niż w 2021 r. i o 39,6% więcej niż 2015 r.

Skup żywca rzeźnego ogółem (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) w 2022 r. wyniósł 305,1 tys. ton w wadze żywej (w stosunku do 2021 r. mniej o 16,1%, ale o 36,3% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 4,5% skupu krajowego. W stosunku do poprzedniego roku w Polsce żywca rzeźnego ogółem skupiono o 3,8% więcej i o 17,2% więcej niż siedem lat wcześniej.

W omawianym roku skupiono 228,7 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, co stanowiło 4,6% skupu krajowego (tj. o 16,2% mniej niż w 2021 r., ale o 43,8% więcej niż w 2015 r.). W skali kraju zaobserwowano wzrost w odniesieniu do poprzedniego roku o 3,7% i wzrost w porównaniu z 2015 r. o 22,4%.

Skup żywca wieprzowego (w wadze żywej) wyniósł w 2022 roku 36,4 tys. ton (1,5% skupu krajowego), tj. o 9,0% więcej niż w roku poprzednim, ale o 27,2% mniej niż siedem lat wcześniej. W kraju skupiono mniej o 6,9% niż w roku poprzednim, ale o 5,7% więcej w odniesieniu do 2015 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 8,8 tys. ton (1,2% skupu krajowego) i był większy niż przed rokiem o 5,5%, ale w odniesieniu do 2015 r. mniejszy o 1,8%, w Polsce wzrósł o 0,9% w stosunku do 2021 r. ale obniżył się o 10,5% w porównaniu z 2015 r. Żywca drobiowego skupiono 259,9 tys. ton, czyli o 19,2% mniej niż

w roku poprzednim, ale o 57,8% więcej w porównaniu z 2015 r. Stanowiło to 7,1% skupu krajowego, który w odniesieniu do 2021 r. wzrósł o 12,9%, a w porównaniu do 2015 r. zwiększył się o 36,5%.

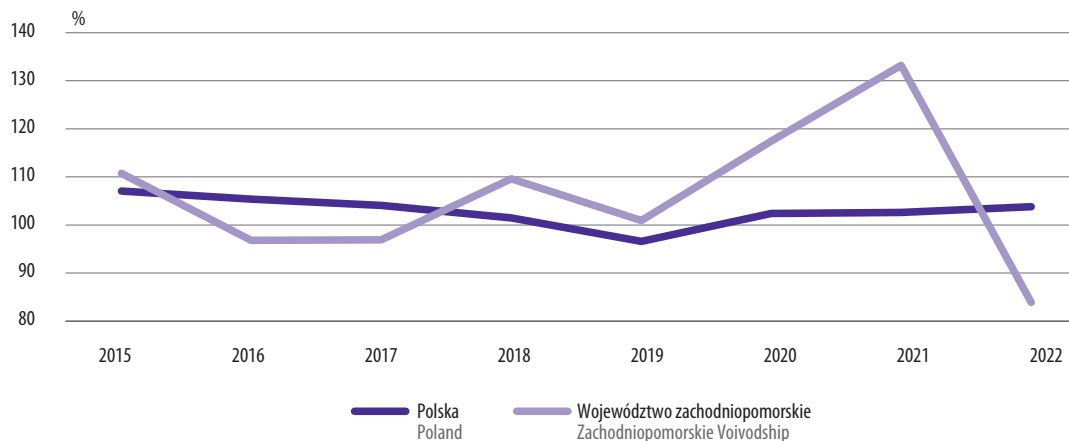
W 2022 r. skup mleka krowiego wyniósł 135,8 mln litrów (co stanowiło 1,1% ogółu mleka skupionego w kraju) i był na wyższym (o 1,7%) poziomie w porównaniu z 2021 r., ale niższym (o 11,4%) niż siedem lat wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 2,4% i o 17,8%).

Wykres 57.

Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej) Rok poprzedni=100

Chart 57.

Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)
Previous year=100

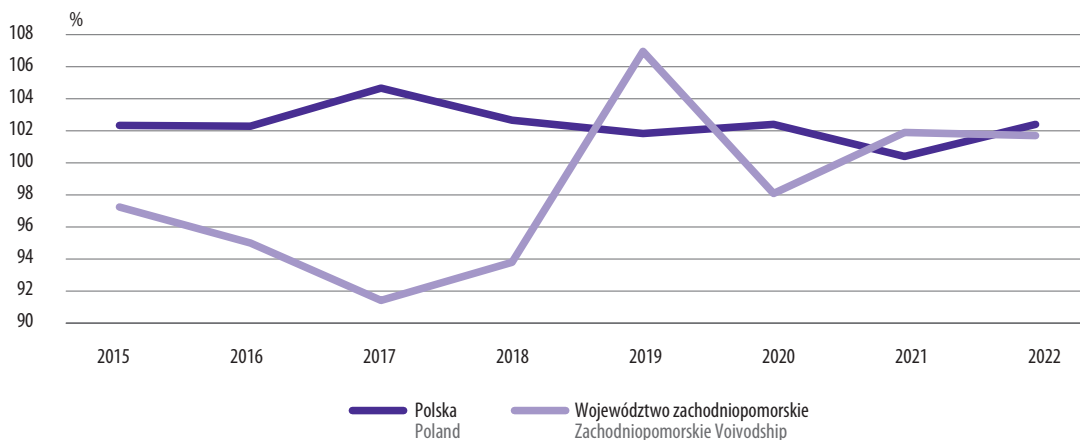

Wykres 58.

Dynamika skupu mleka Rok poprzedni=100

Chart 58.

Indices of procurement of cows' milk
Previous year=100

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2022 r. wyniosła 153,87 zł za 1 dt (w kraju – 152,00 zł) i była 58,4% wyższa niż przed rokiem i ponad 2-krotnie wyższa niż w 2015 r.

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 131,41 zł za dt (w kraju – 120,79 zł), tj. o 71,2% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2021 r. i prawie 2,5-krotnie wyższym niż w 2015 r.

W 2022 r. cena ziemniaków jadalnych w skupie wyniosła 90,88 zł za dt (w kraju – 90,34 zł), tj. o 57,3% więcej niż przed rokiem i prawie 2-krotnie więcej niż w 2015 r.

W województwie zachodniopomorskim w omawianym roku cena skupu 1 kg żywca wołowego wyniosła 11,73 zł (w kraju – 10,48 zł), co oznaczało wzrost o 38,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku i ponad 2-krotny wzrost w odniesieniu do 2015 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,51 zł za kg (w kraju – 6,73 zł), tj. o 39,4% wyższą niż w 2021 r. i o 45,4% wyższą niż siedem lat wcześniej.

W 2022 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,70 zł za kg (w kraju – 6,16 zł) i była o 45,4% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 61,9% wyższa niż w 2015 r.

Za 1 litr mleka w omawianym roku płacono 2,29 zł (w kraju – średnio 2,31 zł), tj. o 46,5% więcej niż przed rokiem i prawie 2-krotnie więcej niż siedem lat wcześniej.

Ze względu na okresowe zamknięcie targowisk w związku ze stanem zagrożenia chorobą COVID-19 w latach 2020–2021, nie było możliwe zebranie danych o cenach targowiskowych produktów.

W województwie zachodniopomorskim w 2022 r. cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) na targowiskach produktów rolnych kształtowała się na poziomie 167,38 zł (w porównaniu z 2019 r. nastąpił spadek cen o 15,0%).

W kraju średnia cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wynosiła 158,22 zł (spadek o 16,4% w stosunku do 2019 r.).

W odniesieniu do średnich cen w kraju ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w województwie zachodniopomorskim były droższe o 9,16 zł.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost produkcji globalnej o 7,2%, o czym zadecydowała o 4,3% wyższa niż w 2021 r. produkcja roślinna i o 12,4% wyższa produkcja zwierzęca. W 2021 r. udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,7% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,4%, a zwierzęcej – 3,0%. W 2021 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja roślinna, której udział wyniósł 61,8%. W kraju przeważała produkcja roślinna, której udział w produkcji globalnej wyniósł 52,2%.

Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy zwiększeniu zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. produkcja roślinna stanowiła 53,9%, natomiast zwierzęca – 46,1%. Wartość produkcji końcowej w 2021 r., w porównaniu z 2020 r., była o 9,1% wyższa, na co wpłynął wzrost produkcji roślinnej o 5,5%, oraz wzrost produkcji zwierzęcej o 13,32%.

W 2021 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem (o 0,9%) przy zwiększeniu wartości produkcji zwierzęcej (o 18,1%), ale zmniejszeniu produkcji roślinnej (o 12,7%).

Przemysł Industry

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była wyższa niż przed rokiem. Zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”. Dane obejmują podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu** w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wyniki opracowane zostały na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia dla sekcji B, C, D, E (z badań statystycznych: Z-06, SP, F-01/I-01, DG-1) i mają status danych ostatecznych (do 2021 r. włącznie).

W 2021 r. wśród powiatów z największą wartością produkcji sprzedanej przemysłu znalazły się: m. Szczecin (10940,7 mln zł, co stanowiło 21,3% produkcji sprzedanej przemysłu w województwie), goleniowski (8314,2 mln zł, 16,2%) oraz policki (5812,4 mln zł, 11,3%). Największy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z 2019 r. odnotowano w powiatach: szczecineckim (o 47,1%), choszczeńskim (o 45,4%) oraz pyrzyckim (o 41,4%), a spadek w łobeskim (o 45,0%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu w Polsce wyniosła 47262 zł i była wyższa o 24,9% w stosunku do 2020 r. i o 55,7% wyższa niż w 2015 r. W województwie wskaźnik ten w 2021 r. wyniósł 31084 zł, tj. o 23,5% więcej niż w 2020 r. oraz o 51,7% niż w 2015 r., co uplasowało zachodniopomorskie na 11. miejscu wśród wszystkich województw.

Na poziomie powiatów najwyższą wartością tego wskaźnika charakteryzowały się powiaty: goleniowski (101530 zł, co stanowiło ponad 3-krotność wskaźnika w skali województwa), policki (69827 zł – ponad dwukrotnie więcej niż w województwie) oraz szczecinecki (59736 zł – więcej o 92,2% niż w województwie), natomiast najniższą: gryfiński (6242 zł – mniej o 79,9% niż w województwie), gryficki (6565 zł – mniej o 78,9%) oraz kołobrzeski (8028 zł – mniej o 74,2%).

W 2021 r. wśród powiatów z największą wartością przeciętnego zatrudnienia w przemyśle znalazły się powiaty: goleniowski (15,6 tys. osób), m. Szczecin (15,3 tys. osób) oraz m. Koszalin (10,1 tys. osób), a z najmniejszą: kamieński (0,8 tys. osób), m. Świnoujście (1,0 tys. osób) oraz choszczeński i gryficki (po 1,1 tys. osób). Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w porównaniu z 2020 r. odnotowano w powiatach: koszalińskim (o 9,4%), myśliborskim (o 9,1%), a największy spadek w: m. Świnoujście (o 19,5%), powiecie gryfickim (o 4,6%) oraz goleniowskim (o 2,0%).

Najwyższą wydajnością pracy w przemyśle, mierzoną produkcją sprzedaną w przeliczeniu na jednego zatrudnionego w 2021 r. odnotowano w powiatach: szczecineckim (928,5 tys. zł), stargardzkim (718,2 tys. zł) oraz m. Szczecin (714,6 tys. zł), a najniższą w: drawskim (280,1 tys. zł), łobeskim (288,7 tys. zł) oraz sławieńskim (303,1 tys. zł). Jednocześnie, w stosunku do 2020 r., wskaźnik ten najbardziej wzrósł w powiatach: szczecineckim (o 38,8%), choszczeńskim (o 38,2%) oraz m. Szczecin (o 32,8%), a najbardziej zmalał w: m. Świnoujście (o 31,7%) oraz powiecie drawskim (o 0,3%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2022 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosła 72876,7 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa o 19,9% (w cenach stałych) w odniesieniu do zanotowanej w 2022 r. W skali kraju w analizowanym okresie produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się o 10,2% i wyniosła 2477893,2 mln zł. Wśród wszystkich województw zachodniopomorskie pod względem wielkości produkcji sprzedanej przemysłu uplasowało się na 10. lokacie.

Tablica 37.
Table 37.

Przemysł
Industry

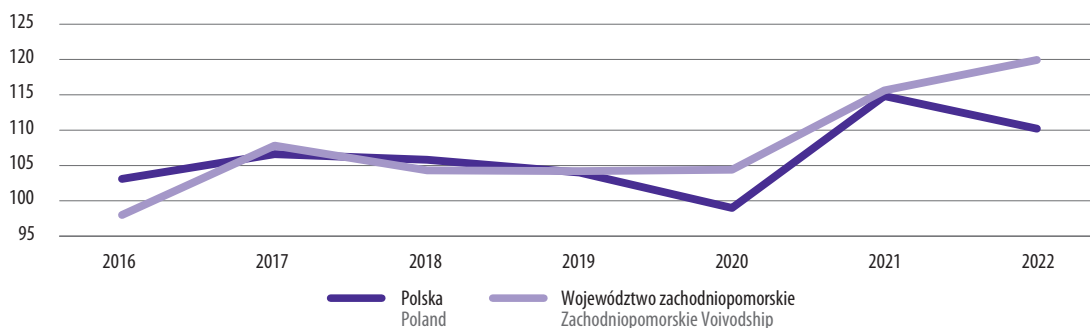
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w mln zł in million PLN	37174,7	45377,8	54620,1	72876,7
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	3,1	3,0	2,9	2,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	3,1	3,0	2,9	2,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	85,7	92,7	92,5	94,4

Wykres 59.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2015=100

Chart 59.

Indices of sold production of industry (constant prices)
2015=100

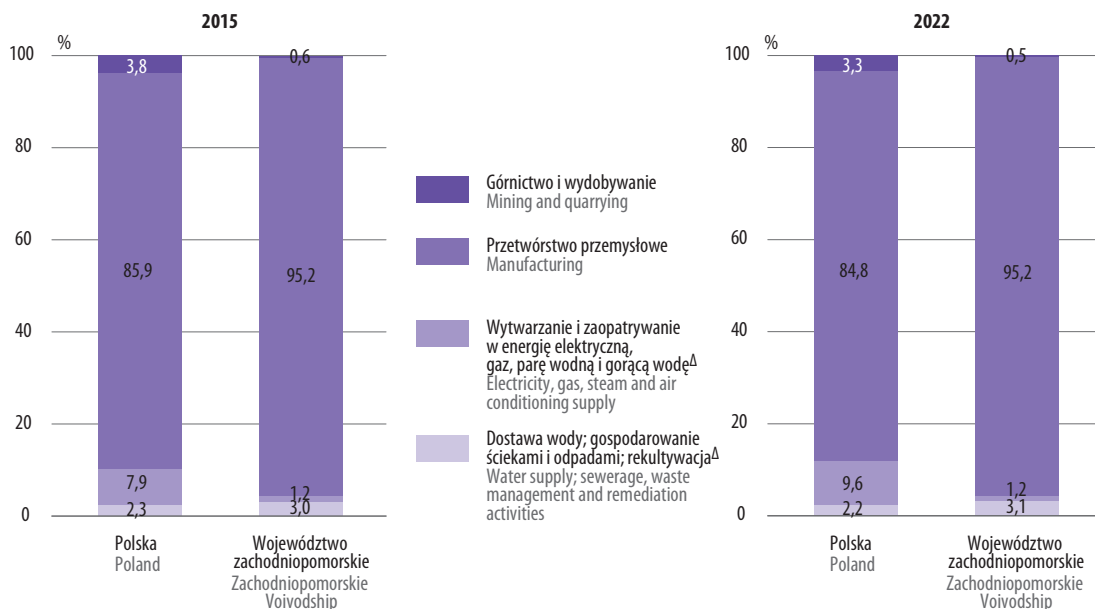
Największy wkład w produkcję sprzedaną przemysłu miały przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym. W 2022 r. ich udział w ogólnej wartości sprzedanej produkcji w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 95,2%. W porównaniu z 2021 r. w przetwórstwie przemysłowym zanotowano wzrost o 34,5%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 20,3%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 12,1%.

Wykres 60.

Chart 60.

Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)

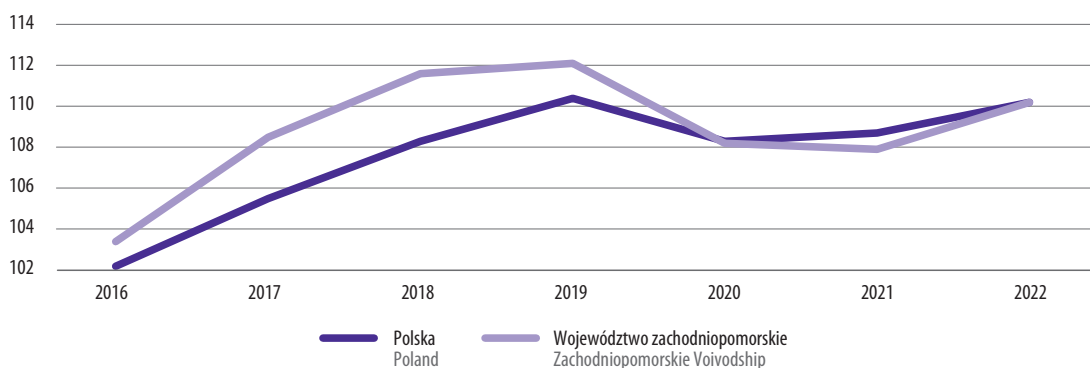
Sold production of industry by PKD sections (current prices)

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 2,1%, a w kraju wzrost o 1,4%. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 94,4 tys. osób. W stosunku do roku poprzedniego wzrost zatrudnienia wystąpił m.in. w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 2,1%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,0%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 2,0%). Spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle wystąpił natomiast w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 0,2%).

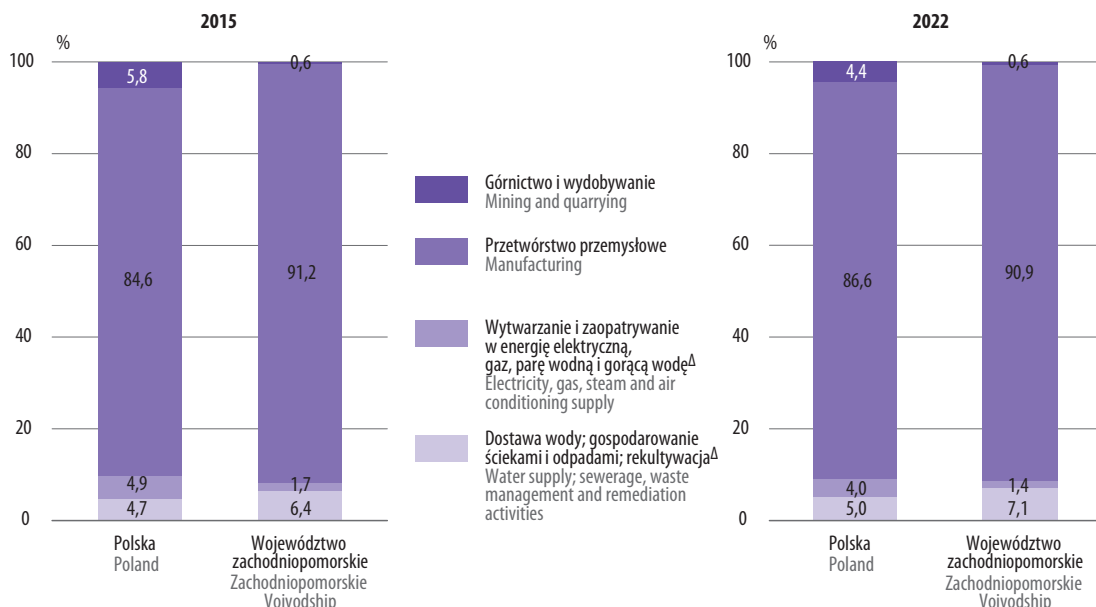
Wykres 61.

Chart 61.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**2015=100**Indices of average employment in industry
2015=100

Wykres 62.
Chart 62.

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD
Average paid employment in industry by PKD sections

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2022 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosła 771,7 tys. zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 17,4% niż przed rokiem. W kraju w 2022 r. wydajność pracy w przemyśle była o 30,9% wyższa niż w 2021 r.

Budownictwo

Construction

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Wzrosło także przeciętne zatrudnienie w budownictwie.

W 2022 r. wartość produkcji sprzedanej budownictwa w cenach bieżących wyniosła 12419,6 mln zł, czyli 53,7% więcej niż przed rokiem (w 2021 r. – 8079,0 mln zł). W porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost o 145,3%, w Polsce natomiast w 2022 r. wartość produkcji sprzedanej budownictwa wynosiła 392586,8 mln zł. Udział produkcji sprzedanej budownictwa województwa zachodniopomorskiego w produkcji krajowej w 2022 r. wyniósł 3,2%, czyli o 0,5 p. proc. więcej niż w 2021 r. Z powyższymi wynikami województwo uplasowało się na 9. miejscu wśród województw pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa i na 2. pod względem dynamiki tego wskaźnika.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 38.
Table 38.

Budownictwo
Construction

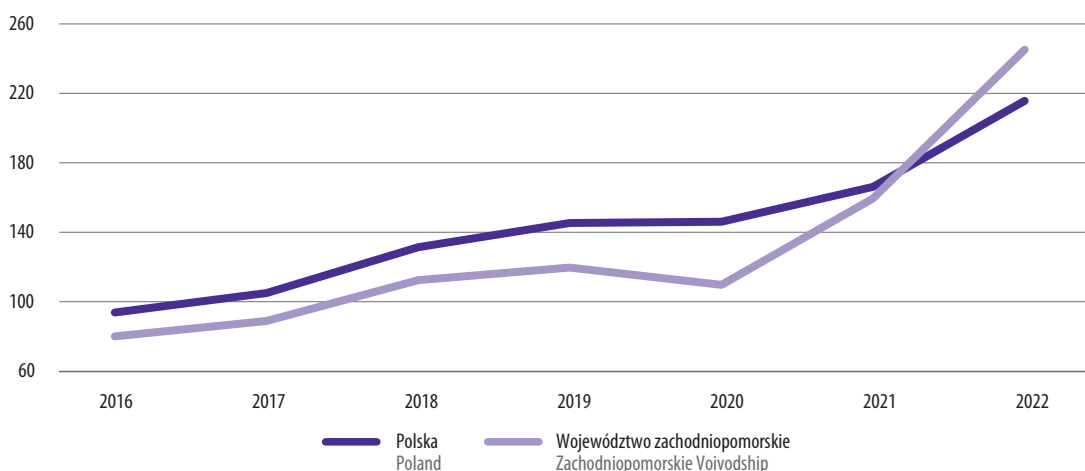
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w mln zł in million PLN	5063,3	5566,7	8079,0	12419,6
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,8	2,1	2,7	3,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	72,7	64,4	52,7	31,5
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	11,5	11,8	12,2	12,5

Wykres 63.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2015=100

Chart 63.

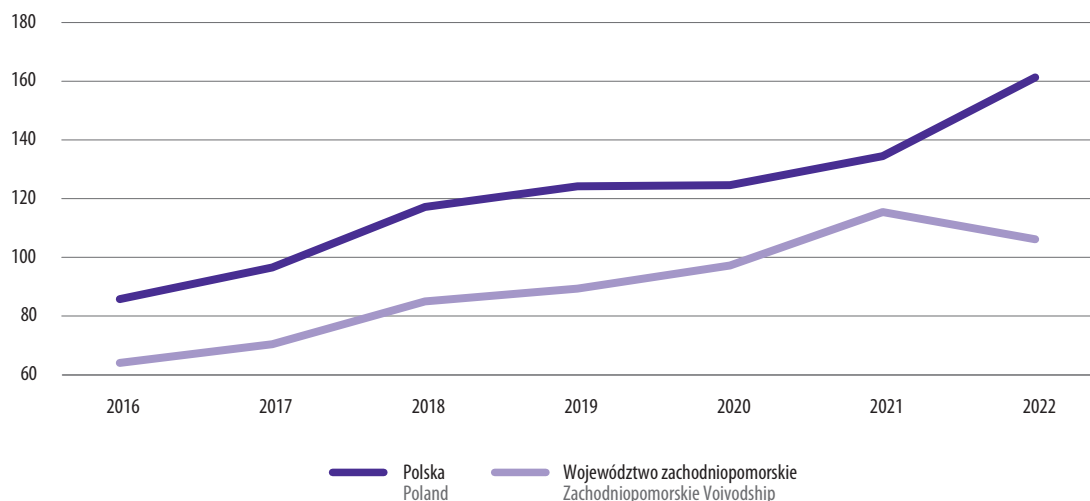
Indices of sold production of construction (current prices)
2015=100

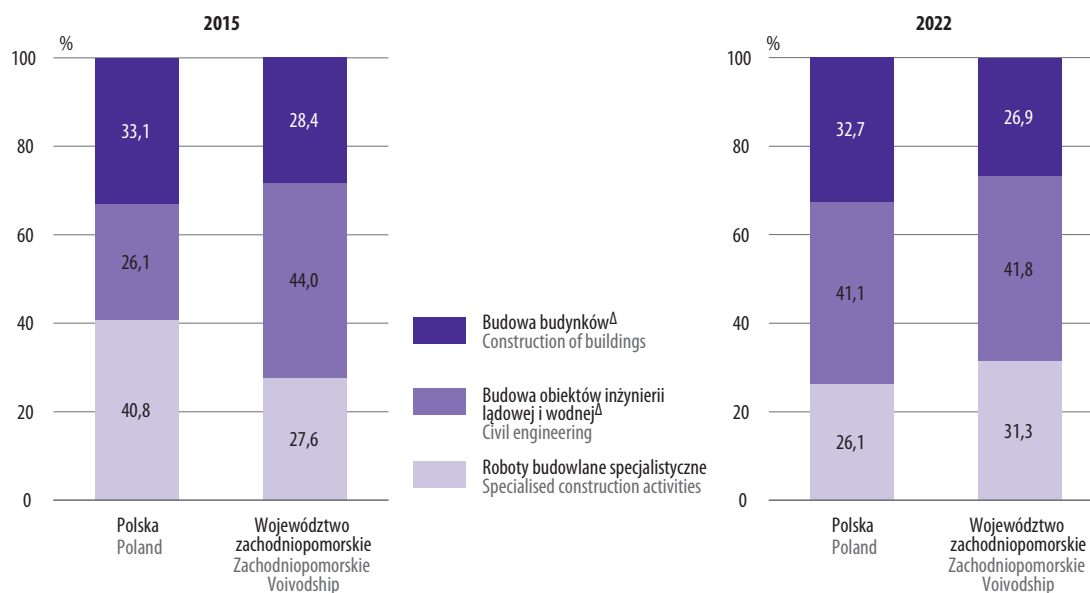
Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zlecniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

W 2022 r. wartość produkcji budowlano-montażowej w województwie zachodniopomorskim wyniosła 3911,8 mln zł i była o 8% niższa niż rok wcześniej (wynosił wówczas 4253,7 mln zł). W kraju natomiast odnotowano w 2022 r. wzrost wobec roku poprzedniego o 19,9%, a wobec 2015 r. – wzrost o 61,3%. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem osiągniętych przez województwo wyniósł 31,5%, czyli był o 21,2 p. proc. mniejszy niż przed rokiem.

Wykres 64. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2015=100

 Chart 64. Indices of construction and assembly production (current prices)
 2015=100

Największy udział w produkcji budowlano-montażowej w 2022 r. w województwie zachodniopomorskim miały przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (41,8%). Był on większy niż rok wcześniej o 11,9 p. proc., ale mniejszy o 2,2 p. proc. niż w 2015 r. Przedsiębiorstwa zajmujące się robotami budowlanymi specjalistycznymi stanowiły 31,3% ogólnej produkcji budowlano-montażowej województwa, czyli o 1,4 p. proc. mniej niż przed rokiem i o 3,7 p. proc. więcej niż w 2015 r. Najmniejszy udział w ogólnej produkcji budowlano-montażowej miały przedsiębiorstwa specjalizujące się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków, który wyniósł 26,9%, tj. 10,4 p. proc. mniej niż w 2021 r. oraz o 1,5 p. proc. mniej niż w 2015 r.

Wykres 65. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 65. Construction and assembly production by divisions of PKD (current prices)

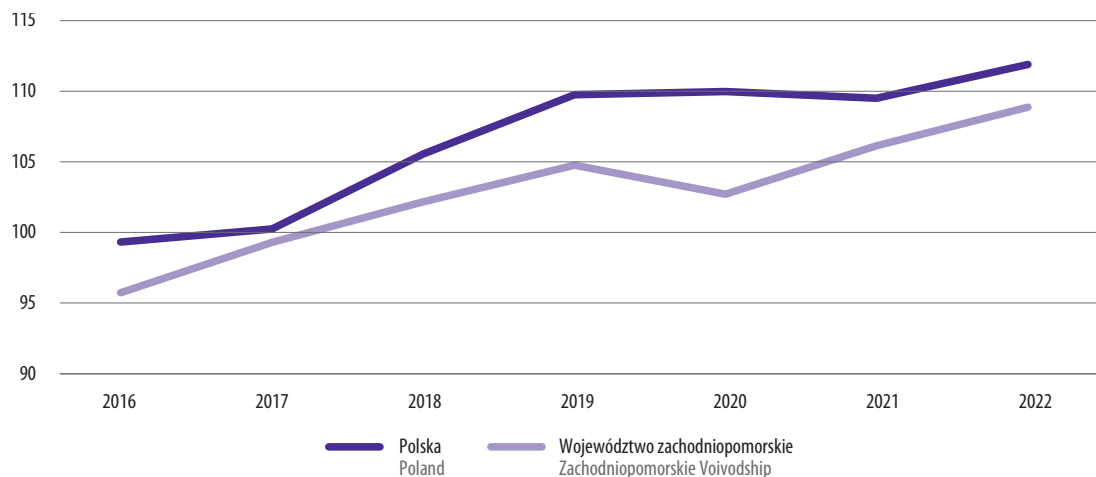
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. wyniosło 12,5 tys. osób i było wyższe niż rok wcześniej o 2,6%. W skali kraju odnotowano wzrost o 2,2%. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim w latach 2015–2022 była niższa niż w Polsce.

Wykres 66. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2015=100

Chart 66. Indices of average employment in construction

2015=100

W 2021 r. wydajność pracy w budownictwie na 1 zatrudnionego wyniosła 832,8 tys. zł i zwiększyła się o 25,6% w odniesieniu do poprzedniego roku.

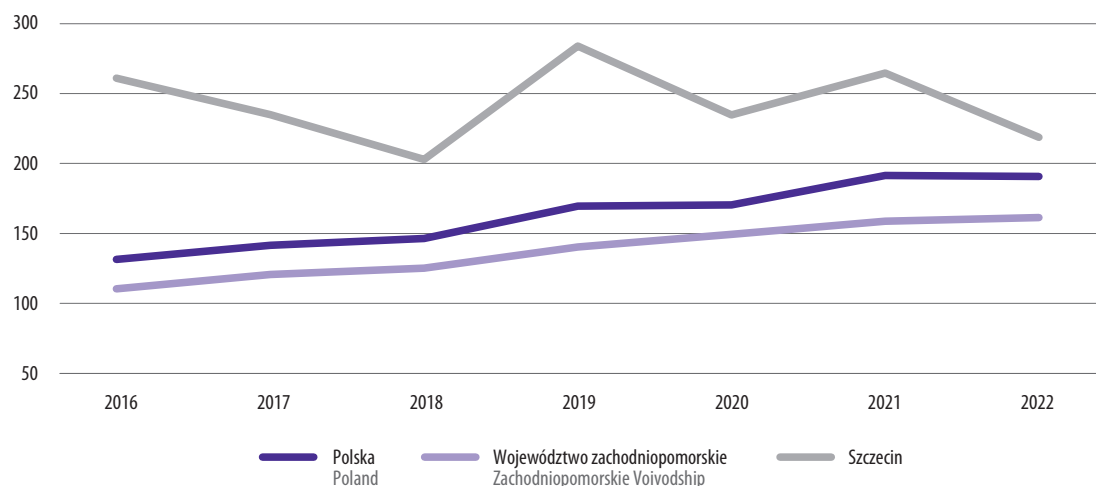
W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim oddano do użytkowania 10073 mieszkań tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem, a o 90,1% więcej niż w 2015 r. W skali kraju w porównaniu z rokiem 2021 r. oddano do użytkowania o 1,7% więcej mieszkań, a z 2015 r. – o 61,5%. Łączna powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania w 2022 r. w województwie wyniosła 794,8 tys. m² i była niższa niż przed rokiem o 1,5%, a w porównaniu z 2015 r. – o 56,2%. W kraju wzrost ten wyniósł odpowiednio: 1,0% i 49,4%.

Wykres 67. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2015=100

Chart 67. Indices of the number of dwellings completed

2015=100

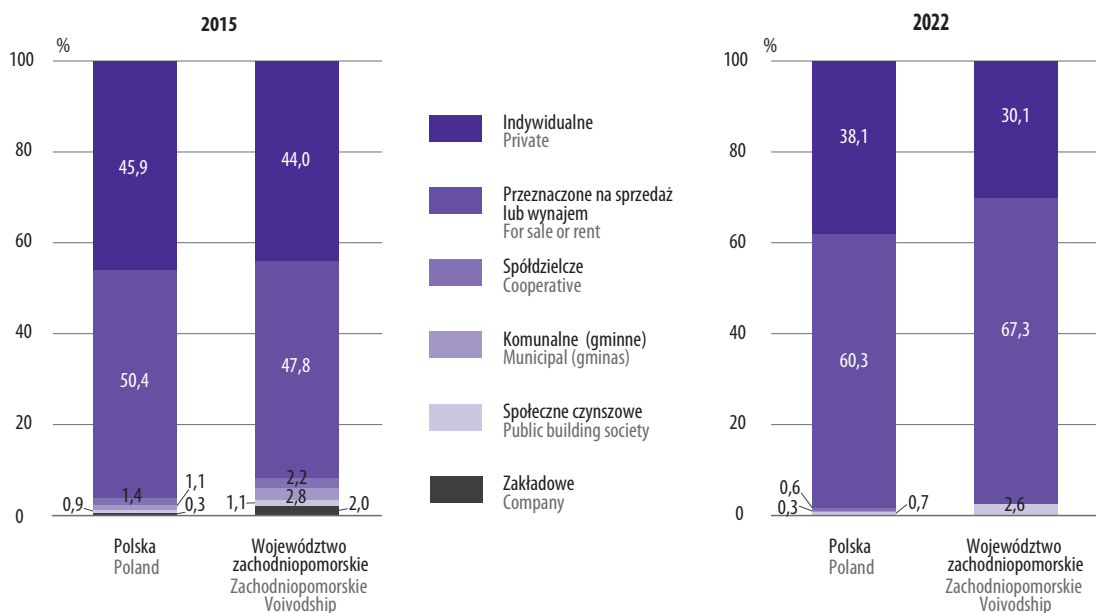

Tablica 39. **Budownictwo mieszkaniowe**
Table 39. **Residential construction**

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,1	5,4	6,1	6,2	6,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	96,4	77,9	79,8	78,9	92,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or which were registered with a construction project per 1000 population	4,8	8,2	7,5	8,2	7,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings whose construction started per 1000 population	3,9	5,7	7,1	5,9	5,3

Struktura mieszkań oddanych do użytkowania w podziale według form budownictwa w 2022 r. była podobna jak rok wcześniej. Największy udział miały mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – w 2022 r. było to 67,3% (w 2021 r. – 69,8%, a w 2015 r. – 47,8%) oraz budownictwo indywidualne (odpowiednio: 30,1%, 29,6%, 44,0%). W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim nie oddano do użytku mieszkań spółdzielczych, komunalnych ani zakładowych. Mieszkania społeczne czynszowe stanowiły 2,6% wszystkich mieszkań oddanych do użytku w 2022 r. w województwie zachodniopomorskim.

Wykres 68. **Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa**
Chart 68. **Dwellings completed by construction form**

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 78,9 m² (była mniejsza niż przed rokiem o 1,0 m² i mniejsza niż w 2015 r. o 17,5 m²). Dla porównania w Polsce przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w 2022 r. wobec 2021 r. zwiększyła się o 0,1 m², a wobec 2015 r. zmniejszyła się o 7,5 m².

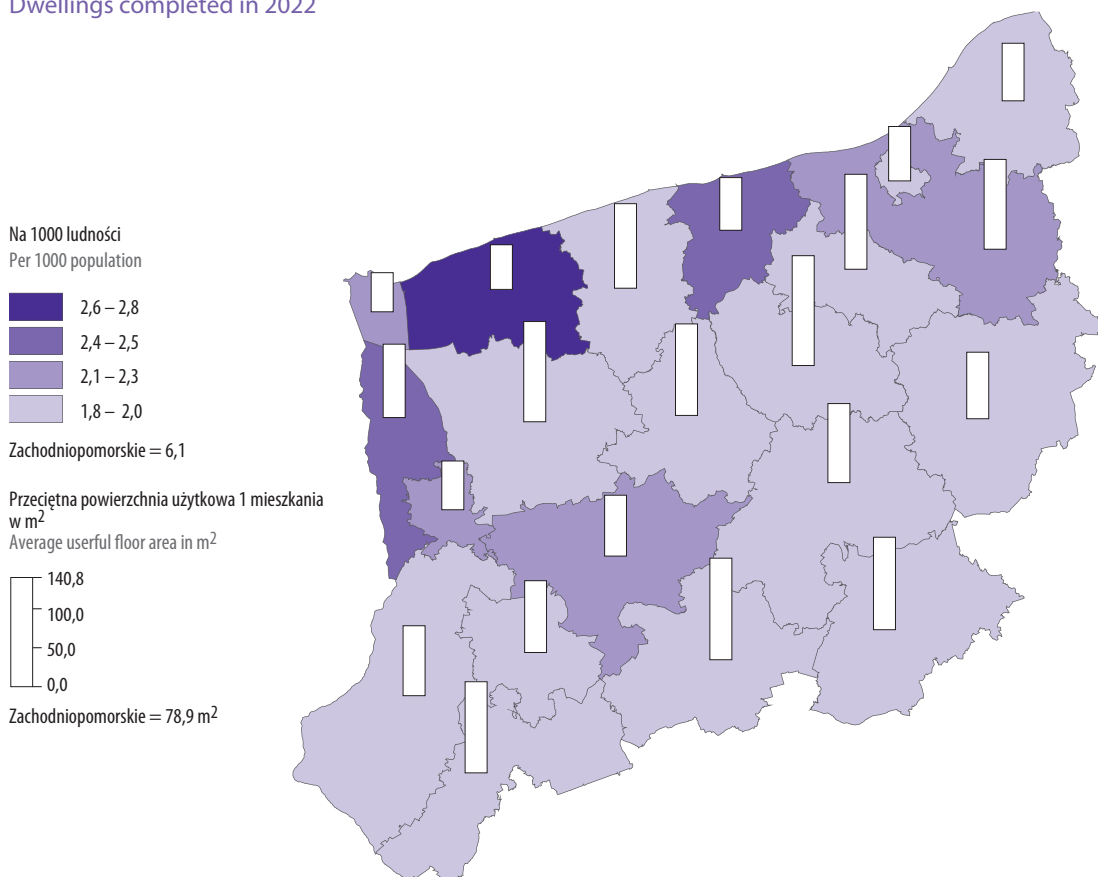
Zarówno w województwie, jak i w całej Polsce przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania była większa na wsi niż w mieście. Wartość ta na obszarach miejskich w województwie w 2022 r. wyniosła 64,7 m² i była mniejsza niż w roku poprzednim o 2,4 m² i mniejsza niż w 2015 r. o 15,2 m². Na wsiach natomiast powierzchnia ta w 2022 r. była na poziomie 106,7 m², czyli mniejszym niż w 2021 r. o 4,2 m², a w 2015 r. – mniejszym o 19,5 m². Przeciętna liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania w 2022 r. była równa 3,4 (w kraju 3,9).

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim na 1000 ludności przypadało 6,1 mieszkań oddanych do użytkowania, przy czym rok wcześniej było to 6,0 (w kraju 6,3, wobec 6,2). Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiatach: kamieńskim (22,2), kołobrzeskim (13,3) i polickim (13,1). Rok wcześniej były to powiaty: kołobrzeski (17,4), policki (11,2) i kamieński (9,4). Najmniej mieszkań na 1000 ludności w 2022 r. przypadało w powiatach: świdwińskim (0,9), łobeskim (1,2) i gryfickim (1,4) podczas gdy w roku poprzednim były to powiaty: świdwiński (1,0), gryficki (1,4), drawski oraz choszczeński (po 1,9).

Największą przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania w 2021 r. odnotowano w powiatach: świdwińskim (140,8 m²), choszczeńskim (130,4 m²) oraz goleniowskim (128,6 m²). W roku poprzednim najwyższym analizowanym wskaźnikiem odznaczały się powiaty: świdwiński (150,4 m²), choszczeński (126,0 m²) oraz gryficki (121,2 m²). W 2022 r. i 2021 r. wśród powiatów mających najmniejsze mieszkania znalazły się: m. Świnoujście (odpowiednio: 50,2 m² i 57,7 m²), powiat kamieński (57,4 m² i 60,7 m²) oraz m. Szczecin (62,5 m² i 60,7 m²).

Mapa 42.
Map 42.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.
Dwellings completed in 2022

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym wyniosła 13618, co stanowiło 4,6% wszystkich analizowanych pozwoleń i zgłoszeń w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim było to o 2,6% mniej, a z 2015 r. – o 65,0% (w kraju wzrost ten wyniósł odpowiednio: 7,4% i 57,8%). W 2022 r. najwięcej pozwoleń w województwie wydano na budowę mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (67,3 %) oraz inwestorom indywidualnym (30,1 %).

Największy wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym w 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w powiatach: sławieńskim (130,6%), m. Szczecin (o 78,3%), szczecineckim (o 32,5%) oraz gryfickim (o 30,6%). Największe spadki tej liczby zaobserwowano w powiatach: łobeskim (o 68,0%), kamieńskim (o 61,1%) oraz gryfińskim (o 46,1%).

W województwie zachodniopomorskim w 2022 r. rozpoczęto budowę 9653 mieszkań tj. o 18,1% mniej niż rok wcześniej i o 43,4% więcej niż w 2015 r. Dla porównania w Polsce w 2022 r. roku rozpoczęto budowę o 27,8% mieszkań mniej niż w 2021 r. i o 18,9% więcej niż w 2015 r. W województwie w 2022 r. największą część stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (63,3%) oraz inwestycje indywidualne (34,8%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

Ogólna wartość sprzedaży detalicznej towarów w 2022 r. była wyższa niż rok wcześniej o 33,2%. Odnotowano również wzrost tej wartości w większości grup. W województwie w 2022 r. wzrosła sprzedaż hurtowa ogółem w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2022 r. w województwie zachodniopomorskim odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) w stosunku do roku poprzedniego o 33,2%. W 2021 r. odnotowano wzrost wynoszący 5,5%. W kraju sprzedaż detaliczna towarów w 2022 r. zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 19,9%, a w roku 2021 r. – wzrosła o 12,9%.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów**, łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

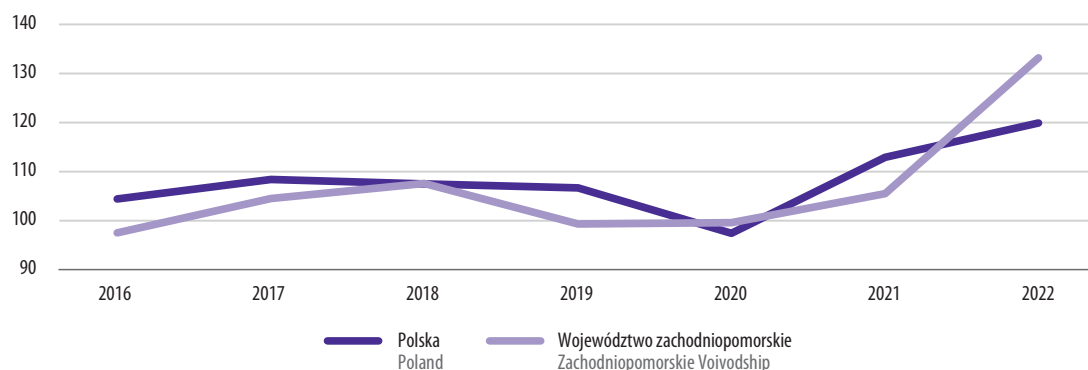
Wobec poprzedniego roku w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. w większości grup odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej. Zwiększenie to wahało się od 11,3% w grupie „meble, RTV, AGD” do 64,6% w grupie „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach”. Spadek sprzedaży detalicznej w skali roku wykazano w grupach: „tekstylia, odzież, obuwie” (o 6,8%), „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 36,5%) oraz „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 78,3%).

Największy udział w ogólnej sprzedaży detalicznej województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. miały przedsiębiorstwa z grup: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” – 64,6%, „Żywność, napoje i wyroby tytoniowe” – 63,1% oraz „pozostałe” – 58,4%.

Wykres 69.

**Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)
2015=100**

Chart 69.

Indices of retail sales of goods (current prices)
2015=100

Tablica 40.

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)

Table 40.

Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	106,7	99,6	105,5	133,2	119,9
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	118,1	73,0	95,1	112,9	98,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	103,4	32,3	475,5	21,7	135,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	105,4	108,1	113,9	163,1	118,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	153,6	75,2	113,0	63,5	0,0
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	107,8	100,8	106,5	132,1	117,9
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	102,9	107,2	136,5	93,2	128,5
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	110,2	123,9	117,9	111,3	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	127,9	204,4	97,6	164,6	112,1
Pozostałe Others	94,2	98,8	55,4	158,4	120,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

^a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes of retail sales index may result, among others, from change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W kraju sprzedaż hurtowa w 2022 r. roku była o 30,5% wyższa niż w 2021 r. (w 2021 r. odnotowano wzrost o 22,5%). Natomiast w województwie zachodniopomorskim sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie o 10,8% wyższym niż w roku poprzednim, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 49,2% (wobec wzrostu odpowiednio o 17,8% i 12,2% w 2021 r.).

W województwie wzrost sprzedaży hurtowej w jednostkach hurtowych w odniesieniu do 2021 r. odnotowano w tym w największym stopniu w: „sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych i bezalkoholowych” (o 782,0%), „sprzedaży hurtowej niewyspecjalizowanej” (o 155,8%) oraz „sprzedaży hurtowej żywności” (o 34,1%). Natomiast spadek odnotowano w „sprzedaży hurtowej realizowanej na zlecenie” (o 8,1%) oraz w „sprzedaży hurtowej produktów rolnych i żywych zwierząt” (o 66,2%).

Transport

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nie odnotowano istotnych zmian w strukturze dróg publicznych. Wzrosła liczba oraz długość krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej podmiejskiej, a na podobnym poziomie pozostaje oferta komunikacji miejskiej. Największy wzrost w liczbie i długości odnotowano w liniach podmiejskich, natomiast zmalała liczba linii regionalnych, dalekobieżnych i miejskich, przy jednoczesnym spadku ich długości. W ruchu lotniczym spadła liczba pasażerów przybywających z portów krajowych, wzrosła z portów zagranicznych.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Według stanu na koniec 2021 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdowało się 19,6 tys. km dróg publicznych, w tym drogi o nawierzchni twardej stanowiły 72,7% (w 2020 r. – 72,3%). Spośród dróg utwardzanych 92,7% posiadało nawierzchnię ulepszoną, udział dróg z nawierzchnią ulepszoną w drogach utwardzanych pozostał na podobnym poziomie jak w 2020 r. W odniesieniu do roku poprzedniego długość dróg publicznych zmniejszyła się o 2,3%, dróg o nawierzchni twardej ulepszonej – o 1,8%, natomiast długość dróg utwardzanych – o 1,8%.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1440) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

W strukturze dróg województwa przeważały drogi o znaczeniu lokalnym, tj. powiatowe i gminne, stanowiąc 76,6% całkowitej długości dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie. W strukturze dróg powiatowych i gminnych województwa zachodniopomorskiego udział dróg gruntowych wyniósł 32,9%, w tym w ogólnej długości dróg gminnych – 55,3%.

W 2021 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 62,2 km dróg o nawierzchni twardej (w 2020 r. 63,3 km), podczas gdy w kraju wskaźnik ten wyniósł 100,9 km (odpowiednio 100,3 km).

Na każde 100 km² przypadało 5,1 km dróg krajowych, 9,5 km wojewódzkich, oraz 47,7 km gminnych i powiatowych. Drogi ekspresowe i autostrady na 1000 km² stanowiły 14,7 km w 2021 r. i wzrosły o 0,9 km w porównaniu z 2020 r. Autostrady stanowiły 1,2 km na 1000 km² i pozostały na tym samym poziomie jak w 2020 r.

Tablica 41. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Public roads by type of surface
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	19919,3	19406,8	20060,4	19604,2
o nawierzchni twardej hard surface	14021,7	13957,7	14500,8	14246,0
ulepszonej improved	12702,3	12753,6	13450,8	13207,1
o nawierzchni gruntowej unsurfaced	5897,6	5449,1	5559,6	5358,2

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Wykres 70. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 70. Structure of hard surface public roads
As of 31 December

Tablica 42. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia

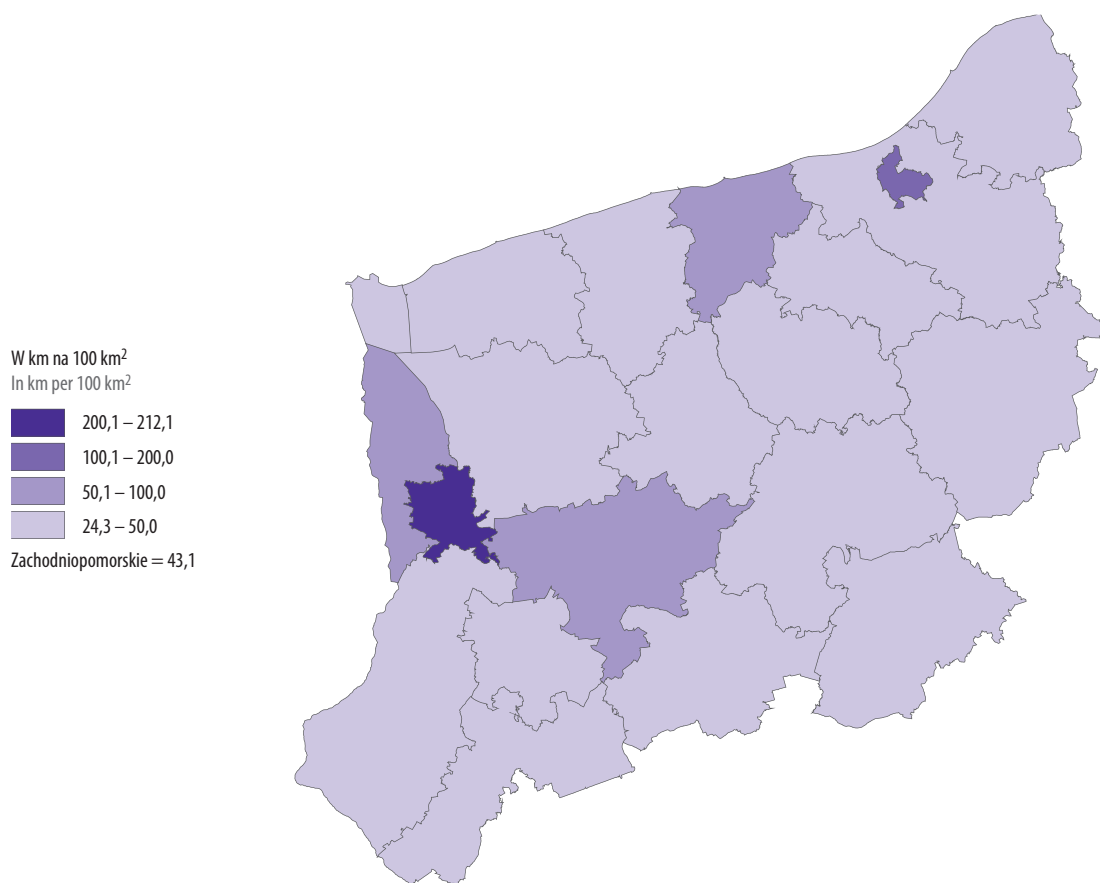
Table 42.
 Hard surface public roads
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	14021,7	13957,7	14500,8	14246,0
na 100 km ² per 100 km ²	61,3	60,9	63,3	62,2
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	12702,3	12753,6	13450,8	13207,1
ekspresowe expressways	135,1	268,3	287,6	309,0
autostrady motorways	25,3	25,3	28,2	28,1

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
 Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Mapa 43. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 43.
 Structure of hard surface public roads in 2021
 As of 31 December

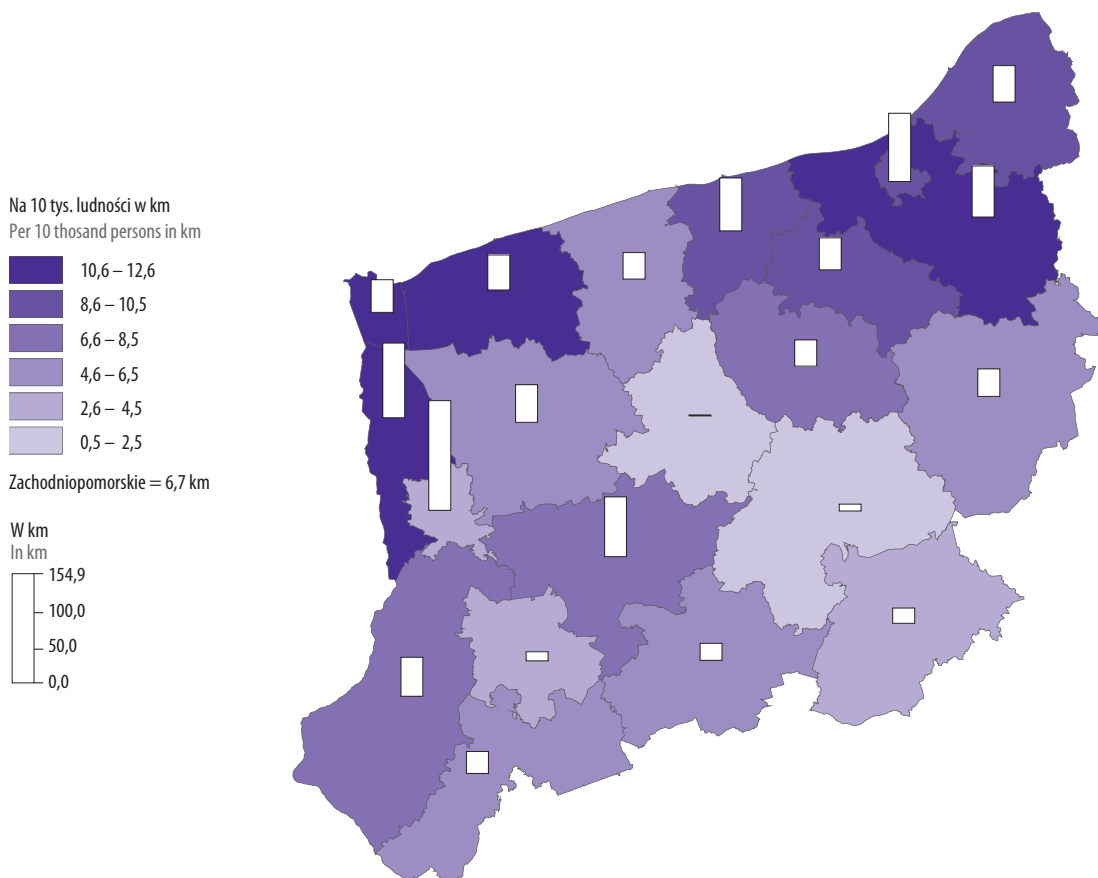

Długość ścieżek rowerowych w 2021 r. wynosiła 1102,0 km. Ich nasycenie w przeliczeniu na 100 km² kształtowało się na poziomie 4,81 km. Długość ścieżek rowerowych przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosiła 6,68 km. Wskaźnik ten wzrósł w odniesieniu do roku poprzedniego i był na poziomie 6,02 km, a w 2015 r. wyniósł 3,97 km.

Najwięcej ścieżek rowerowych było w powiatach m. Szczecin, polickim oraz m. Koszalin, a najmniej w łobeskim, drawskim i pyrzyckim. Największy wzrost w odniesieniu do 2015 r. odnotowano w powiecie m. Szczecin.

Mapa 44.
Map 44.

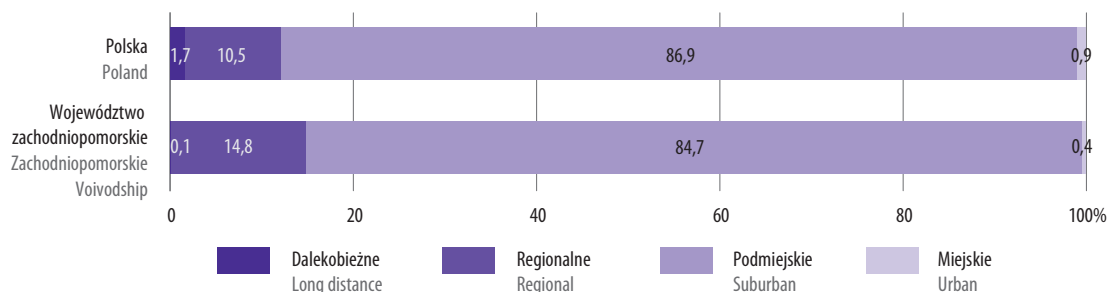
Ścieżki rowerowe w 2021 r.
Cycle paths in 2021

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano zwiększenie długości linii regularnej komunikacji autobusowej. Komunikację prowadzono na 800 liniach krajowych o długości 33,9 tys. km (w 2020 r. – 32,6 tys. km) oraz na 2 liniach międzynarodowych o długości wynoszącej 558 km. W ogólnej liczbie linii krajowych ponad trzy czwarte stanowiły linie podmiejskie.

**Wykres 71. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 71. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2021
As of 31 December

W 2021 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego komunikacja miejska obsługiwała 10 miast i prowadzona była na 173 liniach autobusowych i tramwajowych o łącznej długości 2049 km (w 2020 r. odpowiednio – 173 linii, 2070 km). Komunikacja miejska dysponowała większą niż przed rokiem liczbą autobusów – o 23 sztuki (o 4,3%). W taborze przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych wzrosła liczba autobusów (z 499 do 541), natomiast liczba tramwajów zwiększyła się o 1 i wyniosła 34 sztuki.

Liczba przewiezionych pasażerów komunikacją miejską (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosła 133,0 mln osób i była o 8,9% mniejsza niż w 2020 r.

**Tablica 43. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 43. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	1831	1900	2070	2049
w tym: of which:				
linii autobusowych bus lines	1718	1782	1951	1929
linii tramwajowych tram lines	114	118	119	120
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	450	520	534	557
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to for disabled persons	380	494	499	541
tramwaje trams	209	200	199	199
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted for disabled persons	30	32	33	34
Liczba miejsc w autobusach Number of seats in buses	50830	56786	58919	61504
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to adjusted for disabled persons	43447	54649	55211	60213
Liczba miejsc w tramwajach Number of seats in trams	30783	29900	29846	29877
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted for disabled persons	6320	6732	6928	7124
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	177	211	146	133
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	103,1	124,2	87,4	80,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Data concern entities and urban transport enterprises, in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Długość linii kolejowych eksploatowanych w 2021 r. w województwie zachodniopomorskim zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1170 km. Linie jednotorowe stanowiły 60,5%, a linie dwu- i więcej torowe – 39,5%. Na każde 100 km² powierzchni przypadało 5,1 km linii kolejowych eksploatowanych (w kraju odpowiednio 6,2 km).

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim zlokalizowane były trzy lotniska cywilne. Do krajowych certyfikowanych lotnisk użytku publicznego, tj. którym przyznany został certyfikat zgodnie z wymogami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 59a ust. 5 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo Lotnicze, należy jedynie Port Lotniczy Szczecin- Goleniów. Lotnisko Szczecin-Dąbie, publiczne niepodlegające certyfikacji, nie posiada nawierzchni sztucznej. Koszalin – baza LPR, znajdujące się w Rejestrze Lotnisk Cywilnych od roku 2018, posiada sztuczną nawierzchnię, jednak było lotniskiem użytku wyłącznego Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Port Lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ „Solidarność” to międzynarodowe lotnisko położone ok. 40 km na północny wschód od centrum Szczecina (czas dojazdu wynosi ok. 40 minut) i ok. 7 km od Goleniowa. W pobliżu portu przebiega droga ekspresowa S6. W 2013 r. uruchomiony został przystanek kolejowy Port Lotniczy Szczecin Goleniów obsługujący kursy pociągów do/ze Szczecina Głównego i Kołobrzegu.

Lotnisko wybudowano w latach 50. jako obiekt wojskowy. W 1967 r. na lotnisku wydzielono odrębną część, która miała służyć do obsługi lotów cywilnych. Lotnisko było kilkakrotnie modernizowane. Obecnie port posiada sztuczną nawierzchnię, 6 stanowisk postojowych dla samolotów kategorii C i terminal pasażerski o łącznej przepustowości około 600 tys. pasażerów rocznie.

W 2021 r. na lotnisku w Goleniowie liczba startów i lądowań była niższa o 5,4% niż przed rokiem. Ruch krajowy stanowił 61,7% ruchu całkowitego. Odnotowano łącznie 1094 odloty i 1094 przyloty, w tym samolotami polskimi dla celów przewozowych wystartowano i wylądowano 1252 razy.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

Tablica 44. Ruch pasażerów w portach lotniczych
Table 44. Passenger traffic at airports

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :	204870	290724	92041	91453
krajowych domestic	33501	107658	36804	44466
zagranicznych foreign	171369	183066	55237	46987
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	169349	158163	54946	44239
Pasażerowie odprawieni z portów ^a : Passenger departures to airports ^a :	207650	292874	92722	90396
krajowych domestic	34220	109165	36079	44838
zagranicznych foreign	173430	183709	56643	45558
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	171436	158163	56362	42714

a W lotach komunikacyjnych.

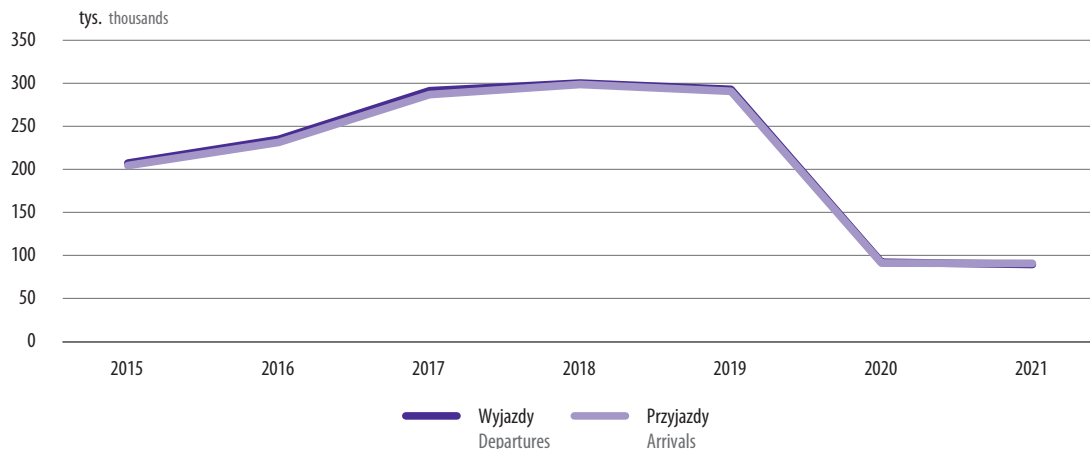
a In transport flights.

Ruch pasażerów w porcie lotniczym (bez tranzytu) w 2021 r. zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,6%. Wzrost miał miejsce w komunikacji krajowej (o 22,5%), natomiast w komunikacji międzynarodowej odnotowano spadek (o 17,3%). Samoloty polskie przetransportowały do lub z Goleniowa 39,5% ogólnej liczby pasażerów obsługiwanych na tym lotnisku (przed rokiem – 36,1%).

W 2021 r. liczba połączeń rozkładowych spadła do 9. W ramach tych połączeń pasażerowie podróżowali pomiędzy Goleniowem a: Wielką Brytanią (Liverpool, London Stansted), Irlandią (Dublin), Norwegią (Bergen/Flesland, Sandefjord/Torp, Stavanger/Sola) oraz Krakowem, Rzeszowem i Warszawą.

Wykres 72.
Chart 72.

Ruch pasażerów w porcie lotniczym Szczecin – Goleniów (przyjazdy i wyjazdy)
Passenger traffic at Szczecin – Goleniów airport (arrivals and departures)

Dane o **przewozach ładunków żeglugą śródlądową** dotyczą transportu ładunków na drogach wodnych śródlądowych i na wodach morskich dokonanego taborem żeglugi śródlądowej.

Przewozy ładunków w 2021 r. w stosunku do 2015 r. były mniejsze; w kraju o 32,6% i wyniosły 3464,6 tys. ton, w województwie zachodniopomorskim – o 35,6% i wyniosły 874,2 tys. ton.

Tablica 45.
Table 45.

Przewozy ładunków żeglugą śródlądową według relacji przewozów
Inland waterways transport of goods by origin/destination

Lata Years	Województwo lub kraj Voivodship or country		Tony Tonnes	Tonokilometry Tonneskilometres
	skąd from	dokąd to	w tys. in thousands	
Przewozy krajowe ^a Domestic transport ^a				
2015	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie	479,0	24206,0
2019	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie	385,7	23933,1
2020	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie	919,8	57014,4
2021	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie	929,3	58661,3
Przewozy międzynarodowe – export International transport – export				
2015	Zachodniopomorskie	Belgia	0,9	1015,9
2015	Zachodniopomorskie	Niemcy	923,8	184671,3

Tablica 45. Przewozy ładunków żeglugą śródlądową według relacji przewozów (cd.)
Table 45. Inland waterways transport of goods by origin/destination (cont.)

Lata Years	Województwo lub kraj Voivodship or country		Tony Tonnes	Tonokilometry Tonneskilometres
	skąd from	dokąd to	w tys. in thousands	
2019	Zachodniopomorskie	Belgia	0,1	124,3
2019	Zachodniopomorskie	Niemcy	262,9	58700,5
2019	Zachodniopomorskie	Holandia	2,5	2171,6
2020	Zachodniopomorskie	Belgia	0,1	100,5
2020	Zachodniopomorskie	Niemcy	254,3	59907,7
2021	Zachodniopomorskie	Belgia	0,5	677,3
2021	Zachodniopomorskie	Niemcy	216,0	59064,0
2021	Zachodniopomorskie	Holandia	0,7	721,1
Przewozy międzynarodowe – import International transport – import				
2015	Belgia	Zachodniopomorskie	0,7	742,3
2015	Niemcy	Zachodniopomorskie	46,0	11015,8
2019	Niemcy	Zachodniopomorskie	119,4	27407,1
2020	Niemcy	Zachodniopomorskie	75,4	18639,3
2021	Belgia	Zachodniopomorskie	0,1	120,8
2021	Niemcy	Zachodniopomorskie	66,0	14759,7
2019	Niemcy	Zachodniopomorskie	119,4	27407,1

a Wymieniono województwa, w których przewozy wyniosły co najmniej 4 tys. ton.

a There are enumerated only the voivodships, where transport amounted to at least 4 thousand tonnes.

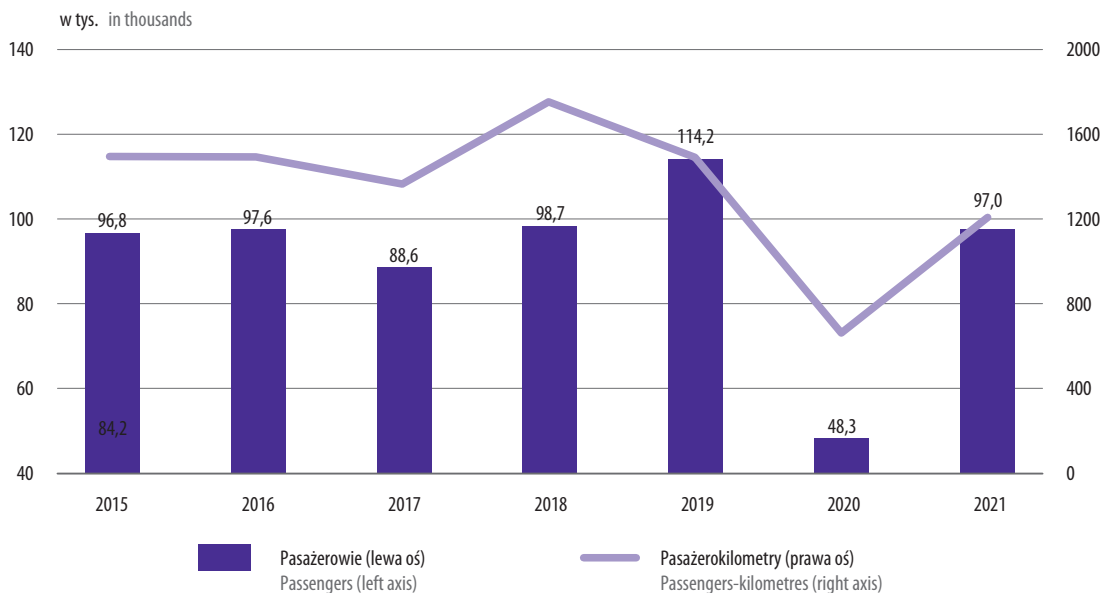
W 2021 r. w przewozach krajowych, w których miejscem załadunku lub/i rozładunku było województwo zachodniopomorskie, przetransportowano łącznie 590,9 tys. ton towarów, tj. o 30,0% mniej niż przed rokiem i wykonano 34100,7 tys. t-km pracy przewozowej, tj. o 36,6% mniej. W komunikacji międzynarodowej (eksport, import) w 2021 r. żeglugą śródlądową polscy armatorzy przewieźli 283,3 tys. ton towarów, co stanowiło 32,4% (o 4,3 p. proc. mniej niż przed rokiem) ogółu przewiezionych towarów, dla których miejscem załadunku lub/i wyładunku było województwo zachodniopomorskie.

W przewozach międzynarodowych dominował eksport z województwa zachodniopomorskiego, który stanowił 76,7%. Głównym kierunkiem wywozu towarów były Niemcy, a przewozy w tej relacji stanowiły 99,4% eksportu towarów śródlądowymi drogami wodnymi z województwa zachodniopomorskiego oraz 79,2% eksportu z Polski.

W żegludze śródlądowej największy udział w portowych obrotach ładunkowych w województwie zachodniopomorskim miał port Szczecin, w którym w 2021 r. przeładowano 920,2 tys. ton ładunków, tj. o 18,9% mniej niż przed rokiem.

Wykres 73.
Chart 73.

Przewozy pasażerów żeglugą śródlądową^a
Inland waterways transport of passengers^a

^a Dane o przewozach pasażerów prezentowane są według siedziby jednostki.

^a Data on passenger transport are presented according to the unit's registered office.

Informacje o **obrotach ładunkowych** pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 maja 2009 r. (DZ. U. WE L 141 z 6 czerwca 2009 r.) w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską. Dane te nie uwzględniają: statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100; załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków); obrotu wewnątrzkrajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi; wagi własnej załadowanych i wyładowanych kontenerów i jednostek ro-ro służących do transportu towarów.

Energia

Energy

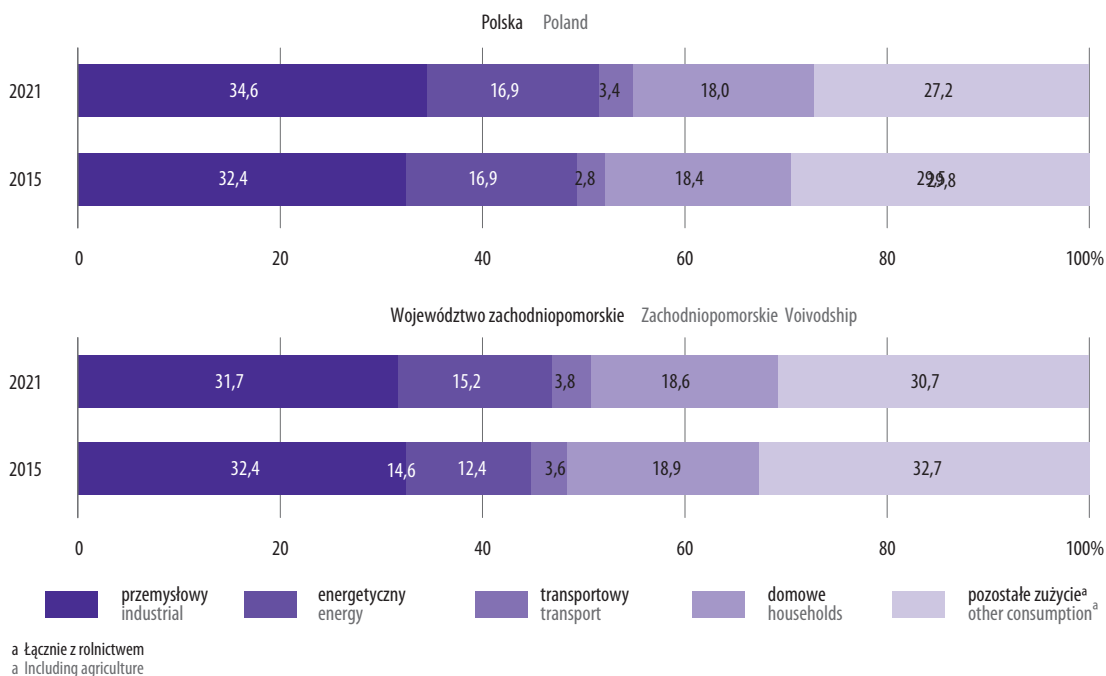
Ilość wyprodukowanej w województwie energii elektrycznej w 2021 r. wyniosła 8261,3 GWh, z czego 58,0% stanowiła energia z odnawialnych nośników. Wskaźnik zużycia energii elektrycznej w ciągu roku w przeliczeniu na liczbę kWh na 1 odbiorcę w latach 2015–2021 był wyższy na wsiach niż w miastach. W 2021 r. w województwie wynosił on 1792,2 kWh, czyli o 3,3% mniej niż przed rokiem.

Wartość mocy zainstalowanej w 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosła 3589,5 MW, co stanowiło 6,4% energii wyprodukowanej w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek ilości mocy zainstalowanej o 6,9% (wobec roku 2015 był to wzrost o 13,4%). W skali kraju nastąpił wzrost w porównaniu z 2015 r. i 2020 r. i wyniósł odpowiednio: 8,1% oraz 38,8%.

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wartość mocy osiągalnej wyniosła 3539,5, czyli o 7,1% mniej niż rok wcześniej oraz o 12,3% więcej niż w 2015 r. Jednocześnie w kraju był to wzrost o 6,8% i 33,0%. Udział mocy osiągalnej w województwie w wartości ogólnokrajowej wyniósł 6,7% i był on niższy o 0,1 p. proc. niż w 2020 r. i o 1,2 p. proc. niższy niż w 2015 r.

Wykres 74.
Chart 74.

Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2021 roku w województwie zachodniopomorskim wyprodukowano 8261,3 GWh energii elektrycznej. Było to mniej w porównaniu z 2020 r. o 2,9%, a w porównaniu z 2015 r. mniej o 35,0%. W skali kraju ilość wytworzonej energii w 2021 r. wzrosła o 13,7% w porównaniu z rokiem poprzednim i wzrosła o 8,9% w porównaniu z 2015 r. Udział energii wyprodukowanej w województwie w skali kraju wyniósł 4,6%, tj. mniej o 0,8 p. proc. niż rok wcześniej i 1,5 p. proc. mniej niż w 2015 r.

Zarówno w skali kraju, jak i województwa, zmniejszył się udział wyprodukowanej energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii w energii elektrycznej ogółem. W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim był on stosunkowo wysoki i wyniósł 58,0%. W 2020 r. natomiast był na poziomie 58,5%, a w 2015 r. - 38,6%. W skali kraju było to: 17,0%, 17,9% i 13,8%.

Informacje o liczbie **odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 46. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 46. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	635,5	696,2	697,3	708,9
miasta urban areas	469,7	515,8	512,7	518,8
wieś rural areas	165,8	180,4	184,6	190,1
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	1136,4	1256,0	1293,0	1270,5
miasta urban areas	779,4	854,3	866,1	843,0
wieś rural areas	357,0	401,7	426,9	427,5
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1788,2	1804,2	1854,3	1792,2
miasta urban areas	1659,3	1656,3	1689,4	1624,8
wieś rural areas	2153,5	2227,2	2312,4	2249,1

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 Grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of Ministry of Energy.

Od 2015 r. zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i w całym kraju, odnotowuje się ciągły wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej. W ciągu roku wzrost ten wyniósł 1,7%, a w porównaniu z rokiem 2015– 11,6%. Zmiana liczby odbiorców na wsiach wyniosła odpowiednio: wzrost o 3,0% i 14,7%, a w miastach: wzrost o 1,2% i o 10,5%. W skali kraju wzrost liczby odbiorców w 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł 1,2%, a w porównaniu ze stanem w 2015 r. – o 10,5%.

W województwie zachodniopomorskim w 2021 roku odnotowano wzrost zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w porównaniu z rokiem 2020 i 2015. W 2021 r. w województwie wyniosło ono 1 270,50 GWh, przy czym 66,3% (rok wcześniej 67,0%) zostało zużyte na obszarach miejskich (w kraju 58,5% i 58,7%). Jednocześnie zużyto o 1,7% mniej energii elektrycznej niż w roku poprzednim i o 10,7% więcej niż w 2015 r.

W przeliczeniu na 1 odbiorcę w 2021 r. w województwie zużyte zostało 1 792,2 kWh energii, czyli o 3,3% mniej niż przed rokiem i o 0,2% więcej niż w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową było to mniej o 9,5% w 2021 r., o 7,1% – w 2020 r.

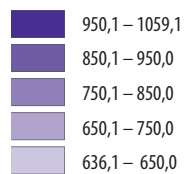
Wskaźnik zużycia energii elektrycznej w ciągu roku w przeliczeniu na kWh na 1 odbiorcę w latach 2015–2021 był wyższy na wsiach niż w miastach. W województwie na obszarach wiejskich wskaźnik ten wyniósł 2249,1 kWh i był o 2,7% niższy niż rok wcześniej i o 4,4% wyższy niż w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową, która w 2021 r. wyniosła 2452,9 kWh, był od niej niższy o 8,3% (rok wcześniej – o 6,7%).

W miastach natomiast ilość zużytej energii w ciągu roku na 1 odbiorcę w 2021 r. w województwie zachodniopomorskim była na poziomie 1624,75 kWh, czyli o 3,8% niższym niż w 2020 r. i o 2,1% niższym niż w 2015 r. Jednocześnie wskaźnik ten był niższy od średniej krajowej o 6,7% w 2021 r., o 3,6% w 2020 r.

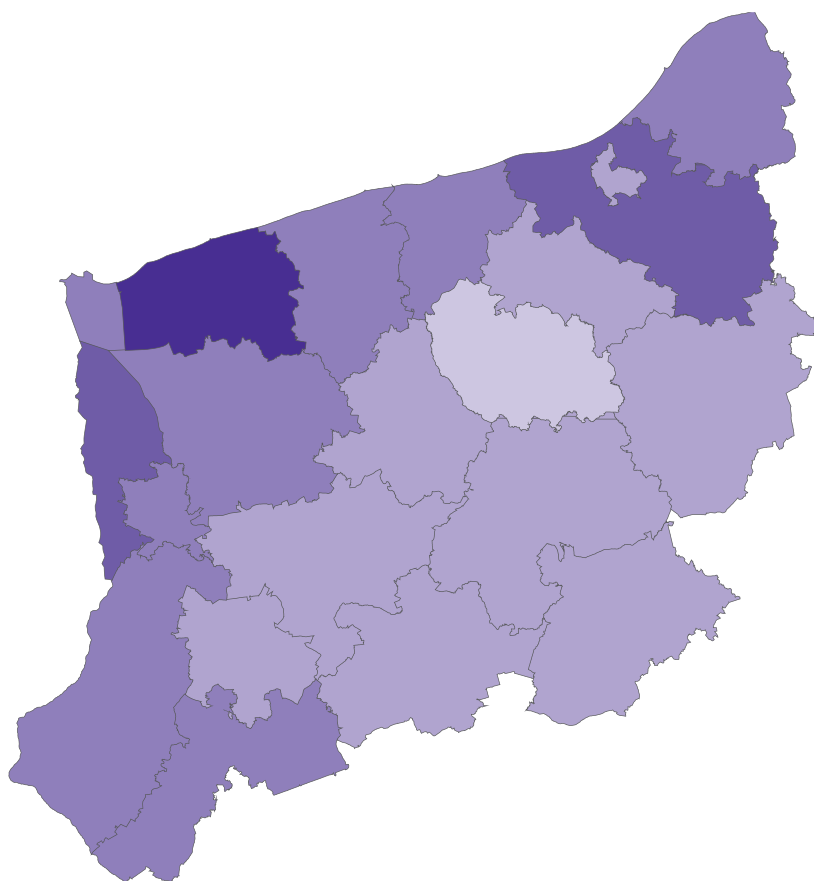
Mapa 45.
Map 45.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Consumption of electricity in households in 2021

Na 1 odbiorcę w kWh
Per consumer in kWh

Zachodniopomorskie = 767,6

6.4. Gospodarka morska

6.4. Maritime economy

Żegluga morska i przybrzeżna

W województwie zachodniopomorskim morska i przybrzeżna flota transportowa w 2022 r. liczyła 73 statków o łącznej nośności (DWT) 2233,0 tys. ton oraz pojemności brutto (GT) 1549,9 tys., tj. 66 jednostek morskiej floty transportowej o nośności (DWT) 2232,8 tys. ton i pojemności brutto (GT) 1549,2 tys. oraz 7 statków morskiej floty przybrzeżnej o pojemności brutto (GT) 0,7 tys.

Tablica 47. Morska flota transportowa^a w województwie zachodniopomorskim

Stan w dniu 31 grudnia

Table 47. Maritime cargo-carrying fleet^a in Zachodniopomorskie Voivodship

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification a – liczba statków a – number of ships b – nośność (DWT) w tys. ton b – deadweight (DWT) in thousand tonnes c – pojemność brutto (GT) w tys. c – gross tonnage (GT) in thousand		2015	2020	2021	2022	
						2021 = 100
Polska / Poland						
Ogółem Total	a	102	95	88	88	100,0
	b	2514,7	2649,9	2593,7	2728,0	105,2
	c	1778,3	1922,8	1876,0	1960,1	104,5
Statki pływające pod banderą polską Ships operating under Polish flag	a	25	15	15	14	93,3
	b	40,2	18,2	18,2	18,1	99,7
	c	31,3	13,9	13,9	13,9	99,7
Statki pływające pod banderą obcą Ships operating under foreign flag	a	77	80	73	74	101,4
	b	2474,4	2631,7	2575,5	2709,9	105,2
	c	1747,0	1908,9	1862,1	1946,3	104,5
województwo zachodniopomorskie / Zachodniopomorskie Voivodship						
Ogółem Total	a	74	78	71	66	93,0
	b	2192,5	2360,1	2300,3	2232,8	97,1
	c	1502,8	1663,7	1603,5	1549,2	96,6
Statki pływające pod banderą polską Ships operating under Polish flag	a	11	8	8	7	87,5
	b	10,8	4,9	4,9	4,8	98,8
	c	9,1	4,4	4,4	4,4	99,1
Statki pływające pod banderą obcą Ships operating under foreign flag	a	63	70	63	59	93,7
	b	2181,7	2355,2	2295,4	2228,0	97,1
	c	1493,7	1659,2	1599,1	1544,8	96,6

a Dane obejmują statki będące własnością lub współwłasnością polskich armatorów i operatorów.

a Data includes ships owned or co-owned by Polish shipowners and operators.

Na koniec 2022 r. pod polską banderą pływało 7 statków floty morskiej, które stanowiły 10,6% ogólnej liczby jednostek oraz nośności (DWT) – 0,2% i pojemności brutto (GT) morskiej floty transportowej – 0,3%.

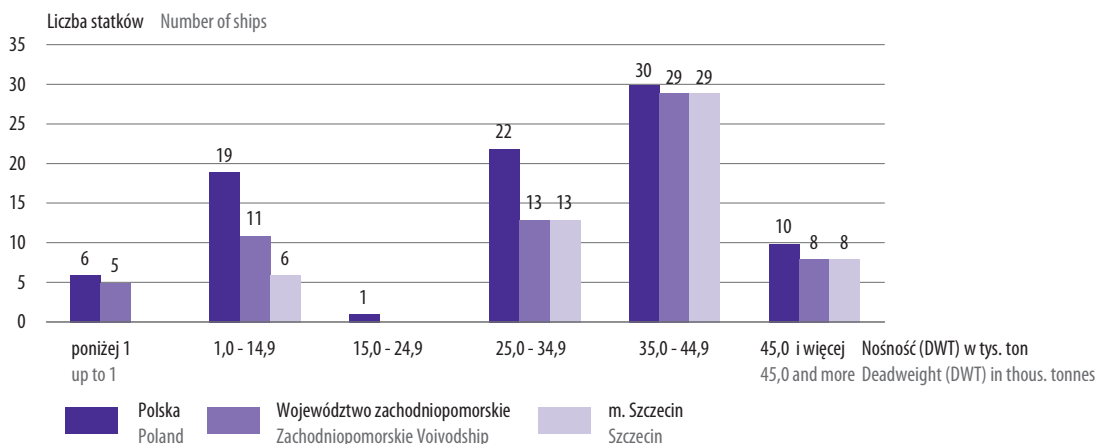
Średni wiek statku w morskiej flocie transportowej wyniósł 18,7 lat (dla statków pływających pod polską banderą – 48,0 lat, natomiast dla statków pływających pod banderą obcą – 15,2 lat). Większość (51 z 66) stanowiły statki do przewozów ładunków suchych.

Wykres 75.**Morska flota transportowa według nośności (DWT) w 2022 r.****Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 75.

Cargo-carrying sea fleet by deadweight in 2022

As of 31 December

Polscy przewoźnicy morscy z województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. przewieźli 7793,3 tys. ton ładunków (o 11,6% mniej niż w 2021 r.), wykonując pracę przewozową 1733,8 mln tonokilometrów (spadek o 24,1%).

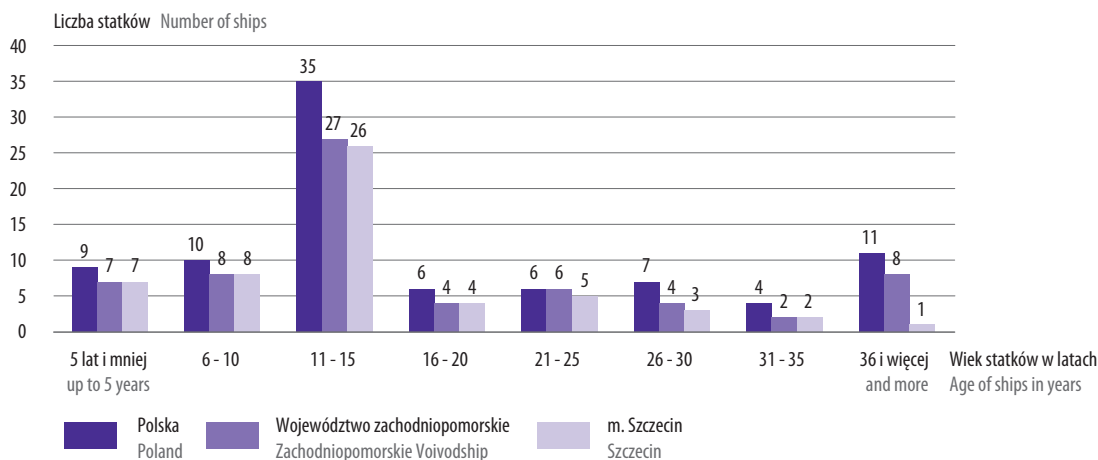
W 2022 r. w Szczecinie (zgodnie z siedzibą armatora lub operatora statku) przewieziono 4320,6 tys. ton ładunków (spadek o 14,7% w porównaniu z 2021 r.), co stanowiło 55,4% ogólnej liczby przewozów w województwie. Wykonana praca przewozowa wyniosła 896,6 mln tonokilometrów i była o 35,2% mniejsza niż w 2021 r.

Wykres 76.**Morska flota transportowa według wieku statków w 2022 r.****Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 76.

Maritime cargo-carrying fleet by age in 2022

As of 31 December

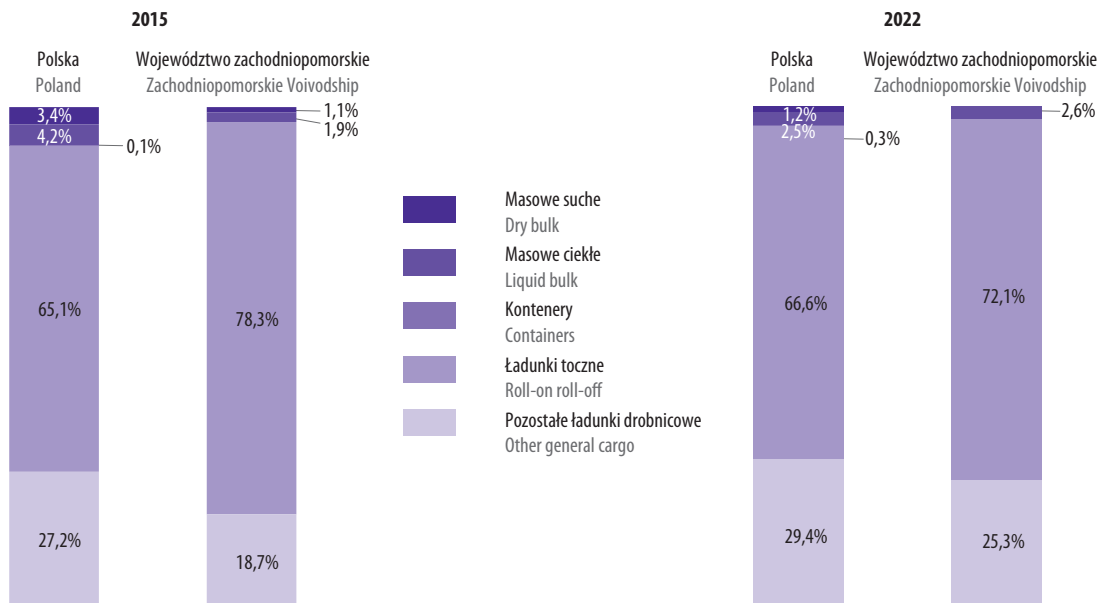

Dane o przewozach żeglugą morską obejmują przewozy ładunków i pasażerów wykonane w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami własnymi i statkami dzierżawionymi pływającymi pod banderą polską i obcą, armatorów lub operatorów polskich.

Wykres 77.

Struktura przewozów morską flotą transportową według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim

Chart 77.

Structure of maritime transport by cargo group in Zachodniopomorskie Voivodship

W żegludze regularnej przewieziono 7593,2 tys. ton ładunków (wszystkie promami w zasięgu bałtyckim), tj. o 6,1% mniej niż w 2021 r., natomiast w żegludze nieregularnej – 200,1 tys. ton ładunków, tj. o 72,4% mniej.

Tablica 48.

Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania w województwie zachodniopomorskim w 2022 r.

Table 48.

Maritime transport by type and range of shipping in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

Wyszczególnienie Specification	Przewozy Transport		Praca przewozowa Transport performance		Średnia odległość przewozu 1 tony ładunku w kilometrach Average voyage distance per tonne, in kilometres
	w tys. ton in thousand tonnes	2021 = 100	w mln tonokilo- metrów in mln tonne- kilometre	2021 = 100	
Ogółem Total	7793,3	88,4	1733,8	75,9	222,5
Żegluga regularna Liner shipping	7593,2	93,9	1562,2	93,7	205,7
bliskiego zasięgu – bałtycki (promy) short sea service – Baltic services (ferries)	7593,2	93,9	1562,2	93,7	205,7
Żegluga nieregularna Tramping	200,1	27,6	171,6	27,7	857,5
bliskiego zasięgu – bałtycki (promy) short sea service – Baltic services (ferries)	200,1	27,6	171,6	27,7	857,5

W relacji z portami polskimi przewieziono 7593,2 tys. ton ładunków (o 74,9% więcej niż w 2021 r.), z czego wywóz z portów polskich do portów zagranicznych stanowił 52,1% (był on o 66,9% większy niż przed rokiem), a przywóz – 47,9% (o 84,6% większy).

Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane przez polskich przewoźników morskich w 2022 r. stanowiły 25,0% przewozów ładunków żegluga morską ogółem (w 2021 r. – 23,5%) i były mniejsze o 5,7% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2022 r. morską flotą transportową polscy armatorzy i operatorzy przewieźli w komunikacji międzynarodowej 924,2 tys. pasażerów, tj. o 0,7% więcej w porównaniu z 2021 r. W 2022 r. liczba pasażerów (bez kierowców samochodów ciężarowych) morskiej floty transportowej wyniosła 611,4 tys. osób, tj. o 5,1% więcej w stosunku do roku poprzedniego. Liczba kierowców samochodów ciężarowych korzystających z przewozów promowych w 2022 r. zmniejszyła się o 6,8% w odniesieniu do 2021 r. i wyniosła 33,8% pasażerów morskiej floty transportowej ogółem.

Praca przewozowa ogółem w rejsach międzynarodowych w 2022 r. wyniosła 156767,8 tys. pasażerokilometrów (więcej o 4,6% niż przed rokiem), natomiast praca przewozowa dotycząca kierowców samochodów ciężarowych promami wyniosła 62279,5 tys. pasażerokilometrów (o 6,8% mniej niż w poprzednim roku).

W komunikacji wewnątrzportowej w 2022 r. przewieziono 46,9 tys. pasażerów morską flotą transportową (tj. dwukrotnie więcej niż w porównaniu z rokiem poprzednim), a średnia odległość przewozu jednego pasażera wyniosła 3,9 km.

Morska przybrzeżna flota transportowa na koniec 2022 r. liczyła 7 statków pasażerskich, o łącznej nośności (DWT) 0,2 tys. ton i o pojemności brutto (GT) 0,7 tys. Wszystkie statki floty przybrzeżnej pływały pod banderą polską. Średni wiek tych statków na koniec 2022 r. wyniósł 40,9 lat.

Statkami pasażerskimi morskiej przybrzeżnej floty transportowej w 2022 r. przewieziono 202,8 tys. pasażerów (o 7,9% mniej niż w 2021 r.). Rejsy wykonane pomiędzy portami polskimi stanowiły 0,8% ogółu przewiezionych pasażerów, natomiast wewnątrzportowe przewozy pasażerów – 99,2%. Praca przewozowa w rejsach przybrzeżnych w 2022 r. wyniosła 1086,0 tys. pasażerokilometrów i była mniejsza o 7,5% w porównaniu do 2021 r.

Stan załóg morskiej i przybrzeżnej floty transportowej na koniec 2022 r. wyniósł 1471 osoby (o 4,7% mniej niż w 2021 r.), z tego 1440 osób stanowiło załogę w morskiej flocie transportowej (spadek o 4,8%) oraz 31 osób – załogę statków morskiej floty przybrzeżnej (bez zmian w stosunku do roku poprzedniego).

Tablica 49.

Przewozy pasażerów^a statkami pasażerskimi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej w województwie zachodniopomorskim w 2022 r.

Table 49.

Coastal passenger^a transport in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

Wyszczególnienie Specification	Liczba przewiezionych pasażerów Number of passengers carried	Praca przewozowa w pasażerokilometrach Transport performance in passenger-kilometres	Średnia odległość przewozu 1 pasażera w kilometrach Average voyage distance per passenger in kilometres
	w tysiącach in thousand		
W komunikacji międzynarodowej In international traffic	611,4	156767,8	256,4
Pomiędzy portami polskimi Polish ports transport	1,9	21,1	11,1
W komunikacji wewnątrzportowej In intra-port communication	265,1	1337,8	5,0

a Bez kierowców samochodów ciężarowych przewożonych promami.

a Excluding truck drivers on board ferries.

Porty morskie

Obroty ładunkowe w portach województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. wyniosły 32,7 mln ton, tj. o 13,6% więcej niż w 2021 r. Największy udział w obrotach portów morskich województwa miały porty w Świnoujściu (61,2%) oraz w Szczecinie (34,3%). Obroty ładunkowe portu w Policach stanowiły 3,7%, a udział pozostałych portów wyniósł 0,8%.

W 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek obrotów ładunkowych w portach w: Darłowie (o 34,1%) i Policach (o 11,9%), natomiast wzrost obrotów ładunkowych w portach w: Świnoujściu (o 16,5%), Szczecinie (o 13,2%) i Kołobrzegu (o 2,7%).

Obroty ładunkowe w portach morskich jest to łączna ilość masy ładunkowej przemieszczonej przez porty w danym czasie. Prezentowana jest masa brutto, tj. łącznie z opakowaniami, ale z wyłączeniem masy jednostki transportującej.

Tablica 50.
Table 50.

Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych
Cargo traffic in seaports by group of cargo

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022		
	w tysiącach ton / in thousand tonnes				2015 = 100	2021 = 100
Polska / Poland						
Ogółem Total	69529,5	88487,7	96662,9	118972,4	171,1	123,1
Masowe ciekłe Liquid bulk	18856,3	22460,6	29889,5	38824,6	205,9	129,9
w tym ropa naftowa i produkty of which crude oil and oil products	16693,8	17306,8	24747,8	32032,6	191,9	129,4
Masowe suche Dry bulk	25744,3	30387,9	28526,2	41694,4	162,0	146,2
w tym: of which:						
rudzy i złom ores and scrap	2401,1	2776,2	3158,9	3053,8	127,2	96,7
węgiel i koks coal and coke	8138,8	10014,4	8545,9	22443,7	275,8	262,6
Kontenery duże Large containers	13576,4	21655,6	23115,1	22755,4	167,6	98,4
Ładunki toczne Roll-on roll-off	7759,5	8747,2	10031,9	9719,5	125,3	96,9
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	3593,1	5236,5	5100,2	5978,5	166,4	117,2
województwo zachodniopomorskie / Zachodniopomorskie Voivodship						
Ogółem Grand total	22243,8	26594,2	28777,4	32683,5	146,9	113,6
Masowe ciekłe Liquid bulk	3022,1	6619,1	8099,8	10785,6	356,9	133,2
w tym ropa naftowa i produkty of which crude oil and oil products	1705,2	2793,8	4200,7	5401,6	316,8	128,6
Masowe suche Dry bulk	10743,6	10339,0	10470,3	11990,9	111,6	114,5
w tym: of which:						
rudzy i złom ores and scrap	2044,9	1787,4	2104,9	2158,6	105,6	102,5
węgiel i koks coal and coke	2507,6	2593,9	2756,6	4372,4	174,4	158,6
Kontenery duże Large containers	515,8	538,8	423,7	392,6	76,1	92,7
Ładunki toczne Roll-on roll-off	5552,8	6014,0	6936,2	6529,5	117,6	94,1
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	2409,6	3083,3	2847,3	2984,9	123,9	104,8

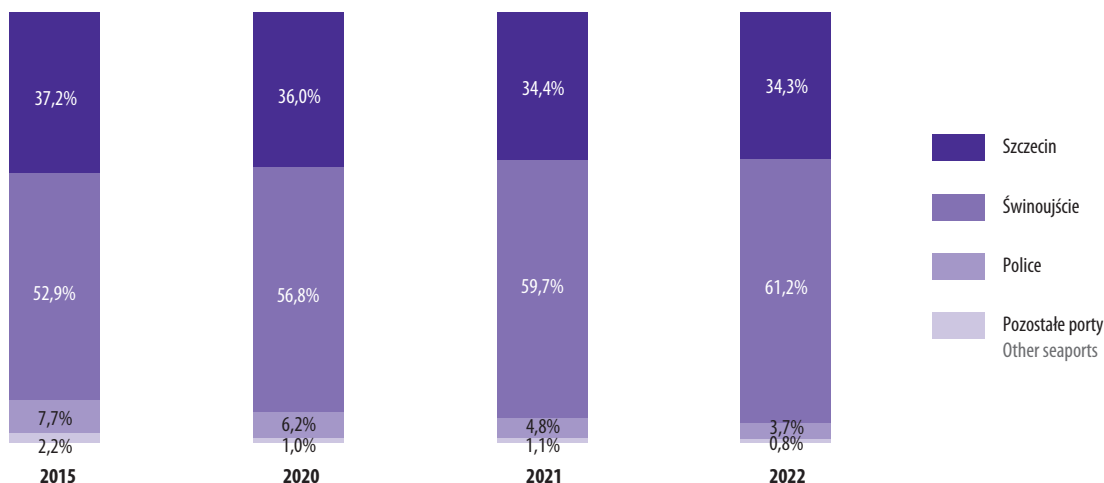
Tablica 50.
Table 50.

Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych (dok.)
Cargo traffic in seaports by group of cargo (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022		
	w tysiącach ton / in thousand tonnes			2015 = 100	2021 = 100	
Szczecin						
Razem Total	8276,3	9581,1	9904,5	11208,7	135,4	113,2
Masowe ciekłe Liquid bulk	1257,2	1743,1	2126,9	2687,3	213,7	126,3
w tym ropa naftowa i produkty of which crude oil and oil products	468,9	1008,4	1375,3	1863,4	397,4	135,5
Masowe suche Dry bulk	4800,4	4751,7	4941,5	5708,1	118,9	115,5
w tym: of which:						
rudzy i złom ores and scrap	600,6	459,1	544,1	659,5	109,8	121,2
węgiel i koks coal and coke	903,9	950,2	1286,2	1767,5	195,5	137,4
Kontenery duże Large containers	511,0	527,8	417,8	384,2	75,2	92,0
Ładunki toczne Roll-on roll-off	0,9	0,5	166,1	5,2	591,6	3,1
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	1706,8	2558,0	2252,2	2252,2	142,0	107,6

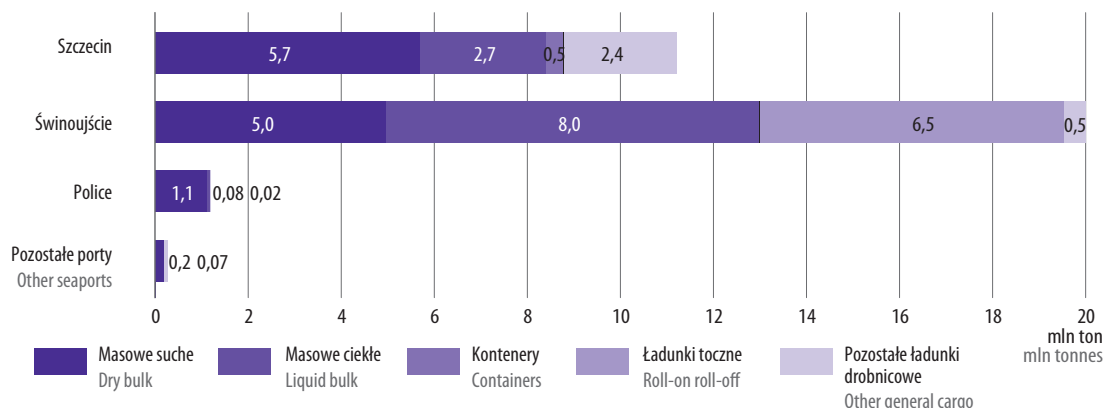
Wykres 78.
Chart 78.

Struktura obrotów ładunkowych według portów morskich województwa zachodniopomorskiego
Structure of cargo traffic by seaports of Zachodniopomorskie Voivodship

W 2022 r. struktura obrotów ładunkowych w portach województwa zachodniopomorskiego ukształtowała się następująco: masowe suche – 36,7% (w tym węgiel i koks – 13,4%, rudzy i złom – 6,6%), masowe ciekłe – 33,0% (w tym produkty z ropy naftowej – 16,5%), toczne samobieżne – 18,9%, pozostałe ładunki drobnicowe – 9,1%, kontenery duże – 1,2% oraz ładunki toczne niesamobieżne – 1,1%.

W obrotach ładunkowych portów województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. największy udział miały następujące grupy towarowe: ciekłe produkty rafinacji ropy naftowej (15,7%), gaz ziemny (13,9%), węgiel kamienny i brunatny (12,9%), rudzy żelaza (5,7%), produkty przemysłu samochodowego (4,8%), minerały chemiczne i do produkcji nawozów (4,1%), nawozy i związki azotowe (3,8%), żelazo, stal i żelazostopy oraz żeliwo (3,3%) oraz towary mieszane (15,1%).

Wykres 79. Obroty ładunkowe według portów i kategorii ładunkowych w województwie zachodniopomorskim w 2022 r.
Chart 79. Cargo traffic by seaports and cargo categories in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

W 2022 r. krajowy obrót morski wyniósł 2,9 mln ton i stanowił 8,9% obrotów ogółem, natomiast w międzynarodowym obrocie morskim przeładowano łącznie 29,8 mln ton ładunków (91,1% obrotów ogółem).

Tablica 51. Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2022 r.
Table 51. Cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by direction, seaports and group of cargo in 2022

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Międzynarodowy obrót morski International maritime traffic		
		razem total	Przywóz (wyładunek) Inwards (Unloading)	Wywóz (załadunek) Outwards (Loading)
			w tysiącach ton in thousand ton	
Ogółem Total	32683,5	29775,1	20752,9	9022,2
Szczecin	11208,7	9658,6	6628,1	3030,5
Świnoujście	19997,9	18655,7	12961,0	5694,7
Police	1212,0	1200,9	1061,5	139,4
Darłowo	91,9	88,6	82,4	6,3
Kołobrzeg	173,0	171,2	19,9	151,3
Masowe ciekłe Liquid bulk	10785,6	8036,0	6649,5	1386,5
w tym ropa naftowa i produkty of which crude oil and oil products	5401,6	2652,0	1621,3	1030,7
Masowe suche Dry bulk	11990,9	11840,3	8650,8	3189,5
w tym: of which:				
rudę i złom ores and scrap	2158,6	2132,8	1755,9	376,9
węgiel i koks coal and coke	4372,4	4366,1	3203,7	1162,4

Tablica 51.

Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2022 r. (dok.)

Table 51.

Cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by direction, seaports and group of cargo in 2022 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Międzynarodowy obrót morski International maritime traffic		
		razem total	Przywóz (wyładunek) Inwards (Unloading)	Wywóz (załadunek) Outwards (Loading)
			w tysiącach ton in thousand ton	
Kontenery duże Large containers	392,6	391,8	163,0	228,8
Ładunki toczne Roll-on roll-off	6529,5	6529,5	3168,2	3361,2
ładunki toczne samobieżne roll-on roll-off self-propelled	6172,6	6172,6	3030,7	3141,8
ładunki toczne niesamobieżne roll-on roll-off non self-propelled	356,9	356,9	137,5	219,4
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	2984,9	2977,4	2121,3	856,2

Największy udział w międzynarodowych obrotach stanowiła wymiana z krajami europejskimi (62,9%, w tym z krajami Unii Europejskiej – 52,5%), Afryką – 12,4%, Ameryką Północą – 11,2%, Azją – 9,2%, Ameryką Środkową i Południową – 4,1% oraz Australią i Oceanią – 0,2%. Największy udział w obrotach portów województwa zachodniopomorskiego miały ładunki transportowane w relacjach ze Szwecją – 25,4%, Stanami Zjednoczonymi – 10,8%, Holandią – 7,9%, Rosją – 5,8%, Katar – 5,6%, Belgią – 4,6%, Hiszpanią – 3,3%, Norwegią – 2,9%, Finlandią – 2,8% i Republiką Południowej Afryki – 2,7%. W Szczecinie udział w obrotach miały ładunki transportowane w relacjach z Holandią – 13,7%, Finlandią – 8,3%, Hiszpanią – 8,2%, Belgią – 8,1%, Szwecją – 6,1%, Rosją – 5,8%, Łotwą – 5,0%, Norwegią – 4,7%, Niemcami – 4,4%, Wielką Brytanią – 4,4% i Danią – 3,2%.

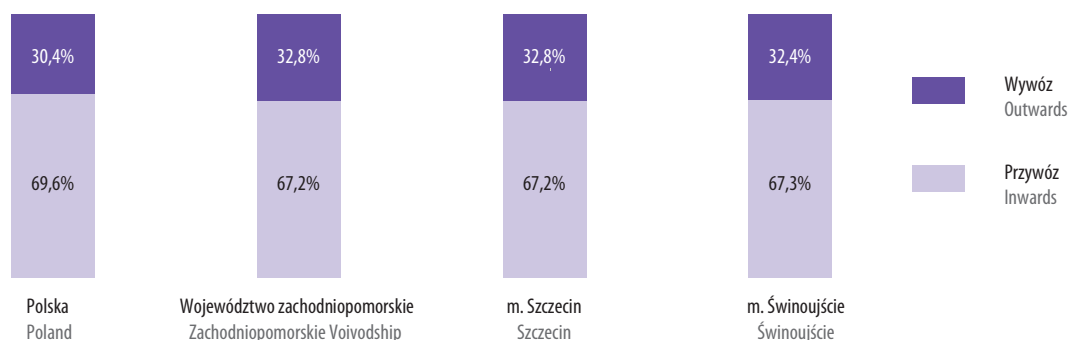
Obrót ładunków tranzytowych w portach województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. wyniósł 2354,8 tys. ton, tj. o 10,7% więcej niż w 2021 r., z czego obroty tranzytowe w porcie Szczecin stanowiły 60,0%, a w Świnoujściu – 40,0%. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyły się obroty ładunków tranzytowych w wywozie (o 7,8%), natomiast zwiększyły się w przywozie (o 18,0%).

Wykres 80.

Struktura obrotów ładunków tranzytowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego na tle obrotów w polskich portach morskich w 2022 r.

Chart 80.

Structure of transit traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship against the background of traffic in seaports of Poland in 2022

Największą część ładunków tranzytowych w portach województwa zachodniopomorskiego stanowiły ładunki masowe suche – 55,1% (w tym rudy i złom – 30,3%, węgiel i koks – 15,5%), pozostałe ładunki drobnicowe – 41,9% (w tym wyroby z żelaza i stali – 25,3%) oraz ładunki masowe ciekłe – 3,0%.

Największy wzrost przeładunku ładunków tranzytowych w porównaniu z poprzednim rokiem dotyczył węgla i koksu (pięciokrotny), innych suchych ładunków masowych (prawie trzykrotnie), rudy i złomu (o 90,4%), innych ładunków drobnicowych (o 27,1%); natomiast spadek odnotowano w obrotach tranzytowych drewna (o 36,4%), innych ciekłych ładunków masowych (o 10,4%) oraz wyrobach żelaza i stali (o 0,6%).

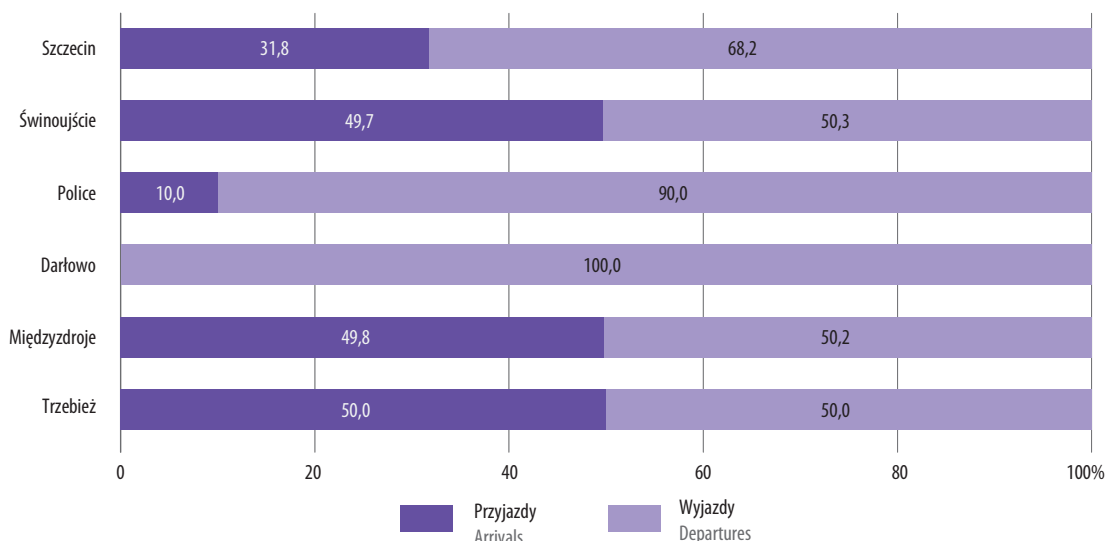
Tranzyt morsko-lądowy stanowił w 2022 r. 62,3% (w 2021 r. – 67,3%) obrotu ładunków tranzytowych ogółem, tranzyt lądowo-morski – 19,9% (w 2021 r. – 30,3%), tranzyt morski – 17,9%, (w 2021 r. – 2,4%). Główne kraje tranzytujące w tranzycie morsko-lądowym i lądowo-morskim w 2022 r. były: Słowacja (36,6%), Czechy (28,4%), Niemcy (14,6%) oraz Hiszpania (4,1%).

Do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. przyплыnęło na wycieczkowcach w celach turystycznych 14,3 tys. osób, które po zwiedzeniu atrakcji turystycznych w porcie lub okolicy kontynuowały swoją zagraniczną podróż. Szczecin odwiedziło 70,0% pasażerów, natomiast Świnoujście – 26,6%.

Uwzględniając kraj przewoźnika, najwięcej pasażerów wycieczkowców zawijających do portów województwa zachodniopomorskiego w 2022 r. przybyło z Szwajcarii (62,1%), Holandii (17,7%), Francji (8,8%), Wysp Bahamy (7,0%) oraz z Niemiec (4,4%).

Wykres 81.
Chart 81.

Struktura ruchu pasażerów w portach morskich województwa zachodniopomorskiego w 2022 r.
Structure of passenger traffic in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

W 2022 r. do portów morskich województwa zachodniopomorskiego zawinęło 10,2 tys. statków (o 3,6% więcej niż w 2021 r.) o pojemności brutto (GT) 116,7 mln (o 2,9% większej niż rok wcześniej) i nośności (DWT) 63,9 mln ton (o 10,2% większej niż w 2021 r.). Zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r. średnia wielkość statków: pojemność brutto (o 5,6%), natomiast zwiększyła się nośność (o 6,5%) oraz pojemność netto (o 3,2%). Większość statków stanowiły drobnicowce niespecjalistyczne (5701 statków o pojemności brutto (GT) 93,5 mln i nośności (DWT) 32,7 mln ton), statki do transportu ładunków ciekłych (2196 statków o pojemności brutto (GT) 11,7 mln i nośności (DWT) 13,3 mln ton), statki pasażerskie (1634 statki o pojemności brutto (GT) 0,7 mln i nośności (DWT) 0,2 mln ton, w tym 224 wycieczkowce o pojemności brutto (GT) 0,3 mln i nośności (DWT) 0,1 mln ton) oraz statki do transportu ładunków masowych suchych (390 statków o pojemności brutto (GT) 9,3 mln i nośności (DWT) 15,9 mln ton).

Tablica 52.
Table 52.

Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2022 r.
Cargo-carrying ship arrivals at seaports of Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

Kraj bandery Flag state a – liczba statków a – number of ships b – pojemność netto (NT) w tys. b – net tonnage (NT) in thousand		Ogółem Total	W tym porty Of which ports		
			Szczecin	Świnoujście	Police
Ogółem Grand Total	a	10166	3173	6265	227
	b	45283,7	6434,5	38116,9	558,5
w tym ruch międzynarodowy of which international traffic					
Razem Total	a	6772	2080	4386	201
	b	42642,8	5366,3	36649,9	541,6
Polska Poland	a	4	1	3	–
	b	2,8	0,1	2,8	–
Obce Foreign	a	6768	2079	4383	201
	b	42640,0	5366,3	36647,1	541,6
w tym: of which:					
Antigua i Barbuda Antigua and Barbuda	a	220	152	30	29
	b	347,2	245,4	64,3	31,1
Bahamy The Bahamas	a	926	37	869	19
	b	8563,6	143,6	8221,6	197,5
Barbados Barbados	a	158	126	17	14
	b	227,9	166,0	41,4	19,4
Chiny – Specjalny Region Admini- stracyjny Hongkong China – Hong Kong Special Admin- istrative Region	a	14	7	7	–
	b	272,9	95,3	177,6	–
Cypr Cyprus	a	2671	187	2451	16
	b	17385,2	341,8	16977,4	50,6
Dania Denmark	a	42	39	1	2
	b	100,4	86,4	1,1	12,9
Gibraltar Gibraltar	a	519	411	40	62
	b	836,3	680,5	83,6	67,0
Holandia Netherlands	a	127	94	28	5
	b	1355,7	715,7	595,9	44,2
Liberia Liberia	a	183	94	84	1
	b	864,0	322,4	534,7	1,4
Malta Malta	a	433	82	332	10
	b	4473,2	72,2	4384,9	10,4
Niemcy Germany	a	195	105	66	6
	b	524,6	294,3	196,5	12,1
Norwegia Norway	a	68	44	17	1
	b	666,8	352,3	191,1	18,2
Panama Panama	a	170	159	6	5
	b	455,1	421,7	22,0	11,3
Portugalia Portugal	a	72	63	8	1
	b	417,3	190,2	220,6	6,6
Rosja Russia	a	233	8	216	–
	b	2445,7	5,8	2434,0	–
Singapur Singapore	a	126	66	56	4
	b	2207,3	714,3	1458,6	34,4
Szwecja Sweden	a	119	83	30	6
	b	1314,9	457,7	790,0	67,2
Wyspy Marshalla Marshall Islands	a	110	66	37	7
	b	1432,3	410,0	948,7	73,5

Najwięcej statków zawijających do portów morskich województwa zachodniopomorskiego to statki, których przewoźnik pochodził z Polski (4964 statki o pojemności brutto (GT) 69,1 mln i nośności (DWT) 24,3 mln ton), Niemiec (2311 statków o pojemności brutto (GT) 23,2 mln i nośności (DWT) 8,8 mln ton), Holandii (628 statków o pojemności brutto (GT) 2,8 mln i nośności (DWT) 3,6 mln ton, Norwegii (553 statków o pojemności brutto (GT) 2,5 mln i nośności (DWT) 3,2 mln ton) oraz Danii (359 statków o pojemności brutto (GT) 2,0 mln i nośności (DWT) 2,8 mln ton).

Tablica 53.

Table 53.

Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim w województwie zachodniopomorskim w 2022 r.

International maritime traffic of containers in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

PORTY PORTS a – szt. a – in units b – TEU b – in TEU		Ogółem Total		Wyladunek (przywóz) Unloading (inwards)		Załadunek (wywóz) Loading (outwards)	
		z ładunkami laden	puste empty	z ładunkami laden	puste empty	z ładunkami laden	puste empty
Ogółem Total	a	20564	19521	6450	13431	14114	6090
	b	38078	38654	9111	28596	28968	10058
Szczecin	a	20346	19086	6331	13410	14015	5676
	b	37763	38016	8984	28566	28780	9450
Świnoujście	a	218	435	119	21	99	414
	b	315	638	127	30	188	608

Tablica 54.

Table 54.

Obrót ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2022 r.

Transit traffic by type of transit, group of cargo and seaports in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022

Wyszczególnienie Specification	Tranzyt ogółem Total transit			Tranzyt morsko-ładowy i łądowo-morski Sea-land and land-sea transit			Tranzyt morski Sea transit		
	razem total	wyła- dunek (przywóz) Unload- ing (inwards)	załadunek (wywóz) Loading (out- wards)	razem total	morsko- ładowy przywóz sea-land inwards	ładowo- morski przywóz land-sea outwards	razem total	wyła- dunek (przywóz) Unload- ing (inwards)	zała- dunek (wywóz) Loading (out- wards)
	w tysiącach ton in thousand tonnes								
Ogółem Total	2354,8	1583,2	771,6	1934,3	1466,4	467,9	420,5	116,7	303,8
Masowe ciekłe Liquid bulk	72,0	42,4	29,6	72,0	42,4	29,6	–	–	–
Masowe suche Dry bulk	1297,0	1022,0	275,0	1113,2	920,8	192,4	183,8	101,1	82,7
w tym: of which:									
rudzy i złom ores and scrap	713,5	586,2	127,4	636,2	586,2	50,0	77,4	–	77,4
węgiel i koks coal and coke	365,3	361,8	3,5	262,5	262,5	–	102,8	99,3	3,5
Pozostałe ładunki drobniocowe Other general cargo	985,8	518,8	467,0	749,1	503,2	245,9	236,7	15,6	221,1
w tym: of which:									
wyroby z żelaza i stali iron and steel products	596,0	274,0	322,1	493,5	274,0	219,5	102,6	–	102,6

Tablica 54.

Obrót ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2022 r. (dok.)

Table 54.

Transit traffic by type of transit, group of cargo and seaports in Zachodniopomorskie Voivodship in 2022 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Tranzyt ogółem Total transit			Tranzyt morsko-ładowy i łądowo-morski Sea-land and land-sea transit			Tranzyt morski Sea transit		
	razem total	wyła- dunek (przywóz) Unload- ing (inwards)	załadunek (wywóz) Loading (out- wards)	razem total	morsko- ładowy przywóz sea-land inwards	łądowo- morski przywóz land-sea outwards	razem total	wyła- dunek (przywóz) Unload- ing (inwards)	zała- dunek (wywóz) Loading (out- wards)
	w tysiącach ton in thousand tonnes								
Szczecin	1413,5	949,5	464,0	1284,7	928,6	356,1	128,8	20,9	107,9
Masowe ciekłe Liquid bulk	58,9	42,4	16,4	58,9	42,4	16,4	–	–	–
Masowe suche Dry bulk	487,4	388,3	99,0	476,8	383,0	93,7	10,6	5,3	5,3
w tym: of which:									
rudy i złom ores and scrap	217,0	210,8	6,2	217,0	210,8	6,2	–	–	–
węgiel i koks coal and coke	107,1	103,6	3,5	100,1	100,1	–	7,0	3,5	3,5
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	867,3	518,8	348,5	749,1	503,2	245,9	118,2	15,6	102,6
w tym: of which:									
wyroby z żelaza i stali iron and steel products	596,0	274,0	322,1	493,5	274,0	219,5	102,6	–	102,6
Świnoujście	941,3	633,6	307,7	649,6	537,8	111,8	291,7	95,8	195,9
Masowe ciekłe Liquid bulk	13,2	–	13,2	13,2	–	13,2	–	–	–
Masowe suche Dry bulk	809,6	633,6	176,0	636,4	537,8	98,6	173,2	95,8	77,4
w tym: of which:									
rudy i złom ores and scrap	496,6	375,4	121,2	419,2	375,4	43,8	77,4	–	77,4
węgiel i koks coal and coke	258,2	258,2	–	162,4	162,4	–	95,8	95,8	–
Pozostałe ładunki drobnicowe Other general cargo	118,5	–	118,5	–	–	–	118,5	–	118,5

Tablica 55.

Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży (dok.)

Table 55.

Passenger movements in selected seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by place of departure or destination (cont.)

Kraj rozpoczęcia/zakończenia podróży Country of departure/destination	Ogółem Total		Przyjazdy Inwards		Wyjazdy Outwards	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Ogółem Grand total	1175433	1209194	586190	599904	589243	609290
Ruch krajowy National traffic	12274	107204	6130	52705	6144	54499
Ruch międzynarodowy International traffic	1163159	1101990	580060	547199	583099	554791
w tym: of which:						
Europa Europe	1163154	1101975	580055	547191	583099	554784
kraje Unii Europejskiej European Union countries	1163153	1101963	580054	547186	583099	554777
w tym: of which:						
Niemcy Germany	81452	2522	42460	1468	38992	1054
Szwecja Sweden	1081693	1099415	537592	545709	544101	553706
w tym: of which:						
Szczecin						
Razem Total	36944	4906	18868	1558	18076	3348
Ruch krajowy National traffic	6306	4373	3007	1260	3299	3113
Ruch międzynarodowy International traffic	30638	533	15861	298	14777	235
w tym: of which:						
Europa Europe	30633	521	15856	293	14777	228
kraje Unii Europejskiej European Union countries	30632	521	15855	293	14777	228
w tym: of which:						
Niemcy Germany	620	497	311	281	309	216
Szwecja Sweden	30008	8	15542	3	14466	5
Świnoujście						
Razem Total	1102060	1160832	548933	576703	553127	584129
Ruch krajowy National traffic	5168	59377	2695	29803	2473	29574
Ruch międzynarodowy International traffic	1096892	1101455	546238	546900	550654	554555
w tym: of which:						
Europa Europe	1096829	1101453	546238	546898	550654	554555
kraje Unii Europejskiej European Union countries	1096892	1101441	546238	546893	550654	554548
w tym: of which:						
Niemcy Germany	45207	2025	24188	1187	21019	838
Szwecja Sweden	1051685	1099407	522050	545706	529635	553701

Tablica 55.

Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży (dok.)

Table 55.

Passenger movements in selected seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by place of departure or destination (cont.)

Kraj rozpoczęcia/zakończenia podróży Country of departure/destination	Ogółem Total		Przyjazdy Inwards		Wyjazdy Outwards	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Międzyzdroje						
Razem Total	35625	42537	17961	21188	17664	21349
Ruch krajowy National traffic	–	42537	–	21188	–	21349
Ruch międzynarodowy International traffic	35625	–	17961	–	17664	–
Niemcy Germany	35625	–	17961	–	17664	–

Rybołówstwo morskie

Według stanu na koniec 2021 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 449 podmiotów, które zajmowały się rybołówstwem w wodach morskich. Liczba pracujących wynosiła 955 osób. Większość podmiotów zarejestrowana była w powiecie kołobrzeskim (99 podmiotów, o liczbie pracujących 278), kamieńskim (82 podmioty, 151 osób pracujących) oraz sławieńskim (odpowiednio: 68 podmiotów, 120 pracujących).

Według stanu na koniec 2021 r. polska flota rybacka województwa zachodniopomorskiego liczyła 339 jednostek (o 1 statek więcej niż w 2020 r.) o pojemności brutto 5,8 tys. (o 2,1% większej niż w 2020 r.) oraz mocy wynoszącej 24,4 tys. kW (o 2,6% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Najwięcej kutrów stacjonowało w porcie macierzystym w Kołobrzegu (22 kutry), co stanowiło 62,9% liczebności floty kutrowej województwa ogółem.

W 2021 r. flota łodziowa w województwie zachodniopomorskim liczyła 304 jednostki (bez zmian w stosunku do 2020 r.), o łącznej pojemności brutto (GT) 2,2 tys., która uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2020 r. o 1,1% oraz o mocy 14,4 tys. kW (wzrost o 1,4% w stosunku do 2020 r.). Łodzie rybackie stacjonowały głównie w portach: Trzebieży – 35, Kołobrzegu – 34, Darłowie – 32, Świnoujściu (łącznie z Karsiborem i Przytorem) – 32, Jarosławcu – 20, Szczecinie (łącznie z portami Szczecin Dąbie i Stołczyn) – 17, Dziwnowie – 17, Unieściu – 15 i Wolinie – 15.

Połowy ryb i innych organizmów morskich według portu rejestracji statku w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wyniosły 54,4 tys. ton i były o 2,4% większe niż przed rokiem. Tak jak w ubiegłym roku, wszystkie połowy pozyskano z łowisk bałtyckich.

W strukturze gatunkowej połowów, dominowały szproty i ryby płaskie. W 2021 r. złowiono 21,3 tys. ton szprota, co stanowiło 39,2% wielkości połowów ogółem województwa zachodniopomorskiego. Połowy szprota wzrosły o 33,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Połowy ryb płaskich wyniosły w 2021 r. 13,4 tys. ton, co oznacza wzrost o 19,2% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tablica 56.

**Flota łodziowa województwa zachodniopomorskiego w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 56.

Fishing fleet in Zachodniopomorskie Voivodship in 2021
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Liczba jednostek Number of units		Pojemność brutto GT Gross tonnage (GT)		Moc kW Power in kW	
		2020=100		2020=100		2020=100
Ogółem Total	304	100,0	2168,4	101,1	1436,9	101,4
w tym: of which						
Darłowo	32	97,0	163,0	99,8	1364,6	100,0
Jarosławiec	20	100,0	105,7	100,0	806,5	100,0
Kołobrzeg	34	100,0	682,6	100,5	364,40	101,6
Szczecin ^a	17	100,0	35,6	100,0	325,8	100,0
Świnoujście ^b	32	97,0	248,1	101,0	1889,9	101,7
Trzebież	35	100,0	113,4	100,0	857,6	100,0

a Łącznie ze Szczecin Dąbiem i Stołczynem. b Łącznie z Karsiborem i Przytorem.

a Including Szczecin Dąbie and Stołczyn. b Including Kasibór and Przytor.

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

Source: Data of the National Marine Fisheries Research Institute in Gdynia.

Rozdział 7

Chapter 7

Finanse jednostek samorządu terytorialnego

Finances of local government units

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego (JST) w 2021 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosły 15207,1 mln zł, co stanowiło wzrost o 9,4% w porównaniu z 2020 r. Głównym źródłem dochodów JST były dochody własne, które stanowiły 47,8% dochodów ogółem. Kwota dotacji, które wpłynęły do budżetów JST wyniosła 4465,5 mln zł, co stanowiło 29,4% dochodów ogółem i była o 5,4% wyższa niż przed rokiem. Udział dotacji inwestycyjnych w ogólnej wysokości dotacji w budżetach JST wyniósł 26,3% i był o 5,6 p. proc. wyższy niż w 2020 r.

W województwie zachodniopomorskim dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) w 2021 r. wyniosły 15207,1 mln zł i były o 9,4% wyższe niż w 2020 r. W kwocie tej 48,4% stanowiły dochody gmin, 31,8% – dochody miast na prawach powiatu, 12,2% – dochody powiatów, 7,5% – dochody województwa.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody JST ogółem w 2021 r. wynosiły 9216,29 zł, co stanowiło wzrost o 11,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy dochód na 1 mieszkańca wykazały miasta na prawach powiatu (8935,51 zł), co stanowiło wzrost wobec 2020 r. o 10,8%. Wzrost tego wskaźnika w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano we wszystkich JST, przy czym największy w przypadku budżetu województwa (wzrost o 13,3%, do poziomu 691,99 zł), a najmniejszy – gmin (o 10,4%, do 6613,36 zł).

Gminy bez miast na prawach powiatu w 2021 r. osiągnęły dochody wynoszące 7366,7 mln zł, które były wyższe niż w roku poprzednim o 9,9%. W dochodach tych 52,6% stanowiły dochody gmin miejsko-wiejskich (55 jednostek), 27,4% – gmin wiejskich (47 jednostek), a 20,1% – gmin miejskich (8 jednostek). Najwyższy wskaźnik dochodów per capita odnotowano w przypadku gmin wiejskich (7186,7 zł) i był on wyższy od dochodów gmin miejskich o 13,5%, a gmin miejsko-wiejskich – o 5,4%.

Dochody miast na prawach powiatu w 2021 r. wyniosły 4835,9 mln zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 9,6%. Najwyższy dochód na 1 mieszkańca w 2021 r. wykazało Świnoujście – 19462,37 zł, co stanowiło wzrost o 29,9% wobec 2020 r., a najniższy – Koszalin – 7670,45 zł, co stanowiło wzrost o 9,8% wobec roku poprzedniego.

Dochody powiatów (bez miast na prawach powiatu) w 2021 r. wyniosły 1859,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim były wyższe o 6,0%. Wskaźnik dochodów per capita był zróżnicowany i wynosił od 1356,05 zł w powiecie stargardzkim (wzrost o 7,8% wobec 2020 r.) do 2037,94 zł w powiecie łobeskim (wzrost o 11,8%). W porównaniu z 2020 r. spadek dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach goleniowskim, choszczeńskim oraz pyrzyckim (odpowiednio o 3,6%, 1,3%, 0,6%).

Dochody budżetu województwa w 2021 r. wyniosły 1145,3 mln zł, tj. o 10,8% więcej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochód ten wyniósł 691,99 zł i był o 13,3% wyższy niż w 2020 r.

Tablica 57.
Table 57.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego
Revenue of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in total revenue in %
Ogółem Total	449,42	469,01	610,65	691,99	42,6
Gminy ^a Gminas ^a	3743,90	5319,85	5991,64	6613,36	49,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5138,04	6601,01	8066,27	8935,51	51,7
Powiaty Powiats	1049,05	1352,10	1567,44	1669,10	34,9
Województwo Voivodship	449,42	469,01	610,65	691,99	42,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W województwie zachodniopomorskim w 2021 r. głównym źródłem dochodów JST ogółem były dochody własne (7272,2 mln zł), których udział w dochodach ogółem wyniósł 47,8% (spadek wobec 2020 r. o 0,7 p. proc.). W budżetach miast na prawach powiatu udział ten wyniósł 51,7% (spadek o 2,4 p. proc.), gmin – 49,3% (spadek o 0,7 p. proc.), powiatów – 34,9% (spadek o 2,0 p. proc.), a województwa – 42,6% (wzrost o 7,5 p. proc.).

W strukturze dochodów własnych powiatów największy udział miały wpływy z udziału w podatku dochodowym (46,1%) oraz wpływy z usług (6,3%). Dochody własne samorządu województwa składały się w największej części z udziałów w podatku dochodowym (67,7%), a w tym 52,2% - od osób prawnych, 15,6% - od osób fizycznych.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne JST ogółem wyniosły 4393,8 zł i były wyższe wobec 2020 r. o 8,5%. Zwiększenie dochodów własnych per capita w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano we wszystkich rodzajach jednostek samorządów terytorialnych. Wzrost ten wyniósł: 8,9% w gminach, 6,0% w miastach na prawach powiatu, 0,6% w powiatach oraz 35,4% w województwie.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST., dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych (o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne). W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

W strukturze dochodów JST oprócz dochodów własnych znajdują się również dotacje, których łączna wysokość w 2021 r. wyniosła 4465,5 mln zł, co stanowiło 29,4% dochodów ogółem. Kwota ta była o 5,4% wyższa niż przed rokiem. Udział dotacji celowych w ogólnej wysokości dotacji w budżetach JST wyniósł 74,9% i był o 0,5 p. proc. wyższy niż w 2020 r., a dotacji inwestycyjnych – 26,3%, tj. o 5,6 p. proc. wyższy niż 2020 r.

W 2021 r. gminy bez miast na prawach powiatu otrzymały dotacje w wysokości 2280,2 mln zł, z czego 15,1% stanowiły dotacje inwestycyjne. Kwota ogólnych dotacji w budżecie gmin w 2021 r. była o 5,0% wyższa niż przed rokiem. Istotną część dotacji budżetów gminnych to dotacje celowe (92,0%), w tym 73,2% to dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej. W strukturze dochodów budżetów gmin udział dotacji był wyższy niż w roku poprzednim i wyniósł 31,0% (w 2020 r. udział ten wyniósł 32,4%).

W przypadku miast na prawach powiatu ogólna wysokość dotacji w 2020 r. wyniosła 1410,6 mln, w tym 39,3% stanowiły dotacje inwestycyjne. W porównaniu z rokiem 2020 r. kwota przyznanych dotacji zwiększyła się o 11,1%. Największy udział w strukturze dotacji w budżetach miast na prawach powiatu stanowiły dotacje celowe (60,5%), w tym dotacje celowe z budżetu państwa z zakresu administracji rządowej (52,8%). W 2020 r. dotacje stanowiły 29,2% ogólnych dochodów budżetów miast na prawach powiatu, czyli o 0,4 p. proc. więcej niż przed rokiem.

W strukturze dochodów powiatów w 2021 r. dotacje wyniosły 377,3 mln zł i stanowiły 20,3% dochodów ogółem. W porównaniu z 2020 r. wysokość dotacji ogółem dla powiatów wzrosła o 5,8%. Dotacje inwestycyjne stanowiły 16,9% dotacji. Największy odsetek stanowiły dotacje celowe (84,6%), w tym dotacje celowe z budżetu państwa z zakresu administracji rządowej (54,3%).

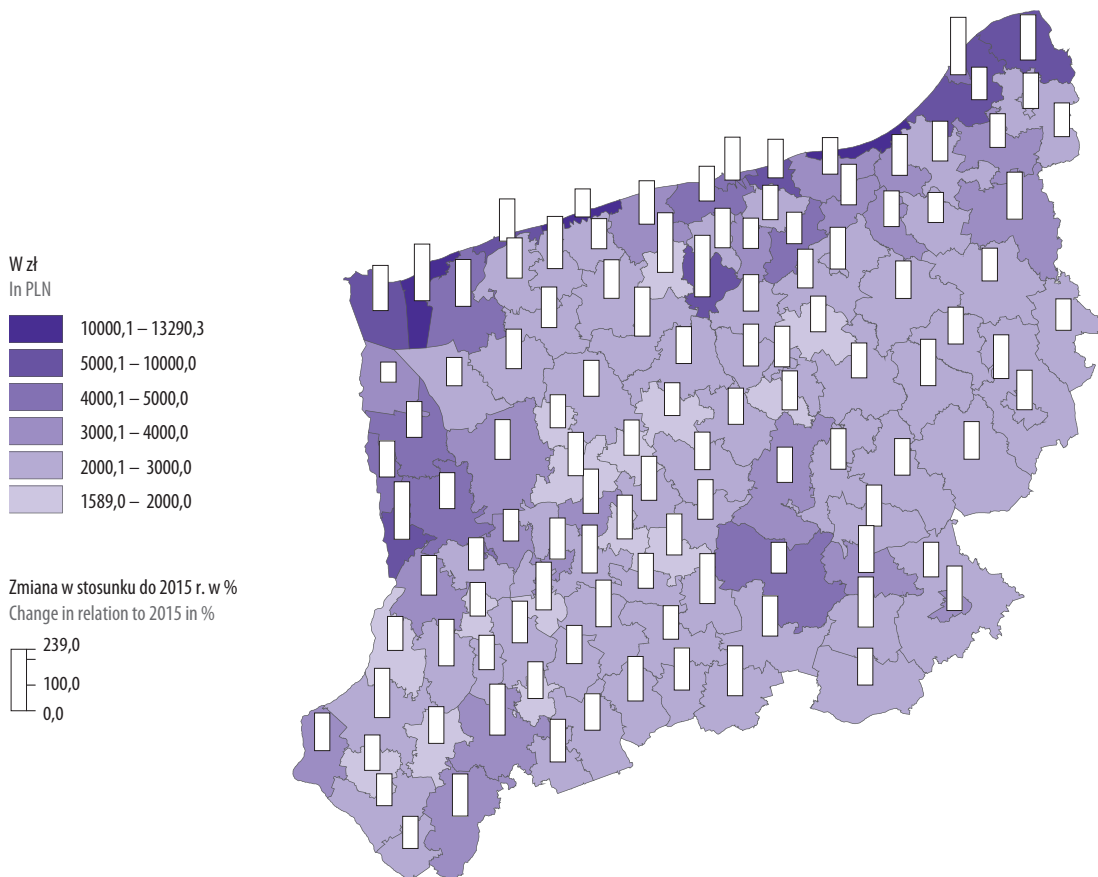
Wysokość dotacji w budżecie województwa w 2021 r. wyniosła 397,5 mln zł, z czego 53,6% stanowiły dotacje inwestycyjne. Kwota ta była niższa niż w 2020 r. o 9,5%. Udział dotacji w ogólnych dochodach województwa był niższy niż przed rokiem o 7,8 p. proc. i wyniósł 34,7%. Dotacje te pochodziły głównie ze środków europejskich, przy czym 70,6% stanowiły dotacje z paragrafów 205 i 625, a 11,2% – z paragrafów 200 i 620.

Mapa 46.

Map 46.

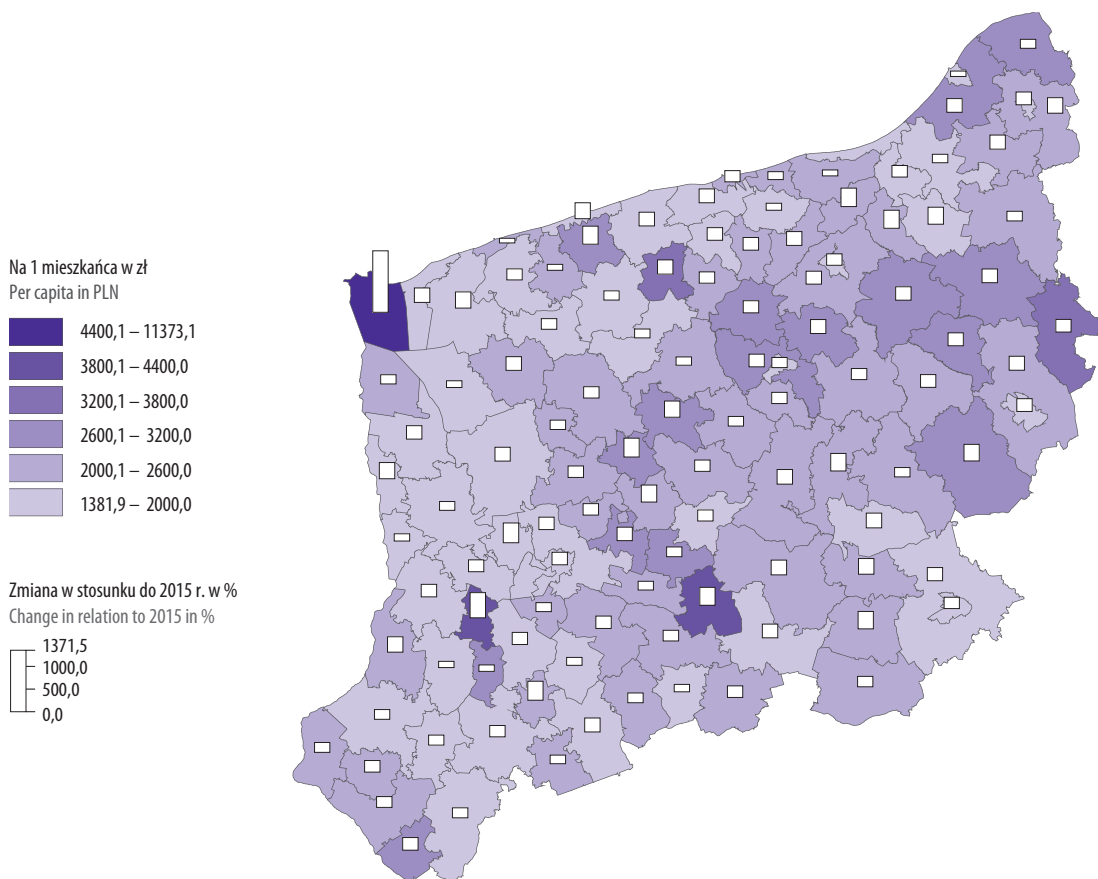
Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.

Own revenue of gminas per capita in 2021

Mapa 47.
Map 47.

Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.
Grants for gminas per capita in 2021

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Najważniejsze tendencje. Łączna kwota wydatków z budżetów JST w 2021 r. wyniosła 14775,5 mln złotych, co stanowiło kwotę wyższą niż rok wcześniej o 7,2%. Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnej wysokości wydatków JST wyniósł 19,9%, co stanowiło wzrost wobec roku poprzedniego o 0,4 p. proc. Najwięcej środków rozdysponowano na wydatki w działach: „Oświata i wychowanie” (25,0%), „Transport i łączność” (20,6%) oraz „Rodzina” (20,5%).

W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim łączne wydatki JST wyniosły 14775,5 mln złotych i były wyższe od kwoty uzyskanej rok wcześniej o 7,2%. Największy udział w tej kwocie miały wydatki budżetu gmin bez miast na prawach powiatu (46,3%) oraz miast na prawach powiatu (34,3%). Wydatki powiatów stanowiły 11,9%, a województwa 7,5% ogólnej kwoty wydatków JST w 2021 r.

Wydatki gmin w 2021 r. wyniosły 6837,1 mln zł i były wyższe od kwoty uzyskanej rok wcześniej o 6,5%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki te kształtowały się na poziomie 6155,08 zł i były wyższe w porównaniu z 2020 r. o 7,1%. Najwięcej środków pochłonęły wydatki bieżące (5883,5 mln zł), stanowiąc 86,5% łącznych wydatków budżetów gmin. Wydatki majątkowe wyniosły 953,7 mln zł, były o 13,7% wyższe niż rok wcześniej i stanowiły 13,9% wydatków ogółem (rok wcześniej było to 13,1%). Wydatki majątkowe inwestycyjne wyniosły natomiast 828,2 mln zł (tj. więcej o 2,6% niż w 2020 r.), stanowiąc 12,1% wydatków ogółem (rok wcześniej było to 12,6%).

W miastach na prawach powiatu wydatki w 2021 r. zamknęły się w kwocie 5070,2 mln zł, co stanowiło kwotę wyższą o 7,5% w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik łącznych wydatków per capita wyniósł 9403,0 zł i był wyższy w porównaniu z 2020 r. o 8,4%. W strukturze wydatków miast na prawach powiatu 70,7% stanowiły wydatki bieżące, a 29,3% – wydatki majątkowe, w tym wydatki inwestycyjne – 27,4%. Rok wcześniej było to odpowiednio: 71,8%, 28,2% i 27,2%. Wydatki bieżące były o 5,8% wyższe niż rok wcześniej i wyniosły 3582,9 mln zł, wydatki majątkowe – o 11,7% (1487,3 mln zł), a majątkowe inwestycyjne – o 8,3% (1389,2 mln zł).

Łączne wydatki powiatów w 2021 r. wyniosły 1760,1 mln zł, z czego 87,6% stanowiły wydatki bieżące, a 12,4% wydatki majątkowe (w tym 12,0% – wydatki inwestycyjne). Rok wcześniej było to odpowiednio: 86,5%, 13,5% i 13,3%. Ogólna wysokość wydatków powiatów była wyższa niż rok wcześniej o 4,8%. W przeliczeniu na jednego mieszkańca powiaty wydały średnio 1760,1 zł, czyli o 5,4% więcej niż w 2020 r. Na wydatki majątkowe przeznaczono 218,2 mln zł (w tym na wydatki inwestycyjne – 212,1 mln zł), czyli o 4,1% (w przypadku wydatków inwestycyjnych o 4,9%) mniej niż w roku poprzednim.

W 2021 r. z budżetu województwa zrealizowano wydatki w łącznej kwocie 1108,1 mln zł. Były one wyższe niż w 2020 r. o 14,9%. Na przytoczoną kwotę złożyło się 593,6 mln zł wydatków bieżących (53,6% wydatków ogółem, wobec 61,0% w 2020 r.) oraz 514,5 mln zł wydatków majątkowych (46,3%, wobec 39,0%), w tym 509,5 mln zł wydatków majątkowych inwestycyjnych (46,0%, wobec 38,5%). W przeliczeniu na jednego mieszkańca było to 671,6 zł, czyli o 15,7% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tablica 58.
Table 58.

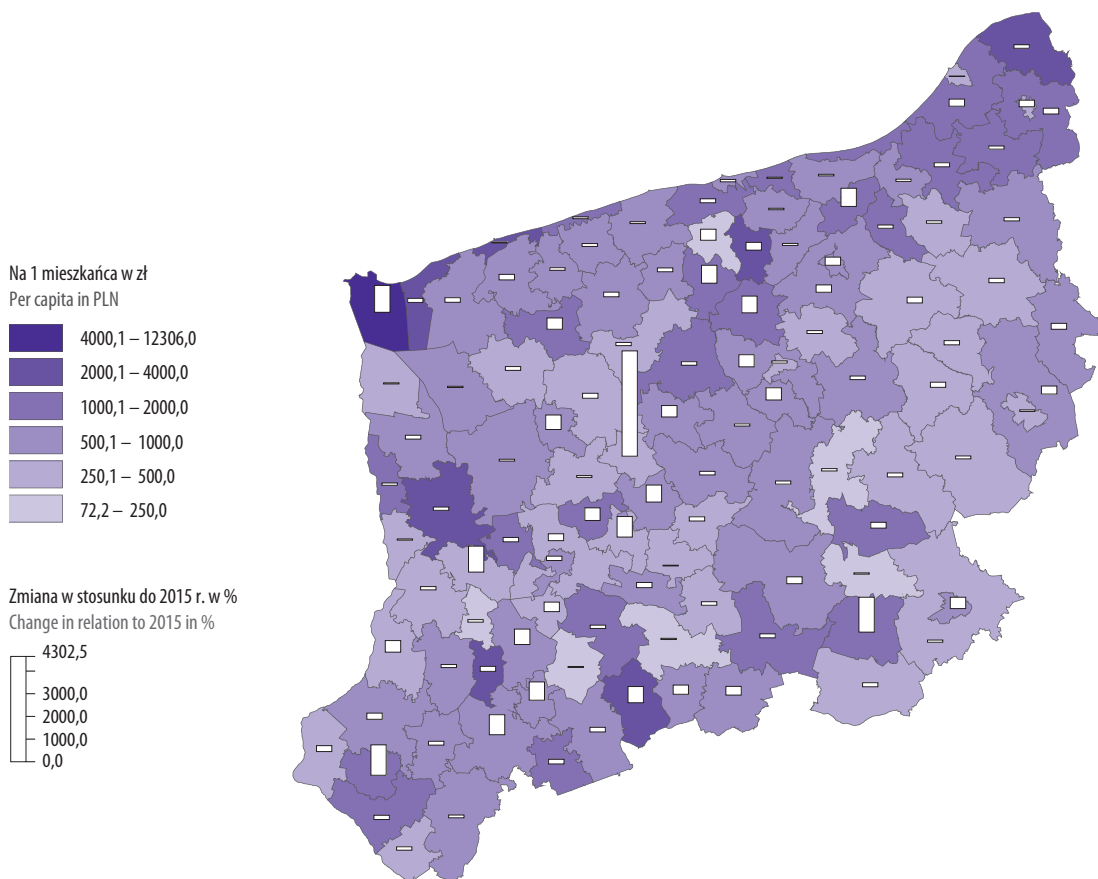
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego
Expenditure of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w % share of investment expenditure in total expenditure in %
Ogółem Total	5316,20	7306,07	8070,79	8642,90	19,9
Gminy ^a Gminas ^a	3654,93	5248,33	5738,45	6138,01	12,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5274,33	7413,93	8622,41	9368,33	27,4
Powiaty Powiats	1027,61	1306,85	1500,23	1580,10	12,0
Województwo Voivodship	430,95	463,44	578,59	669,50	46,0

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Mapa 48.
Map 48.

Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.
Investment expenditures of gminas^a per capita in 2021

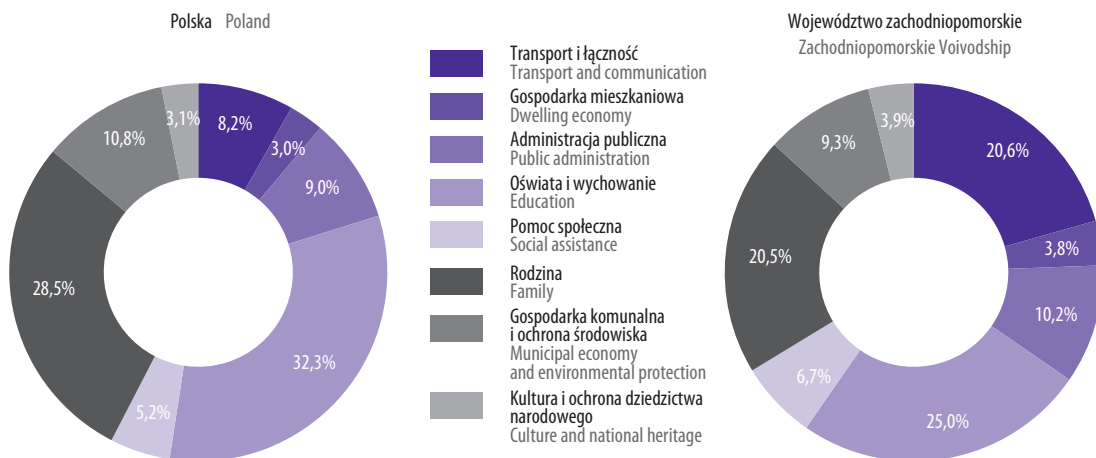

^a Wydatki miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Expenditure of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Według działów Klasyfikacji Budżetowej w województwie zachodniopomorskim największa część wydatków została rozdysponowana w działach: „Oświata i wychowanie” (25,0%), „Transport i łączność” (20,6%) oraz „Rodzina” (20,5%). W skali kraju największe wydatki również zaobserwowano w działach: „Oświata i wychowanie” (32,3%), „Rodzina” (28,5%) oraz „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (10,8%).

Wykres 82.
Chart 82.

Wydatki budżetowe według działów w 2021 r.
Budget expenditure by divisions in 2021

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2021 r. zagregowany wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego był dodatni. Główny udział w tym wyniku miał wysoki deficyt budżetów miast na prawach powiatu i wysoka nadwyżka budżetów gmin. Relacja wyniku finansowego do dochodu ogółem ukształtowała się na poziomie 2,8%. Nadwyżkę budżetową wykazały budżety gmin, powiatów i województwa.

Łączny wynik budżetów zachodniopomorskich JST w 2021 r. wykazał nadwyżkę w wysokości 431,6 mln zł. Był to lepszy wynik niż z 2020 r., gdy rok zamknął się deficytem budżetowym wynoszącym 124,2 mln zł. Uzyskany w 2021 r. wynik finansowy był również lepszy od wyniku budżetowego z 2015 r. (wówczas wyniósł on 83,5 mln zł) oraz z 2010 r. (deficyt wynoszący -794,6 mln zł). Relacja ogólnego wyniku budżetowego do dochodów w 2021 r. wyniosła 2,8%.

Na zagregowany wynik budżetowy JST w 2021 r. największy wpływ miał deficyt budżetowy uzyskany w miastach na prawach powiatu wynoszący -234,3 mln zł (wobec -304,2 w 2020 r.). Wynikiem dodatnim w 2021 r. zamknęły się natomiast budżety gmin bez miast na prawach powiatu (wynik lepszy o 87,0% niż w 2020 r.), powiatów (wynik lepszy o 31,8%) oraz województwa (wynik gorszy o 46,8%).

Tablica 59.
Table 59.

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Result of budgets of local government units (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	83,5	-303,7	124,2	431,6	83,5
Gminy ^a Gminas ^a	102,9	82,1	283,4	529,9	102,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-75,9	-447,3	-304,2	-234,3	-75,9

Tablica 59.

Table 59.

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego (dok.)

Result of budgets of local government units (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Powiaty Powiats	24,8	51,9	75,2	99,1	24,8
Województwo Voivodship	31,7	9,5	69,9	37,2	31,7

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

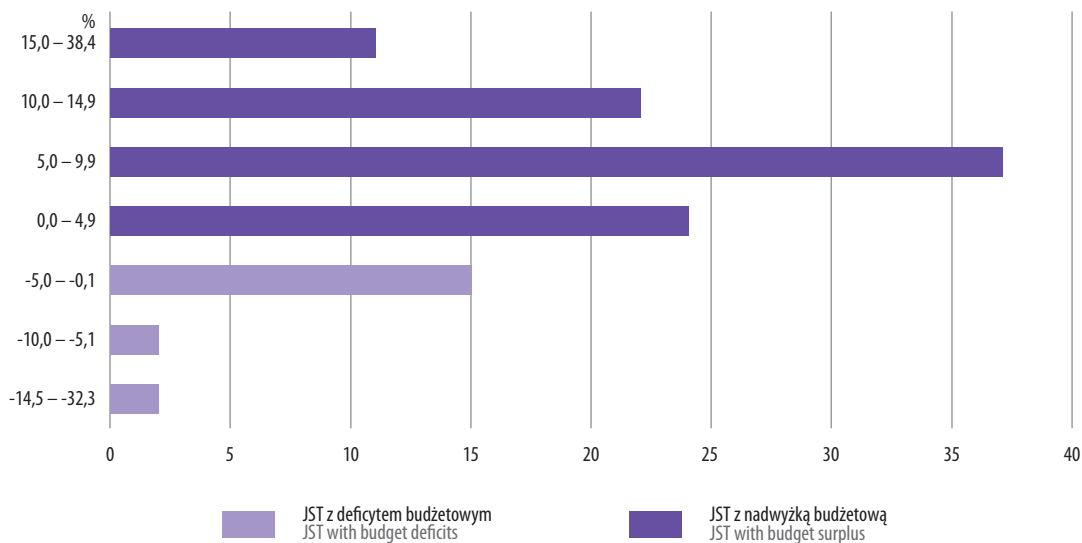
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wykres 83.

Chart 83.

Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2021 r.

Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2021

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich**7.4. Projects co-financed by the European funds**

Łączna wartość projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa zachodniopomorskiego do końca 2021 r. wyniosła 28,8 mld zł, stanowiąc 5,2% wartości w skali kraju. Najwięcej środków przeznaczono na projekty w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. kwota dotacji na projekty europejskie była wyższa niż rok wcześniej.

Umowa Partnerstwa 2014–2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Projekty europejskie realizowane przez jednostki podsektora instytucji samorządowych obejmują część wykorzystywanych w Polsce środków publicznych pochodzących z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Innymi beneficjentami funduszy europejskich są jednostki podsektora instytucji rządowych, a także sektora MŚP, fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, do środków europejskich zaliczamy zarówno fundusze pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, jak i środki pozaunijne, których źródłem są: Norweski Mechanizm Finansowy, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Sposób wykorzystania głównej części funduszy napływających do Polski z budżetu UE został określony w Umowie Partnerstwa na lata 2014–2020. W okresie wcześniejszym podstawą były Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013, a środki przewidziane na ten okres programowania były wykorzystywane w niewielkiej skali także po 2015 r. Większa część rozdzielonych w Umowie Partnerstwa funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz Funduszu Spójności przypada na krajowe programy operacyjne (56,3%), niemające przypisania do konkretnych regionów, natomiast mniejsza ich część została programowo rozdzielona na określone obszary kraju. Dotyczy to 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO; 40,7%) oraz PO Polska Wschodnia (2,6%). W okresach programowania 2007–2013 oraz 2014–2020 dodatkowe niewielkie środki były kierowane do obszarów przygranicznych w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna. Poza polityką spójności i Umową Partnerstwa 2014–2020 znajdują się środki przyznane Polsce przez UE w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Dysponentami tych funduszy są ministrowie właściwi dla rolnictwa i gospodarki morskiej.

Całkowita wartość realizowanych przez samorządy projektów europejskich obejmuje publiczne środki europejskie uzyskiwane w formie dotacji oraz wkład własny pochodzący z dochodów własnych samorządów lub z kredytów i pożyczek. Dotacje celowe pozyskane z UE w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 są wykazywane przez samorządy w §205 klasyfikacji budżetowej (zadania bieżące) oraz §625 (zadania inwestycyjne). Pozostałe otrzymane dotacje europejskie zalicza się do analogicznych §200 i §620.

Poniżej przedstawione zostaną wartości całkowite (w mln zł) umów/decyzji o dofinansowanie, w tym ze środków UE projektów realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa, m.in. według takich programów jak: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Program Operacyjny Polska Cyfrowa, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Regionalny Program Operacyjny. Wartość całkowita zaprezentowana zostanie w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz w odniesieniu do wartości całkowitej dofinansowania w Polsce.

Do końca czerwca 2022 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa zachodniopomorskiego wyniosła 28,9 mld zł, z czego 55,2% stanowiło dofinansowanie z budżetu UE. Udział wspomnianej kwoty w wartości całkowitej w Polsce wyniósł 5,1%.

Największa część środków została rozdysponowana w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 17,1 mld zł (59,1% kwoty łącznej) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego – 9,7 mld zł (33,6%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w ramach projektów zrealizowanych w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wydano 17,6 tys. zł, czyli o 2621,21 zł więcej niż średnio w kraju.

Tablica 60.

Wartość całkowita projektów oraz wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca 2022 r.^a

Table 60.

The total project value and the additional EU financing value projects which are implemented based on the Partnership Agreement 2014–2020 in voivodship to end the 2022^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total		W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN
	w tym dofinanso- wane ze środków UE of which co-financing from the EU resources			
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	28896,8	15939,5	5,1 ^b	17565,83
programy operacyjne: operational programmes:				
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	17091,6	8300,1	7,6	10389,65
Inteligentny Rozwój Smart Growth	1138,6	592,7	1,5	692,11
Polska Cyfrowa Digital Poland	461,3	287,1	3,0	280,41
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	506,4	441,8	2,0	307,81
Regionalne Programy Operacyjne Regional Operational Programmes	9699,0	6317,8	5,1	5895,85

a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. b Dla Polski łącznie ze środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

a Estimated data; place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. b For Poland included financing value of operational programme Eastern Poland.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp. Należy podkreślić, że opisane wartości projektów to nie są wszystkie środki europejskie wykorzystywane w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF; tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczę Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW).

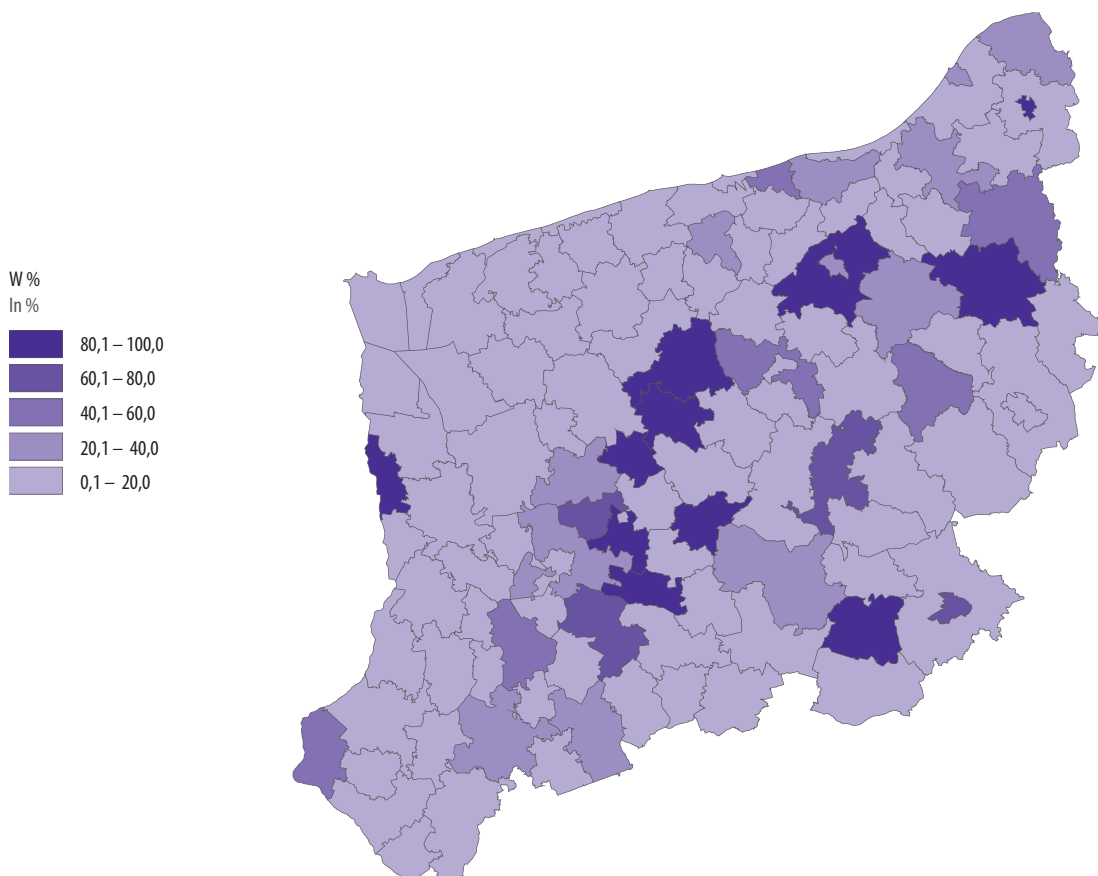
7.5. Planowanie przestrzenne

7.5. Spatial planning

Liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego ogółem w województwie zachodniopomorskim w 2021 r. wynosiła 2562 zaś udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w województwie – 20,9% (w roku 2020 odpowiednio: 2464 i 20,8%).

Mapa 49. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2021 r.

Map 49. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2021

W województwie zachodniopomorskim liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. w roku 2021 była równa 553, to o 2 więcej niż w roku 2020. Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynosiła 61222,1 ha i była o 4,4% mniejsza niż powierzchnia ta w 2020 r.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

83,2% gmin województwa zachodniopomorskiego prowadziło działania rewitalizacyjne, które w 56,3% obejmowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

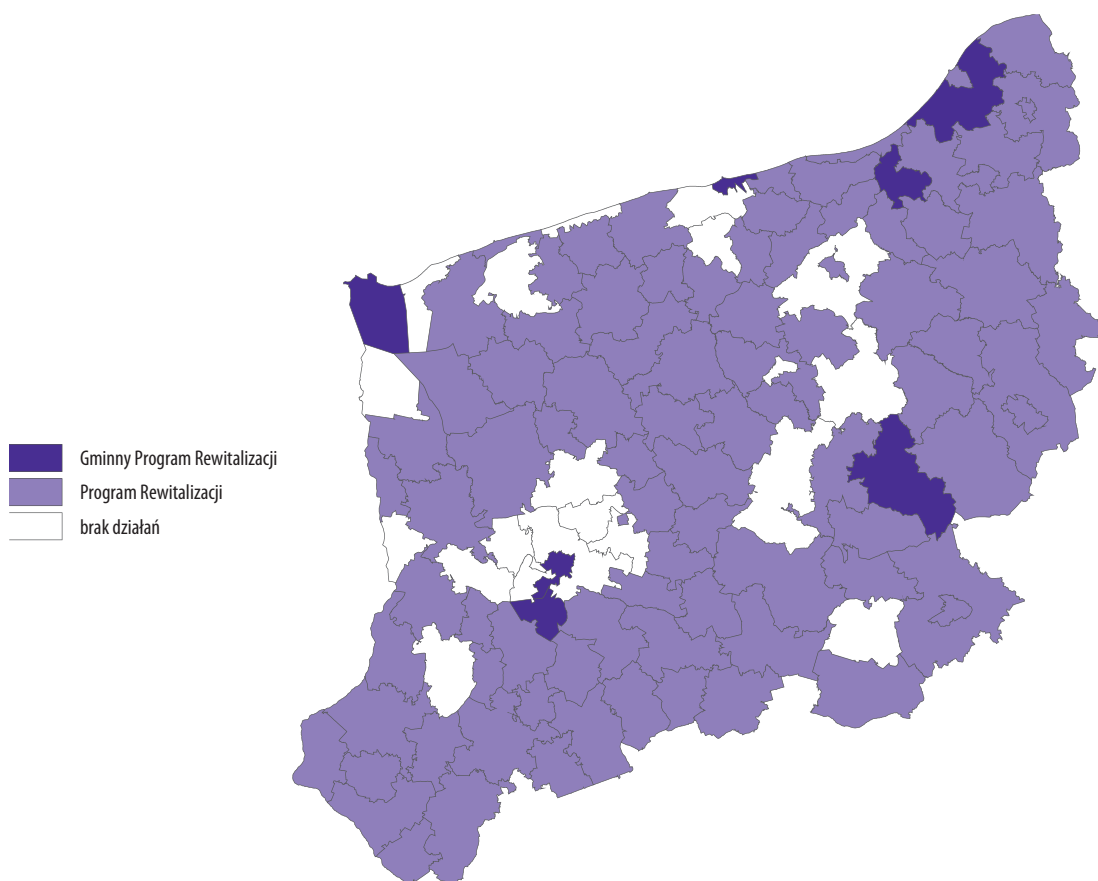
W województwie zachodniopomorskim w 2021 r. 83,2% gmin prowadziło działania rewitalizacyjne (spadek w stosunku do poprzedniego roku o 1,8 p. proc). 6,2% gmin województwa prowadziło działania rewitalizacyjne na podstawie Gminnego programu rewitalizacji uchwalonego na podstawie ustawy o rewitalizacji zaś 77,9 % – na podstawie Programu rewitalizacji uchwalonym na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz 15,9% gmin nie podejmowało działań rewitalizacyjnych.

Mapa 50.

Map 50.

Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2021 r.

Activity of the gminas in the field of revitalization in 2021

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

81,4% gmin w województwie zachodniopomorskim podało informację o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (o 1 gminę mniej niż w 2020 r.). Powierzchnia ta wynosi 486598 ha i zmniejszyła się nieznacznie w porównaniu z 2020 r. (w 2020 r. wynosiła 486983 ha).

Tablica 61.

Table 61.

Obszary zdegradowane w gminach

Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2020	2021		2020	2021	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %	w ha in ha		w % in %
Ogółem Total	93	92	81,4	486983	486598	21,2
gminy miejskie urban gminas	11	10	90,9	15319	15295	18,1
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	3	3	100	12714	12714	21,2
gminy wiejskie rural gminas	35	35	74,5	196504	196504	23,3
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	47	46	83,6	275160	274799	20,2

Udział ludności zamieszkującej obszar zdegradowany w momencie jego wyznaczania w ludności województwa zachodniopomorskiego w roku 2021 wynosił 37% (spadek w stosunku do 2020 r. o 0,3 p.proc.).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

Powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR stanowiła 4,2% ogółu powierzchni województwa.

Największe działania rewitalizacyjne na terenie województwa w 2021 r. obejmowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi (56,3% powierzchni rewitalizowanych terenów). Najmniejsza powierzchnia obszaru rewitalizacji to tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze), która stanowiła 3,3% ogółu rewitalizowanych terenów województwa.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

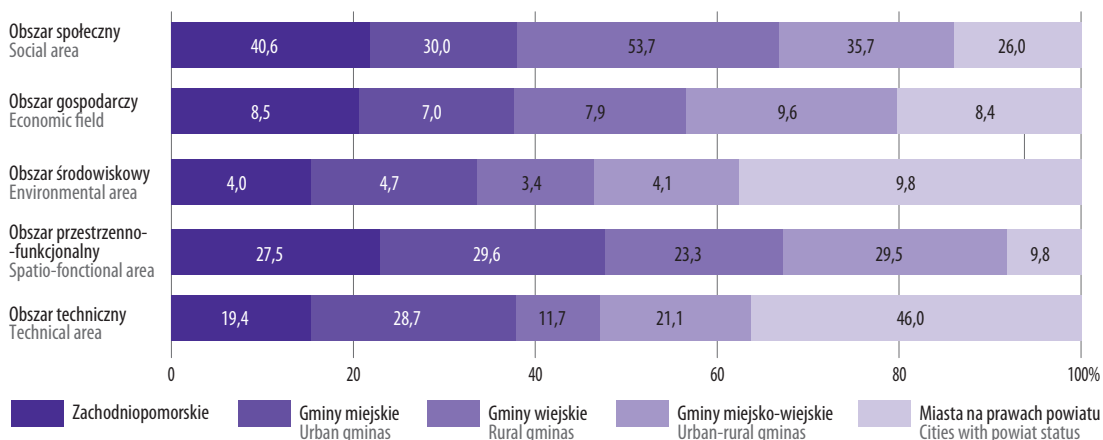
Najwięcej gmin województwa prowadziło działania rewitalizacyjne w obszarze społecznym (960 zaplanowanych działań), z czego największy udział miały gminy wiejskie (53,7% wszystkich działań rewitalizacyjnych gmin wiejskich), zaś najmniejszy miasta na prawach powiatów (26,0%). Spośród wszystkich działań rewitalizujących najmniej było w obszarze środowiskowym (94 działania).

Wykres 84.

Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w % w 2021 r.

Chart 84.

Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR/PR by intervention areas in % in 2021

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim

Selected data on Zachodniopomorskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	708189,9	278428,0	694715,4	639896,0
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	74780,9	47245,5	48826,3	85193,8
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,042	0,042	0,042	0,043
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	19,9	19,8	22,8	23,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,27	-0,80	-0,89	-1,86
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,80	9,18	9,54	9,04
Saldo migracji ^a na pobyt stały na 1000 ludności	1,28	-0,6	-0,6	-0,6
Wskaźnik starości demograficznej w %	19,5*	20,4*	21,2*	21,9*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	756	828	868
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w %	48,0	49,6	51,0	52,7
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w %	51,9	53,2	53,6	54,8
Stopa bezrobocia według BAEL w %	7,5	6,9	4,7	3,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	24	18	16	15
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^b w sektorze przedsiębiorstw w zł	3738,87	3947,04	4174,17	4466,57
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	356,1	357,6	359,6	373,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1912,38	1945,96	1995,19	2080,59
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1426,85	1482,90	1652,60	1722,23
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	3,6	4,0	2,4	1,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	7,7	6,9	6,0	5,4
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	86	93	100	126
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności	373,5	377,9	382,6	388,0
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m ³	32,9	33,4	32,4	34,1
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,5	7,4	7,4	7,5
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	1837	1756	1753	1706
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	95,1	94,5	94,8	95,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	4,3	4,7	4,5	3,7

2019	2020	2021	2022	Specification
466736,8	543610,7	395404,5	.	Outlays on fixed assets in environmental protection in thousand PLN (current prices)
98293,9	96690,4	83730,7	.	Outlays on fixed assets in water management in thousand PLN (current prices)
0,040	0,042	0,042	.	Industrial wastewater discharged per capita in dam ³
26,5	32,2	35,2	.	Share of municipal waste collected separately in total municipale waste in %
-2,27	-4,38	-6,28	-5,3	Natural increase per 1000 population
8,60	8,1	7,6	7,10	Live births per 1000 population
-0,4*	-0,36	-0,46	-0,31	Net migration for permanent residence ^a per 1000 population
22,6	23,2	18,6	20,6	Old age ratio in %
879	854	885	.	Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6
52,1	52,3	53,5	54,9	Employment rate by LFS in %
53,8	54,2	55,4	56,2	Acitivity rate by LFS in %
3,2	3,3	3,6	2,3	Unemployment rate by LFS in %
13	24	12	16	Unemployed persons per a job offer
4765,91	5019,82	5450,87	6123,73	Average monthly gross wages and salaries ^b in enterprise sector in PLN
377,9	381,7	381,7	381,1	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
2179,21	2301,75	2460,64	2695,83	Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
1801,11	1862,09	2028,69	.	Average monthly per capita available income in households in PLN
2,7	11,9	12,0	.	Extreme poverty rate in %
4,8	4,3	3,9	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
147	155	191	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
394,3	415,4	422,6	.	Dwelling stocks per 1000 population
33,7	34,6	34,4	.	Consumption of water from water supply system in households (during the year) per capita w m ³
7,5	7,0	7,8	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
1829	1515	1452	.	Population per out-patient health care unit
95,2	90,0	89,7	94,1	Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in %
4,0	4,5	5,1	4,9	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^c in %

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^c w mln zł (ceny bieżące)	3044,3	2138,5	2543,2	2871,9
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	116,7	70,3	118,9	112,9
Nakłady wewnętrzne ^d na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	129,8	110,4	192,8	252,3
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	106,7	97,5	104,5	107,6
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	46,7	46,6	46,9	46,9
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	38,6	41,8	47,8	44,2
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	52,9	51,6	51,5	50,5
Gminy ^e	56,2	51,9	52,5	50,6
Miasta na prawach powiatu	61,8	60,7	61,3	61,6
Powiaty	33,4	34,3	35,2	36,2
Województwo	31,6	39,8	37,1	33,2
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	19,7	10,9	14,7	20,2
Gminy ^e	14,8	9,3	12,2	17,2
Miasta na prawach powiatu	26,1	11	14,1	20,6
Powiaty	10,8	9,7	11,8	15,1
Województwo	37,2	25,2	37,7	44,9
Dotacje inwestycyjne ogółem ^b dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	760,5	368,5	387,6	780,7
Gminy ^e	224,0	83,4	91,7	259,6
Miasta na prawach powiatu	252,2	173,2	29,1	88,6
Powiaty	55,9	49,3	65,1	98,4
Województwo	228,4	62,6	201,7	334,2
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	83,5	709,4	168,9	-325,4
Gminy ^e	102,9	240,5	206,0	-84,8
Miasta na prawach powiatu	-75,9	346,7	-51,2	-234,1
Powiaty	24,8	31,6	14,6	4,2
Województwo	31,7	90,7	-0,4	-10,8

a W 2015 r. do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. d Bez amortyzacji środków trwałych. e Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. f Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

2019	2020	2021	2022	Specification
2676,1	4166,6	3665,1	5536,7	Investment outlays of non-financial enterprises ^c in million PLN (current prices)
93,2	155,7	78,0	151,1	Investment outlays of non-financial enterprises ^c (previous year=100; current prices)
299,7	271,7	377,3	.	Intramural expenditures ^d on research and development per capita in PLN (current prices)
99,3	99,6	105,5	133,2	Retail sale of goods ^b (previous year=100; current prices)
46,6	63,3	62,2	.	Communal and district roads with hard surface per 100 km ² of total area
55,6	58,5	58,0	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %
49,9	48,5	42,6	.	Total
50,2	50	49,3	.	Gminas ^e
56,6	54,1	51,7	.	Powiats
38,7	36,9	34,9	.	Cities with powiat status
33,2	35,1	42,6	.	Voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
17,7	19,5	19,9	.	Total
13,5	12,6	12,1	.	Gminas ^e
22,9	27,2	27,4	.	Powiats
12,2	13,3	12,0	.	Cities with powiat status
33,6	38,5	46,0	.	Voivodship
				Total investment grants ^f for local government units in milion PLN
615,8	875,2	1174,3	.	Total
224,8	206,1	343,7	.	Gminas ^e
192,4	390,6	554,0	.	Powiats
61,1	74,4	63,6	.	Cities with powiat status
137,6	204,1	213,0	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in milion
-303,7	124,2	431,6	.	Total
82,1	283,4	529,5	.	Gminas ^e
-447,3	-304,2	-234,2	.	Powiats
51,9	75,2	99,1	.	Cities with powiat status
9,5	69,9	37,2	.	Voivodship

a In 2015 in calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. d Excluding depreciation of fixed assets. e Excluding gminas which are also cities with powiats status. f Sum of all types of investments grants.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Szczecinie

Selected data on Szczecin

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (tony/rok): gazowych pyłowych	1584226 229	1327756 283	1008914 274	969518 299
Odpady wytworzone ^a w tys. t	188,3	211,6	147,2	149,5
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	–	–	–	–
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	405657	404878	403883	402465
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,16	-1,38	-1,65	-2,72
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^b	-0,3	0,3	0,3	0,6
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	62,1	64,6	67,2	69,3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	–	–	–	–
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	6,8	4,7	3,1	2,6
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	42,2	34,2	30,3	26,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	10	8	11	15
Liczba osób na 1 przychodnięć (stan w dniu 31 grudnia)	1449	1406	1364	1320
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	9,3	9,4	9,7	9,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	3,9	3,6	3,0	2,7
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	13,3	14,2	13,8	17,0
Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	140	147	144	176
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,35	2,31	2,27	2,24
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	168	170	173	172
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	115	115	115	119
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	23	25	27	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	3,3	4,5	4,6	3,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	4586	3034	3037	3169
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,8	7,3	6,6	5,7
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3317,41	3384,32	3321,99	3550,50
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	1645,0	606,0	826,0	1418,0

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017–2021 żłobkami przykładowymi. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

2019	2020	2021	2022	Specification
1470897 255	1634636 198	1488847 141	.	Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity (tonnes/year): gases particulates
153,2	168	135,9	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
419	393	416	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg
401907	397289	394482	391566	Population (as of 31 December)
-2,69	-4,62	-6,74	-5,50	Natural increase per 1,000 population
1,6	-0,8	-1,9	-1,60	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population ^b
71,5	69,4	70,4	71,8	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)
-	996	1010	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6
2,4	3,9	3,3	3,0	Registered unemployment rate (as of 31 December) in %
21,5	23,1	44,1	36,6	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %
6	18	12	9	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
1400	1450	1273	.	Population per 1 out-patients departments ^d (as of 31 December)
9,9	8,8	10,0	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita
2,3	2,1	2,0	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
19,2	22,9	29,2	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %
215	259	293	.	Places in nurseries ^e and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
2,19	2,11	2,08	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)
172	178	183	189	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)
118	122	126	130	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)
24	25	26	28	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)
4,1	4,7	5,6	4,0	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %
3422	4794	5429	.	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN
8,0	6,6	7,6	6,3	Dwellings completed per 1,000 population
3843,59	4347,27	4636,06	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN
1693,0	2205,0	2310,0	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN

a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Including nursery wards as well as in 2017-2021 workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Koszalin	Szczecin	Świnoujście	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. (tony/rok): gazowych pyłowych	128037 18	1488847 141	67220 189	Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2021 (tonnes/year): gases particulates
Odpady wytworzone ^a w 2021 r. w tys. t	73,4	135,9	9,1	Waste generated ^a in 2021 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2021 r. w kg	429	416	615	Mixed municipal waste collected per capita in 2021 in kg
Ludność w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	104239	391566	39368	Population in 2022 (as of 31 December)
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.	-4,38	-5,50	-7,80	Natural increase per 1,000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.	-0,61	-1,64	-3,48	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population ^b in 2022
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)	75,9	70,4	73,4	Non-working age population per 1,000 persons of working age in 2021 (as of 31 December)
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/22	1127	1 010	990	Children attending pre-primary education establishments ^b per 1,000 children aged 3–6 in 2021/22 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	4,9	3,0	3,9	Registered unemployment rate in 2022 (as of 31 December) in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	51,7	36,6	25,0	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons in 2022 (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	11	9	5	Registered unemployed persons per job offer in 2022 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 przychodnię w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)	1589	1273	1897	Population per 1 out-patients departments in 2021 (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2022 r.	10,0	10,0	8,0	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2022
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. w %	2,1	2,0	3,0	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2021 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^b i klubach dziecięcych w 2021 w %	52,5	29,2	35,5	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^a and children's club in 2021 in %
Miejsca w żłobkach ^b i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)	610	293	395	Places in nurseries ^a and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 in 2021 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)	2,17	2,08	1,77	Population per 1 dwelling in dwelling stocks in 2021 (as of 31 December)
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	177	189	172	Entities of the national economy per 1,000 population in 2022 (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	129	130	129	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population in 2022 (as of 31 December)
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	16	28	10	Commercial companies per 1,000 population in 2022 (as of 31 December)
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^c na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	3294	5 429	16988	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^c in 2021 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r.	5,2	6,3	9,2	Dwellings completed per 1,000 population in 2022
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	3935,53	4 636,06	6298,72	Own revenue of the city budget per capita in 2021 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	647	2310	12616	Property expenditure of the city budget per capita in 2021 in PLN

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach żłobkami przyzakładowymi. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Excluding municipal waste. b Including nursery wards and workplace nurseries. c Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.